

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W TORUNIU**

**RYNEK PRACY
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM
W 2015 ROKU**

Toruń, marzec 2016 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	1
NAJWAŻNIEJSZE CECHY RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2015 ROKU.....	2
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.....	6
1.1. Obsługa instytucjonalna.....	6
1.2. Uwarunkowania prawne.....	7
1.3. Sytuacja na rynku pracy w 2015 roku.....	12
1.4. Fundusz Pracy.....	21
1.4.1. Środki Funduszu Pracy pozyskane w 2015 roku.....	21
Dodatkowe środki Funduszu Pracy przyznane z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.....	22
1.4.2. Wydatki z Funduszu Pracy.....	24
2. PROBLEMATYKA WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY.....	25
2.1. Sejmik i Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	25
2.2. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia.....	27
2.3. Wojewódzka Rada Rynku Pracy.....	28
2.4. Program Operacyjny Kapitał Ludzki.....	29
2.4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie (Działanie 6.1).....	29
Projekt systemowy WUP – <i>Rynek Pracy pod Lupą II</i>	30
2.4.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (Działanie 6.2).....	32
Projekt systemowy WUP – „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko- pomorskiego”.....	32
2.4.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich (Działanie 6.3).....	33
2.4.4. Podsumowanie i ocena realizacji Priorytetu VI PO KL.....	33
2.5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014- 2020.....	35
2.6. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.....	35
2.7. Krajowy Fundusz Szkoleniowy.....	37
2.8. Zlecenie działań aktywizacyjnych.....	38
3. INNE PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU.....	40
3.1. Działalność informacyjno – promocyjna.....	40
3.2. Badania i analizy rynku pracy.....	41
3.2.1. Badania realizowane w ramach projektu systemowego <i>Rynek Pracy pod Lupą II</i>	43
3.2.2. Badania zlecone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) do realizacji na terenie wszystkich województw w Polsce w 2015 roku.....	47
3.3. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.....	49
3.4. Zagraniczne i krajowe pośrednictwo pracy.....	51
3.4.1. EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia.....	51
3.4.2. Zatrudnienie obywateli polskich za granicą w ramach umów i porozumień.....	53
3.4.3. Krajowe pośrednictwo pracy – działania ponadpowiatowe.....	53

3.4.4.	Serwis tujestpraca.eu	54
3.4.5.	Agencje zatrudnienia.....	54
3.4.6.	Wykonywanie pracy przez obcokrajowców w ramach procedury uproszczonej.....	55
3.4.7.	Podsumowanie i ocena zadań związanych z pośrednictwem pracy.....	56
3.5.	Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	56
3.6.	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	58
4.	AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY.....	59
4.1.	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.....	59
4.1.1.	Wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.....	63
4.1.2.	Wolne miejsca aktywizacji zawodowej.....	66
4.2.	Podjęcia pracy.....	68
4.3.	Szkolenie bezrobotnych.....	73
4.4.	Staż.....	74
4.5.	Przygotowanie zawodowe dorosłych.....	75
4.6.	Prace społecznie użyteczne.....	76
4.7.	Zlecanie działań aktywizacyjnych.....	77
4.8.	Bezrobotni objęci Indywidualnym Planem Działania (IPD).....	77
5.	STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.....	79
5.1.	Bezrobotne kobiety.....	79
5.2.	Bezrobocie na wsi.....	86
5.3.	Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.....	94
5.4.	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy.....	97
5.5.	Bezrobotni z prawem do zasiłku.....	98
5.6.	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.....	99
5.7.	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego.....	101
5.8.	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.....	103
5.9.	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	105
5.9.1.	Bezrobotni do 30 roku życia.....	107
5.9.2.	Bezrobotni do 25 roku życia.....	112
5.9.3.	Bezrobotni powyżej 50 roku życia.....	118
5.9.4.	Długotrwale bezrobotni.....	124
5.9.5.	Bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej.....	130
5.9.6.	Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.....	131
5.9.7.	Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.....	132
5.9.8.	Bezrobotni niepełnosprawni.....	134
5.10.	Bezrobotni według wieku i wykształcenia.....	140
5.11.	Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy.....	141
5.12.	Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	143
5.13..	Bezrobotni według zawodów i specjalności.....	143
6.	POSZUKUJĄCY PRACY.....	145
TABELE.....		148

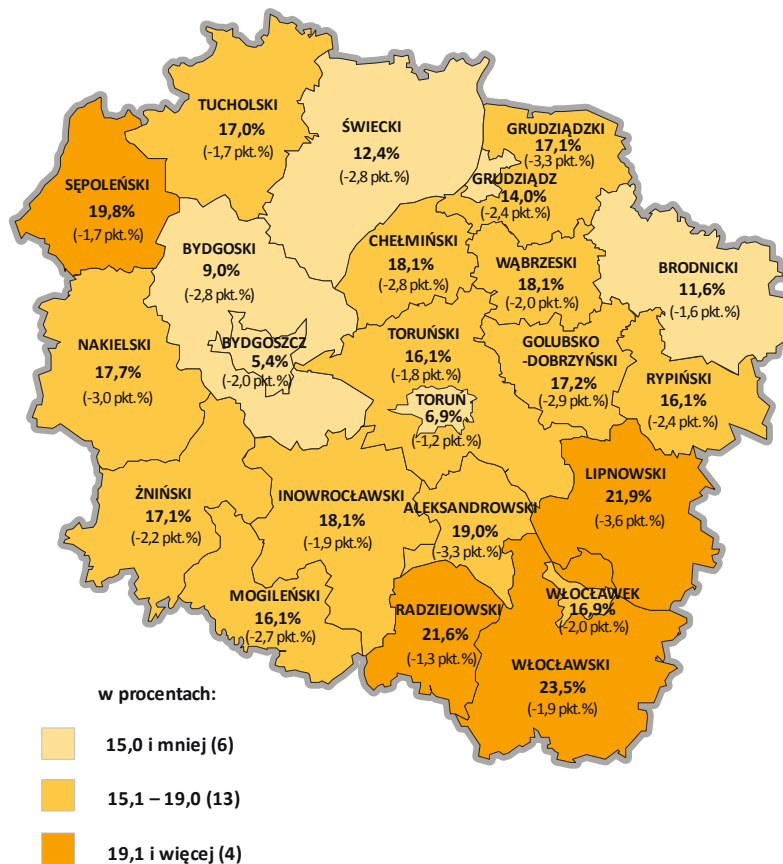
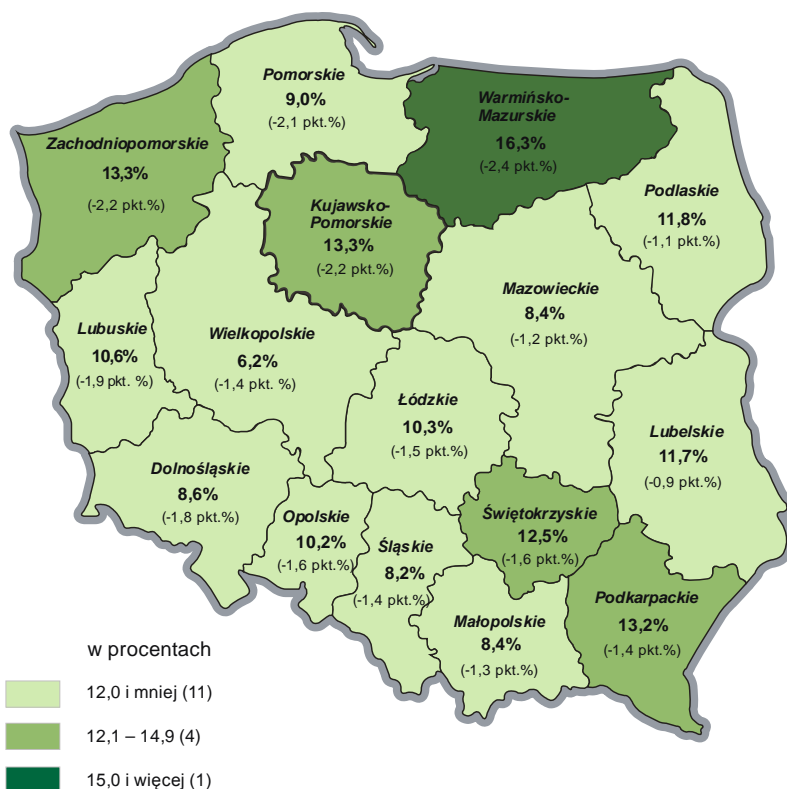
SPIS TABEL

1. Stan i struktura bezrobocia.....	148
2. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia.....	149
3. Bezrobotni w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego według płci.....	150
4. Bezrobotni zarejestrowani "napływ" i wyrejestrowani "odpływ" w 2015 roku.....	151
5. Bilans bezrobotnych w kolejnych miesiącach 2015 roku.....	152
6. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych w 2015 r. według miesięcy.....	153
7. Bilans bezrobotnych ogółem w 2015 roku według powiatów.....	154
8. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych ogółem w 2015 r. według powiatów.....	156
9. Bilans bezrobotnych kobiet w 2015 roku według powiatów.....	158
10. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych kobiet w 2015 r. według powiatów.....	160
11. Udział osób z prawem do zasiłku w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	162
12. Zmiany w liczbie bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku.....	163
13. Udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	164
14. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy i zapowiedzi zwolnień oraz zwolnienia monitorowane w 2015 roku.....	165
15. Zgłoszenia zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2015 roku według sekcji PKD 2007.....	166
16. Wybrane kategorie bezrobotnych.....	167
17. Bezrobotni zamieszkali na wsi.....	168
18. Bezrobotni zamieszkali na wsi według płci.....	169
19. Bilans bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2015 roku według powiatów.....	170
20. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2015 r. według powiatów....	172
21. Bezrobotni oraz poszukujący pracy zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	174
22. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy zamieszkali na wsi razem według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	175
23. Bezrobotne kobiety zamieszkałe na wsi będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	176
24. Udział osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	177
25. Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w 2015 roku według powiatów.....	178
26. Udział cudzoziemców w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	179
27. Bezrobotni cudzoziemcy w 2015 roku według powiatów.....	180
28. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	181
29. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych w 2015 roku według powiatów.....	182
30. Udział osób bez doświadczenia zawodowego w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	183
31. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego w 2015 roku według powiatów.....	184
32. Udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	185
33. Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w 2015 roku według powiatów.....	186
34. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	187

35. Udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	188
36. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2015 roku według powiatów.....	189
37. Udział osób do 30 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	190
38. Bilans bezrobotnych do 30 roku życia w 2015 roku według powiatów.....	191
39. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych do 30 roku życia w 2015 r. według powiatów.....	193
40. Udział osób do 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	195
41. Bilans bezrobotnych do 25 roku życia w 2015 roku według powiatów.....	196
42. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych do 25 roku życia w 2015 r. według powiatów.....	198
43. Udział osób powyżej 50 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	200
44. Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2015 roku według powiatów.....	201
45. Podjęcia pracy i aktywizacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2015 r. według powiatów..	203
46. Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	205
47. Bilans długotrwale bezrobotnych w 2015 roku według powiatów.....	206
48. Podjęcia pracy i aktywizacja długotrwale bezrobotnych w 2015 r. według powiatów.....	208
49. Udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	210
50. Bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w 2015 roku według powiatów.....	211
51. Udział osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	212
52. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia w 2015 roku według powiatów.....	213
53. Udział osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	214
54. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia w 2015 roku według powiatów.....	215
55. Udział osób niepełnosprawnych w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów.....	216
56. Bezrobotni niepełnosprawni w 2015 roku według powiatów.....	217
57. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone do PUP w roku.....	218
58. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2015 r. według powiatów....	219
59. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej najczęściej zgłaszane do PUP w 2015 r....	220
60. Podjęcia pracy przez bezrobotnych 2015 r. według powiatów.....	221
61. Udział podjęć pracy w odpływie bezrobotnych w 2015 r. według powiatów.....	222
62. Podjęcie zatrudnienia subsydiowanego w 2015 r. według powiatów.....	223
63. Szkolenia bezrobotnych w 2015 r. według powiatów.....	224
64. Staże bezrobotnych w 2015 r. według powiatów.....	225
65. Przygotowanie zawodowe dorosłych w 2015 r. według powiatów.....	226
66. Praca społecznie użyteczna w 2015 r. według powiatów.....	227
67. Zlecanie działań aktywizacyjnych w 2015 r. według powiatów.....	228
68. Bezrobotni uczestniczący w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu według powiatów.....	229
69. Uczestnictwo w działaniach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z EFS w 2015 r. według powiatów.....	230
70. Bezrobotni objęci indywidualnym planem działania (IPD) w 2015 r. według powiatów.....	231
71. Profile pomocy dla bezrobotnych w 2015 r. według powiatów.....	232
72. Bezrobotni według wieku.....	233
73. Bezrobotni w powiatach według wieku.....	234

74. Bezrobotni według poziomu wykształcenia.....	235
75. Bezrobotni w powiatach według poziomu wykształcenia.....	236
76. Bezrobotni według stażu pracy.....	237
77. Bezrobotni w powiatach według stażu pracy.....	238
78. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.....	239
79. Bezrobotni w powiatach według czasu pozostawania bez pracy.....	240
80. Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	241
81. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	242
82. Bezrobotne kobiety będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	243
83. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	244
84. Bezrobotni w powiatach według polskiej klasyfikacji działalności (PKD 2007).....	245
85. Bezrobotni województwa kujawsko-pomorskiego według wielkich grup zawodów.....	247
86. Zawody najczęściej spotykane wśród bezrobotnych.....	248
87. Poszukujący pracy w województwie kujawsko-pomorskim według powiatów. Stan w dniu 31.12.2015 r.....	249
88. Napływ i odpływ poszukujących pracy w 2015 r.....	250
89. Poszukujący pracy objęci indywidualnym planem działania (IPD) w 2015 r. według powiatów....	251
90. Poszukujący pracy w powiatach według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).....	252
91. Środki Funduszu Pracy przyznane na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (w tys. zł). Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.....	254
92. Wydatki Funduszu Pracy ogółem w 2015 roku według powiatowych urzędów pracy (w tys. zł)...	255
93. Wydatki Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2015 roku według PUP (w tys. zł).....	257

**STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
STAN W KOŃCU GRUDNIA 2015 R.**

Polska: 9,8% (-1,6 pkt. %)

Województwo kujawsko-pomorskie: 13,3% (-2,2 pkt. %)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU GRUDNIA 2014 R.)

WSTĘP

Opracowanie pt. „**Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku**” charakteryzuje najważniejsze cechy wojewódzkiego rynku pracy oraz przedstawia dynamikę zmian dokonujących się w tej dziedzinie. Analiza zawiera także informacje o realizacji programów samorządu województwa zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

W zakresie informacji o strukturze i aktywizacji bezrobotnych wykorzystano dane ze sprawozdawczości sporządzanej przez powiatowe urzędy pracy w ramach realizacji Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015. Wykorzystano również informacje przygotowane przez odpowiednie wydziały WUP.

Opracowanie zawiera część opisową oraz zestawienie danych w ujęciu tabelarycznym. Źródłem wszystkich tabel i wykresów w części tabelarycznej są: *MPiPS-01 Sprawozdanie o rynku pracy*, *MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy* oraz zestawienia własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Tablice i wykresy zostały przygotowane metodą komputerowych zestawień i agregacji danych. Ze względu na elektroniczną technikę zaokrągleń, dane mogą nie sumować się do 100%.

Analiza przygotowana została w Wydziale Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

ADMITTANCE

The publication “**Labour Market in Kujawsko-Pomorskie Voivodship in 2015**” characterises major factors of regional labour market and shows a dynamic of changes achieving in this field. The analysis contains also information about realisation programmes of voivodship self – government tending to improve a situation on the local labour markets.

In range of information about structure and activation unemployed were used data from Powiat Labour Offices’ reports done within realisation decree of the Council of Ministers concern statistic research of public statistics on year 2015. Also information prepared by relevant departments of Voivodship Labour Office (WUP) was used.

The publication contains written parts and combination of data in tables. The source of all tables and graphs in tables are: *MPiPS-01 Report of labour market*, *MPiPS-02 Report of incomes and expenditures from Labour Fund* and Voivodship’s Labour Office in Toruń own data.

Tables and diagrams were made by computer’s combinations and adding of data. With regard for adaptation computer calculation data can’t be added to 100 per cent.

The analysis was prepared by Department of Research and Analyses of Voivodship Labour Office in Toruń.

Przy publikacji danych WUP prosimy o podanie źródła
When publishing the WUP data – please indicate the source

NAJWAŻNIEJSZE CECHY RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2015 ROKU

1. **W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim** odnotowano w skali roku: **wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw** (o 2,0%, przed rokiem wystąpił w tym zakresie spadek o 0,3%) i równocześnie **wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON (o 0,7%, przed rokiem odnotowano w tym zakresie wzrost o 0,4%)*.
2. **Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 107 255 bezrobotnych. W odniesieniu do końca grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych w województwie zmniejszyła się o 15,6%, czyli 19 856 osób** (w Polsce w tym czasie spadek wyniósł 14,3%).
3. **Wskaźnik stopy bezrobocia** (charakteryzujący udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo) dla województwa kujawsko-pomorskiego **wyniósł w grudniu 2015 roku 13,3%. W porównaniu z grudniem'14 stopa bezrobocia w województwie zmniejszyła się o 2,2 pkt. proc.** (w tym samym czasie w Polsce wskaźnik ten zmaleł o 1,6 pkt. proc. i wyniósł 9,8%), W dalszym ciągu **utrzymuje się duże zróżnicowanie w poziomie bezrobocia pomiędzy powiatami** województwa: najniższy poziom stopy bezrobocia występuje w Bydgoszczy (5,4%) i Toruniu (6,9%), najwyższy w powiecie włocławskim (23,5%). Niższą niż średnia krajowa stopę bezrobocia odnotowano również w powiecie bydgoskim (9,0%).
4. **Najważniejsze zmiany zachodzące na regionalnym rynku pracy w 2015 r. w odniesieniu do roku poprzedniego:**
  - **spadła liczba nowych rejestracji bezrobotnych** (o 3,9% mniej niż w roku poprzedni) i równocześnie (o 5,4%) **zmniejszyła się liczba osób wyłączonych z ewidencji**; w 2015 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 167 762 bezrobotnych, a z rejestrów wyłączono 187 618 osób;
  - **wzrosła liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli zatrudnienie: pracę podjęło ogółem 90 603 bezrobotnych, o 1,0% więcej niż roku poprzednim:** zatrudnienie subsydiowane podjęło 17 329 osób (o 41,9% więcej), natomiast liczba bezrobotnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane – 73 274 osoby – zmniejszyła się o 5,5%;
  - **pozazatrudnieniowe formy aktywizacji**, do których zalicza się szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych (nowa forma), **rozpoczęło w 2015 roku 31 553 bezrobotnych**;
  - **łącznie zatrudnienie subsydiowane i pozostałe formy aktywizacji podjęło 48 882 bezrobotnych (o 10,8% więcej niż w roku 2015);**
  - **o 18,9% wzrosła liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, których zgłoszono łącznie 95 290;** wzrost dotyczył zarówno propozycji na zatrudnienie niesubsydiowane, których zgłoszono 57 300 (o 26,3% więcej niż w poprzednim roku), jak również na zatrudnienie subsydiowane (13 781 ofert, o 45,3% więcej); liczba oferowanych miejsc aktywizacji zawodowej wyniosła 24 209 – o 4,2% mniej;
  - **zmniejszyła się liczba zapowiedzi zwolnień z przyczyn zakładów pracy (21 zgłoszeń, wobec 33 w roku poprzednim) oraz liczba pracowników przewidzianych do zwolnienia (302 osoby, wobec 821 w roku 2014);** napływ osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy do rejestrów bezrobotnych zmniejszył się o 16,5%; w końcu 2015 r. osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy (4268 osób) stanowiły 4,0% ogółu bezrobotnych (o 0,3 pkt. proc. mniej niż przed rokiem);

* Źródło: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w grudniu 2015 r.” Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, 01.02.2016

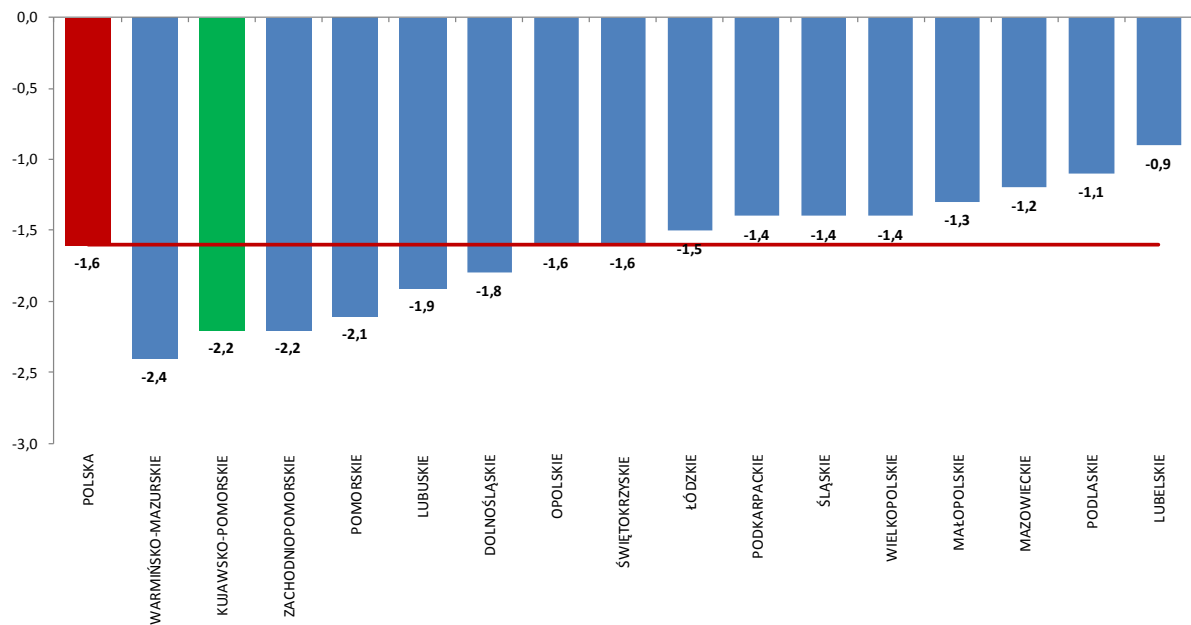
- w porównaniu do końca 2014 r. spadek populacji odnotowano we wszystkich głównych kategoriach bezrobotnych: od 11,9% wśród osób powyżej 50 roku życia do 23,4% wśród osób do 25 roku życia. **Nie zmieniła się natomiast istotnie struktura bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych:** wśród bezrobotnych **87,6%** (przed rokiem – 88,2%) **stanowiły osoby posiadające status będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy***; w odniesieniu do końca 2014 r. najbardziej wzrósł udział kobiet (obecnie 56,3%, o 1,2 pkt. proc. więcej niż przed rokiem) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (obecnie 35,7%, o 1,2 pkt. proc. więcej), najbardziej zmniejszył się natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych (obecnie 58,9%, o 2,3 pkt. proc. mniej) oraz do 25 roku życia (obecnie 15,8% o 1,6 pkt. proc. mniej). Z kolei najliczniejsze grupy (obok kobiet i osób długotrwale bezrobotnych) stanowią bezrobotni zamieszkali na wsi (47,1%, o 0,6 pkt. proc. więcej) i osoby bez kwalifikacji zawodowych.
- 5. W 2015 roku **na aktywizację zawodową bezrobotnych** województwo kujawsko-pomorskie otrzymało z **Funduszu Pracy środki w wysokości 321 692,8 tys. zł (o 14,0% więcej niż w roku 2014)**. Przyczyniło się to do **wzrostu liczby bezrobotnych, którzy rozpoczęli uczestnictwo w różnych formach aktywizacji**.
- 6. **Wydatki ogółem Funduszu Pracy** w województwie kujawsko-pomorskim **w 2015 roku wzrosły** w odniesieniu do roku poprzedniego **o 3,6% i wyniosły 543 812,8 tys. zł. Wzrosła kwota przeznaczona na programy na rzecz promocji zatrudnienia – o 15,4%**. Spadek dotyczył przede wszystkim wydatków na zasiłki dla bezrobotnych (o 11,0%).
- 7. Z uwagi na **końcowy etap wdrażania Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki WUP** w Toruniu w 2015 r. w głównej mierze monitorował, rozliczał i zamykał projekty realizowane w ramach ww. Priorytetu. W analizowanym roku udział w projektach rozpoczęło 3296 osób, a zakończyło 10 750 osób. **Od początku wdrażania Priorytetu VI PO KL do końca 2015 r. podpisano łącznie 552 umowy o wartości 925 424 385,85 zł**, w tym środki publiczne 922 130 496,87 zł. Wykorzystano tym samym ponad 100% środków przyznanych dla województwa na realizację ww. zadań. **Udział w realizowanych projektach zakończyło 111 929 osób**.
- 8. W 2015 roku **Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu kontynuował realizację dwóch własnych projektów systemowych w ramach Priorytetu VI PO KL:**
  - Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego,
  - Rynek Pracy pod Lupą II.
- 9. **Rozwijano serwis o pracy (tulestpraca.eu)**, dzięki czemu zwiększono dostępność do ofert pracy i usług oferowanych przez urzędy pracy, pracodawców i agencje zatrudnienia województwa kujawsko-pomorskiego.
- 10. Utrzymywane i **rozwijane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze edukacji i rynku pracy** (starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym, biura karier).
- 11. Mając na celu racjonalizację decyzji zawodowych osób bezrobotnych oraz innych potencjalnych uczestników rynku pracy (uczniowie i ich rodzice), **przygotowano nowe wersje oraz aktualizowano opisy sytuacji na rynku pracy dla 305 zawodów**.
- 12. **Wojewódzka Rada Rynku Pracy** w Toruniu (na podstawie informacji przygotowanych przez WUP) wydała **88 opinii nt. planowanych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych regionu**.

* Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczani są: osoby do 30 roku życia (w tym do 25 r.z.), długotrwale bezrobotni, osoby powyżej 50 roku życia, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż., osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż., niepełnosprawni.

13. W 2015 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu rozpoczął **pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej** w ramach:

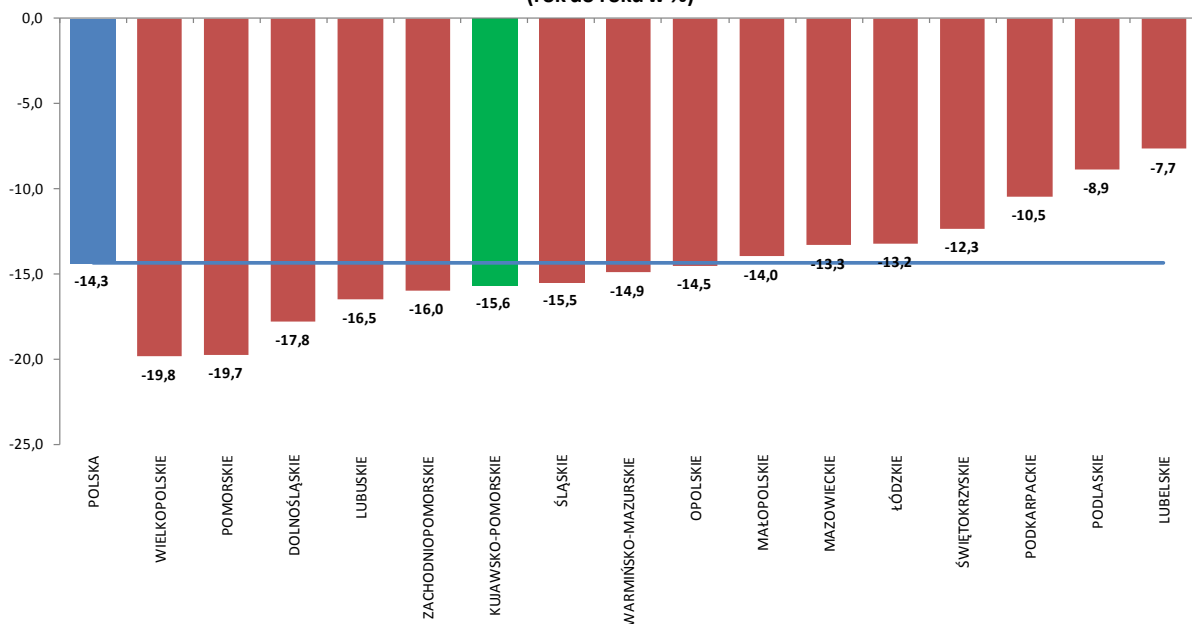
- **Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 dla Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy,**
    - W ramach Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe*, Poddziałanie 1.1.2 *Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* w marcu 2015 r. został ogłoszony pierwszy nabór skierowany do powiatowych urzędów pracy. Projekty te zakładały wsparcie osób bezrobotnych z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych w ustawie o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z wyłączeniem robót publicznych. **W maju 2015 r. podpisano 20 umów o dofinansowanie projektów.** Biorąc pod uwagę podpisane aneksy do ww. umów ostatecznie na realizację projektów PUP przeznaczono 57 563 751,87 zł. W analizowanym okresie **wsparciem objęto 6385 osób bezrobotnych** (80% wszystkich planowanych do objęcia pomocą).
    - W ramach Działania 1.2 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe*, Poddziałanie 1.2.2 *Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* **w czerwcu 2015 r. WUP w Toruniu ogłosił pierwszy konkurs skierowany do instytucji rynku pracy** zgodnie z definicją zawartą w art. 6 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Z instytucji uprawnionych do aplikowania w ramach konkursu projekty złożyły: agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego. Projekty te zakładają wsparcie osób biernych zawodowo z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych dla Działania 1.2 w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER. Kwota przeznaczona na realizację projektów konkursowych w ramach Poddziałania 1.2.2 PO WER wyniosła 12 000 000,00 zł. W ramach konkursu planuje się objąć wsparciem 800 osób biernych zawodowo. Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od 31 sierpnia 2015 r. do 10 września 2015 r. Konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród potencjalnych beneficjentów – **złożonych zostało 238 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 189 579 138,39 zł, tj. ok. 15-krotność alokacji dostępnej w ramach konkursu.**
  - **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w zakresie realizacji Osi 8 Aktywni na rynku pracy** w ramach Działania 8.1 (projekty pozakonkursowe PUP) i Działania 8.2 (Podziałanie 8.2.1 – projekty konkursowe realizowane przez instytucje rynku pracy z wyłączeniem PUP, Podziałanie 8.2.2 – projekty konkursowe realizowane przez wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych [nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych] oraz Podziałanie 8.5.2 – wsparcie outplacementowe – projekty konkursowe realizowane przez instytucje rynku pracy).
    - W III kwartale 2015 r. został ogłoszony pierwszy nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 8.1 z ogólną pulą środków przeznaczoną na dofinansowanie projektów w wysokości 58 175 910,00 zł. W końcu sierpnia zostały podpisane umowy ze wszystkimi 20 powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego na kwotę 53 623 439,25 zł, w ramach których **wsparciem zostanie objętych łącznie 5675 osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia.**
14. Powiatowe urzędy pracy w 2015 roku **na realizację zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego dysponowały kwotą 9 938 900 zł.** Ze środków KFS skorzystały **4322 osoby zatrudnione w 687 zakładach pracy.**

**ZMIANA WYSOKOŚCI STOPY BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W GRUDNIU 2015 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2014 R.
(rok do roku w punktach procentowych)**

Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS; ostatnia korekta za okres XII'2014-VIII'2015

**ZMIANA LICZBY BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W GRUDNIU 2015 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2014 R.
(rok do roku w %)**

Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

1.1. OBSŁUGA INSTYTUCJONALNA

Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku zajmowały się: Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują Powiatowe Urzędy Pracy. Trzy z nich: w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku obejmują swym działaniem po dwa powiaty – tzw. grodzki i ziemski. W Toruniu funkcjonują dwa Powiatowe Urzędy Pracy – osobno dla miasta Torunia i osobno dla powiatu toruńskiego.

Według stanu w końcu **2015 r.** w Powiatowych Urzędach Pracy województwa kujawsko-pomorskiego było zatrudnionych **1217** pracowników, w tym **994** kobiety (w roku 2014 było to: 1220 pracowników, w tym 987 kobiet):*

– PUP w Aleksandrowie Kuj.	– 39 pracowników, w tym 29 kobiet,
– PUP w Brodnicy	– 50 pracowników, w tym 42 kobiety,
– PUP w Bydgoszczy	– 139 pracowników, w tym 107 kobiet,
– PUP w Chełmnie	– 31 pracowników, w tym 23 kobiety,
– PUP dla Powiatu Toruńskiego	– 66 pracowników, w tym 59 kobiet,
– PUP w Golubiu – Dobrzyniu	– 32 pracowników, w tym 27 kobiet,
– PUP w Grudziądzu	– 126 pracowników, w tym 101 kobiet,
– PUP w Inowrocławiu	– 99 pracowników, w tym 85 kobiet,
– PUP w Lipnie	– 55 pracowników, w tym 44 kobiety,
– PUP w Mogilnie	– 41 pracowników, w tym 32 kobiety,
– PUP w Nakle nad Notecią	– 59 pracowników, w tym 53 kobiety,
– PUP w Radziejowie	– 35 pracowników, w tym 30 kobiet,
– PUP w Rypinie	– 37 pracowników, w tym 32 kobiety,
– PUP w Sępólnie Krajeńskim	– 43 pracowników, w tym 30 kobiet,
– PUP w Świeciu nad Wisłą	– 50 pracowników, w tym 42 kobiety,
– PUP dla Miasta Torunia	– 83 pracowników, w tym 70 kobiet,
– PUP w Tucholi	– 37 pracowników, w tym 31 kobiet,
– PUP w Wąbrzeźnie	– 31 pracowników, w tym 27 kobiet,
– PUP we Włocławku	– 114 pracowników, w tym 90 kobiet,
– PUP w Żninie	– 50 pracowników, w tym 40 kobiet.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 r. w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu pracowały 194 osoby, w tym 150 kobiet (w końcu roku poprzedniego – 184 osoby, w tym 146 kobiet):

– w Toruniu	– 169 osób,
– w Oddziale Zamiejscowym w Bydgoszczy	– 15 osób,
– w Oddziale Zamiejscowym we Włocławku	– 10 osób.

* Źródłem informacji o strukturze zatrudnienia w urzędach pracy jest Sprawozdanie MPiPS-06 o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy za rok 2015.

1.2. UWARUNKOWANIA PRAWNE

W dniu 28 stycznia 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 150 opublikowana została ustawa z dnia 19 grudnia 2014 r. **o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy**. Zasadniczym celem ustawy jest umożliwienie zastosowania instrumentów pomocowych skierowanych na wspieranie zatrudnienia przez dopłaty do wynagrodzeń dla pracowników zagrożonych zwolnieniami, zatrudnionych przez przedsiębiorców, u których nastąpiło przejściowe pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w związku z czasowym ograniczeniem wywozu produktów na terytoria innych krajów. Ustawa określa jakie warunki muszą spełniać przedsiębiorcy aby otrzymać w latach 2015-2017 pomoc państwa w postaci dofinansowania do wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne pracowników

W dniu 30 stycznia 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 168 opublikowane zostało **rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie dofinansowania kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy**. Rozporządzenie, weszło w życie z dniem 1 lutego 2015 r. określa wzory:

- wniosku o dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy,
- wzór umowy o dofinansowanie kosztów szkolenia,
- wzór zapotrzebowania na środki na dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy,
- wzór umowy o dofinansowanie kosztów szkolenia,
- wzór zapotrzebowania na środki na dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy,
- wzory informacji dotyczących wykorzystania środków przeznaczonych na dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników,
- terminy i sposoby przekazywania marszałkowi województwa przez starostów oraz ministrowi właściwemu do spraw pracy informacji dotyczących wykorzystania środków przeznaczonych na dofinansowanie kosztów szkolenia.

W dniu 30 stycznia 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 167 opublikowane zostało **rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie przyznawania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy**. Rozporządzenie, które weszło w życie w dniu 1 lutego 2015 r., określa m.in.:

- wzór wniosku o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy finansowanych z FGŚP,
- wzór umowy o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy finansowanych z Funduszu,
- wzór wykazu pracowników uprawnionych do świadczeń a rzecz ochrony miejsc pracy FGŚP,
- wzór zapotrzebowania na środki Funduszu,
- termin i sposób rozliczenia się przedsiębiorcy z otrzymanych środków Funduszu na wypłatę świadczeń,
- termin i sposób przekazywania ministrowi właściwemu do spraw pracy przez marszałka województwa informacji o wykorzystaniu środków na wypłatę świadczeń.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 10 lutego 2015 r. **w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w czwartym kwartale 2014 r.** (Monitor Polski poz. 181) ogłoszono, że przeciętne wynagrodzenie w czwartym kwartale 2014 r. wyniosło 3942,67 zł i było wyższe o 119,35 zł od wynagrodzenia za czwarty kwartał 2013 r.

W dniu 25 lutego 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 261 opublikowane zostało **rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy**. Zmieniane rozporządzenie miało na celu dostosowanie treści rozporządzenia do zmiany stanu prawnego, będącego konsekwencją wejścia w życie w dniu 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 598). Celem nowelizacji było uregulowanie zagadnień

dotychczas nieuregulowanych oraz zmiana funkcjonujących rozwiązań mająca na celu przystosowanie ich potrzeb wynikających z obowiązku efektywnego i skutecznego gospodarowania środkami Funduszu Pracy, zgodnego z obowiązującymi przepisami o finansach publicznych.

W dniu 16 marca 2015 r. pod. poz. 357 opublikowana została ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. **o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw**. Zgodnie z art. 3 - w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) art. 53c ust. 2 otrzymał brzmienie: "2. Praktyczna nauka zawodu dorosłych kończy się egzaminami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, przeprowadzanymi przez okręgową komisję egzaminacyjną, zgodnie z przepisami rozdziału 3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. u. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), lub egzaminem czeladniczym przeprowadzanym przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych, zgodnie z przepisami w sprawie egzaminów na tytuł czeladnika i mistrza w zawodzie."

W dniu 17 kwietnia 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 543 opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2015 r. **w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemców**. Rozporządzenie określa m.in. typy zezwoleń na pracę, tryb postępowania w sprawie zezwoleń na pracę, tryb przeprowadzania przez starostę działań, o których mowa w art. 88 c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także wzór i tryb przekazywania informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy.

Ponadto w Dzienniku Ustaw pod poz. 588 opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2015 r. **w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę**.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 12 maja 2015 r. **w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2015 r.** (Monitor Polski poz. 410) przeciętne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2015 r. wyniosło 4054,89 zł.

W dniu 25 maja 2015 r. opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw pod poz. 721 rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2015 r. **uchylające rozporządzenie w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu pośrednika pracy i doradcy zawodowego**.

W dniu 28 kwietnia 2015 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod poz. 1436 opublikowana została uchwała Nr 13/385/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia „**Wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne**” (w Dzienniku Urzędowym Województwa pod poz. 1622 opublikowane zostało obwieszczenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 maja 2015 r. o sprostowaniu błędu w uchwale nr 13/385/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 kwietnia 2015 r.).

Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 sierpnia 2015 r. **w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2015 r.** (Monitor Polski poz. 720) przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2015 r. wyniosło 3854,88 zł.

W dniu 27 sierpnia 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 1240 została opublikowana ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. **o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego**. Straciła moc dotychczasowa ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), przy czym Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych miała działać do dnia powołania pierwszego składu Rady Dialogu Społecznego. Podobny przepis przejściowy przewidziano dla wojewódzkich komisji dialogu

społecznego, które miały działać do dnia powołania pierwszych składów wojewódzkich rad dialogu społecznego, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

W tym zakresie wprowadzono również w zmiany do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W dniu 30 lipca 2015 r. w Dzienniku Ustaw została opublikowana ustawa z dnia 15 maja 2015 r. **o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw** – nowela „czyszcząca”. Zmiany weszły w życie z dniem **1 stycznia 2016 r.**

Najważniejsza zmiana:

- w art. 56 ust. 5: w przypadku rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy skierowanego bezrobotnego w trakcie okresu objętego refundacją albo przed upływem okresu 3 miesięcy (**zmieniono na okres 6 miesięcy**), o którym mowa w ust. 3, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego.
- w art. 80 ust. 2: bezrobotni obowiązani będą do przedstawienia **zaświadczenia lekarskiego** o niezdolności do pracy wskutek choroby lub opieki nad chorym członkiem rodziny na druku ZUS ZLA.
- w art. 88 c ust. 8 pkt 2 otrzymał brzmienie „przez 3 lata poprzedzające złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę przebywał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, **a pobyt był nieprzerwany w rozumieniu art. 195 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach**”.

W dniu 31 sierpnia 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 1268 została opublikowana ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. **o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw**. Zmiany weszły w życie z dniem **2 stycznia 2016 r.**

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadzono następujące zmiany:

- w art. 33 ust. 4g: Starosta nie może pozbawić statusu bezrobotnego:
  - 1) matki dziecka
  - 2) ojca dziecka, w przypadku śmierci matki dziecka, porzucenia dziecka przez matkę albo rezygnację przez matkę z prawa do korzystania z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okresu urlopu rodzicielskiego,
  - 3) bezrobotnego po przysposobieniu dziecka,
  - 4) bezrobotnego po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej

- z uwagi na brak zdolności i gotowości do podjęcia zatrudnienia spowodowany opieką nad tym dzieckiem przez okres, przez który przysługiwałby im, zgodnie z odrębnymi, zasiłek macierzyński w okresie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, (**usunięto: dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego**) oraz urlopu rodzicielskiego, z wyłączeniem przypadku złożenia wniosku o pozbawienie tego statusu przez samego bezrobotnego;
- w art. 104a: „pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, (**usunięto: dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego**), urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy poczynwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, (**usunięto: dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego**), urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego.

W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. **o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy** (Dz. U. z 2014 r. poz. 272 z późn. zm.) wprowadzono następujące zmiany:

- Art. 9a: Pracodawca, o którym mowa w art. 9, nie opłaca składek na Fundusz za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, **(usunięto: dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego)**, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy poczynwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, **(usunięto: dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego)**, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego.

W dniu 10 października 2015 r. w Dzienniku Ustaw została opublikowana ustawa z dnia 10 września 2015 r. **o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. poz.1582). Ustawa ta zmieniła ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: art. 90 ust. 7 otrzymał brzmienie: „Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza **do końca IV kwartału każdego roku**, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", **w drodze obwieszczenia**, wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia **brutto** w gospodarce narodowej w **województwach za ubiegły rok**.” Zmiany weszły w życie z dniem 25.10.2015 r.

W dniu 13 października 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 1607 została opublikowana ustawa z dnia 10 września 2015 r. **o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw**.

W dniu 2 listopada 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1767 opublikowana została ustawa z dnia 25 września 2015 r. **o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności**. Zmiana weszła w życie z dniem **1 stycznia 2016 r.** W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy art. 88c ust. 8 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

Wojewoda wydaje zezwolenie na pracę bez uwzględnienia warunków, o których mowa w ust. 1-5 i 7, w przypadku cudzoziemca, który:

- 1) w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę ukończył **uczelnię z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** albo innego państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Konfederacji Szwajcarskiej **albo jest uczestnikiem studiów doktoranckich odbywanych w Rzeczypospolitej Polskiej** lub (...)

Brzmienie przepisu przed zmianą:

- 1) w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na pracę ukończył szkołę lub uczelnię wyższą z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo innego państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Konfederacji Szwajcarskiej lub (...)

W dniu 6 listopada 2015 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 1814 opublikowana została ustawa z dnia 25 września 2015 r. **o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**. Ustawa weszła w życie z dniem **21 listopada 2015 r. i będzie realizowana w kolejnych latach**. Zgodnie z ustawą starosta będzie mógł na podstawie zawartej umowy, refundować pracodawcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych **bezrobotnych do 30 roku życia**. Refundacja kosztów pracy z tytułu zatrudnienia osoby młodej obowiązywała będzie przez pierwsze 12 miesięcy, po których pracodawca będzie zobowiązany do utrzymania zatrudnienia pracownika przez kolejne 12 miesięcy. Koszty finansowane są ze środków Funduszu Pracy w latach 2016-2018.

W Dzienniku Ustaw pod pozycją 1385 opublikowane zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2015 r. **w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r.** Rozporządzenie weszło w życie z dniem **1 stycznia 2016 r.** Od 1 stycznia 2016 roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy

wzrośnie o 100 zł do poziomu 1850 złotych brutto. W stosunku do najniższej krajowej obowiązującej w tym roku (1 750 zł) jest to wzrost o 5,7 proc.

W Dzienniku Ustaw pod poz. 1873 opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 listopada 2015 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego**.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 listopada 2015 r. **w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale 2015 r.** (Monitor Polski poz. 1086) przeciętne wynagrodzenie w trzecim kwartale 2015 r. wyniosło 3895,33 zł.

W dniu 28 grudnia 2015 r. opublikowana została w Dzienniku Ustaw pod poz. 2199 ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. **o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2016**. Ustawa ta wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: w art. 108 po ust. 1fa dodaje się ust. 1fb w brzmieniu:

- 1) staże podyplomowe oraz szkolenia specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentystów, o których mowa w przepisach o zawodach lekarza i lekarza dentysty;
- 2) specjalizacje pielęgniarek i położnych, o których mowa w przepisach o zawodach pielęgniarki i położnej".

Zmiany weszły w życie z dniem **1 stycznia 2016 r.**

1.3. SYTUACJA NA RYNKU PRACY W 2015 ROKU

Z danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy* wynika, że w 2015 roku odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim **wzrost przeciętnego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób): ukształtowało się ono na poziomie 244,9 osób i było wyższe niż w roku poprzednim o 2,0% (w skali kraju odnotowano w tym zakresie wzrost o 1,3%). Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w transporcie i gospodarce materiałowej (o 11,1%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w budownictwie (o 6,5%).

Według prowadzonych przez GUS badań aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) w regionie kujawsko-pomorskim** **współczynnik aktywności zawodowej**, charakteryzujący udział ludności aktywnej zawodowo (pracującej i bezrobotnej) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, ogółem wyniósł w IV kwartale 2015 roku 55,4% (o 1,1 pkt. proc. mniej niż w Polsce). W odniesieniu do IV kwartału roku poprzedniego odnotowano w tym względzie w regionie spadek o 0,6 pkt. proc. (w Polsce w tym zakresie wystąpił wzrost o 0,2 pkt. proc.).

Liczony w ramach BAEL **wskaźnik zatrudnienia** (czyli procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii) w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2015 r. w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 51,4% (o 1,2 pkt. proc. mniej niż w Polsce). W skali roku wskaźnik ten wzrósł w regionie o 1,4 pkt. proc. (w Polsce odnotowano w tym zakresie wzrost o 0,9 pkt. proc.).

Obliczana według metodologii BAEL **stopa bezrobocia** w IV kwartale 2015 r. w naszym regionie wyniosła 7,3% (w kraju – 6,9%). W odniesieniu do IV kwartału roku poprzedniego wysokość tego wskaźnika zmniejszyła się o 3,4 pkt. proc. (w Polsce odnotowano w tym zakresie spadek o 1,2 pkt. proc.).

W rejestrze REGON w województwie kujawsko-pomorskim **w końcu 2015 roku zarejestrowanych pozostawało 193 470 podmiotów gospodarki narodowej*****. W ciągu roku ich liczba wzrosła o 0,7% (w roku poprzednim wzrost wyniósł 0,4%). W sektorze publicznym działało 5815 podmiotów (o 1,1% mniej niż przed rokiem), a w sektorze prywatnym – 186 702 podmioty (o 0,3% więcej). Firmy będące własnością osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – łącznie 141 983 – stanowiły 73,4% zawartości rejestru REGON (w odniesieniu do końca poprzedniego roku liczba tych osób zmniejszyła się o 0,2%, a ich udział zmalał o 0,6 pkt. proc.). W 2015 roku zarejestrowano 17 123 nowe podmioty gospodarcze, wyrejestrowano 15 482 podmioty, a 14 029 podmiotów zawiesiło działalność.

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności (PKD) najliczniejsze sekcje to: *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włącznie motocykle* (25,9% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON należy do tej sekcji), *Budownictwo* (11,8%) oraz *Przetwórstwo przemysłowe* (9,1%).

W odniesieniu do końca poprzedniego roku, największy wzrost odnotowano wśród podmiotów prowadzących działalność w sekcji *Informacja i komunikacja* (o 4,0%), *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (o 3,3%), *Obsługa rynku nieruchomości* (o 3,0%) oraz *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (także o 3,0%). Natomiast największy spadek liczby zarejestrowanych podmiotów odnotowano w sekcjach: *Górnictwo i wydobywanie* (o 3,2%), *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (o 2,4%) oraz *Handel hurtowy i detaliczny...* (o 1,9%).

* Źródło: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl/opracowania-biezace/komunikaty-i-biuletyny/inne-opracowania/komunikat-o-sytuacji-spolesczno-gospodarczej-wojewodztwa-kujawsko-pomorskiego-grudzien-2015-r-,2,36.html>

** Źródło: Kwartalna informacja o rynku pracy GUS, Warszawa, 23.02.2016

*** Źródło: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/podmioty-gospodarcze/podmioty-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-w-wojewodztwie-kujawsko-pomorskim-stan-na-koniec-2015-r-,2,7.html>

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało **107 255 bezrobotnych**. W porównaniu z końcem roku poprzedniego **liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 19 856 osób (15,6%)**. W tym samym czasie w kraju liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 14,3%*.

Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim
Stan w końcu roku

Rok	Liczba bezrobotnych		
	zmiana do poprzedniego roku		w %
	osoby		
2006	160 061	-27 960	-14,9
2007	123 243	-36 818	-23,0
2008	110 256	-12 987	-10,5
2009	134 127	23 871	21,7
2010	139 401	5 274	3,9
2011	139 622	221	0,2
2012	148 839	9 217	6,6
2013	150 145	1 306	0,9
2014	127 111	-23 034	-15,3
2015	107 255	-19 856	-15,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Rok 2015 był drugim z kolei rokiem, w którym – po pięciu latach wzrostu – odnotowano spadek liczby bezrobotnych w regionie. Podobnie jak w roku poprzednim wzrost liczby bezrobotnych wystąpił w styczniu, listopadzie i grudniu. W pozostałych miesiącach poziom bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszał się.

Bezrobotni i stopa bezrobocia
w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku. Stan w końcu miesiąca

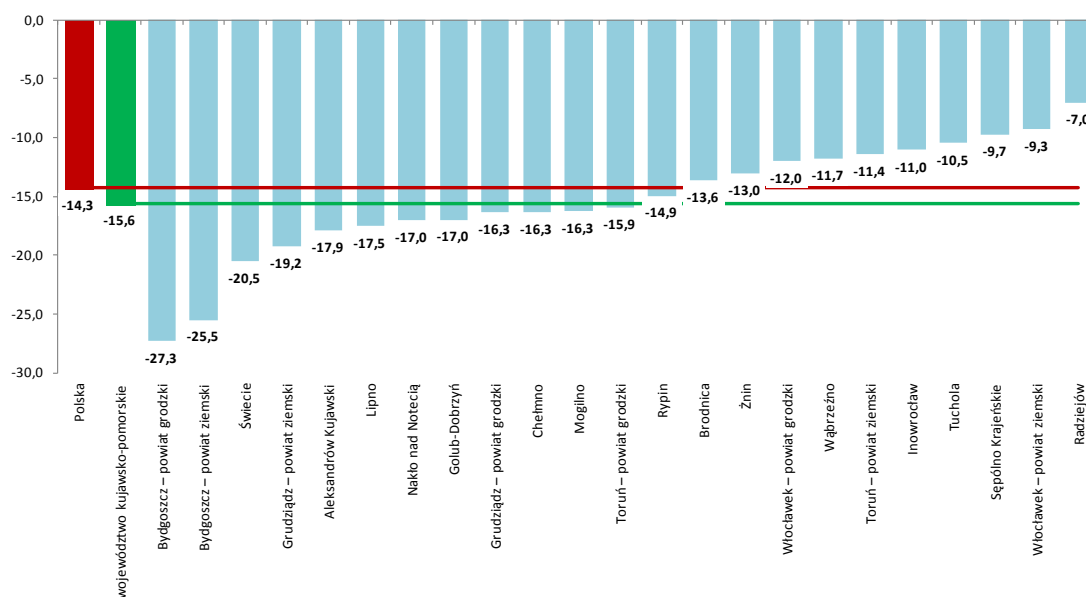
Miesiąc	Liczba bezrobotnych			Stopa bezrobocia	
	zmiana do poprzedniego miesiąca		w %	w %	zmiana do poprzedniego m-ca w pkt. proc.
	osoby				
styczeń	133 584	6 473	5,1	16,1	0,6
luty	132 971	-613	-0,5	16,0	-0,1
marzec	127 916	-5 055	-3,8	15,5	-0,5
kwiecień	121 841	-6 075	-4,7	14,9	-0,6
maj	115 715	-6 126	-5,0	14,2	-0,7
czerwiec	109 912	-5 803	-5,0	13,6	-0,6
lipiec	107 652	-2 260	-2,1	13,4	-0,2
sierpień	105 365	-2 287	-2,1	13,1	-0,3
wrzesień	104 392	-973	-0,9	13,0	-0,1
październik	103 025	-1 367	-1,3	12,8	-0,2
listopad	103 811	786	0,8	12,9	0,1
grudzień	107 255	3 444	3,3	13,3	0,4

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy oraz dane ze strony GUS (BDL)

W 2015 roku spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach: od 7,0% w powiecie radziejowskim do 27,3% w Bydgoszczy. Również w wartościach bezwzględnych największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w Bydgoszczy (3311 osób), a najmniejszy – w powiecie radziejowskim (260 osób).

* Źródło: <http://www.psz.praca.gov.pl> zakładka Statystyki i analizy

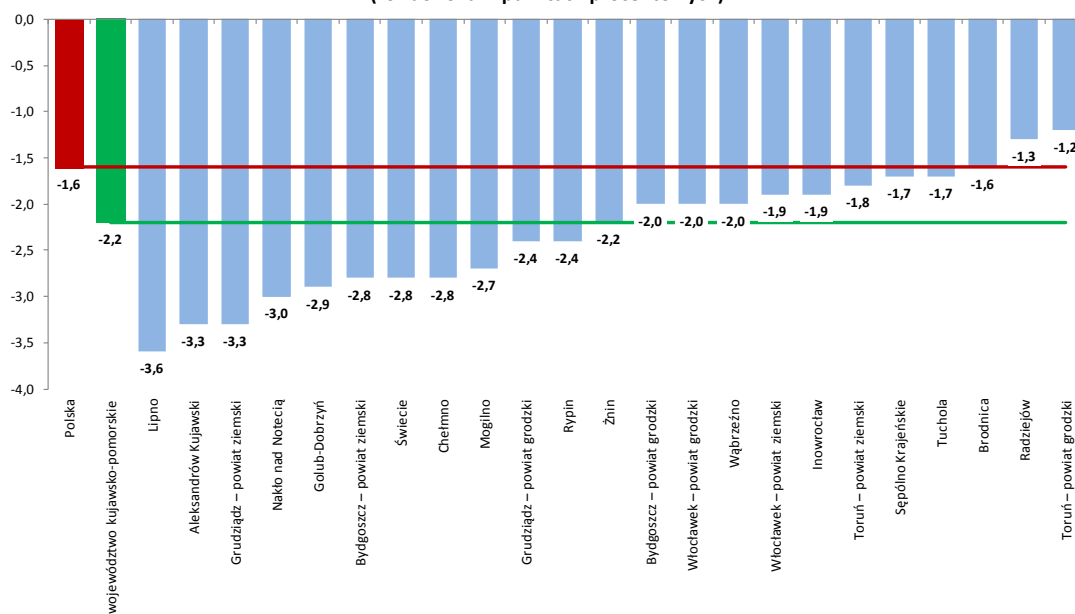
**ZMIANA LICZBY BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW
W GRUDNIU 2015 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2014 R. (rok do roku w %)**

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Stopa bezrobocia rejestrowanego, charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo, w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła w końcu 2015 roku 13,3% i była o 2,2 pkt. proc. niższa niż w końcu poprzedniego roku* (w tym samym czasie w Polsce wskaźnik stopy bezrobocia zmniejszył się o 1,6 pkt. proc. i w końcu grudnia '15 wyniósł 9,8%).

**ZMIANA WYSOKOŚCI STOPY BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW
W GRUDNIU 2015 R. W ODNIESIENIU DO GRUDNIA 2014 R.
(rok do roku w punktach procentowych)**

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS; ostatnia korekta za okres XII/2014-VIII/2015 z 21.10.2015 r.

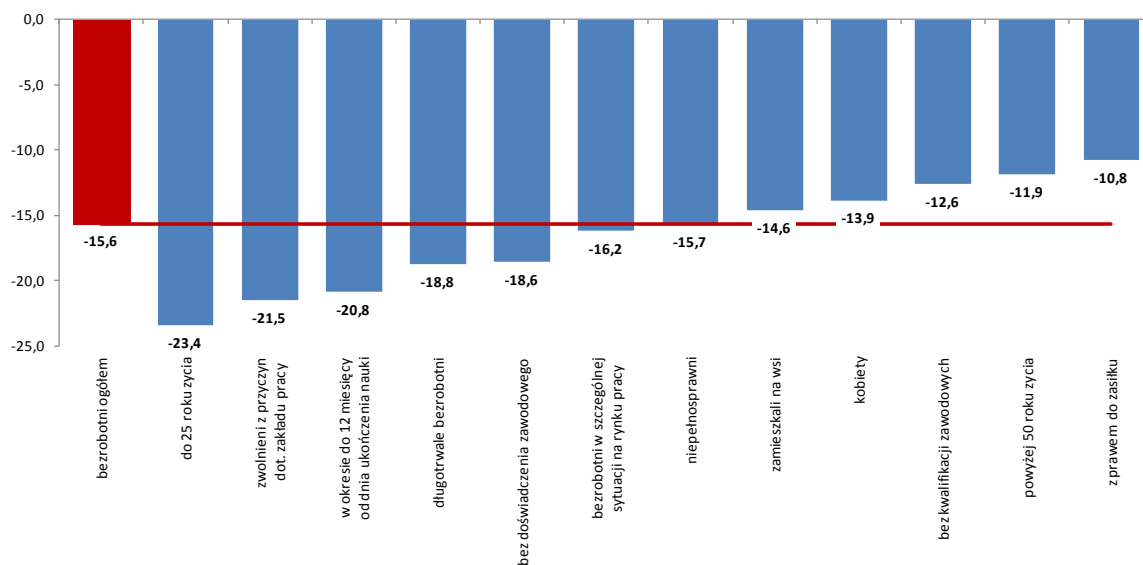
* dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych

Bezrobotni oraz stopa bezrobocia według podregionów i powiatów
Stan w końcu okresu

Podregiony i powiaty	Bezrobotni				Stopa bezrobocia		
	2014 rok	2015 rok	wzrost/ spadek		grudzień 2014*	grudzień 2015	wzrost/ spadek (w pkt.)
	osoby			%			
Polska	1 825 180	107 255	-1 717 925	-94,1	11,4	9,8	-1,6
Województwo razem	127 111	107 255	-19 856	-15,6	15,5	13,3	-2,2
PODREGION BYDGOSKO-TORUŃSKI	30 412	24 015	-6 397	-21,0	9,2	7,4	-1,8
bydgoski	4 699	3 501	-1 198	-25,5	11,8	9,0	-2,8
toruński	6 169	5 464	-705	-11,4	17,9	16,1	-1,8
m. Bydgoszcz	12 114	8 803	-3 311	-27,3	7,4	5,4	-2,0
m. Toruń	7 430	6 247	-1 183	-15,9	8,1	6,9	-1,2
PODREGION GRUDZIĄDZKI	26 155	22 052	-4 103	-15,7	17,7	15,3	-2,4
brodnicki	4 073	3 518	-555	-13,6	13,2	11,6	-1,6
chełmiński	3 717	3 110	-607	-16,3	20,9	18,1	-2,8
golubsko-dobrzyński	3 682	3 057	-625	-17,0	20,1	17,2	-2,9
grudziądzki	2 968	2 397	-571	-19,2	20,4	17,1	-3,3
rypiński	3 112	2 647	-465	-14,9	18,5	16,1	-2,4
wąbrzeski	2 741	2 419	-322	-11,7	20,1	18,1	-2,0
m. Grudziądz	5 862	4 904	-958	-16,3	16,4	14,0	-2,4
PODREGION WŁOCŁAWSKI	32 468	28 377	-4 091	-12,6	22,5	20,1	-2,4
aleksandrowski	4 584	3 765	-819	-17,9	22,3	19,0	-3,3
lipnowski	6 257	5 161	-1 096	-17,5	25,5	21,9	-3,6
radziejowski	3 701	3 441	-260	-7,0	22,9	21,6	-1,3
włocławski	8 599	7 801	-798	-9,3	25,4	23,5	-1,9
m. Włocławek	9 327	8 209	-1 118	-12,0	18,9	16,9	-2,0
PODREGION INOWROCŁAWSKI	26 356	22 827	-3 529	-13,4	19,9	17,6	-2,3
inowrocławski	12 408	11 037	-1 371	-11,0	20,0	18,1	-1,9
mogileński	3 251	2 722	-529	-16,3	18,8	16,1	-2,7
nakielski	5 873	4 872	-1 001	-17,0	20,7	17,7	-3,0
żniński	4 824	4 196	-628	-13,0	19,3	17,1	-2,2
PODREGION ŚWIECKI	11 720	9 984	-1 736	-14,8	17,5	15,2	-2,3
sępoleński	3 058	2 760	-298	-9,7	21,5	19,8	-1,7
świecki	5 285	4 200	-1 085	-20,5	15,2	12,4	-2,8
tucholski	3 377	3 024	-353	-10,5	18,7	17,0	-1,7

Spadek liczebności odnotowano w większości kategorii bezrobotnych, niemniej jednak najbardziej widoczny jest on wśród osób do 25 roku życia (o 23,4%), zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 21,5%) oraz osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 20,8%).

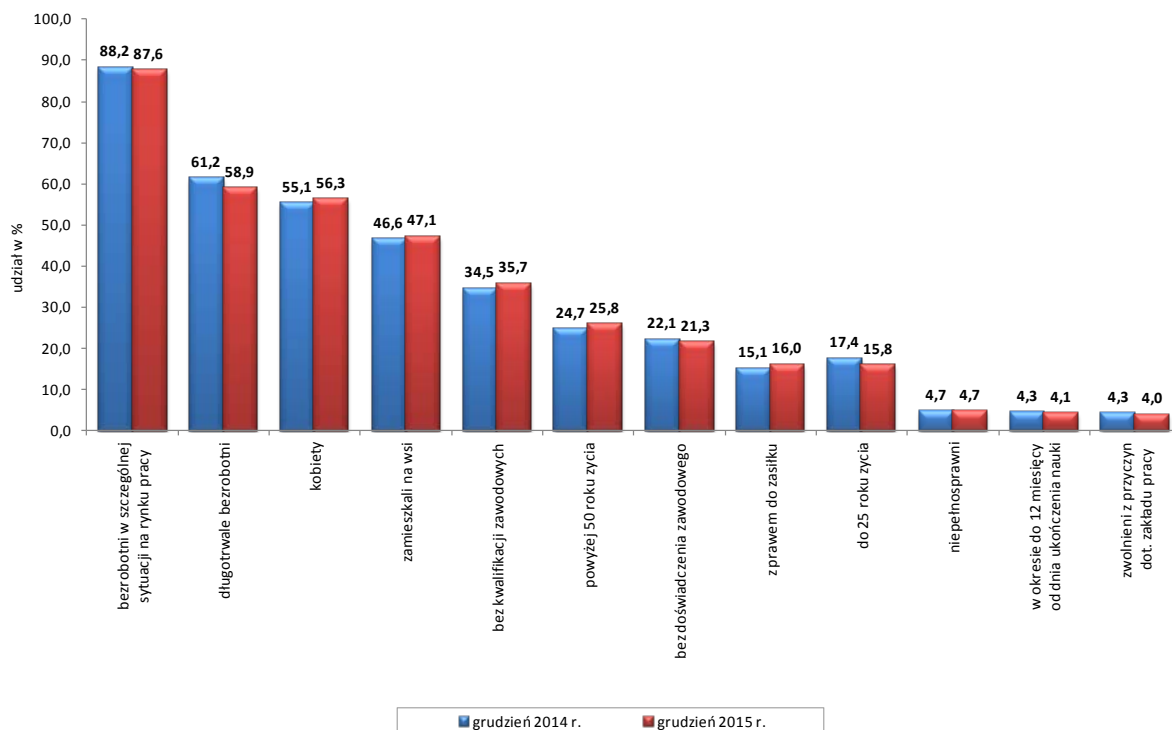
ZMIANA LICZBY WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W OKRESIE GRUDZIEŃ 2014 - GRUDZIEŃ 2015 (w %)

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Pomimo spadku liczby bezrobotnych, utrwała się niekorzystna struktura społeczno-demograficzna osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

UDZIAŁ WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM. STAN W KOŃCU OKRESU

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Długotrwale bezrobotni to 58,9% ogółu (przed rokiem – 61,2%), kobiety – 56,3% (przed rokiem – 55,1%), mieszkańcy wsi – 47,1% (wobec 46,6% przed rokiem). Osoby powyżej 50 roku życia to 25,8%, a do 25 roku życia – 15,8% wszystkich bezrobotnych w województwie (przed rokiem było to odpowiednio: 24,7% i 17,4%). Udział osób niepełnosprawnych to 4,7% ogółu bezrobotnych (tak samo

jak przed rokiem), a osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 4,1% (przed rokiem – 4,3%). Osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy stanowiły 4,0% ogółu bezrobotnych (o 0,3 pkt. proc. mniej niż przed rokiem). Prawo do zasiłku posiadało 16,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 15,1%).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 167 762 nowych bezrobotnych (o 3,9% mniej niż w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2014 o 8,9% zmniejszyła się liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy, natomiast o 2,9% – liczba osób, które do rejestrów PUP powróciły po raz kolejny (jednakże te osoby stanowiły aż 85,6% całego napływu do bezrobocia, wobec 84,8% w roku poprzednim).

Wskaźnik napływu do bezrobocia (liczony jako stosunek liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych do liczby bezrobotnych według stanu w końcu poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2015 roku 132,0% (w roku 2014 było to 116,2%). Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w powiecie grudziądzkim (194,2%), najniższą zaś w powiecie włocławskim (95,5%).

W 2015 roku z rejestrów wyłączono 187 618 bezrobotnych (o 5,4% mniej niż w roku poprzednim). **Wskaźnik odpływu z bezrobocia** (liczony jako stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych do liczby bezrobotnych według stanu w końcu poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2015 roku 147,6% (wobec 132,0% w roku 2014). Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w powiecie grudziądzkim (213,4%), najniższą w powiecie włocławskim (104,8%).

Najważniejszą przyczyną wyłączeń (**90 603 osoby**, czyli 48,3%) było **podjęcie pracy** (w roku poprzednim było to odpowiednio: 89 714 osób i 45,3%), przede wszystkim niesubsydiowanej (80,9% wszystkich podjęć pracy; w roku poprzednim – 86,4%). Wśród bezrobotnych podejmujących pracę w 2015 roku nieznaczną przewagę mieli mężczyźni, którzy stanowili 50,5% tej populacji (w roku poprzednim było to 50,8%).

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby bezrobotnych nowozarejestrowanych) wyniósł w 2015 roku 54,0% (w roku poprzednim – 51,4%). Najlepiej pod tym względem kształtowała się sytuacja w powiecie mogileńskim (65,9%), najgorzej – w powiecie toruńskim (46,9%).

Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło w 2015 roku 73 274 bezrobotnych (o 5,5% mniej niż w roku poprzednim). **Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 17 329 bezrobotnych** (o 41,9% więcej): przede wszystkim były to roboty publiczne (5569 osób, o 36,7% więcej niż w roku poprzednim) oraz podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (4702 osoby, o 39,3% więcej). Prace interwencyjne podjęły 3593 osoby (o 69,9% więcej niż w roku poprzednim, natomiast działalność gospodarczą rozpoczęło 2252 bezrobotnych (o 2,4% mniej). W 2015 roku bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 410 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 263 osoby podjęły pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, 116 osób rozpoczęło zatrudnienie w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 6 osób – w ramach świadczenia aktywizacyjnego, 1 osoba – w ramach grantu na telepracę.

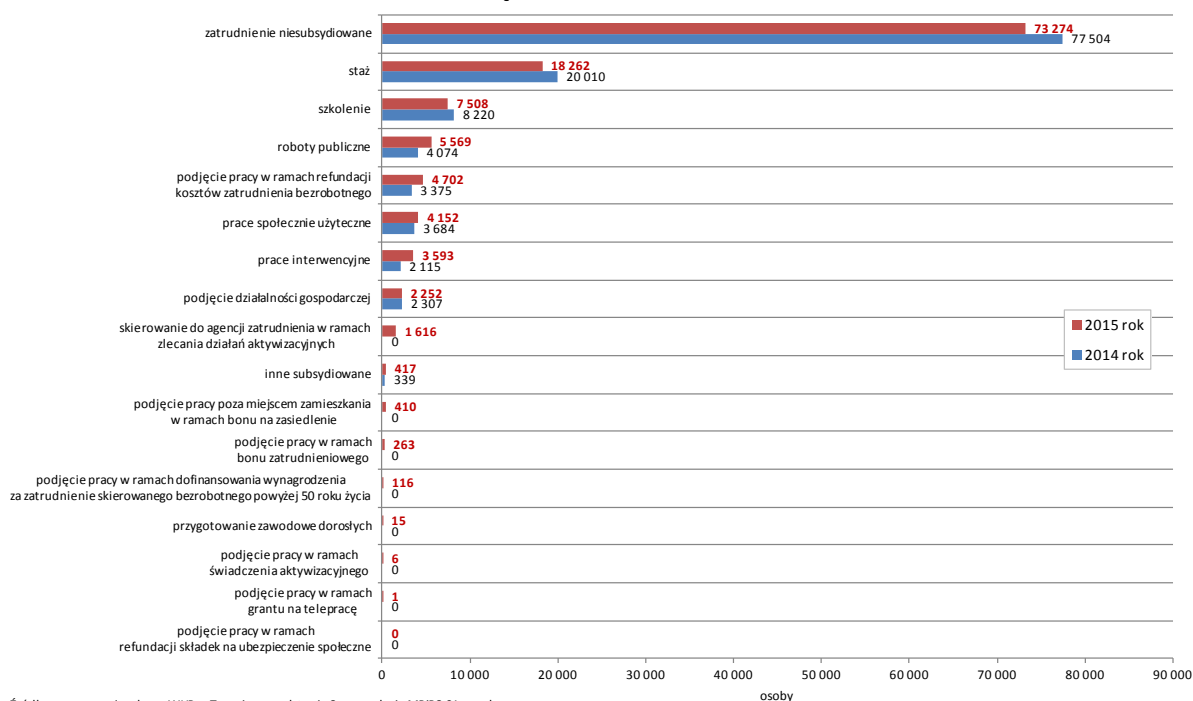
Inne zatrudnienie subsydiowane (do którego zalicza się m. in. podjęcia pracy przez niepełnosprawnych finansowane przez PFRON oraz podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego”) podjęło 417 bezrobotnych (o 23,0% więcej niż w roku poprzednim).

Szkolenia w 2015 roku rozpoczęło 7508 bezrobotnych (o 8,7% mniej niż w roku 2014), **staże – 18 262 osoby** (o 8,7% mniej), **prace społecznie użyteczne – 4152 osoby** (o 12,7% więcej, w tym było 370 osób, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne w ramach Programu Aktywizacja i Integracja).

W 2015 roku **przygotowanie zawodowe dorosłych** rozpoczęło 15 bezrobotnych (w roku poprzednim nie było takich osób). Z nowej formy wsparcia, jaką jest **skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych** skorzystało w 2015 roku 1616 bezrobotnych.

łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **skorzystało 48 882 bezrobotnych (o 10,8% więcej niż w roku poprzednim)**. Było to możliwe dzięki zwiększeniu środków Funduszu Pracy przyznanych dla województwa na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty.

AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2014-2015 WRAZ Z PODJĘCIEM PRACY NIESUBSYDIOWANEJ

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Bilans bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015

Wyszczególnienie		2014 rok	2015 rok				
		osoby		zmiana	w %		
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedzającego sprawozdanie		150 145	127 111	-23 034	-15,3		
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		174 484	167 762	-6 722	-3,9		
z tego	po raz pierwszy	26 593	24 233	-2 360	-8,9		
	po raz kolejny	147 891	143 529	-4 362	-2,9		
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	544	225	-319	-58,6		
	po robotach publicznych	2 087	2 729	642	30,8		
	po stażu	17 010	14 787	-2 223	-13,1		
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	6	8	2	33,3		
	po szkoleniu	7 867	7 232	-635	-8,1		
	po pracach społecznie użytecznych	3 413	3 651	238	7,0		
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		198 232	187 618	-10 614	-5,4		
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym		89 714	90 603	889	1,0	
	niesubsydiowanej		77 504	73 274	-4 230	-5,5	
		z tego					
	z tego	podjęcie działalności gospodarczej	x	2 377	x	x	
		pracy sezonowej	1 955	2 412	457	23,4	
	subsydiowanej		12 210	17 329	5 119	41,9	
	z tego	prac interwencyjnych	2 115	3 593	1 478	69,9	
		robót publicznych	4 074	5 569	1 495	36,7	
		podjęcia działalności gospodarczej	2 307	2 252	-55	-2,4	
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie		x	5	x	x
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 375	4 702	1 327	39,3	
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	410	x	x	
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	263	x	x	
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	x	6	x	x	
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	x	1	x	x	
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	0	x	x	
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	116	x	x	
		inne	339	417	78	23,0	
	rozpoczęcia szkolenia		8 220	7 508	-712	-8,7	
	w tym w ramach bonu szkoleniowego		x	229	x	x	
	rozpoczęcia stażu		20 010	18 262	-1 748	-8,7	
	w tym w ramach bonu stażowego		x	442	x	x	
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych		0	15	15	x	
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej		3 684	4 152	468	12,7	
	w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)		x	370	x	x	
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych		x	1 616	x	x	
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI		4 893	6 119	1 226	25,1	
	odmowy ustalenia profilu pomocy		x	2	x	x	
	niepotwierdzenia gotowości do pracy		48 653	37 908	-10 745	-22,1	
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego		10 416	9 980	-436	-4,2	
	podjęcia nauki		548	471	-77	-14,1	
	osiągnięcia wieku emerytalnego		785	879	94	12,0	
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych		2 126	1 344	-782	-36,8	
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego		1 901	1 889	-12	-0,6	
	innych		7 100	6 870	-230	-3,2	
	Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		127 111	107 255	-19 856	-15,6	
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy		17 549	14 115	-3 434	-19,6	

x - powody wyłączeń, które zostały wprowadzone nowelizacją Ustawy w połowie 2014 r. i nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 r.

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W omawianym okresie dla **132 697 bezrobotnych i 1315 poszukujących pracy przygotowano Indywidualne Plany Działania (IPD)**, które mają na celu doprowadzenie do podjęcia przez nich odpowiedniej pracy (w roku 2014 było to odpowiednio: 140 901 bezrobotnych i 1382 poszukujących pracy).

W 2015 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim pracodawcy zgłosili **95 290 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to o 18,9% propozycji więcej niż w roku poprzednim. Liczba propozycji na formy subsydiowane** (zatrudnienie subsydiowane oraz miejsca aktywizacji razem) **wzrosła o 9,3%**, natomiast **na zatrudnienie niesubsydiowane – o 26,3%**. W tym samym czasie w Polsce liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła ogółem o 16,8%, liczba propozycji na formy subsydiowane zwiększyła się o 3,0%, natomiast liczba ofert na zatrudnienie niesubsydiowane wzrosła o 5,6%*.

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zakłady pracy 21 razy zgłaszały **zamiar zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy**. Łącznie dotyczyło to 302 osób (w roku poprzednim było odpowiednio: 33 zgłoszenia i 821 osób). Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładów pracy w końcu 2015 roku zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 21,5% i wyniosła 4268 osób, co stanowiło 4,0% ogółu bezrobotnych.

W 2015 roku do WUP w Toruniu wpłynęło **411 wniosków indywidualnych oraz 34 wykazy zbiorcze i uzupełniające** (łącznie od 105 pracodawców) dotyczących **wypłaty świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych** (w roku poprzednim było to odpowiednio: 450 wniosków indywidualnych, 47 wykazów zbiorczych i 97 pracodawców). **Wnioski indywidualne oraz wykazy zbiorcze i uzupełniające obejmowały 1449 osób na kwotę wnioskowaną ok. 9636 tys. zł** (wobec 1149 osób i ok. 7307 tys. zł w 2014 r.).

Na zbliżonym poziomie jak w roku poprzednim utrzymała się w 2015 roku liczba wniosków złożonych do WUP w Toruniu o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na **zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego** (1333 wnioski) oraz wniosków poświadczających przebyte okresy zatrudnienia/ubezpieczenia na terenie państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii (głównie w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Holandii (1714 wniosków).

W 2015 roku powiatowe urzędy pracy zarejestrowały **29 694 oświadczenia pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom**. To o 211,8% więcej niż w roku poprzednim (9524 oświadczenia).

Z uwagi na **końcowy etap wdrażania Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki** WUP w Toruniu w 2015 r. w głównej mierze monitorował, rozliczał i zamykał projekty realizowane w ramach ww. Priorytetu. W analizowanym roku udział w projektach rozpoczęło 3296 osób, a zakończyło 10 750 osób.

Od początku wdrażania Priorytetu VI PO KL do końca 2015 r. podpisano łącznie 552 umowy o wartości 925 424 385,85 zł, w tym środki publiczne 922 130 496,87 zł. Wykorzystano tym samym ponad 100% środków przyznanych dla województwa na realizację ww. zadań. **Udział w realizowanych projektach zakończyło 111 929 osób**.

W 2015 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu rozpoczął **pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej** w ramach:

- *Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 dla Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy,*
- *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w zakresie realizacji Osi 8 Aktywni na rynku pracy w ramach Działania 8.1 (projekty pozakonkursowe PUP) i Działania 8.2 (Podziałanie 8.2.1 – projekty konkursowe realizowane przez instytucje rynku pracy z wyłączeniem PUP, Podziałanie 8.2.2 – projekty konkursowe*

* Źródło: <http://www.psz.praca.gov.pl> zakładka Statystyki i analizy

realizowane przez wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych [nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych] oraz Podziałanie 8.5.2 – wsparcie outplacementowe – projekty konkursowe realizowane przez instytucje rynku pracy).

1.4. FUNDUSZ PRACY

1.4.1. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY POZYSKANE W 2015 ROKU

Minister Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS, obecnie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - MRPiPS) decyzją z dnia 14 listopada 2014 r., potwierdzoną w dniu 26 lutego 2015 r., przeznaczył **na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku środki z Funduszu Pracy (FP) w kwocie 291 219,4 tys. zł.**

Z wyżej wymienionej kwoty uchwałą Nr 2/55/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów w 2015 r., w oparciu o kryteria określone przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr LIV/827/14 z dnia 27 października 2014 r. przeznaczył **174 827,2 tys. zł na realizację zadań przez samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego**, natomiast kwotę **14 459,2 tys. zł**, zgodnie z ww. decyzją, **przeznaczono na inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatów**. Na wniosek PUP w Żninie, limit środków przyznany na realizację powyższego zadania został pomniejszony o kwotę 100,00 tys. zł z jednoczesnym ich przeznaczeniem na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Pozostałą kwotę, tj. 101 933,0 tys. zł samorząd województwa zgodnie z uchwałą Nr 2/54/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2015 r., **przeznaczył na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego** w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- **8i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020** kwotę: 44 750,7 tys. zł; środki te zostały zmniejszone na wniosek PUP w Brodnicy o kwotę 400,0 tys. zł. **Ostatecznie na realizację ww. zadania PUP dysponowały środkami w kwocie: 44 350,7 tys. zł;**
- **8ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020** kwotę 57 182,3 tys. zł. Środki te zostały zmniejszone na wniosek PUP w Brodnicy, w Chełmnie, w Wąbrzeźnie i Żninie o kwotę 2 663,0 tys. zł. **Ostatecznie na realizację ww. zadania PUP dysponowały środkami w kwocie: 54 519,3 tys. zł.**

Ponadto MPiPS przyznał **środki Funduszu Pracy na zadania fakultatywne realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w kwocie 712,4 tys. zł.** Limit ten został decyzją MRPiPS (z 4 grudnia 2015 roku) zwiększony o kwotę 43,9 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie w 2015 roku kosztów wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemu teleinformatycznego i technologii cyfrowych, służących realizacji zadań wynikających z ustawy.

DODATKOWE ŚRODKI FUNDUSZU PRACY Z REZERWY MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

W grudniu 2014 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej określił *Zasady ubiegania się o środki z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2015 roku*. Zgodnie z ww. *Zasadami* powiatowe urzędy pracy składały wnioski o środki z rezerwy Funduszu Pracy.

W styczniu 2015 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej, w ramach I ogłoszonego naboru wniosków o przyznanie środków z rezerwy Funduszu Pracy, przyznał województwu kujawsko-pomorskiemu kwotę: **5877,7 tys. zł**. Środki te zostały przeznaczone na finansowanie programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 25 roku życia. Programy były realizowane przez 17 powiatowych urzędów pracy (pup).

W marcu 2015 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej ogłosił II nabór wniosków. Środki o łącznej wartości **2147,9 tys. zł** na realizację programów specjalnych adresowanych do bezrobotnych, dla których został ustalony profil pomocy III. pozyskał PUP w Grudziądzu oraz PUP w Golubiu-Dobrzyniu.

W kwietniu 2015 r., w ramach III naboru wniosków, województwo kujawsko-pomorskie otrzymało kwotę w wysokości **8919,9 tys. zł**. Pozyskane środki przeznaczono na realizację:

- 1) PAI przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim, PUP w Sępólnie Krajeńskim oraz PUP dla Powiatu Toruńskiego (łącznie: 128,8 tys. zł);
- 2) programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (kwota pozyskana przez 15 pup - 3026,3 tys. zł);
- 3) programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (kwota pozyskana przez 18 pup – 5764,8 tys. zł).

W czerwcu 2015 r., Minister Pracy i Polityki Społecznej, w ramach IV naboru wniosków, przyznał województwu kujawsko-pomorskiemu kwotę **6452,9 tys. zł**, w tym na:

- 1) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 4 powiatowe urzędy pracy (PUP w Chełmnie, PUP w Rypinie, PUP w Sępólnie Krajeńskim, PUP we Włocławku) otrzymały łącznie kwotę: 578,6 tys. zł;
- 2) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat – 18 powiatowych urzędów pracy otrzymało łącznie kwotę: 5874,4 tys. zł.

W sierpniu 2015 r., w ramach V naboru wniosków, województwo kujawsko-pomorskie otrzymało środki w wysokości **14 623,9 tys. zł**, w tym na:

- 1) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat – kwotę: 3736,8 tys. zł (PUP w Grudziądzu, PUP w Sępólnie Krajeńskim oraz PUP dla Miasta Torunia);
- 2) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – kwotę: 10 887,1 tys. zł. (14 powiatowych urzędów pracy).

We wrześniu 2016 r., w ramach VI naboru wniosków, województwo kujawsko-pomorskie otrzymało kwotę **6282,4 tys. zł**, w tym na:

- 1) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – kwotę: 5157,6 tys. zł, dla 8 powiatowych urzędów pracy (PUP w Aleksandrowie Kujawskim, PUP w Chełmnie, PUP w Grudziądzu, PUP w Lipnie, PUP w Radziejowie, PUP w Rypinie, PUP dla Miasta Torunia oraz PUP dla Powiatu Toruńskiego);
- 2) programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat – kwotę 455,0 tys. zł, dla PUP w Grudziądzu oraz PUP w Nakle nad Notecią;
- 3) na programy realizacji robót publicznych – kwotę 669,8 tys. zł., dla PUP w Radziejowie oraz PUP w Sępólnie Krajeńskim.

W listopadzie 2015 r., w ramach VII naboru wniosków, środki na realizację programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy otrzymał

PUP w Grudziądzu, PUP w Lipnie, PUP w Rypinie oraz PUP dla Powiatu Toruńskiego, w łącznej wysokości **2050,8 tys. zł**. Ponadto na realizację programu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30 - 50 lat, PUP w Grudziądzu pozyskał kwotę **801,2 tys. zł**.

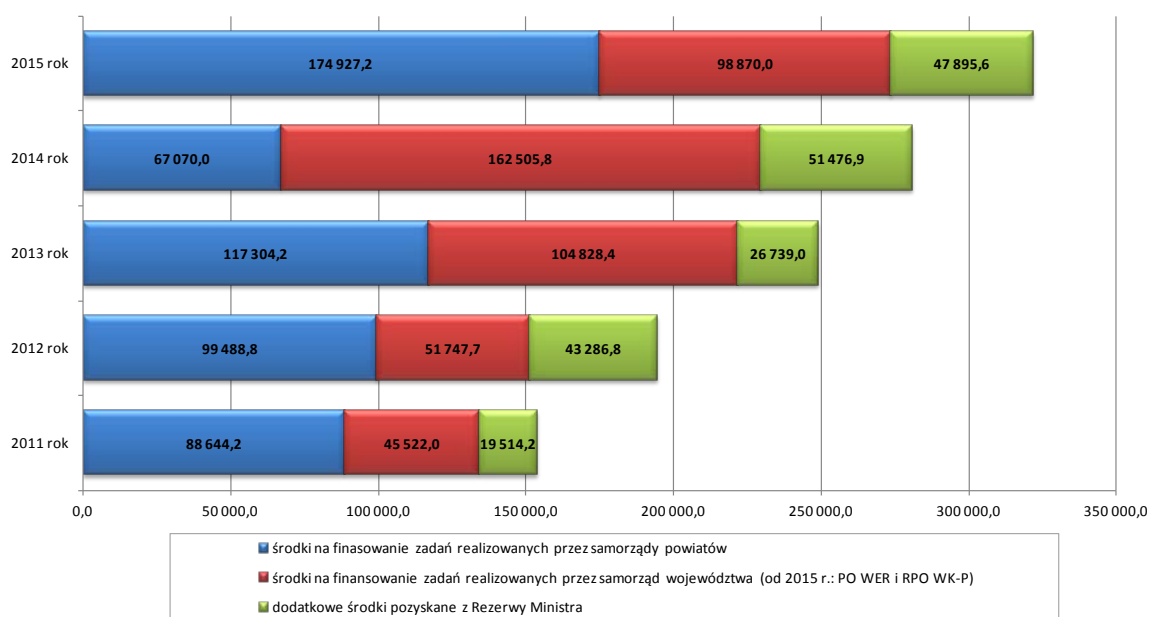
W grudniu 2015 r., w ramach VIII naboru wniosków, na realizację programu dla osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, PUP w Rypinie pozyskał kwotę **69,0 tys. zł**

Zgodnie z *Zasadami ubiegania się o środki z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2015 roku* powiatowe urzędy pracy mogły aplikować w sposób ciągły o środki na realizację programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w tym w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG). Środki na ten cel pozyskał PUP dla Powiatu Toruńskiego w wysokości **670,0 tys. zł**.

W 2015 roku powiatowe urzędy pracy woj. kujawsko-pomorskiego złożyły **113 wniosków** o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na łączną kwotę **47 895,6 tys. zł**. W ramach ww. programów zaplanowano objęcie wsparciem **5654 osób**. Średnia efektywność zatrudnieniowa założona we wnioskach to **82% (4632 osób)**. W ramach ww. programów bezrobotni zostali objęci m.in. następującymi formami wsparcia: staż, refundacja kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy, bon na zasiedlenie, bon zatrudnieniowy bon stażowy, roboty publiczne, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Ogółem w 2015 roku województwo kujawsko-pomorskie na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych **pozyskało środki Funduszu Pracy w wysokości 321 692,8 tys. zł**. Było to o 14 % więcej niż w 2014 roku (kiedy kwota ta wyniosła 281 052,7 tys. zł).

**Środki Funduszu Pracy na programy przeciwdziałania bezrobociu
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2011-2015 (w tys. zł)**

1.4.2. WYDATKI FUNDUSZU PRACY

Wydatki ogółem Funduszu Pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego o 3,6% i wyniosły 543 812,8 tys. zł. Wzrosła kwota przeznaczona na programy na rzecz promocji zatrudnienia – o 15,4%. Spadek dotyczył przede wszystkim wydatków na zasiłki dla bezrobotnych (o 11,0%).

Struktura wydatków Funduszu Pracy w latach 2014-2015

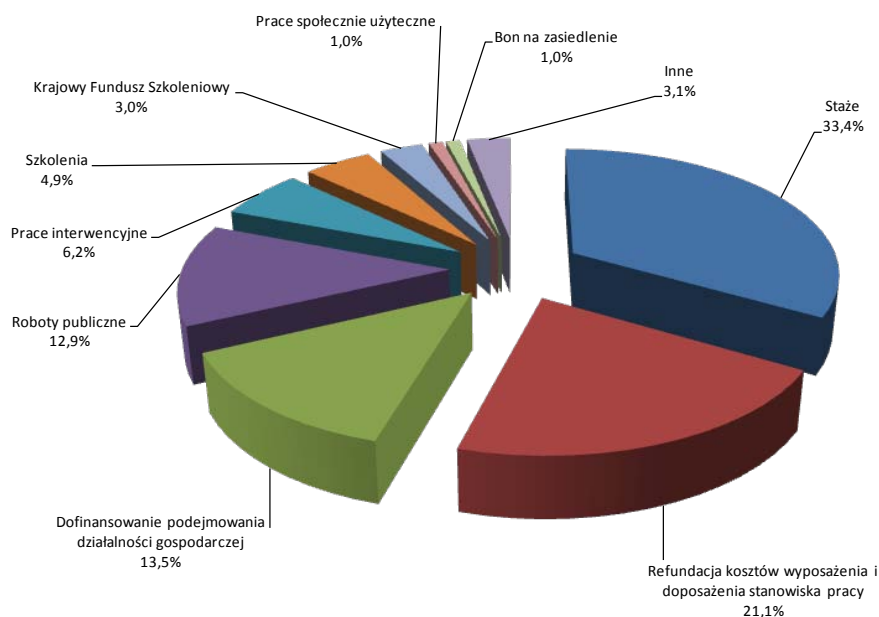
Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok			
	w tys. zł	udział w %	w tys. zł	udział w %	zmiana do 2014 r.	
					w tys. zł	w %
Wydatki ogółem	524 929,9	100,0	543 812,8	100,0	18 882,9	3,6
zasiłki i świadczenia	230 512,6	43,9	205 964,2	37,9	-24 548,4	-10,6
w tym zasiłki dla bezrobotnych	218 680,8	41,7	194 721,0	35,8	-23 959,8	-11,0
programy na rzecz promocji zatrudnienia	278 447,6	53,0	321 238,7	59,1	42 791,1	15,4
pozostałe	15 969,7	3,0	16 609,9	3,1	640,2	4,0

Źródło: MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za grudzień 2014 i 2015 r.

Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wyniósł 59,1% (wobec 53,0% w roku poprzednim), natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 35,8% (wobec 41,7% w roku 2014).

W strukturze wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia największy udział – 33,4% wobec 43,2% w roku poprzednim – przypadł wydatkom na staże. Koszty szkoleń ogółem stanowiły 4,9% tych wydatków (w roku poprzednim – 6,1%). Na refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy wydatkowano 21,1% (15,9% przed rokiem), a na środki na podjęcie działalności gospodarczej – 13,5% (16,3% przed rokiem) ogółu wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia. Z kolei 12,9% tych wydatków to koszty robót publicznych (w roku poprzednim – 9,3%), a 6,2% – prac interwencyjnych (wobec 5,7% w roku 2014).

Struktura wydatków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy

2. PROBLEMATYKA WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

2.1. SEJMIK I ZARZĄD WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

W dniu 27 października 2014 r. **Sejmik** Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął **uchwałę Nr LIV/827/14 w sprawie określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2015 roku**. Podobnie jak w latach poprzednich założenia *Kryteriów* zostały pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy (WRRP) i przedstawione do konsultacji dyrektorom Powiatowych Urzędów Pracy, starostom powiatów i prezydentom miast na prawach powiatów. Ostateczny projekt uzyskał pozytywną opinię Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w dniu 18 września 2014 r. (Uchwała Nr I/1/2014), a następnie w dniu 1 października 2014 r. został przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Kryteria podziału środków Funduszu Pracy na 2015 rok służyły osiągnięciu przez urzędy pracy naszego województwa następujących celów:

- 1) wzrost efektywności pośrednictwa pracy;
- 2) wzrost efektywności realizowanych programów rynku pracy;
- 3) lepsze adresowanie pomocy i udzielanego wsparcia osobom bezrobotnym.

W wyniku zastosowania kryteriów kwota przypadająca na poszczególne powiaty zależała w 75% od poziomu bezrobocia (stopy bezrobocia, liczby bezrobotnych ogółem, w tym z preferencją osób do 25 roku życia oraz powyżej 50 roku życia), a w 25% od efektywności działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych (działań dotyczących subsydiowania kosztów zatrudnienia w 5%, działań o charakterze edukacyjnym w 10% i podjęć pracy niesubsydiowanej w 10%).

Kryteria na 2015 rok korespondowały z rozwiązaniami dotyczącymi podziału środków FP przyjętymi w województwie kujawsko-pomorskim w poprzednich latach, m.in. w zakresie uwzględniania efektywności działań podejmowanych przez PUP, skutkujących zwiększeniem podjęć pracy przez osoby bezrobotne.

Natomiast zmiany wprowadzone w stosunku do kryteriów stosowanych w województwie w poprzednich latach uwzględniały zapisy wynikające z nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 26 września 2014 r. poz. 1294), które przewidywały dla podziału kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań ustawowych w 2015 roku stosowanie zmienionego wzoru algorytmu.

W dniu 24 kwietnia 2015 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego **przyjął „Informację o sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2014 i 2015”**. Wcześniej informacja ta została przedstawiona na posiedzeniach Komisji Pracy, Polityki Społecznej i Bezpieczeństwa oraz Komisji Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury. Radnych informowano również z o planowanych przedsięwzięciach, jakie realizowane będą w obszarze rynku pracy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

W dniu 23 listopada 2015 r. radni Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjęli **Uchwałę Nr XIV/292/15 w sprawie określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2016 roku**.

Problematyka regionalnego rynku pracy była wielokrotnie przedmiotem obrad Komisji Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa, zajmowały się nią również inne Komisje Sejmiku (m. in. Komisja Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury).

Co miesiąc na posiedzeniu **Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego** przedstawiana jest informacja o sytuacji na rynku pracy w regionie. Zarząd Województwa systematycznie zapoznaje się również z informacją z realizacji PO WER 2014-2020 i RPO WK-P w ramach działań wdrażanych przez WUP.

Jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy jest coroczne określanie i ogłaszanie w wojewódzkim dzienniku urzędowym, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy, na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, o której mowa w art. 12 ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy. Propozycja takiego wykazu została przygotowana w WUP, a w dniu 27 marca 2015 r. projekt uchwały w tej sprawie został pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy w Toruniu. Wykaz został sporządzony z uwzględnieniem uwag partnerów instytucjonalnych. W dniu 1 kwietnia 2015 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę w sprawie określenia **wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne**. Wykaz ten zgodnie z zapisem art. 8 ust. 1 pkt 15 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z póź. zm.) został ogłoszony w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

W dniu 15 kwietnia 2015 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął dwie uchwały, na podstawie których Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu powierzono funkcję **Instytucji Pośredniczącej** związaną z realizacją Priorytetu 8i *Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także przez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników* (Działanie 8.1 oraz Działanie 8.2) oraz 8v *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian* (Poddziałanie 8.5.2) w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego** Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Te uchwały to: Uchwała Nr 15/435/15 z 15.4.2015 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora WUP w Toruniu, której załącznikiem jest Porozumienie w sprawie realizacji RPO oraz Uchwała Nr 15/436/15 z 15.4.2015 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu organizacyjnego WUP w Toruniu.

W dniu 13 maja 2015 r. **Zarząd zatwierdził Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Kryteria wyboru projektów oraz Założenia do projektów pozakonkursowych wdrożeniowych w ramach Działania 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy** Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. SzOOP RPO oraz Założenia zawierają podstawowe informacje dotyczące realizacji projektów, m.in. określają grupę docelową, do której będą skierowane projekty, formy wsparcia, a także efektywność kosztową projektów.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 17 czerwca 2015 r. podjął uchwałę Nr 24/765/15 w sprawie **przyjęcia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok**. Dokument realizuje cele Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020-Plan modernizacji 2020, określając najistotniejsze zadania, jakie będą podejmowane w województwie w zakresie zwiększenia aktywności zawodowej jego mieszkańców oraz rozwoju aktywnej polityki rynku pracy. Określa on preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.

W dniu 8 grudnia 2015 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę w sprawie trybu opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok. W celu opracowania ww. Planu powołano Zespół w składzie:

- 1) Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu – jako Przewodniczący;
- 2) Wicedyrektor ds. Rynku Pracy WUP w Toruniu;
- 3) Wicedyrektor ds. Poradnictwa Zawodowego i Pośrednictwa Pracy WUP w Toruniu;
- 4) Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 5) Pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Osób Niepełnosprawnych;
- 6) Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 7) Dyrektor Regionalnego Centrum Rozwoju Społecznego;
- 8) Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Przygotowany projekt RPDZ, zatwierdzony uchwałą Zarządu Województwa, zostanie przekazany do zaopiniowania powiatom województwa kujawsko-pomorskiego, Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy.

2.2. REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA

Podstawę przygotowania *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok* dla województwa kujawsko-pomorskiego (RPDZ/2015) stanowiła ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.). Projekt *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok* został opracowany przez zespół powołany Uchwałą Nr 9/266/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 marca 2015 r. W skład zespołu wchodził przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Przygotowany przez Zespół projekt *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok* został przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr 19/600/15 z dnia 13 maja 2015 r., a następnie przesłany do zaopiniowania przez samorządy powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, Wojewódzką Komisję Dialogu Społecznego w Bydgoszczy oraz Wojewódzką Radę Rynku Pracy w Toruniu.

Po zasięgnięciu ww. opinii Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr 24/765/15 z dnia 17 czerwca 2015 r. przyjął *Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok*.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok uwzględniał zapisy *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* oraz Komunikatu Komisji Europejskiej *EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i równoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*.

Plan określał najistotniejsze zadania, jakie były podejmowane w województwie w zakresie zwiększenia aktywności zawodowej jego mieszkańców oraz rozwoju aktywnej polityki rynku pracy poprzez realizację czterech celów strategicznych: zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, rozwój kadr przedsiębiorstw, podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych mieszkańców regionu oraz wzrost efektywności regionalnej polityki rynku pracy. W *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok*:

- przedstawiono diagnozę sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim;
- wskazano cele długookresowe (do roku 2020) aktywnej polityki rynku pracy w regionie, w tym ich spójność ze strategią rozwoju województwa;
- przedstawiono cele i zadania RPDZ na 2015 rok;
- wskazano źródła finansowania zadań realizowanych w RPDZ na 2015 rok;

- zawarto informacje o sposobie monitorowania realizacji zadań ujętych w RPDZ na 2015 rok dla województwa kujawsko-pomorskiego oraz przyjętych wskaźnikach monitorowania.

Dokument dostępny jest na stronie: www.wup.torun.pl.

Realizacja zadań określonych w *Regionalnym Planie Działania na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok* podlegała monitoringowi, z którego sprawozdanie zostanie przygotowane do dnia 30 kwietnia 2016 r. Sprawozdanie dostępne będzie na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu: www.wup.torun.pl.

2.3. WOJEWÓDZKA RADA RYNKU PRACY

W 2015 roku odbyło się 6 posiedzeń Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy. Podczas posiedzeń WRRP kadencji 2014-2018 jej członkowie podejmowali uchwały w następujących sprawach:

- 1) Planu podziału środków Funduszu Pracy na 2015 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.
- 2) Oceny działalności WUP w Toruniu w 2014 roku.
- 3) Powołania nowych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych województwa kujawsko-pomorskiego. Do WRRP wpłynęło 38 wniosków z 34 szkół ponadgimnazjalnych, z prośbą o zaopiniowanie łącznie 88 nowych kierunków kształcenia w 64 zawodach. Po przeanalizowaniu sytuacji na rynku pracy w wybranych zawodach, wydane zostały 73 opinie pozytywne i 15 negatywnych.
- 4) Zaopiniowania projektu Uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja z Funduszu Pracy.
- 5) Zaopiniowania projektu Regionalnego Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2015 rok.
- 6) Zaopiniowania listy zawodów rekomendowanych do organizacji praktyk i staży u pracodawców w ramach Poddziałania 10.2.3 *Kształcenie zawodowe* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.
- 7) Zaopiniowania projektu Kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2016 roku.

Podczas posiedzeń członkowie WRRP omawiali także zagadnienia dotyczące:

- 1) Planu działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2015 roku.
- 2) Informacji o Krajowym Funduszu Szkoleniowym i możliwościach pozyskania środków na szkolenie pracowników w 2015 roku.
- 3) Informacji na temat stanu przygotowania do realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.
- 4) Sprawozdania z realizacji działań określonych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2014 rok.
- 5) Doświadczeń z realizacji projektów modelowych w ramach Działania 9.2 „*Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*” PO KL 2007-2013.
- 6) Informacji nt. stanu realizacji *zlecania działań aktywizacyjnych* w województwie kujawsko-pomorskim.
- 7) Informacji nt. zawodów handlowych na rynku pracy województwa kujawsko-pomorskiego.

Ponadto w trakcie każdego posiedzenia WRRP omawiano aktualną sytuację na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim oraz inne istotne zagadnienia dotyczące problematyki zatrudnienia w skali regionu i kraju.

2.4. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) był jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewidzianej w wyżej wymienionym okresie programowania w Polsce. Głównym celem Programu jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełni w ramach PO KL funkcję Instytucji Wdrażającej (IP2) w Priorytecie VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” dla następujących działań:

- Działanie 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,*
- Działanie 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,*
- Działanie 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich.*

Według stanu na koniec 2015 r. udział Priorytetu VI w całkowitej alokacji finansowej dla komponentu regionalnego to około 41,25%. W województwie kujawsko-pomorskim jest to kwota 201 mln euro, tj. około 853 mln zł (przy kursie 1 euro = 4,24 zł), w tym w ramach:

- Działania 6.1 – 694,3 mln zł (81,4% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działania 6.2 – 151,9 mln zł (17,8% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działania 6.3 – 6,8 mln zł (0,8% środków w ramach Priorytetu VI).

Z uwagi na końcowy etap wdrażania Priorytetu VI PO KL WUP w Toruniu w 2015 r. w głównej mierze monitorował, rozliczał i zamykał projekty realizowane w ramach ww. Priorytetu.

2.4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie (Działanie 6.1)

- **Poddziałanie 6.1.1 *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy***

W 2015 roku w ramach Poddziałania 6.1.1 WUP w Toruniu nadzorował realizację 58 projektów, które uzyskały dofinansowanie w ramach umów podpisanych w latach 2012-2014.

48 projektów standardowych oferowało wsparcie dla osób w wieku 50-64 lata, kobiet, osób niepełnosprawnych oraz do osób poniżej 25 roku życia z kategorii NEET, tj. osób, które nie mają zatrudnienia ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu. Wsparcie oferowane w projektach dostosowane było do specyficznych potrzeb grupy docelowej. Wszystkie projekty miały charakter kompleksowy, tj. zapewniały minimum dwie formy wsparcia każdemu uczestnikowi projektu.

7 projektów modelowych skierowanych było wyłącznie do osób zamieszkujących obszar wiejski, zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie korzystały ze wsparcia w postaci usług i instrumentów aktywizacyjnych oferowanych przez PUP tj. szkoleń/kursów, staży, subsydiowanego zatrudnienia, robót publicznych i prac interwencyjnych. Projekty te były odwzorowaniem Modelu aktywizacji osób bezrobotnych z obszarów wiejskich, przygotowanego przez WUP w oparciu o Model Mobilnego Centrum Aktywizacji Zawodowej (MCAZ) - produkt finalny projektu innowacyjnego testującego, realizowanego w ramach Priorytetu VI PO KL przez Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego Partner w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu. Zgodnie z ideą projektów modelowych realizacja

odbywała się w partnerstwie z podmiotami zaangażowanymi w pracę na rzecz aktywizacji zawodowej społeczności lokalnych na terenie wsi/sołectw, dzięki mobilności personelu projektu.

WUP w Toruniu w 2015 r. nadzorował również działania realizowane w ramach 3 projektów współpracy ponadnarodowej i projektów z komponentem ponadnarodowym. Pierwszy z projektów dotyczył zaadaptowania, we współpracy z brytyjskim partnerem, na grunt polski narzędzia stosowanego przez doradców zawodowych oraz pośredników pracy, pomagającego w aktywizacji osób 50+ (bezrobotnych, biernych zawodowo, powracających na rynek pracy) tak, aby po zakończeniu wsparcia stali się samodzielni na rynku pracy. Celem drugiego projektu było zaadaptowanie na grudziądzki rynek pracy 5 sprawdzonych holenderskich rozwiązań – skutecznie aktywizujących osoby 50+. Natomiast celem trzeciego projektu było zaadaptowanie do rynku grudziądzkiego modelu IdA, którego głównym założeniem jest zwiększenie szans zatrudnienia młodocianych z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz długotrwale bezrobotnych 18-30 poprzez wspieranie transnarodowych wymian i praktyk zawodowych, jak również mobilności tejże grupy na terenie całej Wspólnoty.

Od początku realizacji Programu w ramach Poddziałania 6.1.1 podpisano 223 umowy na łączną kwotę 113 724 925,13 zł, w tym na realizację

- projektów innowacyjnych: 2 umowy na łączną kwotę 1 693 767,95 zł;
- projektów współpracy ponadnarodowej: 4 umowy na łączną kwotę 4 042 461,92 zł;
- projektów modelowych: 7 umów na łączną kwotę 6 669 729,96 zł;
- oraz 2 umowy w ramach projektów własnych WUP (1 118 759,05 zł).

Wsparciem objęto 13 233 osoby. Głównymi odbiorcami pomocy w ramach Poddziałania 6.1.1 były osoby bezrobotne, w tym osoby długotrwale bezrobotne oraz – w mniejszej części – osoby nieaktywne zawodowo. Wsparciem w ramach projektów realizowanych w Poddziałaniu 6.1.1 objęte zostały głównie osoby z najniższym wykształceniem, tj. z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym oraz z wykształceniem ponadgimnazjalnym. Struktura uczestników projektów ze względu na wiek wskazuje, iż wsparcie kierowane było zarówno do osób młodych jak i osób w wieku starszym.

W 2015 r. ostatecznie rozliczono i zamknięto 55 projektów, których realizacja zakończyła się. Do rozliczenia i ostatecznego zamknięcia w 2016 roku w ramach Poddziałania 6.1.1 pozostało jeszcze 5 projektów.

W 2015 roku w projektach realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 rozpoczęło udział 868 osób, a zakończyło 2021 osób.

➤ **PROJEKT SYSTEMOWY WUP – Rynek Pracy pod Lupą II**

W czerwcu 2015 r., w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL zakończyła się realizacja półtorarocznego projektu systemowego – Rynek Pracy pod Lupą II (RPpL II). Projekt miał na celu wsparcie uczestników kujawsko-pomorskiego rynku pracy w realizacji działań na rzecz łagodzenia skutków i przeciwdziałania bezrobociu poprzez dostarczenie niezbędnych informacji.

Cel ten został osiągnięty dzięki prowadzeniu: monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, badań pracodawców w kluczowych dla regionu branżach, badań sytuacji podmiotów powstałych dzięki dotacjom dla osób bezrobotnych, badań ofert internetowych, a także analizy rynku szkoleniowego.

Realizacja poszczególnych zadań zaplanowanych w projekcie nie byłaby możliwa bez współpracy z powiatowymi urzędami pracy, które przeprowadziły wywiady z pracodawcami kluczowych branż, przygotowały bazy do badania podmiotów powstałych dzięki dotacjom oraz przygotowały powiatowe raporty z monitoringu zawodów.

Ważnym aspektem upowszechniania wyników była kampania informacyjna skierowana do uczniów gimnazjów. Celem kampanii było zachęcenie uczniów do zapoznania się z dostępnymi informacjami o rynku pracy, a tym samym podniesienie świadomości wśród gimnazjalistów o wadze podejmowanych decyzji edukacyjnych oraz ich wpływu na przyszłą sytuację zawodową. Głównym elementem kampanii była organizacja konkursu, polegającego na przygotowaniu opisu pracy w wymarzonym zawodzie.

Wartość zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu wyniosła 502 537,00 zł. Ostatecznie w ramach projektu poniesione zostały wydatki w kwocie 485 309,68 zł (96,6% przyznanego dofinansowania).

Więcej informacji o wynikach projektu Rynek Pracy pod Lupą II znajduje się w rozdziale 3.2 niniejszego opracowania. Wszystkie raporty zamieszczone są na stronie internetowej projektu <http://podlupa.wup.torun.pl/> w zakładce Biblioteka.

➤ UMOWY Z POWIATOWYMI URZĘDAMI PRACY

Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie

W ramach niniejszego Poddziałania w 2015 r. kontynuowano realizację ostatnich 11 projektów, które pomyślnie zostały zakończone, rozliczone i zamknięte do końca 2015 roku. Ponadto była prowadzona procedura zamknięcia projektów, które zakończyły się w 2014 r.

Poddziałanie 6.1.2 koncentrowało się głównie na wzmocnieniu i rozwoju instytucji rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy, a także ich szkolenia i doradztwo. Realizacja ww. Poddziałania przyczyniła się między innymi do zwiększania dostępności, efektywności i jakości usług w zakresie pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, co wpłynęło na zwiększanie integracji w dziedzinie zatrudnienia i integracji społecznej grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Od początku realizacji Programu w ramach Poddziałania 6.1.2 podpisano 127 umów (w tym 2 projekty własne WUP) na kwotę 23 331 680,64 zł. Zainteresowanie projektodawców skupiało się głównie wokół projektów służących upowszechnianiu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego w regionie poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy. W niewielkim zakresie projekty dotyczyły wsparcia szkoleniowego, studiów wyższych, czy podyplomowych dla kluczowych pracowników PUP zajmujących się bezpośrednią aktywizacją osób bezrobotnych.

Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych

W 2015 r. zatwierdzono ostatnie wnioski o płatność i zamknięto wszystkie 20 projektów systemowych, których realizacja zakończyła się w 2014 roku.

Projekty systemowe 20 powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko - pomorskiego wdrażane były w ramach wieloletnich umów podpisanych w 2008 roku. Projekty te zakładały wsparcie osób bezrobotnych z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych w *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Na realizację projektów od początku wdrażania przeznaczono 625 979 475,58 zł (w tym środki publiczne 622 685 586,60 zł). Wsparciem objęto 97 799 osób, głównie osoby z najniższym wykształceniem, tj. z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym oraz z wykształceniem ponadgimnazjalnym. Struktura uczestników projektu ze względu na wiek wskazuje, że znacznie większe zainteresowanie udziałem w projektach wykazywały osoby młode (15-24 lata) niż osoby w wieku starszym (55-64 lata). Kompleksowe wsparcie udzielane osobom bezrobotnym zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy ukierunkowane było przede wszystkim na doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, przyznawanie

jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej i staże. W mniejszym stopniu obejmowało szkolenia, prace interwencyjne czy doposażenie stanowiska pracy.

2.4.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (Działanie 6.2)

W 2015 r. wspieranie przedsiębiorczości w regionie odbywało się zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami tj. poprzez mikropożyczki udzielane przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. w wysokości do 50 tys. zł oraz wsparcie dotacyjne przyznawane przez powiatowe urzędy pracy w ramach projektu systemowego WUP.

W 2015 r. kontynuowana była realizacja projektu Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego pn. „Pożyczki dla przedsiębiorczych”, zakładającego wsparcie finansowe, doradcze i szkoleniowe dla osób, które zamierzały podjąć działalność gospodarczą. W ramach projektu planowane było udzielenie 461 pożyczek. Do końca 2015 r. zostało złożonych 701 wniosków o przyznanie pożyczki, na podstawie których podpisano 503 umowy na wypłatę środków. Łącznie w roku 2015 zostało przyznanych 169 pożyczek Średnia wysokość pożyczki przyznanej w 2015 r. wyniosła 41 452,56 zł. Okres spłaty pożyczki wraz z odsetkami nie mógł przekroczyć 60 miesięcy od momentu podpisania umowy. Możliwe było udzielenie maksymalnie 6 miesięcznej karencji w spłacie rat kapitałowych. W 2015 r. preferencyjne oprocentowanie przyznanych pożyczek wynosiło 0,5%.

➤ PROJEKT SYSTEMOWY WUP – „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego”

Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego był projektem realizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w partnerstwie z wszystkimi dwudziestoma powiatowymi urzędami pracy działającymi w województwie kujawsko-pomorskim. Głównym celem projektu było stworzenie warunków do podjęcia działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy naszego regionu znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Łączna wartość projektu na lata 2012-2014 wynosiła 50 mln zł, z czego na dofinansowanie nowopowstałych działalności gospodarczych przeznaczono kwotę 46 165 313,96 zł. Obok środków przeznaczonych na wypłatę wsparcia dotacyjnego na podjęcie działalności gospodarczej osobom bezrobotnym oferowano w projekcie wsparcie w postaci szkoleń z zakresu ABC przedsiębiorczości, dodatków szkoleniowych i stypendiów, na które przeznaczono ogółem 1 794 192,57 zł.

Z uwagi na utrzymującą się trudną sytuację na regionalnym rynku pracy oraz nadal występujące zainteresowanie wsparciem oferowanym w ramach projektu, w styczniu 2015 r. wartość projektu została zwiększona do 60 mln zł, a okres realizacji projektu został przedłużony do dnia 31 grudnia 2015r.

W efekcie wprowadzonych do projektu zmian na dofinansowanie nowopowstałych działalności gospodarczych przeznaczono kwotę 55 322 408,12 zł, natomiast na dodatkowe wsparcie dla osób bezrobotnych w postaci szkoleń z zakresu ABC przedsiębiorczości, dodatków szkoleniowych i stypendiów przeznaczono ogółem 2 246 747,31 zł.

W trakcie realizowanego projektu nowopowstające podmioty gospodarcze wsparto kwotą w wysokości 54 832 494,58 zł, jednocześnie przeznaczając na szkolenia z zakresu ABC przedsiębiorczości, refundację kosztów dojazdów na szkolenia i stypendia szkoleniowe środki w wysokości 2 104 073,26 zł.

Grupę docelową w projekcie stanowiły osoby bezrobotne, zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy, nie posiadające zarejestrowanej działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu. Projekt preferował udział osób młodych – w wieku do 25 roku życia, osób dojrzałych – w wieku po 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych. Z uwagi na szczególnie trudną sytuację kobiet na rynku pracy, wynikającą m. in. z występowania szeregu barier

stanowiących przeszkodę w podejmowaniu przez nie działalności gospodarczej w projekcie duży nacisk położono również na wspieranie tej grupy osób.

Nabór do projektu oraz proces przyznawania jednorazowych środków na uruchomienie działalności gospodarczej odbywał się w latach 2012 – 2015. Zgodnie z założeniami, projekt zakładał zrekrutowanie 3123 osób oraz przyznanie 2518 dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej. **Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. do projektu zostało zrekrutowanych 3299 osób (w tym 1711 kobiet), natomiast 2635 osób (w tym 1351 kobiet) uzyskało dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.**

2.4.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich (Działanie 6.3)

Wdrażanie Działania 6.3. zakończono w 2014 roku rozliczając i zatwierdzając ostatnie wnioski o płatność w ramach podpisanych umów o dofinansowanie projektów. W realizowanych w ramach Działania projektach, zarówno mających na celu utworzenie inicjatyw lokalnych na rzecz podnoszenia poziomu zatrudnienia na obszarach wiejskich, jak również w zakresie bezpośredniego wsparcia dla osób (m.in. szkolenia, doradztwo zawodowe) objęto wsparciem 3353 osób. Szczególny nacisk położono na zapewnienie odpowiedniego udziału grup doświadczających największych trudności na rynku pracy. Zapewniono bezpośrednie wsparcie mieszkańcom wsi, celem nabycia przez nich nowych umiejętności zawodowych pozwalających na znalezienie zatrudnienia bądź przygotowanie do działalności gospodarczej w zawodach pozarolniczych. Wartość jednego projektu nie przekraczała 50 000 zł.

Narastająco od początku realizacji Programu do końca 2014 r. w ramach Działania 6.3 podpisano 163 umowy o dofinansowanie projektów na kwotę 7 223 027,32 zł, tym samym alokację przewidzianą na Działanie wykorzystano w ponad 100%.

2.4.4. Podsumowanie i ocena realizacji Priorytetu VI PO KL

1. Z uwagi na końcowy etap wdrażania Priorytetu VI POKL, w analizowanym okresie działania WUP w Toruniu skoncentrowane były na rozliczaniu i zamykaniu projektów, m.in. zamknięto wszystkie projekty realizowane przez powiatowe urzędy pracy w ramach Poddziałania 6.1.2 i Poddziałania 6.1.3.
2. W 2015 r. wspieranie przedsiębiorczości w regionie odbywało się w formie mikropożyczek (w ramach projektu konkursowego) oraz w formie bezzwrotnych dotacji (w ramach projektu własnego WUP).
3. Łącznie w 2015 roku w ramach Priorytetu VI PO KL udział w projektach rozpoczęło 3296 osób, a zakończyło 10 750 osób.

Działanie	Liczba osób, które rozpoczęły udział w projektach w 2015 r.*	Liczba osób, które zakończyły udział w projektach w 2015 r.*	Liczba osób, które zakończyły udział w projektach od początku realizacji Programu do 31.12.2015 r.*
Działanie 6.1	2 455	10 073	103 706
Działanie 6.2	841	677	5 022
Działanie 6.3	0	0	3 201
Priorytet VI	3 296	10 750	111 929

Źródło: Dane WUP w Toruniu

* na podstawie wniosków o płatność zatwierdzonych do końca 2015 r.

4. Pomoc kierowana była głównie do osób pozostających bez zatrudnienia najbardziej defaworyzowanych na rynku pracy. Do grup traktowanych jako najbardziej priorytetowe należały osoby do 25 roku życia (w tym z kategorii NEET), osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby niepełnosprawne oraz osoby z obszarów wiejskich.
5. Od początku wdrażania Priorytetu VI PO KL do końca 2015 r. podpisano łącznie 552 umowy o wartości 925 424 385,85 zł, w tym środki publiczne 922 130 496,87 zł. Wykorzystano tym samym ponad 100 % środków przyznanych dla województwa na realizację ww. zadań.

Wyszczególnienie	Alokacja 2007-2013	Wartość podpisanych umów do 31.12.2015 r. (środki publiczne)	Wykorzystanie alokacji
	w zł		w %
Priorytet VI	853 059 050	922 130 497	108%
Działanie 6.1	694 336 774	759 742 193	109%
Działanie 6.2	151 930 347	155 165 277	102%
Działanie 6.3	6 791 929	7 223 027	106%

Od początku Programu udział w realizowanych projektach zakończyło 111 929 osób. Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymało narastająco 14 512 osób (w tym: bezzwrotne środki na działalność gospodarczą w ramach Poddziałania 6.1.3 otrzymało 9813 osób, a w ramach Działania 6.2 – 4277 osób natomiast 422 osoby skorzystały z instrumentów zwrotnych).

Rezultaty Priorytetu VI PO KL (narastająco od początku realizacji Programu)

Liczba osób, które zakończyły udział w projektach		111 929
w tym:	liczba osób w wieku 15-24 lata	45 350
	liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	77 258
	liczba osób niepełnosprawnych	4 673
	liczba osób długotrwale bezrobotnych	41 436
	liczba osób z terenów wiejskich	51 465
	liczba osób w wieku 50-64 lata	17 876
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje		14 090
- w ramach Poddziałania 6.1.3		9 813
- w ramach Działania 6.2		4 277
Liczba osób, które skorzystały z mikropożyczek		422

Źródło: dane WUP w Toruniu (na podstawie wniosków o płatność zatwierdzonych do końca 2015 r.)

Wartości docelowe wskaźników produktu określone dla Działań wdrażanych w ramach PO KL przez WUP w Toruniu zostały osiągnięte, co świadczy o prawidłowym wdrażaniu Priorytetu VI PO KL w województwie kujawsko-pomorskim.

2.5. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

Na podstawie Porozumienia pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu w sprawie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, WUP w Toruniu powierzone zostały zadania Instytucji Pośredniczącej w zakresie realizacji Osi 8 *Aktywni na rynku pracy* w ramach:

- Działania 8.1 *Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy* - projekty pozakonkursowe PUP,
- Poddziałania 8.2.1 *Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia* - projekty konkursowe realizowane przez instytucje rynku pracy (z wyłączeniem publicznych służb zatrudnienia) oraz akredytowane podmioty w zakresie usług EURES;
- Poddziałania 8.2.2 *Wsparcie osób odchodzących z rolnictwa i rybactwa* - projekty konkursowe realizowane przez wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych);
- Poddziałania 8.5.2 *Wsparcie outplacementowe* - projekty konkursowe realizowane przez wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

W III kwartale 2015 r. został ogłoszony nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 8.1 z ogólną pulą środków przeznaczoną na dofinansowanie projektów w wysokości 58 175 910,00 zł. W ramach ogłoszonego naboru w końcu sierpnia 2015 r. zostały podpisane umowy z 20 powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego na kwotę 53 623 439,25 zł. W ramach realizacji projektów wsparciem zostanie objętych łącznie 5675 osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia.

Projekty pozakonkursowe powiatowych urzędów pracy skierowane są wyłącznie do osób powyżej 29 roku życia, należących co najmniej do jednej z grup: osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby niskowyzwalifikowane. Ww. projekty zakładają wsparcie osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP należących do I lub II profilu pomocy. W projektach tych udzielane jest indywidualne i kompleksowe wsparcie, zgodnie z instrumentami i usługami rynku pracy wynikającymi z *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, z wyłączeniem robót publicznych. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty zakładają efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43%. **Od początku realizacji projektów do końca grudnia 2015 r. wsparciem zostały objęte 1923 osoby.**

2.6. PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) został zatwierdzony przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. PO WER jest programem, który z jednej strony odpowiada na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, z drugiej zaś oferuje wsparcie bezpośrednie dla osób młodych do 29 roku życia. Program finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na podstawie Porozumienia pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju a Województwem Kujawsko-Pomorskim w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój z dnia 13 stycznia 2015 r. pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) PO WER odpowiedzialnej za realizację powierzonych zadań w ramach Osi priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy, tj. w ramach:

- Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy* - projekty pozakonkursowe (realizowane przez PUP),

- Działania 1.2 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe* (realizowane przez instytucje rynku pracy).

Grupą docelową w ramach ww. działań są osoby młode, w wieku 15-29 lat, pozostające bez pracy (zarówno bezrobotne jak i bierne zawodowo) - w szczególności osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

W realizowanych projektach oferowane jest indywidualne i kompleksowe wsparcie, obejmujące co najmniej trzy elementy pomocy. Dwa z nich wskazane zostały jako obligatoryjne, tj. identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy i sporządzenie IPD oraz objęcie uczestnika projektu poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy. Trzeci i kolejne wskazane zostały jako fakultatywne i powinny wynikać z diagnozy potrzeb osób, którym wsparcie jest udzielane.

Fakultatywne elementy pomocy obejmują wsparcie w postaci m.in.: szkoleń, staży, praktyk, wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem, subsydiowanego zatrudnienia, wsparcia przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wsparcia mobilności zawodowej.

W 2015 roku WUP w Toruniu prowadził szereg działań związanych z realizacją zadań Instytucji Pośredniczącej, w tym, m.in. z: ogłaszaniem konkursu, naborem i oceną złożonych wniosków o dofinansowanie projektu, podpisywaniem umów, organizacją spotkań informacyjnych dla zainteresowanych aplikowaniem o środki w ramach PO WER, monitorowaniem i rozliczaniem realizowanych projektów. Wyżej wymienione zadania IP WUP realizował w następujących obszarach:

Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe

- **Poddziałanie 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych**

W ramach Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe*, Poddziałanie 1.1.2 *Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* w marcu 2015 r. został ogłoszony pierwszy nabór skierowany do powiatowych urzędów pracy. Projekty te zakładały wsparcie osób bezrobotnych z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych w ustawie o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z wyłączeniem robót publicznych. W maju 2015 r. podpisano 20 umów o dofinansowanie projektów. Biorąc pod uwagę podpisane aneksy do ww. umów ostatecznie na realizację projektów PUP przeznaczono 57 563 751,87 zł. W ramach Działania 1.1 zatwierdzono 31 wniosków o płatność o wartości 20 649 442,68 zł (ok. 36% rozliczonych wydatków).

W analizowanym okresie wsparciem objęto 6385 osób bezrobotnych (80% wszystkich planowanych do objęcia pomocą). Liczba osób bezrobotnych, które ukończyły udział w projektach PUP to 1084 osoby, 792 z nich (73%) otrzymały ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu. Wsparcie udzielane w ramach Działania 1.1 ma charakter kompleksowy i zindywidualizowany - 100% osób uczestniczących objętych jest Indywidualnym Planem Działania. IPD jako narzędzie wspierające proces aktywizacji zawodowej ma wpływ na dobór odpowiednich form aktywizacji, a w konsekwencji na efektywność podejmowanych działań. Wsparcie udzielane osobom bezrobotnym zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy ukierunkowane było przede wszystkim na poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy (obligatoryjne formy wsparcia). Największym zainteresowaniem osób bezrobotnych uczestniczących w projektach PUP cieszyły się: staże (70% ogółu wydatków poniesionych w projektach), jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej (21%) oraz szkolenia (6%), mniejszym - bony szkoleniowe (ok. 1%), bony na zasiedlenie (1%) czy prace interwencyjne (1%).

W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty realizowane w ramach Działania 1.1 muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób

z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 17%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 36%.

Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe

– Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

W ramach Działania 1.2 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty konkursowe*, Poddziałanie 1.2.2 *Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych* w czerwcu 2015 r. WUP w Toruniu ogłosił pierwszy konkurs skierowany do instytucji rynku pracy zgodnie z definicją zawartą w art. 6 ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Z instytucji uprawnionych do aplikowania w ramach konkursu projekty złożyły: agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego. Projekty te zakładają wsparcie osób biernych zawodowo z wykorzystaniem instrumentów i usług określonych dla Działania 1.2 w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER. Kwota przeznaczona na realizację projektów konkursowych w ramach Poddziałania 1.2.2 PO WER wyniosła 12 000 000,00 zł. W ramach konkursu planuje się objąć wsparciem 800 osób biernych zawodowo. Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od 31 sierpnia 2015 r. do 10 września 2015 r. Konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród potencjalnych beneficjentów - złożonych zostało 238 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 189 579 138,39 zł, tj. ok. 15-krotność alokacji dostępnej w ramach konkursu. Do końca 2015 r. trwała ocena formalno-merytoryczna złożonych wniosków o dofinansowanie. Planowany termin zakończenia oceny i podpisania umów o dofinansowanie to I kwartał 2016 r.

W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty, które zostaną wybrane do dofinansowania w ramach Działania 1.2 muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 20%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 36%.

2.7. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Województwo kujawsko-pomorskie, decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 grudnia 2014 roku, otrzymało z Krajowego Funduszu Szkoleniowego 6 562 000,00 zł. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą 4/82/15 z dnia 28 stycznia 2015 dokonał podziału ww. kwoty pomiędzy samorządy powiatów naszego województwa. Ponadto samorządy powiatowe wnioskowoły i otrzymały z MRPiPS środki z rezerwy KFS w kwocie 3 376 900 zł. **Łącznie powiatowe urzędy pracy w 2015 roku na realizację zadań w ramach KFS dysponowały kwotą 9 938 900 zł.**

W 2015 roku o dofinansowanie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego mógł ubiegać się każdy pracodawca, który zatrudniał co najmniej jednego pracownika na umowę o pracę. Kwota przyznana na wsparcie kształcenia ustawicznego w danym roku nie mogła przekroczyć 300% przeciętnego wynagrodzenia. W 2015 roku środki KFS przeznaczone były na finansowanie kształcenia ustawicznego tylko dla osób powyżej 45 roku życia.

W analizowanym okresie 687 pracodawców (65% to firmy zatrudniające ponad 10 osób) złożyło łącznie 1050 wniosków o dofinansowanie na kształcenie ustawiczne w ramach KFS. **Łącznie ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego skorzystały 4322 osoby, w tym ze szkoleń – 4296 osób.** Szkolenia w których najczęściej uczestniczyli pracownicy to:

- szkolenia językowe (j. angielski i j. niemiecki),
- Jesienna akademie podatkowa,
- szkolenia dla sprzedawców,
- szkolenia operatorów urządzeń (ładowarki, koparki, pompy),
- szkolenia dla kierowców (ADR),

- szkolenia komputerowe (podstawowa obsługa, elementy grafiki),
- szkolenia z bezpieczeństwa pracy,
- szkolenia dla księgowych.

Ze środków KFS finansowano także koszty:

- studiów podyplomowych – 131 osób (m.in. na kierunkach Bezpieczeństwo, Higiena i Ochrona Środowiska Pracy, Administracja publiczna, Arteterapia i terapia zajęciowa, Audyt wewnętrzny i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych, Muzyka, Przygotowanie pedagogiczne, Rachunkowość, Surdopedagogika i tyflopädagogika, Neurodydaktyka, Zarządzanie zasobami ludzkimi oraz Zamówienia publiczne),
- egzaminów umożliwiających uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych – 151 osób,
- badań lekarskich i psychologicznych – 48 osób,
- ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków – 30 osób.

Z przyznanej kwoty 9 938 900 zł wydano 9 676 283 zł (97,4%). Średni koszt wsparcia na osobę wyniósł 2205,94 zł.

Dodatkowo Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu otrzymał z Krajowego Funduszu szkoleniowego kwotę 158 000,00 zł. Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy środki te zostały przeznaczone na promocję KFS. Z tych środków WUP w Toruniu zakupił materiały promocyjne (ulotki i banery) – które zostały przekazane powiatowym urzędem pracy oraz urzędem skarbowym z województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto WUP w Toruniu zrealizował kampanię promocyjną w:

- prasie regionalnej – Gazeta Pomorska,
- Radiu PIK,
- dwukrotnie na antenie TVP Bydgoszcz – spoty reklamowe oraz cykl trzech odcinków nt. KFS.

Ponadto w ramach ww. środków zrealizowano, na prośbę powiatowych urzędów pracy, akcje promocyjne w lokalnych gazetach oraz stacjach radiowych. Łącznie na zadania związane z promocją Krajowego Funduszu Szkoleniowego WUP w Toruniu przeznaczył blisko 95 000,00 zł.

2.8. ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH

W związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* Marszałkowi Województwa powierzono realizację nowej inicjatywy mającej na celu *zlecenie działań aktywizacyjnych agencjom zatrudnienia* (art. 66d ww. ustawy). Ustalono, że działaniami aktywizacyjnymi objętych zostanie 1200 osób długotrwale bezrobotnych, dla których określono II lub III profil pomocy, z powiatu aleksandrowskiego, grudziądzkiego, inowrocławskiego, lipnowskiego i włocławskiego.

W dniu 18 grudnia 2014 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu rozpoczął procedurę wyboru wykonawcy usługi w latach 2015-2016, publikując na stronach internetowych Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz na stronach internetowych i w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu dokumentację przetargową w sprawie przetargu nieograniczonego na wykonanie usługi działań aktywizacyjnych dla osób długotrwale bezrobotnych prowadzących do zatrudnienia.

W wyniku przeprowadzonej oceny ustalono, że najkorzystniejszą ofertę w postępowaniu złożyło konsorcjum firm: Katarzyna Książek Enterprise Investment Zarządzanie Ryzykiem, Plac Solidarności 1/3/5 lok. 232, 53-661 Wrocław i Katarzyna Kamińska Centrum Rozwoju Zawodowego Eureka, Żółtnica Drawieńska 12, 78-400 Szczecinek. W związku z tym w dniu 5 marca 2015r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu podpisał z ww. konsorcjum *umowę w sprawie zamówienia publicznego na wykonanie usługi świadczenia działań aktywizacyjnych dla osób długotrwale bezrobotnych oraz umowę wielostronną o świadczenie działań aktywizacyjnych*, zgodnie z postanowieniami których realizacja działań aktywizacyjnych będzie trwała od dnia 5 kwietnia 2015r.

do dnia 30 kwietnia 2016 r., okres rozliczenia działań aktywizacyjnych obejmie okres od dnia 1 maja 2016 r. do dnia 31 października 2016 r., **wartość usługi wyniesie maksymalnie 12 720 000 zł za aktywizację 1200 osób długotrwale bezrobotnych**, wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej określono na poziomie min. **50%** (zatrudnienie na okres co najmniej 14 dni), wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu określono na poziomie min. **40%** (zatrudnienie na co najmniej 90 dni), a we wskaźniku „Deklarowane warunki zatrudnienia osób bezrobotnych” Wykonawca zobowiązał się do zatrudnienia wszystkich osób w wymiarze równym lub przekraczającym 1 etat lub na warunkach pozwalających uzyskać w okresie zatrudnienia/umowy średniomiesięcznie wynagrodzenie brutto w wysokości równej lub przekraczającej minimalne wynagrodzenie miesięcznie.

Według stanu na koniec grudnia 2015 r.:

- liczba osób, które stawily się u Wykonawcy w ramach rekrutacji podstawowej wyniosła **1200 osób** (*plan 1200*);
- liczba osób, które zrezygnowały/przerwały udział w działaniach aktywizacyjnych wyniosła **413 osób**;
- liczba osób, które stawily się u Wykonawcy w ramach rekrutacji uzupełniającej wyniosła **413 osób**;
- liczba osób, dla których przeprowadzono diagnozę sytuacji zawodowej i zaprojektowano działania aktywizacyjne wyniosła 1425 osób;
- liczba osób, które podjęły odpowiednią pracę trwającą nie krócej niż 14 dni – **120 osób** (*plan 600*);
- liczba osób, które podjęły odpowiednią pracę trwającą nie krócej niż 3 m-ce – **26 osób** (*plan minimum 240*).
- liczba osób, które podjęły odpowiednią pracę trwającą nie krócej niż 6 m-cy – **1 osoba**.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w dniu 27 października 2015 roku złożył do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wniosek o ustalenie kwot środków (limitów) Funduszu Pracy na realizację usługi w latach 2016-2017. W odpowiedzi Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie pismem znak DF-I.4021.17.2.2015.BJ.2 ustaliło w dniu 4 grudnia 2015 r. limit środków na finansowanie zlecania działań aktywizacyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach następnych w wysokości **13 877 568 zł**. W konsekwencji podjęto prace zmierzające do rozpoczęcia procedury przetargowej i wyłonienia wykonawcy usługi na lata 2016-2017.

3. INNE PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

3.1. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO – PROMOCYJNA

W 2015 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu kontynuował współpracę z partnerami społecznymi i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. Przedstawiciele WUP uczestniczyli w posiedzeniach organów samorządów powiatowych i gminnych, Konwentów Starostów i Wójtów, powiatowych rad zatrudnienia/ryнку pracy itp.

Na bieżąco utrzymywane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze edukacji (starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne i szkoły wyższe, biura karier, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym).

W ramach realizacji funkcji informacyjnej WUP udostępniał partnerom współdziałającym w łagodzeniu skutków bezrobocia oraz środkom masowego przekazu, wiele **informacji i analiz charakteryzujących regionalny rynek pracy**. Obok wydawanego w cyklu miesięcznym w formie elektronicznej Biuletynu Informacyjnego WUP „*Rynek Pracy Województwa Kujawsko-Pomorskiego*”, były to opracowania dotyczące wybranych zagadnień rynku pracy (m.in.: sytuacja osób młodych na rynku pracy w latach 2006-2014, sytuacja bezrobotnych absolwentów szkół wyższych w 2014 r., bezrobocie wśród niepełnosprawnych, analiza roczna sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy, publikacje związane z upowszechnianiem wyników monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wyniki badań prowadzonych w ramach projektu systemowego *Rynek Pracy pod Lupą II*). Publikacje WUP w Toruniu zamieszczono zarówno na stronie internetowej Urzędu <http://wup.torun.pl/urzed/publicacje/> oraz stronie projektu Rynek Pracy pod Lupą II <http://podlupa.wup.torun.pl/biblioteka/>.

W październiku 2015 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, w ramach realizacji grantu EURES, zorganizował **VI Międzynarodowe Targi Pracy w Toruniu**, gdzie łącznie udział wzięło 38 wystawców z kraju i zagranicy. Szacuje się, że targi odwiedziło ok. 500 poszukujących pracy.

W 2015 r. zorganizowano po raz trzeci **kampanię promocyjno-informacyjną skierowaną do uczniów szkół gimnazjalnych** w województwie. Celem jej było zachęcenie uczniów do zapoznania się z problematyką rynku pracy. Zorganizowano konkurs na - *opis pracy w wymarzonej zawodzie*.

W grudniu 2015 r. Wojewódzki Urząd Pracy wspólnie z Urzędem Marszałkowskim, agencją zatrudnienia Manpower i Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym, po raz kolejny zorganizował **DZIEŃ KARIERY W SEKTORZE NOWOCZESNYCH USŁUG (BPO/SSC)**.

Działania **informacyjno-promocyjne w zakresie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w roku 2015** prowadzone były przez WUP w Toruniu w oparciu o zatwierdzony przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Roczny Plan Działań Informacyjnych i Promocyjnych na rok 2015.

W lutym 2015 r. w ramach działań informacyjno-promocyjnych pracownicy WUP w Toruniu uczestniczyli w cyklu spotkań pt. „*Środa z funduszami UE*” organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Spotkania odbyły się w Bydgoszczy i we Włocławku. Celem spotkań było ukazanie możliwości aplikacyjnych w ramach Osi I Osoby młode na rynku pracy Programu Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) jak również możliwości skorzystania z projektów, które będą realizowane w ramach ww. Poddziałania.

W lipcu 2015 r. WUP w Toruniu zorganizował spotkanie informacyjne dotyczące realizacji projektów pozakonkursowych w ramach Poddziałania 1.1.2. PO WER. Podczas spotkania poruszono tematy związane z praktyką realizacji projektów pozakonkursowych, ich prawidłowego rozliczania oraz sprawozdawczości. Ponadto Pracownicy WUP w Toruniu uczestniczyli również w konferencji „*Współpraca międzysektorowa na rzecz wdrażania nowych usług rynku pracy*”. Organizatorem spotkania była Fundacja Aktywizacja z Bydgoszczy. Tematyką spotkania była praktyka i teoria

kooperacji podmiotów pochodzących z różnych sektorów w celu optymalnego wdrażania instrumentów i usług rynku pracy.

W sierpniu 2015 r. WUP w Toruniu zorganizował spotkania informacyjne w związku z ogłoszeniem konkursu nr POWR.01.02.02-IP.23-04-001/15 na składanie wniosków aplikacyjnych o dofinansowanie realizacji projektów z zakresu aktywizacji zawodowej osób młodych pozostających bez pracy w ramach Poddziałania 1.2.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe PO WER.

Ponadto WUP w Toruniu w 2015 r. zorganizował: 3 spotkania informacyjne z dyrektorami oraz 3 spotkania informacyjne z pracownikami powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Tematem spotkań była bieżąca realizacja projektów dofinansowanych w ramach Poddziałania 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych PO WER.

O wsparciu, jakie można uzyskać w ramach Osi I PO WER informowano również podczas VI Międzynarodowych Targów Pracy, które odbyły się w październiku 2015 r. w Toruniu.

Na zlecenie WUP w Toruniu TVP Bydgoszcz wyemitowała 2 odcinki audycji pt.: „Kierunek praca”. Celem audycji było przedstawienie problematyki zatrudnialności osób młodych na rynku pracy (tzw. NEET) oraz pokazanie możliwości aplikacyjnych w zakresie Poddziałania 1.2.2 PO WER. W audycjach ukazano również możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach realizowanych projektów przez młode osoby niepracujące.

W 2015 roku pracownicy WUP w Toruniu, m. in. pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, doradcy EURES, specjaliści ds. programów, uczestniczyli w wielu **targach pracy, warsztatach, dniach kariery, seminariach zorganizowanych m.in. przez: szkoły wyższe i ponadgimnazjalne, OHP, organizacje pracodawców i innych partnerów rynku pracy.** W trakcie tych wydarzeń przedstawiano aktualną sytuację na rynku pracy oraz ofertę usług, jakie mogą być świadczone przez WUP w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju kapitału ludzkiego.

Pracownicy WUP w Toruniu podejmowali również inne działania promocyjno – informacyjne, które opisane zostały w rozdziałach dotyczących konkretnych programów i projektów (dotyczących m.in. usług poradnictwa, pośrednictwa pracy, EURES) realizowanych w 2015 roku.

3.2. BADANIA I ANALIZY RYNKU PRACY

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów *w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015* Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zbierał i weryfikował powiatowe Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy (sprawozdanie miesięczne) wraz z załącznikami oraz Sprawozdanie MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (sprawozdanie półroczne). Jako uzupełnienie obowiązkowej sprawozdawczości z powiatowych urzędów pracy przekazywane były także informacje dodatkowe. Na podstawie zebranych materiałów aktualizowana była kompleksowa baza danych na temat struktury bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim pod względem cech społeczno – demograficznych. Informacje te, wraz z udostępnionymi przez urzędy statystyczne danymi, wykorzystywane były do opracowywania miesięcznego biuletynu informacyjnego oraz okresowych analiz dotyczących wybranych kategorii bezrobotnych. Wszystkie wyniki badań i analiz oraz raporty statystyczne dostępne są na stronie internetowej Urzędu: <http://wup.torun.pl/urzad/publikacje/> oraz stronie projektu Rynek Pracy pod Lupą II: <http://podlupa.wup.torun.pl/biblioteka/>.

Istniejąca baza danych wykorzystywana była również w fazie przygotowawczej prowadzonych badań socjologicznych oraz w procesie wdrażania w regionie:

- PO KL (w szczególności Priorytetu VI, w odniesieniu do którego WUP pełni rolę Instytucji Pośredniczącej II Stopnia),

- PO WER (w szczególności dla Osi Priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy*, dla której WUP w Toruniu pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej),
- RPO WK-P na lata 2014-2020 (w szczególności dla Działania 8.1, 8.2 i Poddziałania 8.5.2 dla których WUP w Toruniu pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej).

W 2015 r. po raz drugi przygotowana została **analiza o bezrobotnych absolwentach szkół wyższych**. Głównym źródłem informacji wykorzystanym w analizie były przekazane przez powiatowe urzędy pracy dane z systemu informatycznego Syriusz. Analiza ta pozwoliła pozyskać szczegółowe informacje o kierunkach i uczelniach jakie ukończyli bezrobotni absolwenci roku akademickiego 2013/2014.

Analiza przedstawia informacje o studentach i absolwentach szkół wyższych mających siedzibę w województwie kujawsko-pomorskim oraz o rejestrowanym bezrobociu wśród absolwentów szkół wyższych w kontekście ukończonej szkoły wyższej oraz kierunku kształcenia. W roku akademickim 2013/2014 na uczelniach kujawsko-pomorskich studiowało 64 865 osób, ukończyło je 19 717 absolwentów. Najwięcej absolwentów ukończyło następujące kierunki: zarządzanie oraz zarządzanie i marketing, administracja, pedagogika oraz finanse i rachunkowość.

W końcu 2014 roku w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego zarejestrowanych było 1421 absolwentów z wyższym wykształceniem. Większość z nich (82,7%) ukończyło szkołę wyższą znajdującą się na terenie naszego województwa. Biorąc pod uwagę poszczególne uczelnie, to bezrobotni absolwenci w liczbie ogółem absolwentów uczelni stanowili od 1,1% do 17,0%. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w przypadku jednej uczelni z regionu, dla pozostałych wynosił poniżej 10%.

Najwięcej bezrobotnych absolwentów (stan na koniec 2014 r.) ukończyło następujące kierunki: pedagogika (245 osób), administracja (143 osoby), zarządzanie/zarządzanie i marketing (117 osób) oraz finanse i rachunkowość (88 osób). Bezrobotni absolwenci ww. kierunków stanowili 41,5% ogółu bezrobotnych absolwentów z wyższym wykształceniem. W przypadku pozostałych kierunków studiów liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wynosiła poniżej 45 osób. Najwyższy wskaźnik liczby bezrobotnych absolwentów do absolwentów danego kierunku (kierunki o liczbie absolwentów powyżej 100 osób) odnotowano dla: biologii (15,2% stanowią bezrobotni absolwenci), bezpieczeństwa narodowego (14,7%), pedagogiki (14,5%), bezpieczeństwa wewnętrznego (13,9%) oraz ochrony środowiska (13,1%).

Uczelnie poszerzają swoją ofertę dydaktyczną i wśród kierunków ukończonych przez absolwentów 2013/2014 były takie, których nie odnotowano wśród absolwentów 2012/2013. Były to m.in. inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria biomedyczna, wojskoznawstwo czy inżynieria techniczno-informatyczna.

Mimo, że absolwenci z wyższym wykształceniem również figurują w rejestrach bezrobotnych, to posiadanie wyższego wykształcenia nadal zwiększa szanse na znalezienie pracy. Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (absolwenci) stanowili 4,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w województwie, a wśród nich 25% to osoby posiadające wyższe wykształcenie. Jak wynika z badań publikowanych przez GUS w ramach BAEL – wśród młodych w wieku 15-29 lat 54,3% stanowili aktywni zawodowo i najwięcej wśród nich posiadało wyższe wykształcenie. Również najniższą wartość stopy bezrobocia (IV kw. 2014r.) odnotowano wśród młodych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (15,9%) oraz wyższym (16,3%).

3.2.1. BADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTU SYSTEMOWEGO „RYNEK PRACY POD LUPĄ II”

W dniu 11 czerwca 2015 r. odbyło się seminarium podsumowujące projekt systemowy WUP w Toruniu Rynek Pracy pod Lupą II. Spotkanie miało na celu zaprezentowanie wyników prowadzonych badań i analiz, a także przedstawienie tematów związanych z branżami kluczowymi oraz zawodami przyszłości, które zaprezentowali zaproszeni prelegenci.

W seminarium uczestniczyli między innymi przedstawiciele: Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, Starostw Powiatów, Powiatowych Urzędów Pracy, uczelni wyższych, centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego, Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy oraz delegacja z Gruzji. Prezentacje z seminarium znajdują się na stronie projektu pod adresem: <http://podlupa.wup.torun.pl/biblioteka/seminaria/>.

W ramach prowadzenia działalności informacyjno-promocyjnej projektu, w 2015 r. upowszechniano na bieżąco wyniki zadań merytorycznych, umożliwiając zainteresowanym osobom pozyskanie aktualnych informacji o regionalnym rynku pracy. Wyniki prowadzonych w ramach projektu badań i analiz są udostępniane za pośrednictwem stron internetowych: www.wup.torun.pl oraz www.podlupa.wup.torun.pl.

W 2015 r. zorganizowano po raz trzeci kampanię promocyjno-informacyjną skierowaną do uczniów szkół gimnazjalnych w województwie. Celem jej było zachęcenie uczniów do zapoznania się z problematyką rynku pracy. Zorganizowano konkurs na - opis pracy w wymarzonej branży. Do WUP wpłynęły 473 zgłoszenia z 91 szkół gimnazjalnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, a wyniki złożonych prac pozwoliły m.in. na poznanie powodów wyboru wymarzonej zawodu przez gimnazjalistów, czy ich planów co do kontynuacji edukacji.

Na łamach prasy lokalnej zostały opublikowane dwa artykuły. Pierwszy, podsumowujący realizację projektu Rynek Pracy pod Lupą II, drugi - promujący konkurs dla gimnazjalistów.

W ramach projektu *Rynek Pracy pod Lupą II* prowadzone były: monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, badanie pracodawców w kluczowych dla regionu branżach, badanie sytuacji podmiotów powstałych dzięki dotacjom dla osób bezrobotnych, badanie ofert internetowych, a także analiza rynku szkoleniowego.

➤ Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Monitoring zawodów ma na celu analizę struktury osób bezrobotnych oraz zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności. Zgodnie z założeniami projektu w I półroczu 2015 r. przygotowany został raport: *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.* W II półroczu przygotowana została druga część raportu za 2014 r. zawierająca informacje z Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące prowadzonego badania popytu na pracę i absolwentów szkół wyższych oraz dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO), dotyczące absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Dane te zostały odniesione do informacji o bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, co pozwoliło zobrazować sytuację na rynku pracy absolwentów najpopularniejszych kierunków kształcenia w województwie kujawsko-pomorskim. Odbiorcami raportów były organy administracji samorządowej i rządowej, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

Na podstawie prowadzonego monitoringu można zauważyć, że w województwie, podobnie jak i w kraju, co roku **w powiatowych urzędach pracy rejestruje się więcej osób, niż zgłaszanych jest wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**. W 2014 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się ponad dwa razy więcej osób, niż zgłoszono wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jedyną grupą, w której zgłoszono więcej miejsc pracy lub aktywizacji zawodowej, niż zarejestrowało się osób bezrobotnych, była grupa *pracowników biurowych*, przy czym

należy zauważyć, że 65,3% zgłoszonych w tej grupie miejsc była subsydiowana. Największy niedobór miejsc pracy można było obserwować w grupie *robotników przemysłowych i rzemieślników* – różnica pomiędzy napływem bezrobotnych a wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wyniosła 19 661.

Struktura zawodowa bezrobotnych różni się według płci. Bezrobotne kobiety to przede wszystkim osoby z zawodami: *sprzedawca, technik ekonomista, krawiec i kucharz*, natomiast bezrobotni mężczyźni to głównie przedstawiciele następujących profesji: *ślusarz, murarz, robotnik budowlany i robotnik gospodarczy*. W porównaniu z latami wcześniejszymi katalog najliczniejszych zawodów wśród osób bezrobotnych nie uległ zmianom. Istotnie **zwiększył się** natomiast **udział osób niemających zawodu**. W ciągu dziewięciu lat odsetek takich osób wzrósł o 8,5 pkt. proc. (z 11,7% w końcu 2005 r. do 19,9% w 2010 r. i 20,2% w końcu 2014 r.).

W 2014 roku **szkoły ponadgimnazjalne i wyższe** na terenie województwa kujawsko-pomorskiego **ukończyły 47 134 osoby**. Porównując dane dotyczące poziomu wykształcenia bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (stan w końcu roku) z danymi na temat absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych można zauważyć, że w końcu 2014 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy średnio pozostawał co 14. absolwent szkoły wyższej i co 7. szkoły ponadgimnazjalnej.

Zgodnie z decyzją Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej informacja z monitoringu zawodów za I półrocze 2015 r. przygotowana została w oparciu o nową metodologię, która wypracowana została w 2012 r. na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych z Łodzi. Nowe zalecenia wprowadziły szereg zmian definicyjnych jak i związanych z wykorzystywanymi źródłami danych. Dla udostępnienia wyników monitoringu zawodów, pod adresem: <http://mz.praca.gov.pl>, utworzony został ogólnopolski portal internetowy, na którym dostępne są przygotowane przez MPiPS dane dla kraju, oraz wszystkich województw i powiatów.

W celu zachowania ciągłości prowadzonych analiz i możliwość porównywania danych z poprzednimi latami w sierpniu 2015 r. została opracowana i zamieszczona na stronie internetowej urzędu (www.wup.torun.pl) oraz zakończonego projektu (www.podlupa.wup.torun.pl) informacja o bezrobotnych oraz zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej w I półroczu 2015 r. (zgodnie z załącznikiem 3 do sprawozdania MPiPS-01 – Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności).

➤ **Badanie ankietowe pracodawców kluczowych branż województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnostyka zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym**

W ramach projektu *Rynek Pracy pod Lupą II* zrealizowano jedną edycję badania, której celem była **diagnoza planów zatrudnieniowych oraz trudności rekrutacyjnych pracodawców działających w kluczowych branżach województwa kujawsko-pomorskiego**. Zagadnienie przewidywanego popytu na pracę koncentrowało się na tematycznym podejściu, zawężonym do **6 branż** określonych w dokumentach strategicznych jako branże rozwojowe dla regionu. Wywiady z **445 pracodawcami** przeprowadzili pracownicy Powiatowych Urzędów Pracy w okresie od połowy maja do końca czerwca 2014 r. Wybrane branże to:

- *usługi logistyczne - transport, spedycja, logistyka* – 166 podmiotów;
- *medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna* – 100 podmiotów;
- *przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa* – 75 podmiotów;
- *przetwórstwo spożywcze* – 52 podmioty;
- *energetyka odnawialna* – 27 podmiotów;
- *branża chemiczna i papiernicza* – 25 podmiotów.

Spośród badanych jednostek **156 (35,1%) planowało zwiększenie zatrudnienia** do końca 2014 r. o **1150 osób**. Zaledwie **12 pracodawców (2,7%) zadeklarowało zmniejszenie zatrudnienia** do końca 2014 r. o **91 osób**.

Głównymi powodami zwiększenia zatrudnienia wskazywanymi przez pracodawców były: **wzrost popytu na produkty i usługi** (dotyczyło 446 osób planowanych do zatrudnienia) oraz **rozwój firmy** (311 osób planowanych do zatrudnienia). Przewidywane zwolnienia związane były z **likwidacją firmy** (35 osób) oraz **pogorszeniem sytuacji finansowej firmy** (35 osób).

Bilans planowanych zmian w zatrudnieniu określany jest jako udział planowanych zmian w zatrudnieniu do końca roku (liczba planowanych przyjęć do pracy pomniejszona o liczbę planowanych zwolnień) w liczbie zatrudnionych ogółem na koniec roku poprzedzającego badanie. Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami pracodawców, **zatrudnienie w branżach kluczowych powinno wzrosnąć do końca 2014 r. o 3,8%**.

Najbardziej pożądane na rynku pracy były kompetencje indywidualne. Od 90% osób planowanych do zatrudnienia pracodawcy oczekiwali posiadania określonych cech, takich jak: obowiązkowość, pracowitość, staranność wykonywania pracy, czy komunikatywność. Wiedzy specjalistycznej oczekiwano w przypadku 38% poszukiwanych kandydatów do pracy, posiadania prawa jazdy - od 35% osób, znajomości języka obcego - w przypadku 33% osób, a znajomości programów komputerowych oczekiwano od 13,9% osób planowanych do zatrudnienia do końca 2014 r.

Najwięcej ankietowanych pracodawców podczas rekrutacji korzystało z ofert składanych **samodzielnie przez kandydatów**, następnie: z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy oraz rekomendacji znajomych, rodziny i innych.

Większość pracodawców z kluczowych branż (54,7%) nie miała trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Natomiast 32,4% pracodawców przyznało, że miało trudności rekrutacyjne. Uogólniając – trudność niezależnie od branży – polegała na tym, że kandydaci **nie spełniali oczekiwań** (62,8% pracodawców mających problemy rekrutacyjne) oraz na **braku zgłoszeń ze strony kandydatów** (23,0%).

Kandydaci do pracy w opinii pracodawców nie spełniali ich oczekiwań, ponieważ **nie posiadali doświadczenia na podobnym stanowisku** lub **posiadali niewielkie doświadczenie**, które było niewystarczające. Drugi najczęściej wskazywany powód to **niewystarczająca wiedza specjalistyczna i umiejętności zawodowe kandydatów**.

W styczniu 2015 r. pracownicy Powiatowych Urzędów Pracy ponownie zwrócili się do pracodawców w celu weryfikacji ich planów zatrudnieniowych do końca 2015 r. Analiza panelowa została zrealizowana wśród 436 pracodawców (98% początkowej próby).

Liczba zatrudnionych osób ogółem względem końca 2013 r. zwiększyła się o 1838 osób (o 7,1%). Plany zatrudnieniowe przekazane w połowie 2014 r. wskazywały na wzrost zatrudnienia o 1057 osób (o 4,1%). Najbardziej realistyczne prognozy przedstawili pracodawcy z branży *przemysł maszynowy, motoryzacja...* (planowany wzrost o 5,3%; faktyczny wzrost o 5,8%). Zatrudnienie najbardziej wzrosło w branży *usługi logistyczne...* (o 14,3%) oraz w branży *chemicznej i papierniczej* (o 11,8%). Jedynie w *przetwórstwie spożywczym* odnotowano spadek zatrudnienia o 0,7%.

➤ **Badanie podmiotów gospodarczych województwa kujawsko-pomorskiego założonych przez osoby bezrobotne w latach 2010 -2013**

Celem badania było dostarczenie kompleksowych danych dotyczących charakterystyki podmiotów i osób, które otrzymały dotację w latach 2010-2013 oraz pozyskanie danych na temat trwałości i kondycji podmiotów założonych w 2010 r. Zrealizowano 500 wywiadów ankietowych z osobami, które uzyskały dotację w 2010 r. oraz przeanalizowano dane o udzielonych przez PUP dotacjach na podjęcie działalności gospodarczej. W latach 2010-2013 w województwie kujawsko-

pomorskim, dzięki dotacjom z Funduszu Pracy, powstało 10 616 podmiotów gospodarczych. Najwięcej założono firm usługowych oraz handlowych. Liczne były również firmy zajmujące się różnymi pracami budowlanymi. Wśród osób, które otrzymały dotację dominowali mężczyźni, ale liczba kobiet podejmujących działalność zwiększała się z roku na rok. Płeć silnie wpływała na rodzaj działalności, kobiety częściej rozpoczynały działalność związaną z handlem, edukacją, opieką zdrowotną i pomocą społeczną oraz działalnością finansową i ubezpieczeniową. Po dotacje częściej sięgali ludzie młodzi do 35 roku życia.

Ponad 66% tych, co otrzymali w 2010 r. dotację nie wróciło do rejestru osób bezrobotnych (do końca grudnia 2013 r.). Spośród nich – 47,4% podmiotów było aktywnych w momencie przeprowadzenia badania (czerwiec 2014 r.). Najmniejszą trwałością cechowały się firmy handlowe. Duże szanse na przetrwanie miały firmy budowlane, a w przypadku firm usługowych te, które posiadały specjalistyczny charakter. W połowie przypadków przyczyną likwidacji działalności gospodarczej lub zawieszenia była zła kondycja finansowa firmy oraz niski popyt na usługi i produkty. Spośród tych, którzy zlikwidowali działalność prawie 2/3 podjęło pracę zawodową (59 osób). Niewielu podjęło kolejną działalność gospodarczą (4 osoby).

Badani ocenili pozytywnie formę aktywizacji jaką jest przyznawanie dotacji na działalność gospodarczą.

➤ **Badanie internetowych ofert pracy**

Celem badania była ilościowa i jakościowa analiza treści ofert pracy dla województwa kujawsko-pomorskiego, które zamieszczono w Internecie na wybranych portalach ogólnopolskich, w dwóch okresach: wrzesień – listopad 2014 r. oraz luty – kwiecień 2015 r. Zakres tematyczny badania obejmował m.in.: strukturę ofert pracy wg zawodów i branż, wymagania i oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy, ofertę pracodawców na danym stanowisku (np. forma zatrudnienia, wynagrodzenie, benefity). W badanych okresach opublikowano łącznie 10 406 ofert pracy. Najwięcej dotyczyło miejsc pracy zlokalizowanych w Bydgoszczy i Toruniu. Najmniej ofert zamieszczono dla mieszkańców południowo-wschodniej i zachodniej części województwa. W całym województwie najwięcej było ofert dla sekcji PKD: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (2480 ofert, tj. 28% ogółu ofert), przetwórstwo przemysłowe (1059, 12%), budownictwo (952, 10,8%), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (816, 9,3%) oraz transport i gospodarka magazynowa (809, 9,2%).

Najczęściej poszukiwano pracowników w zawodach, które wymagają kwalifikacji na poziomie wyższym lub średnim. Najwięcej ofert pracy skierowano do specjalistów (2379 ofert, tj. 27,1%), następnie dla techników i innego średniego personelu (1585, 18%), pracowników usług i sprzedawców (1291, 14,7%) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (1082, 12,3%). Najbardziej pożądane od pracowników cechy i predyspozycje to m.in.: sumienność i dokładność, uczciwość, komunikatywność, umiejętność współpracy z ludźmi, myślenie analityczne.

➤ **Analiza rynku szkoleniowego w województwie kujawsko-pomorskim**

Celem analizy było dostarczenie informacji o rynku szkoleniowym poprzez opis oferty szkoleniowej powiatowych urzędów pracy oraz instytucji szkoleniowych z województwa kujawsko-pomorskiego wpisanych do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS). Na potrzeby analizy PUP-y udostępniły informację o zorganizowanych szkoleniach dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, natomiast źródłem informacji o działalności instytucji szkoleniowych był RIS.

W 2014 r. szkolenia grupowe i indywidualne zrealizowane przez powiatowe urzędy pracy ukończyło 8056 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, czyli o 520 osób mniej niż w 2013 r. Osoby, które ukończyły szkolenia to głównie młodzi do 34. roku życia oraz posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Najwięcej osób ukończyło szkolenia z dwóch obszarów: usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy oraz rachunkowość, księgowość, bankowość.

Powiatowe urzędy pracy zorganizowały 208 szkoleń grupowych oraz 260 indywidualnych. W szkoleniach grupowych wzięły udział 7242 osoby – 3846 kobiet (53,1%) i 3396 mężczyzn (46,9%). Najwięcej osób (ponad 150) szkoliło się z tematyki: ABC przedsiębiorczości (610 osób ukończyło), aktywne poszukiwanie pracy (594), magazynier z obsługa wózka jezdniowego (252), rachunkowość budżetowa (171), kierowca wózków jezdniowych (168). Pracę w trakcie szkolenia lub w okresie do 3 miesięcy od jego ukończenia podjęło 2668 osób (36,8% uczestników szkoleń grupowych).

W szkoleniach indywidualnych wzięło udział 935 osób – 165 kobiet (17,6%) i 770 mężczyzn (82,4%). Najwięcej osób (ponad 30) ukończyło następujące szkolenia: prawo jazdy kat. C (44 osoby), spawanie metodą TIG i ponadpodstawowe metodą MAG (39), prawo jazdy kat. C+E (35), kwalifikacja wstępna przyspieszona dla kat. C, C+E, C1 (33), operator koparko-ładowarki (31). Pracę w trakcie szkolenia lub w okresie do 3 miesięcy od jego ukończenia podjęło 487 osób (52,1% uczestników szkoleń indywidualnych).

Raport zawiera również informacje o instytucjach szkoleniowych wpisanych do Rejestru Instytucji Szkoleniowych i szkoleniach jakie zrealizowały w 2014 r. W okresie styczeń-grudzień 2014 r. 601 instytucji miało status aktywny. Większość z nich (92,2%) to instytucje niepubliczne. Akredytację lub znak jakości posiadało 138 podmiotów (w 2013 r. 120). Instytucje szkoleniowe w 2014 r. zorganizowały 4919 szkoleń, w których uczestniczyło 233 200 osób, tj. o ponad 49 tys. więcej niż w 2013 r. (w 2013 r. w szkoleniach uczestniczyło 183 616 osób). Na zlecenie urzędów pracy przeszkolono 9360 osób (4,0% wszystkich uczestników szkoleń). Najwięcej szkoleń zalicza się do obszarów: inne (553 szkolenia), usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy (540), rozwój osobowościowy i kariery zawodowej (434), informatyka i wykorzystanie komputerów (326), rachunkowość, księgowość (272), opieka zdrowotna (234), sprzedaż, marketing, public relations (228). Najmniej szkoleń zorganizowano w obszarach: prace sekretarskie i biurowe (71) oraz nauki humanistyczne i społeczne (57).

Do analizy włączono także informacje o szkoleniach zorganizowanych dzięki projektom realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VI, Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz Poddziałania 6.1.1. Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. W ramach projektów zorganizowano 379 szkoleń, które ukończyły 4953 osoby – 3010 kobiet (60,7%) i 1943 mężczyzn (39,2%). W ramach Poddziałania 6.1.1 najwięcej osób uczestniczyło w szkoleniach związanych z nauką aktywnego poszukiwania pracy oraz kursach interpersonalnych. Następnie kursach komputerowych i prawa jazdy kat. C. W ramach Działania 6.2 (projekt Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego) realizowano szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, w których uczestniczyło 55 osób. Natomiast w ramach projektu Pożyczki dla przedsiębiorczych zorganizowano szkolenia dotyczące źródeł finansowania działalności gospodarczej, biznesplanu, form rozliczeń, prawa cywilnego. Szkolenia ukończyło 28 osób.

3.2.2. Badania zlecone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), do realizacji na terenie wszystkich województw w Polsce w 2015 roku

➤ Barometr Zawodów

Celem badania *Barometr zawodów*, zrealizowanego po raz pierwszy we wszystkich województwach w 2015 r., było określenie zapotrzebowania na pracowników określonych profesji na lokalnych i regionalnym rynku pracy w oparciu o wiedzę pracowników powiatowych urzędów pracy. Podejście takie pozwoliło na uwzględnienie w ocenie sytuacji w zawodach czynników niewidocznych w statystykach rynku pracy, a niejednokrotnie warunkujących podjęcie pracy. Metodologia badania wypracowana została przez WUP w Krakowie.

Z uwagi na rozbudowaną strukturę „Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy” (ponad 2300 zawodów), ocenie podlegały zawody najczęściej występujące na rynku pracy.

Na podstawie podobieństwa wykonywanych zadań zostały one zgrupowane w 177 grup, których nazwy nie odpowiadają grupom określonym w Klasyfikacji.

Głównym efektem badania są informacje o grupach zawodów, w których w 2016 r. mogą wystąpić problemy z pozyskaniem pracowników oraz grup charakteryzujących się nadwyżką osób poszukujących pracy. We wrześniu i październiku 2015 r. w 20 powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego odbyło się 21 paneli eksperckich (w Grudziądzu odbyły się dwa panele, dla powiatu grodzkiego i ziemskiego oddzielnie), które oceniały przewidywaną sytuację na rynku pracy w poszczególnych grupach zawodów.

W województwie kujawsko-pomorskim (co oznacza, że dana grupa zawodów oceniona została w przynajmniej 11 powiatach) jako zawody, które będą **deficytowe w 2016 r.** wskazani zostali między innymi:

- *spawacze* (wymagane są aktualne uprawnienia spawalnicze, praca często związana z wyjazdami w delegacje),
- *kierowcy samochodów ciężarowych oraz autobusów* (wymagane są aktualne Świadectwa Kwalifikacji Zawodowej Kierowcy i doświadczenie zawodowe),
- *spedytorzy i logistycy* (wymagana jest znajomość min. 2 języków obcych),
- *budowlanci* (wymagane jest doświadczenie zawodowe oraz kompleksowe umiejętności z zakresu budownictwa ogólnego, jak i prac wykończeniowych),
- *robotnicy obróbki drewna i stolarze* (wymagana jest znajomość obsługi wyspecjalizowanych maszyn i urządzeń).

W niektórych zawodach **deficyt wynika z trudnych warunków pracy** i nieproporcjonalnie niskiego poziomu wynagrodzeń. Sytuacja ta w szczególności dotyczy **krawców i pracowników produkcji odzieży**, którzy pracują w hałasie, w systemie zmianowym, często w godzinach nadliczbowych oraz **piekarzy** (praca w nocy w wysokiej temperaturze, narażenie na alergię).

Zdecydowanie **nadwyżkowymi** grupami będą te, w których zarejestrowanych pozostaje najwięcej osób bezrobotnych: sprzedawcy i kasjerzy, gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy, kucharze, sprzątaczk i pokojowe. Dostępność miejsc pracy w tych grupach jest zdecydowanie mniejsza od liczby osób, które chciałyby i mogłyby podjąć pracę.

Znaczne **problemy ze znalezieniem pracy** będą też mieli absolwenci najpopularniejszych kierunków kształcenia (ekonomiści, pedagodzy, specjaliści administracji publicznej, pracownicy administracyjni i biurowi) oraz rolnicy.

Wyniki barometru zawodów dla wszystkich województwa i powiatów w kraju dostępne są na ogólnopolskiej stronie barometru: www.barometrzwodow.pl.

➤ **Badanie satysfakcji klienta PUP**

Badanie satysfakcji klienta powiatowych urzędów pracy zostało zaplanowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej po raz pierwszy do realizacji we wszystkich województwach w 2015 r.

Głównym celem badawczym była ocena jakości obsługi klienta powiatowych urzędów pracy. Cel główny został podzielony na cele szczegółowe, które z kolei posłużyły do sformułowania pytań badawczych i w dalszej kolejności kwestionariuszowych. Cele szczegółowe:

- określenie oczekiwań klientów wobec urzędu oraz stopnia spełnienia tych oczekiwań,
- określenie rankingu istotności wymiarów obsługi,
- określenie stopnia satysfakcji z poszczególnych wymiarów obsługi,
- określenie poczucia dostępności wsparcia wprowadzonego znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.).

Badanie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego koordynował WUP w Toruniu. Wzięły w nim udział wszystkie powiatowe urzędy pracy – 20 instytucji. Ze względu na wielkość zakładanej próby osób bezrobotnych oraz pracodawców, WUP zdecydował się na zlecenie zewnętrznemu wykonawcy realizacji badania terenowego. Metodologię do badania satysfakcji klienta opracował koordynator krajowy - WUP w Lublinie. W województwie kujawsko-pomorskim badanie objęło 6% (8370) klientów wszystkich powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego, z tego: 8020 wywiadów przeprowadzono z osobami bezrobotnymi/poszukującymi pracy oraz 350 z pracodawcami.

3.3. CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

W 2015 r. z usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP (w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku) **skorzystało łącznie 22 895 osób**, z tego 21 784 osób (95,1%) to osoby bezrobotne, poszukujące pracy i inne powyżej 18 roku życia, 1111 osób (4,9%) to młodzież szkół ponadgimnazjalnych poniżej 18 roku życia. Usługi poradnictwa zawodowego świadczyło 22 doradców zawodowych zatrudnionych w ramach 20,5 etatu.

Klienci CliPKZ w województwie kujawsko-pomorskim według rodzaju udzielonej pomocy w 2015 roku

Wyszczególnienie		Klienci CliPKZ						
		ogółem	w tym					
			młodzież ucząca się	bezrobotni		pozostali		
				razem	w tym osoby w wieku 18-24 lata	razem	poszukujący pracy	inni
		1	2	3	4	5	6	7
1.	indywidualne poradnictwo zawodowe	1 991	71	1 073	189	847	16	831
1.1.	- w tym badania psychologiczne	167	12	54	x	101	0	101
2.	grupowe poradnictwo zawodowe	1 061	0	617	16	444	10	434
3.	indywidualna informacja zawodowa	13 093	331	7 456	102	5 306	416	4 890
4.	grupowa informacja zawodowa	5 146	232	58	2	4 856	10	4 846
5.	giełdy i targi pracy	1 455	477	165	x	813	11	802
6.	doradztwo dla pracodawców	0	0	0	x	0	0	0
7.	inne usługi	149	0	0	0	149	0	149
Razem		22 895	1 111	9 369	309	12 415	463	11 952

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Klienci CliPKZ korzystali z informacji zawodowej, poradnictwa zawodowego, poszerzonej diagnozy i konsultacji psychologicznych.

Przeprowadzono 9 edycji szkoleń grupowych wraz z licznymi konsultacjami indywidualnymi w oparciu o autorskie programy, w partnerstwie z PUP i wybranymi organizacjami z sektora NGO, dla bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Wyposażono uczestników szkoleń w nowe umiejętności niezbędne w procesie poszukiwania i utrzymania zatrudnienia.

Przeprowadzono szkolenia, 10 edycji, dla pracowników Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy oraz SKRAW – MECH Sp. z o.o. w Bydgoszczy. Program szkoleń zawierał elementy pracy w zespole, komunikacji, kreatywności, umiejętności zarządzania czasem, umiejętności zaprojektowania i prowadzenia szkoleń dla podległych pracowników, asertywności oraz radzenia sobie ze stresem.

Wspólnie z jednostkami penitencjarnymi zorganizowano 17 edycji szkoleń dla zagrożonych wykluczeniem społecznym osadzonych, przygotowujących ich do powrotu na rynek pracy.

Istotnym obszarem działań podejmowanych przez pracowników Centrum była współpraca z jednostkami oświatowymi mająca na celu przygotowanie uczniów do aktywnych zachowań na rynku pracy, rozwój informacji zawodowej, tworzenie i doskonalenie szkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego, promowanie kształcenia ustawicznego. Grupą docelową byli także nauczyciele, pedagodzy szkolni, szkolni doradcy zawodowi i rodzice. Zorganizowano m. in. spotkania pod hasłem – „Kompetencje pracownika XXI wieku”.

Jak co roku w miesiącu październiku Centra wspólnie z partnerami w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery przygotowały ofertę dla naszych klientów. Motywami przewodnimi były – „marzenia a rzeczywistość rynkowa” i „poznaj swojego doradcę kariery”. Ofertę zaadresowano głównie do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów.

Rozwijano również współpracę z Akademickimi Biurami Karier. Wykonano badanie ankietowe dotyczący stanu organizacji i modelu działania ABK, oczekiwań skierowanych pod adresem WUP. Opracowano raport z badania. Zorganizowano seminarium dla ABK: prezentacja raportu, wymiana doświadczeń, oczekiwania adresowane do WUP, badanie losów absolwentów i wykorzystanie ich wyników przez uczelnie. Przygotowano ofertę usług w dwóch wariantach: dla studentów i absolwentów, dla pracowników ABK. Oferta została wysłana do wszystkich ABK. Zorganizowano spotkania o charakterze metodycznym. Prezentowano propozycję zajęć dla studentów. Przeprowadzono szkolenia dla studentów i pracowników ABK. Tematyka szkoleń: rozwijanie kompetencji międzykulturowych w pracy doradcy zawodowego, korzystanie z nowego narzędzia – portal tujestpraca.eu, wykorzystanie gry „Chłopska szkoła biznesu” jako elementu pracy ze studentami na zajęciach promujących przedsiębiorczość, planowanie rozwoju zawodowego, samopoznanie, zarządzania kompetencjami, planowanie ścieżki edukacyjnej.

Mając na celu racjonalizację decyzji zawodowych klientów, pracownicy CiPKZ przygotowali opisy nowych zawodów oraz aktualizowali dwukrotnie w ciągu roku informacje o sytuacji tychże na regionalnym rynku pracy. Przygotowanie nowych opisów i aktualizacja już istniejących dotyczyła 305 pozycji. Przy udziale Wydziału Pośrednictwa Pracy poszerzono opisy o informację na temat zapotrzebowania na wybrane zawody na terenie UE i EOG. Opisy wzbogacono o profil kompetencyjny w oparciu o NBK. We współpracy z Wydziałem Badań i Analiz WUP przygotowano 70 informacji dla Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w związku z koniecznością opiniowania przez nią powoływania kierunków kształcenia w szkołach zawodowych. Celem nadrzędnym procesu opiniowania było dostosowywanie kierunków kształcenia do realnych potrzeb rynku pracy.

W ramach współpracy z powiatowymi urzędami pracy zorganizowano cykl spotkań dla doradców klienta mających charakter metodyczny i jednocześnie służący wymianie doświadczeń. Problematyka spotkań dotyczyła metodologii opracowania informacji stanowiącej podstawę opiniowania przez PRRP i WRRP zamiarów powoływania nowych kierunków kształcenia zawodowego, praktycznego jej wykorzystanie a także realizacji usług w siedzibie PUP. Zorganizowano i przeprowadzono szereg szkoleń dla doradców klienta z powiatowych urzędów pracy, których tematyką były: narzędzia do profilowania pomocy osobom bezrobotnym, efektywna komunikacja z klientem urzędu z elementami IPD, komunikacja z trudnym klientem, kompetencje międzykulturowe w pracy doradcy klienta, umiejętności stosowania w praktyce doradczej metody – „Szukam Pracy”, stres w miejscu pracy. Szkoleniami objęto 176 doradców klienta. Zwiększono wsparcie dla powiatowych urzędów poprzez kontakt z klientem w ich siedzibach. Prowadzono zajęcia warsztatowe, indywidualne konsultacje doradcze, w tym psychologiczne.

We współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bydgoszczy zainicjowano naukę języków obcych na poziomie podstawowym (poziom A1). W programie szkolenia językowego wprowadzono przekaz informacyjny dotyczący możliwości podejmowania pracy w krajach UE i wykorzystania do tego celu sieci EURES.

ClIPKZ prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych (RIS). W województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych było w 2015 roku 651 instytucji szkoleniowych. Dla instytucji, które starają się o wpis do RIS, przygotowana jest na stronie internetowej WUP w Toruniu informacja o procedurze wpisu pod adresem <http://wup.torun.pl/urząd/rejestr-instytucji-szkoleniowych/>. Rejestr Instytucji Szkoleniowych dostępny jest pod adresem <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>. Osoby zainteresowane zdobyciem nowych kwalifikacji, poszukujące konkretnych szkoleń na terenie naszego województwa mogą skorzystać z rejestru w celu pozyskania informacji nt. instytucji, które takie szkolenia mają w swojej ofercie. Dodatkowo, w oparciu o wnioski będące podstawą dokonania wpisu, opracowywany i aktualizowany jest materiał zbiorczy ilustrujący ofertę szkoleniową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, który dostępny jest w siedzibach ClIPKZ w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku.

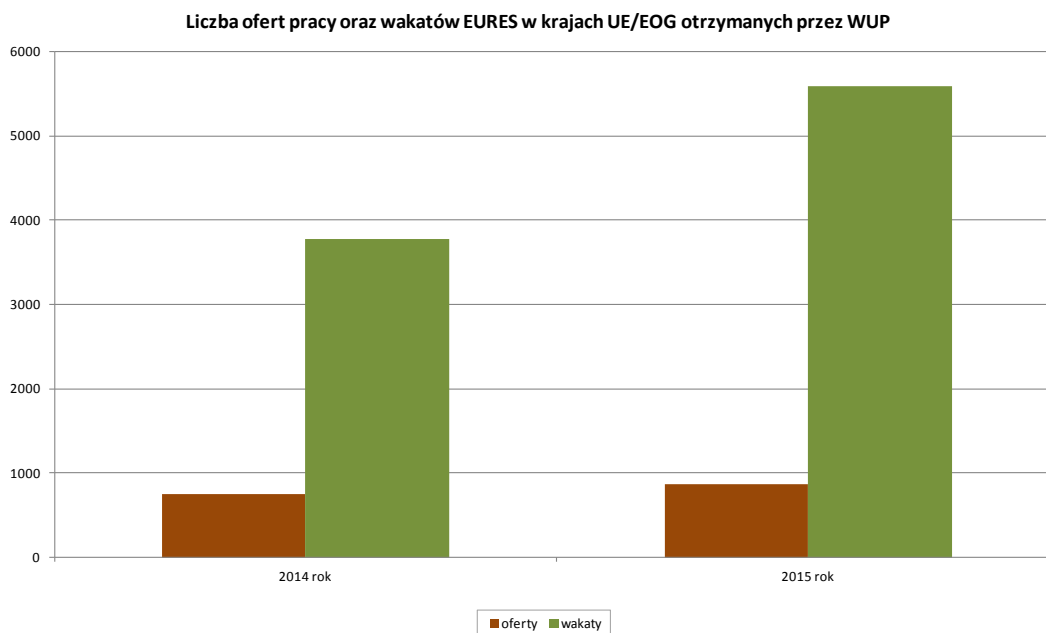
Doradcy zawodowi ClIPKZ uczestniczyli w giełdach pracy, giełdach edukacyjnych, targach pracy i dniach kariery organizowanych przez szkoły ponadgimnazjalne, uczelnie wyższe, PUP i inne podmioty, w tym Urząd Marszałkowski. Kolejny raz współorganizowano Dzień kariery – przedsięwzięcie realizowane wspólnie z Urzędem Marszałkowskim, Agencją Manpower, wybranymi pracodawcami z sektora nowoczesnych technologii, ABK Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego. Adresatem przedsięwzięcia byli studenci i uczniowie liceów ogólnokształcących i wybranych techników. Motywem przewodnim tego przedsięwzięcia było wiązanie kariery zawodowej z sektorem nowoczesnych technologii. Nasza aktywność to: stoiska informacyjne, prezentacje, indywidualne konsultacje doradcze, warsztaty.

Doradcy zaznaczyli także swą aktywność uczestnicząc w szeregu konferencji, seminariów i szkoleń pozwalających im wzbogacić warsztat pracy i rozwinąć niezbędne kompetencje.

3.4. ZAGRANICZNE I KRAJOWE POŚREDNICTWO PRACY

3.4.1. EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia

W 2015 roku doradcy EURES przyjęli do realizacji 870 ofert pracy za granicą (750 w roku 2014). W ich ramach zgłoszono 5586 wolnych miejsc pracy (3772 w roku 2014). W porównaniu do roku ubiegłego można zaobserwować wzrost liczby ofert pracy oraz znaczny wzrost liczby dostępnych wakatów.

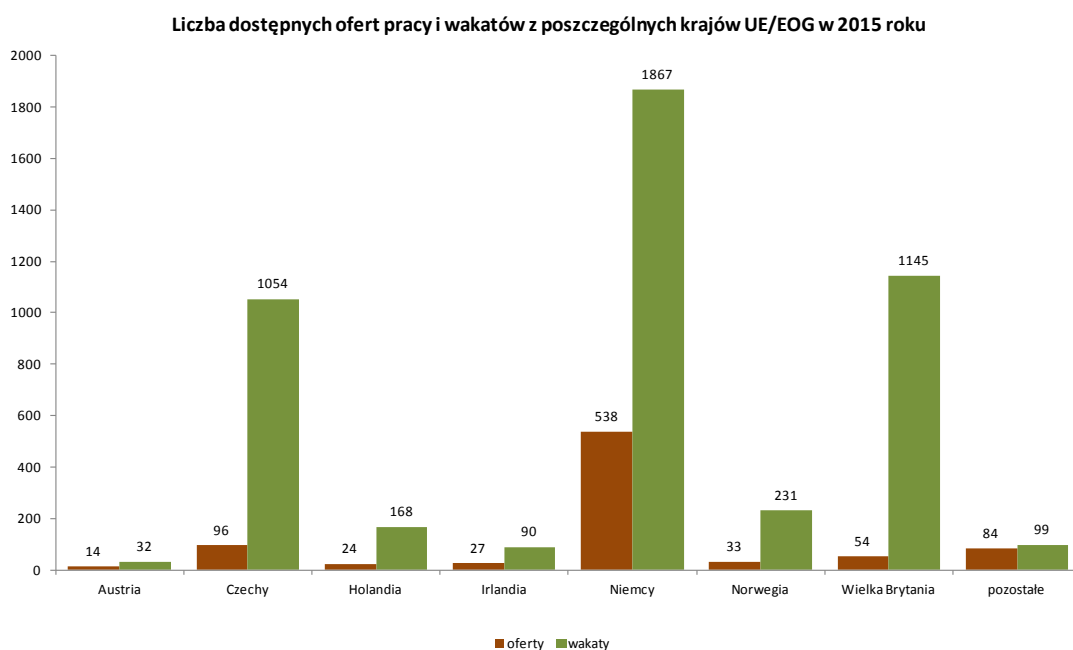
Źródło: Baza Monitoringu EURES, www.eures.praca.gov.pl

Najwięcej propozycji zatrudnienia otrzymano z Niemiec, Czech, Wielkiej Brytanii, Norwegii i Austrii. Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (np. język angielski lub niemiecki) i posiadających kwalifikacje zawodowe.

Analizując oferty pracy dostępne na stronie internetowej WUP w Toruniu można zaobserwować duże zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników. Najczęściej oferty dotyczyły pracy w branży metalowej (spawacze, operatorzy maszyn CNC), logistycznej (kierowcy samochodów ciężarowych, magazynierzy), IT, medycznej (pielęgniarki, opiekunowie osób starszych) oraz gastronomicznej (kucharze, kelnerzy).

W 2015 r. nadal możemy obserwować wzrost ilości ofert pracy pochodzących od agencji pracy tymczasowej z krajów UE/EOG.

Na większość ofert EURES osoby zainteresowane aplikują samodzielnie, przysyłając CV bezpośrednio do pracodawcy lub do doradcy EURES koordynującego daną ofertę pracy, stąd trudność w ustaleniu dokładnej liczby osób zatrudnionych z województwa kujawsko-pomorskiego.

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

W 2015 r. nastąpił nieznaczny spadek ilości kontaktów z klientami EURES. Do końca roku odnotowano 5319 kontaktów z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą (w 2014 roku – 6259). Były to kontakty osobiste, telefoniczne i poprzez pocztę elektroniczną. Z tej liczby 4228 zapytań dotyczyło możliwości zatrudnienia w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (w 2014 roku – 4477), pozostałe zapytania obejmowały inne zagadnienia związane z europejskim rynkiem pracy.

Zespół EURES zrealizował szereg zadań mających na celu promocję sieci EURES wśród społeczeństwa, a także dostarczał informacji dot. zadań i funkcjonowania EURES partnerom lokalnym zajmującym się rynkiem pracy. Głównym z nich była organizacja VI Międzynarodowych Targów Pracy w Toruniu, gdzie łącznie udział wzięło 38 wystawców z kraju i zagranicy. Szacuje się, że targi odwiedziło ok. 500 poszukujących pracy. Targi nadal cieszą się dużym zainteresowaniem wśród poszukujących pracy z naszego regionu.

W ramach współpracy z partnerami na lokalnym rynku pracy kadra EURES uczestniczyła w kilkunastu wydarzeniach zorganizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, były to m.in. targi pracy w Nakle n. Notecią, Żninie, Bydgoszczy, Golubiu-Dobrzyniu, Chełmnem,

Inowrocławiu, Tucholi i Lisewie. Doradcy EURES prowadzili stoiska informacyjne, gdzie poszukujący pracy dowiadywali się nt. ofert pracy oraz warunków życia i pracy w krajach UE/EOG. Dodatkowo przeprowadzane były prezentacje multimedialne nt. bezpiecznych wyjazdów do pracy i usług EURES. Zorganizowano również szkolenie przystanowiskowe dla doradców klienta z powiatowych urzędów pracy zajmujących się EURES nt. nowych narzędzi EURES (20 wizyt w PUP).

W 2015 roku opracowano 116 informacji nt. sytuacji wybranych zawodów na europejskim rynku pracy.

3.4.2. ZATRUDNIANIE OBYWATELI POLSKICH ZA GRANICĄ W RAMACH UMÓW I POROZUMIEŃ

W styczniu 2015 r. realizowano ofertę pracy wakacyjnej dla studentów na terenie Niemiec. Zorganizowano i przeprowadzono nabór studentów zainteresowanych pracą wakacyjną w Niemczech w okresie przerwy letniej 2015. Ostatecznie wypełnione formularze złożyło 18 studentów, zostały one za pośrednictwem WUP w Opolu przekazane do ZAV w Bonn. W porównaniu z poprzednimi latami (2013 r. – 10, 2014 r. – 4) widać wzrost zainteresowania ofertą. Może to wynikać z tego, że nabór był prowadzony w dłuższym okresie czasowym w miesiącach styczeń-marzec, po zakończeniu sesji na uczelniach. W grudniu 2015 roku wpłynęła kolejna oferta na pracę wakacyjną w sezonie lato 2016 r.

W 2015 r. WUP kontynuował realizację, na podstawie zawartego porozumienia o współpracy, ofertę pracy pochodzącą od pracodawcy hiszpańskiego. Pracodawca (firma zajmująca się dystrybucją cytrusów, z którą WUP w Toruniu współpracuje od kilku lat) oferował 100 miejsc pracy przy układaniu i sortowaniu owoców cytrusowych. Zatrudnienie otrzymało 80 osób.

Prowadzone są rozmowy ze stroną hiszpańską w sprawie realizacji oferty pracy przy zbiorze borówek (sezon wiosna – lato 2016).

W dalszym ciągu największe zainteresowanie, wśród poszukujących pracy za granicą, dotyczy ofert pracy bez znajomości języka obcego. Osoby poszukujące zatrudnienia głównie są zainteresowane pracami prostymi, sezonowymi. Jednakże takich ofert pracy jest coraz mniej. Często zdarza się, że zagraniczny pracodawca już przy pracach prostych wymaga znajomości języka obcego, co jest główną barierą w podjęciu zatrudnienia.

3.4.3. KRAJOWE POŚREDNICTWO PRACY– DZIAŁANIA PONADPOWIATOWE

W roku 2015 bezpośrednio do WUP wpłynęły 52 krajowe oferty pracy od 20 pracodawców z terenu całego kraju (w roku 2014 - 93 oferty od 35 pracodawców). Łączna liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy wyniosła 286 (w roku 2014 – 359). Najczęściej poszukiwane zawody to: kierowca C + E, spawacz, ślusarz, pracownik obsługi klienta. Najwięcej ofert było z województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego oraz śląskiego. Zmniejszenie liczby ofert pracy jest związane z uruchomieniem serwisu tujestpraca.eu, w którym pracodawcy i agencje zatrudnienia po rejestracji mają możliwość samodzielnego zamieszczania ofert pracy.

We wrześniu 2015r. przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Tucholi zorganizowano Powiatowe Targi Edukacji i Pracy. W Targach uczestniczyły wszystkie szkoły ponadgimnazjalne z powiatu tucholskiego, wyższe uczelnie, pracodawcy, agencje zatrudnienia oraz powiatowy i wojewódzki urząd pracy. W programie targów była m.in. możliwość zapoznania się z ofertami szkół, ofertami pracy, skorzystania z fachowych porad/konsultacji doradców zawodowych oraz możliwość udziału w wykładach dot. rynku pracy. Łącznie w Targach uczestniczyło 55 wystawców i ponad 300 osób korzystających z proponowanych ofert.

W grudniu 2015 r. na Uniwersytecie Techniczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy odbył się „Dzień Kariery w sektorze BPO/SSC”. Zorganizowany został we współpracy z Urzędem Marszałkowskim, Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym i agencją zatrudnienia Manpower.

W Dniu Kariery uczestniczyło 12 wystawców, którzy zaprezentowali swój profil działalności wraz z ofertami pracy. Łącznie uczestniczyło ok. 280 osób.

Z dotychczasowych doświadczeń pośredników pracy można zauważyć, że wydarzenia takie jak Targi Pracy, Dzień Kariery cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem. Zarówno młodzież ucząca się jak i osoby poszukujące pracy chętnie korzystają z oferty takich spotkań z pracodawcami i instytucjami rynku pracy. Powiatowe urzędy pracy jak i Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego są zainteresowane rozwijaniem współpracy z WUP w zakresie realizacji targów pracy, dni karier itp. wydarzeń.

Pośrednicy pracy na bieżąco udzielali pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych. Udzielano informacji pracodawcom o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszonymi ofertami pracy.

W 2015 r. pracodawcy poszukiwali pracowników ze ściśle określonymi umiejętnościami. Cenione były umiejętności, zdobyte doświadczenie, staranność wykonywania zadań, zaangażowanie, komunikatywność, umiejętność pracy w zespole oraz dyspozycyjność.

3.4.4. SERWIS TUJESTPRACA.EU

Pod koniec 2014 roku został uruchomiony serwis tujestpraca.eu. Prowadzony jest przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu we współpracy z powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Celem serwisu tujestpraca.eu jest ułatwienie osobom poszukującym pracy dostępu do ofert pracy oraz do informacji o usługach urzędów pracy. Ponadto umożliwia on pracodawcom i agencjom zatrudnienia samodzielne zamieszczanie ofert pracy, a także rozwija współpracę między instytucjami rynku pracy dla szybszego efektywniejszego reagowania na potrzeby rynku. W 2015 roku zamieszczono w serwisie 9463 oferty pracy w kraju i za granicą. Liczba zarejestrowanych klientów poszukujących pracy wyniosła 1263. Liczba zarejestrowanych firm - 58.

Z rozmów z partnerami Urzędu jak i poszukującymi pracy wynika, że serwis tujestpraca.eu jest dobrze odbierany i cieszy się coraz większą popularnością. Ważnym jest, aby nadal na bieżąco rozwijać, unowocześniać to narzędzie oraz dostosowywać do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

3.4.5. AGENCJE ZATRUDNIENIA

W grudniu 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim 244 agencje zatrudnienia miały aktualny wpis do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ). To o 49 więcej niż w roku poprzednim. Z rejestru wykreślono łącznie 23 agencje zatrudnienia (w 2014 r. – 21).

We współpracy z Państwową Inspekcją Pracy rozpatrywano skargi dotyczące działalności agencji zatrudnienia lub podejrzeń o prowadzenie nielegalnego pośrednictwa pracy – w 2015 r. wpłynęły 2 skargi (w 2014 r. - 4).

Z uwagi na fakt, że coraz więcej agencji zatrudnienia zajmuje się m.in. zatrudnianiem cudzoziemców z wykorzystaniem uproszczonych zasad, w 2015 r. nawiązano współpracę z Placówką Straży Granicznej w Bydgoszczy. W listopadzie 2015 r. w siedzibie WUP w Toruniu odbyło się spotkanie, którego tematem było „Współdziałanie administracji publicznej w zakresie zatrudniania cudzoziemców na terenie województwa kujawsko-pomorskiego”. W spotkaniu uczestniczyli dyrektorzy powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego oraz przedstawiciele Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy, Placówki Straży Granicznej w Bydgoszczy oraz Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Efektem spotkania było określenie i przyjęcie wzajemnych zobowiązań we współdziałaniu.

W 2015 r. do WUP w Toruniu wpłynęły 103 oferty pracy od 30 podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia (w roku 2014 – 334 ofert pracy od 31 podmiotów). Najczęściej oferowano pracę w Niemczech, Holandii i Polsce.

WUP w Toruniu zorganizował 12 spotkań informacyjnych dla agencji zatrudnienia, które oferowały m.in. zatrudnienie dla opiekunów osób starszych w Niemczech. Na spotkania zaproszono ok. 240 osób, w których ostatecznie uczestniczyło 116 zainteresowanych.

Podobnie jak w latach wcześniejszych najbardziej poszukiwanymi zawodami były: opiekun osób starszych, pielęgniarstwo, pracownik w rolnictwie (zbiory), spawacz, ślusarz, tokarz/frezer, wykładacz towaru. Najczęściej oferowano pracę w Niemczech, Holandii, Wielkiej Brytanii i Polsce. Oferty były kierowane zarówno do osób wykwalifikowanych jak i niewykwalifikowanych pracowników sezonowych. Uruchomienie serwisu tujeszpraca.eu, spowodowało, że agencje zatrudnienia w znacznej mierze samodzielnie zamieszczają oferty pracy na portalu.

3.4.6. WYKONYWANIE PRACY PRZEZ CUDZOZIEMCÓW W RAMACH PROCEDURY UPROSZCZONEJ (DOT. BIAŁORUSI, ROSJI, UKRAINY, MOŁDOWY, GRUZJI I ARMENII)

W 2015 r. do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego przyjęto łącznie 29 694 oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom (w 2014 r. 9524 oświadczenia). Największy odsetek oświadczeń – 28 745 tj. 96,8 %, dotyczył obywateli Ukrainy, przy czym w 2014 r. wskaźnik zatrudnienia obywateli Ukrainy kształtował się na poziomie 92,8%. W dalszej kolejności według liczby zarejestrowanych oświadczeń rejestrowano cudzoziemców pochodzących z: Mołdowy – 2,2% (w 2014 r. było to 4,4%), Białorusi – 0,6% (w 2014 r. było to 1%), Rosji – 0,2% (w 2014 r. było to 0,3%), Gruzji – 0,7% (w 2014 r. było to 1,2%), oraz Armenii – 0,1% (w 2014 r. 0,3%).

Z ogólnej liczby 29 694 zarejestrowanych oświadczeń – 8840, (tj. 29,8%) dotyczyło zamiaru powierzenia wykonywania pracy kobietom. W 2014 r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 32,3%. Ma to związek z rodzajem powierzanej obcokrajowcom pracy.

W 2015 r. 13 473 oświadczenia tj. 45,4% zarejestrowano dla osób, które już posiadają wizę lub zezwolenie na zamieszkanie w Polsce.

Według podziału sektorowego w 2015 r. największą liczbę oświadczeń rejestrowano w następujących sekcjach PKD:

- działalność w zakresie administrowania i działalność wspierająca obejmująca działalność agencji pracy tymczasowej oraz działalność związaną z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników (13 502), tj. 45,5%,
- przetwórstwo przemysłowe (7914), tj. 26,6%,
- budownictwo (2105), tj. 7,09%,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (1946), tj. 6,5%,
- transport i gospodarka magazynowa (397), tj. 1,3%,
- pozostała działalność usługowa (1138), tj. 3,8%,
- rolnictwo (953), tj. 3,2%,
- edukacja (641) tj. 2,16%.

Te branże generowały 96,3% rejestrowanych oświadczeń w województwie kujawsko-pomorskim.

Według podziału na wielkie grupy zawodów i specjalności w 2015 r. najwięcej oświadczeń zarejestrowano dla:

- pracowników przy pracach prostych (13 581), tj. 45,7%,
- robotników przemysłowych i rzemieślników (9947), tj. 33,5%,
- operatorów i monterów maszyn i urządzeń (2630), tj. 8,8%.

Te grupy zawodów generowały w 2015 r. tj. 88,1% ogólnej liczby zarejestrowanych oświadczeń.

Biorąc pod uwagę kryterium wiekowe analiza zgłoszeń powierzenia pracy cudzoziemcom kształtuje się następująco:

- 14 583 oświadczenia (49,1%) dotyczyło osób w wieku 26 – 40 lat,
- 7233 oświadczenia (24,4%) dotyczyło osób w wieku 41 – 65 lat,
- 7860 oświadczeń (26,5%) dotyczyło osób w wieku poniżej 26 roku życia,
- 18 oświadczeń (0,1%) dotyczyło osób powyżej 65 roku życia.

Rejestrowane oświadczenia wystawiane były, jak w latach poprzednich, głównie na okres 3-6 miesięcy (najdłuższy dopuszczalny okres zatrudnienia cudzoziemców według uproszczonych zasad to 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy) i dotyczyło to 88,9% (26 422 oświadczenia).

Z uwagi na rodzaj zawieranych umów z cudzoziemcami w 2015 r. dominowały umowy zlecenie 55,1% (16 347 oświadczeń), w dalszej kolejności umowy o pracę 27% (8016 oświadczeń), umowy o dzieło 17,9% (5306 oświadczeń) oraz 0,1% (25 oświadczeń) oświadczenia z zadeklarowaną inną formą zatrudnienia.

Z analizy nadesłanych przez powiatowe urzędy pracy sprawozdań wynika, że w 2015 r. największą liczbę oświadczeń zarejestrowano w powiatowych urzędach pracy w:

- Bydgoszczy (19 289) tj. 65% ogólnej liczby zarejestrowanych,
- dla Miasta Torunia (2005),
- Inowrocławiu (1645)
- Mogilnie (1408).

Wskazane urzędy pracy obsługiwały 82% wszystkich oświadczeń zarejestrowanych na terenie województwa w 2015 r.

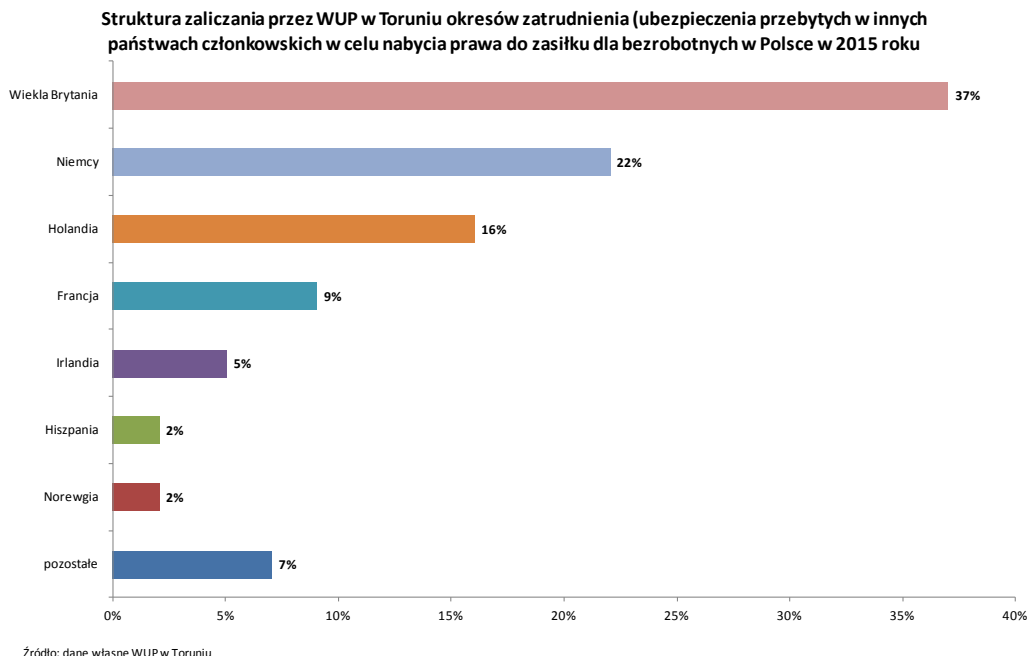
3.4.7. PODSUMOWANIE I OCENA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z POŚREDNICTWEM PRACY

1. Nastąpił wzrost liczby ofert pracy oraz znaczny wzrost liczby dostępnych wakatów w ramach sieci EURES
2. Utrzymała się tendencja wzrostowa, jeśli chodzi o liczby propozycji zatrudnienia otrzymanych z Niemiec.
3. Odnotowano nieznaczny spadek liczby kontaktów z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą.
4. Podjęciem pracy za granicą, w znacznej mierze, zainteresowane były osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych i bez znajomości języka obcego.
5. Zwiększyła się liczba ofert pochodzących od agencji zatrudnienia.
6. Poprzez działanie serwisu tujestpraca.eu zwiększono dostępność do ofert pracy i usług oferowanych przez urzędy pracy województwa kujawska-pomorskiego, pracodawców i agencje zatrudnienia.
7. Portal tujestpraca.eu pozwolił na zgromadzenie informacji o usługach oferowanych przez instytucje rynku pracy, pracodawców i agencje zatrudnienia.
8. Serwis był dobrze odbierany zarówno przez pracodawców, agencje zatrudnienia jak i osoby poszukujące pracy.
9. Nieznacznie wzrosła liczba podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia.
10. Odnotowano kolejny rekordowy wzrost zatrudnienia cudzoziemców w ramach tzw. procedury uproszczonej, w tym zatrudnienia obywateli Ukrainy. Wskazuje to na konieczność dokonywania rozszerzonego monitoringu oraz analizy zjawiska w poszczególnych powiatach.

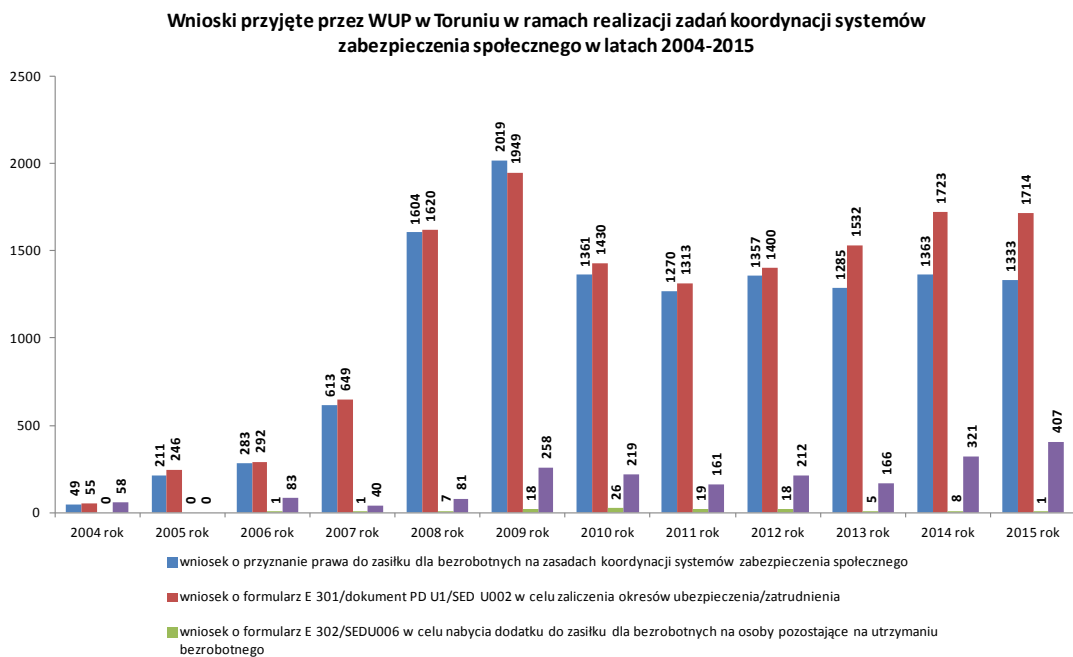
3.5. KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Liczba wniosków złożonych w 2015 r. do WUP w Toruniu o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

(1333 wnioski) ukształtowała się na zbliżonym poziomie jak w roku 2014. Także liczba wniosków o pośrednictwo w uzyskaniu/wydanie przez WUP w Toruniu formularza PD U1/SED U002/E 301 poświadczającego przebyte okresy zatrudnienia/ubezpieczenia na terenie państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii (głównie w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Holandii) pozostała na podobnym poziomie jak w roku poprzednim (1714 wniosków).

Mieszkańcy naszego regionu ubiegali się także o zasiłki dla bezrobotnych na terenie innych państw członkowskich (WUP w Toruniu wydał w 2015 r. **336** formularzy PD U1 potwierdzających przebyte okresy ubezpieczenia/zatrudnienia w Polsce) oraz o transfer nabytego za granicą zasiłku (głównie z Irlandii, Holandii, Niemiec i z Norwegii) do Polski. Łącznie w 2015 r. do WUP w Toruniu wpłynęło **407** dokumentów uprawniających do transferu zasiłku z innych państw członkowskich UE i EOG, co stanowi wartość większą o 30% niż w roku 2014.

3.6. FUNDUSZ GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

W 2015 roku w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu odnotowano **wpływ 411 wniosków indywidualnych oraz 34 wykazy zbiorcze i uzupełniające dotyczących wypłaty świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych**. (łącznie od 105 pracodawców) Wnioski indywidualne oraz wykazy zbiorcze i uzupełniające obejmowały 1449 osób na kwotę wnioskowaną ok. 9636 tys. zł.

W analizowanym okresie dokonano **wypłat świadczeń niezaspokojonych przez niewypłacalnego pracodawcę w kwocie 9234 tys. zł**. Kwota ta obejmuje wypłaty dla 313 osób z wniosków indywidualnych i 1105 osób z wykazów zbiorczych i uzupełniających. Ogółem wypłacono świadczenia z Funduszu za 56 niewypłacalnych pracodawców. Ponadto z ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy wypłacono kwotę 59,8 tys. zł dla 9 pracowników jednego pracodawcy.

W 2015 roku dokonano także **odmowy wypłaty świadczeń** z powodu niespełnienia warunków wskazanych w przepisach ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy **99 osobom** z wniosków indywidualnych. Odmowy dotyczyły pracowników z 48 zakładów pracy.

Odnótowano w 2015 roku **zwrot wypłaconych świadczeń na kwotę 1,925 tys. zł**, w tym odsetki ustawowe stanowiły kwotę 251,4 tys. zł. Ponadto Fundusz uzyskał ok. 24,0 tys. zł tytułem spłaty kosztów procesu.

W 2015 roku Dysponent Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyraził zgodę na **umorzenie, odstąpienie od dochodzenia zwrotu i zmianę warunków zwrotu świadczeń na kwotę 4898 tys. zł**, w tym 4853 tys. zł stanowiły umorzenia.

Wybrane wskaźniki dotyczące realizacji zadań Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w województwie kujawsko-pomorskim

Wskaźnik	2014 r.	2015 r.	Wzrost (+),	Wzrost lub zmniejszenie w %
			Zmniejszenie (-)	
WPŁYWY WNIOSKÓW I WYKAZÓW				
Liczba wniosków indywidualnych	450	411	-39	-9%
Liczba wykazów zbiorczych i uzupełniających	47	34	-13	-28%
łącznie liczba niewypłacalnych pracodawców	97	105	8	8%
łącznie liczba osób	1 149	1 449	300	26%
łącznie kwota wnioskowana w tys. zł	7 307	9 636	2 329	32%
WYPŁATY ŚWIADCZEŃ				
Liczba wniosków indywidualnych	335	313	-22	-7%
Liczba wykazów zbiorczych i uzupełniających	46	33	-13	-28%
łącznie liczba niewypłacalnych pracodawców	44	56	12	27%
łącznie liczba osób	974	1 418	444	46%
łącznie kwota wypłacona w tys. zł	6 488	9 293,8	2 806	43%

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

4. AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY

W 2015 roku województwo kujawsko-pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej 321 692,8 tys. zł, o 14,5% więcej niż w roku poprzednim. Przyczyniło się to do wzrostu liczby bezrobotnych, którzy rozpoczęli uczestnictwo w różnych formach aktywizacji. W porównaniu z rokiem 2014 wzrosła również liczba pozyskanych przez powiatowe urzędy pracy subsydiowanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

4.1. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

W 2015 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim pracodawcy zgłosili **95 290 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to o 18,9% propozycji więcej niż w roku poprzednim.**

**Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej pozyskane przez PUP
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015**

Wyszczególnienie		2014 rok	2015 rok		
				zmiana do 2014 r.	
				liczba	
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej razem		80 126	95 290	15 164	18,9
miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej		54 853	71 081	16 228	29,6
z tego	subsydiowane	9 487	13 781	4 294	45,3
	niesubsydiowane	45 366	57 300	11 934	26,3
miejsca aktywizacji zawodowej		25 273	24 209	-1 064	-4,2
z tego	staże	21 379	20 102	-1 277	-6,0
	przygotowanie zawodowe dorosłych	1	11	10	1000,0
	prace społecznie użyteczne	3 893	4 096	203	5,2

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Wzrost dotyczył przede wszystkim subsydiowanych wolnych miejsc pracy (o 45,3%), ale liczba niesubsydiowanych ofert zatrudnienia również wzrosła (o 26,3%). Zmniejszyła się natomiast liczba pozyskanych miejsc aktywizacji zawodowej – o 4,2%, lecz w tym przypadku spadek dotyczył wyłącznie ofert na staże (o 6,0%). W poszczególnych powiatach udział ofert na formy subsydiowane wyniósł od 14,4% w Bydgoszczy do 75,7% w powiecie lipnowskim.

Wzrost liczby pozyskanych ofert na miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej odnotowano w 19 powiatach: od 2,2% w powiecie tucholskim do 67,6% w powiecie aleksandrowskim. W 4 powiatach wystąpiły w tym zakresie spadki: w powiecie świeckim o 0,7%, radziejowskim – o 1,9%, lipnowskim – o 4,6% i żnińskim – o 7,6%.

W 2015 roku pozyskano 3633 propozycje wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla niepełnosprawnych, które stanowiły – podobnie jak w roku poprzednim – 3,8% wszystkich zgłoszonych ofert. W porównaniu z rokiem 2014 liczba ofert dla niepełnosprawnych wzrosła ogółem o 19,9%, ale liczba ofert subsydiowanych zmniejszyła się o 18,8%.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dla osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (198 ofert) stanowiły w 2015 roku 0,2% wszystkich zgłoszonych ofert (w roku 2014 – 0,1%). W odniesieniu do roku poprzedniego liczba tych ofert zwiększyła się o 162,5% (liczba ofert na formy subsydiowane dla tej grupy bezrobotnych zmalała o 11,8%).*

* zarówno osoby niepełnosprawne, jak i będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki mogą korzystać ze wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłaszanych do PUP;

**Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej
zgłoszone w latach 2014-2015 według powiatów**

Powiat	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej			
	2014 rok	2015 rok		
		razem	zmiana	
	liczba	liczba	w %	
Województwo razem	80 126	95 290	15 164	18,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	16 606	19 721	3 115	18,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 278	3 626	348	10,6
Grudziądz – powiat grodzki	3 597	4 599	1 002	27,9
Grudziądz – powiat ziemski	1 359	1 961	602	44,3
Toruń – powiat grodzki	5 497	8 010	2 513	45,7
Toruń – powiat ziemski	3 848	4 764	916	23,8
Włocławek – powiat grodzki	3 594	4 480	886	24,7
Włocławek – powiat ziemski	2 678	3 483	805	30,1
Aleksandrów Kujawski	1 834	3 074	1 240	67,6
Brodnica	2 644	3 654	1 010	38,2
Chełmno	2 189	2 335	146	6,7
Golub-Dobrzyń	1 793	2 097	304	17,0
Inowrocław	6 063	7 234	1 171	19,3
Lipno	3 811	3 637	-174	-4,6
Mogilno	2 169	2 686	517	23,8
Nakło nad Notecią	3 365	4 011	646	19,2
Radziejów	2 160	2 118	-42	-1,9
Rypin	1 977	2 198	221	11,2
Sępólno Krajeńskie	2 424	2 543	119	4,9
Świecie	3 324	3 301	-23	-0,7
Tuchola	1 481	1 514	33	2,2
Wąbrzeźno	1 323	1 370	47	3,6
Żnin	3 112	2 874	-238	-7,6

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Spośród wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pozyskanych przez powiatowe urzędy pracy w 2015 roku 71 081 dotyczyło zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Było to o 29,6% więcej niż w roku poprzednim (kiedy w tym zakresie odnotowano wzrost o 30,1%). Propozycje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 74,6% wszystkich ofert pozyskanych w 2015 roku (wobec 68,5% w roku poprzednim).

W 2015 roku 39,9% wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyło form subsydiowanych (wobec 43,4% w roku poprzednim). Warto przy tym pamiętać, że miejsca aktywizacji zawodowej odnoszą się wyłącznie do form subsydiowanych. Wśród ofert na zatrudnienie lub inną pracę zarobkową formy subsydiowane stanowiły 19,4% (w roku 2014 – 17,3%).

**Subsydiowane wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej
zgłoszone w latach 2014-2015 według powiatów**

Powiat	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej					
	2014 rok			2015 rok		
	razem	subsydiowane		razem	subsydiowane	
		liczba	%		liczba	%
Województwo razem	80 126	34 760	43,4	95 290	37 990	39,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	16 606	2 296	13,8	19 721	2 843	14,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 278	1 074	32,8	3 626	1 395	38,5
Grudziądz – powiat grodzki	3 597	2 192	60,9	4 599	2 900	63,1
Grudziądz – powiat ziemski	1 359	891	65,6	1 961	1 201	61,2
Toruń – powiat grodzki	5 497	1 515	27,6	8 010	1 603	20,0
Toruń – powiat ziemski	3 848	2 946	76,6	4 764	2 711	56,9
Włocławek – powiat grodzki	3 594	1 278	35,6	4 480	1 406	31,4
Włocławek – powiat ziemski	2 678	1 671	62,4	3 483	1 702	48,9
Aleksandrów Kujawski	1 834	1 162	63,4	3 074	1 466	47,7
Brodnica	2 644	901	34,1	3 654	964	26,4
Chełmno	2 189	1 159	52,9	2 335	981	42,0
Golub-Dobrzyń	1 793	897	50,0	2 097	1 085	51,7
Inowrocław	6 063	2 276	37,5	7 234	3 282	45,4
Lipno	3 811	2 820	74,0	3 637	2 754	75,7
Mogilno	2 169	1 056	48,7	2 686	1 195	44,5
Nakło nad Notecią	3 365	1 716	51,0	4 011	1 797	44,8
Radziejów	2 160	1 391	64,4	2 118	1 292	61,0
Rypin	1 977	857	43,3	2 198	1 150	52,3
Sępólno Krajeńskie	2 424	1 554	64,1	2 543	1 526	60,0
Świecie	3 324	1 739	52,3	3 301	1 513	45,8
Tuchola	1 481	936	63,2	1 514	1 006	66,4
Wąbrzeźno	1 323	602	45,5	1 370	534	39,0
Żnin	3 112	1 831	58,8	2 874	1 684	58,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy w 2015 roku (podobnie jak w latach poprzednich) poszukiwano przede wszystkim robotników gospodarczych (8462 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej), sprzedawców (5356 miejsc) i techników prac biurowych (2994 miejsca). W dalszym ciągu zwraca uwagę bardzo duży udział propozycji na formy subsydiowane wśród znacznej części zawodów, w których zgłaszane są oferty.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w latach 2014-2015 według sekcji PKD 2007

Seksja Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej			
	2014 rok	2015 rok		
		razem	subsydiowane	udział w razem
		liczba		w %
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 553	1 743	883	50,7
Górnictwo i wydobywanie	62	51	13	25,5
Przetwórstwo przemysłowe	15 907	19 260	4 342	22,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	278	157	83	52,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	801	1 040	613	58,9
Budownictwo	7 052	8 317	2 612	31,4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	12 575	14 034	6 915	49,3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2 306	3 133	1 487	47,5
Transport i gospodarka magazynowa	1 917	2 542	663	26,1
Informacja i komunikacja	1 294	1 541	226	14,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 583	1 853	467	25,2
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	493	618	319	51,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 593	2 624	1 258	47,9
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9 408	14 789	752	5,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11 577	11 689	10 271	87,9
Edukacja	2 690	3 393	2 095	61,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 891	3 509	2 646	75,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 058	1 051	746	71,0
Pozostała działalność usługowa	2 418	3 528	1 519	43,1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	9	26	3	11,5
Organizacje i zespoły eksterytorialne	14	12	9	75,0
Razem	78 479	94 910	37 922	40,0

Uwaga: zgodnie z Objasneniami do załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej* w zestawieniu tym wykazano liczbę wolnych miejsc pracy (...) skorygowaną o liczbę propozycji, które pracodawcy anulowali.

Źródło: Załącznik 2 do MPiPS-01 Sprawozdanie o rynku pracy

Analiza struktury wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) wykazała, że przede wszystkim pochodziły one z następujących sekcji:

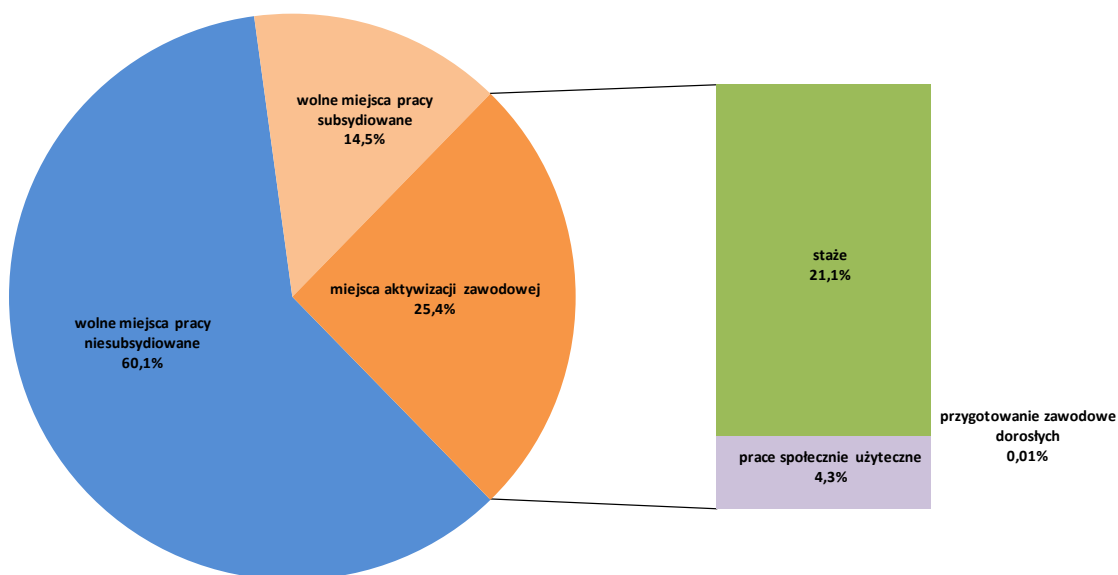
- Przetwórstwo przemysłowe – 20,3% (tak samo jak w 2014 r.),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 15,6% (wobec 12,0% w 2014 r.),

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wyłączając motocykle – 14,8% (wobec 16,0% w 2014 r.),
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne – 12,3% wszystkich propozycji (w 2014 r. – 14,3%).

Najwięcej subsydiowanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszono z sekcji: Administracja publiczna (...) – 27,1%, Handel (...) – 18,2% oraz Przetwórstwo przemysłowe – 11,4% wszystkich ofert na formy subsydiowane.

W końcu 2015 roku do dyspozycji klientów powiatowych urzędów pracy pozostawało 3012 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Na jedną propozycję przypadało 36 bezrobotnych (w końcu 2014 roku – 43 osoby).

Struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do PUP
w województwie kujawsko-pomorskim 2015 roku

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

4.1.1. WOLNE MIEJSCA ZATRUDNIENIA LUB INNEJ PRACY ZAROBKOWEJ

W 2015 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim wpłynęło **71 081 propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej** (są to wyłącznie oferty pracy, bez miejsc aktywizacji zawodowej). Było to o **29,6% więcej** niż w roku poprzednim, kiedy to w tym zakresie odnotowano wzrost o 30,1%.

**Wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej
zgłoszone w latach 2014-2015 według powiatów**

Powiat	Wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej			
	2014 rok	2015 rok		
		razem	zmiana	
	liczba	liczba	w %	
Województwo razem	54 853	71 081	16 228	29,6
Bydgoszcz – powiat grodzki	14 581	17 735	3 154	21,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 475	2 836	361	14,6
Grudziądz – powiat grodzki	2 502	3 446	944	37,7
Grudziądz – powiat ziemski	839	1 451	612	72,9
Toruń – powiat grodzki	4 203	6 830	2 627	62,5
Toruń – powiat ziemski	1 651	2 870	1 219	73,8
Włocławek – powiat grodzki	2 802	3 535	733	26,2
Włocławek – powiat ziemski	1 832	2 474	642	35,0
Aleksandrów Kujawski	835	1 912	1 077	129,0
Brodnica	1 877	2 872	995	53,0
Chełmno	1 506	1 875	369	24,5
Golub-Dobrzyń	1 091	1 296	205	18,8
Inowrocław	4 703	5 503	800	17,0
Lipno	1 444	1 760	316	21,9
Mogilno	1 382	1 873	491	35,5
Nakło nad Notecią	1 964	2 643	679	34,6
Radziejów	931	1 051	120	12,9
Rypin	1 447	1 463	16	1,1
Sępólno Krajeńskie	1 292	1 642	350	27,1
Świecie	1 921	2 194	273	14,2
Tuchola	726	953	227	31,3
Wąbrzeźno	966	1 044	78	8,1
Żnin	1 883	1 823	-60	-3,2

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Wzrost odnotowano w 22 powiatach: od 1,1% w powiecie rypińskim do 129,0% w powiecie aleksandrowskim. Jedynie w powiecie żnińskim wystąpił w tym zakresie spadek – o 3,2%.

Prac subsydiowanych dotyczyło 19,4% wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (wobec 17,3% w roku poprzednim). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 4,8% w Bydgoszczy do 50,7% w Grudziądzu.

**Subsydiowane wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy
zarobkowej zgłoszone w 2015 roku według powiatów**

Powiat	Wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej		
	ogółem	subsydiowane	
		razem	% w ogółem
Województwo razem	71 081	13 781	19,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	17 735	857	4,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 836	605	21,3
Grudziądz – powiat grodzki	3 446	1 747	50,7
Grudziądz – powiat ziemski	1 451	691	47,6
Toruń – powiat grodzki	6 830	423	6,2
Toruń – powiat ziemski	2 870	817	28,5
Włocławek – powiat grodzki	3 535	461	13,0
Włocławek – powiat ziemski	2 474	693	28,0
Aleksandrów Kujawski	1 912	304	15,9
Brodnica	2 872	182	6,3
Chełmno	1 875	521	27,8
Golub-Dobrzyń	1 296	284	21,9
Inowrocław	5 503	1 551	28,2
Lipno	1 760	877	49,8
Mogilno	1 873	382	20,4
Nakło nad Notecią	2 643	429	16,2
Radziejów	1 051	225	21,4
Rypin	1 463	415	28,4
Sępólno Krajeńskie	1 642	625	38,1
Świecie	2 194	406	18,5
Tuchola	953	445	46,7
Wąbrzeźno	1 044	208	19,9
Żnin	1 823	633	34,7

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W odniesieniu do roku 2014 **liczba subsydiowanych wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wzrosła o 45,3%** (w 2014 r. odnotowano w tym zakresie wzrost o 0,1%). Wzrost odnotowano w 20 powiatach: od 5,1% w powiecie żnińskim do 216,2% w Bydgoszczy. Spadek liczby subsydiowanych wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wystąpił w 3 powiatach: włocławskim (o 16,0%), wąbrzeskim (o 15,1%) i we Włocławku (o 5,1%).

**Wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej
zgłoszone w latach 2014-2015 według źródeł finansowania i powiatów**

Powiat	Niesubsydiowane wolne miejsca pracy			Subsydiowane wolne miejsca pracy		
	2014 rok	2015 rok		2014 rok	2015 rok	
			zmiana w %			zmiana w %
Województwo razem	45 366	57 300	26,3	9 487	13 781	45,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	14 310	16 878	17,9	271	857	216,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 204	2 231	1,2	271	605	123,2
Grudziądz – powiat grodzki	1 405	1 699	20,9	1 097	1 747	59,3
Grudziądz – powiat ziemski	468	760	62,4	371	691	86,3
Toruń – powiat grodzki	3 982	6 407	60,9	221	423	91,4
Toruń – powiat ziemski	902	2 053	127,6	749	817	9,1
Włocławek – powiat grodzki	2 316	3 074	32,7	486	461	-5,1
Włocławek – powiat ziemski	1 007	1 781	76,9	825	693	-16,0
Aleksandrów Kujawski	672	1 608	139,3	163	304	86,5
Brodnica	1 743	2 690	54,3	134	182	35,8
Chełmno	1 030	1 354	31,5	476	521	9,5
Golub-Dobrzyń	896	1 012	12,9	195	284	45,6
Inowrocław	3 787	3 952	4,4	916	1 551	69,3
Lipno	991	883	-10,9	453	877	93,6
Mogilno	1 113	1 491	34,0	269	382	42,0
Nakło nad Notecią	1 649	2 214	34,3	315	429	36,2
Radziejów	769	826	7,4	162	225	38,9
Rypin	1 120	1 048	-6,4	327	415	26,9
Sępólno Krajeńskie	870	1 017	16,9	422	625	48,1
Świecie	1 585	1 788	12,8	336	406	20,8
Tuchola	545	508	-6,8	181	445	145,9
Wąbrzeźno	721	836	16,0	245	208	-15,1
Żnin	1 281	1 190	-7,1	602	633	5,1

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Liczba ofert na zatrudnienie niesubsydiowane wzrosła w województwie w odniesieniu do roku 2014 o **26,3%** (kiedy to w tym zakresie odnotowano wzrost o 38,8% w stosunku do roku 2013), ale w poszczególnych powiatach sytuacja również tu była zróżnicowana: wzrost odnotowano w 19 powiatach (od 1,2% w powiecie bydgoskim do 139,3% w powiecie aleksandrowskim), natomiast w 4 powiatach wystąpiły w tym zakresie spadki: w powiecie rypińskim o 6,4%, tucholskim – o 6,8%, żnińskim – o 7,1% i lipnowskim – o 10,9%).

4.1.2. WOLNE MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

W 2015 roku powiatowe urzędy pracy w województwie kujawsko-pomorskim pozyskały 24 209 propozycji miejsc aktywizacji zawodowej (miejsca odbywania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych oraz prac społecznie użytecznych).

**Wolne miejsca aktywizacji zawodowej
zgłoszone w latach 2014-2015 według powiatów**

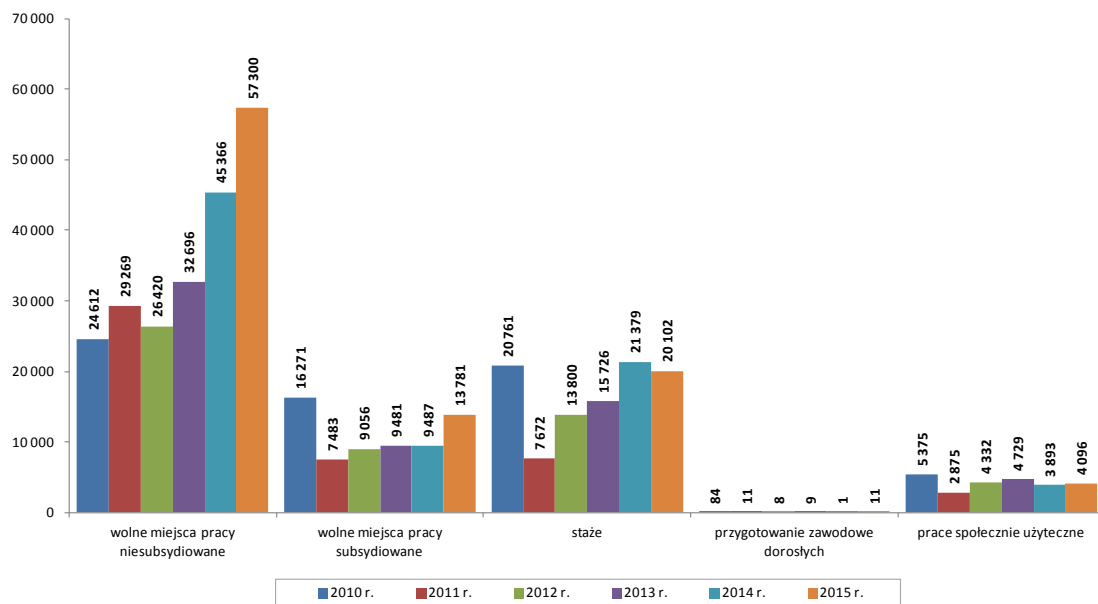
Powiat	Wolne miejsca aktywizacji zawodowej			
	2014 rok	2015 rok		
		razem	zmiana	
		liczba	liczba	w %
Województwo razem	25 273	24 209	-1 064	-4,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	2 025	1 986	-39	-1,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	803	790	-13	-1,6
Grudziądz – powiat grodzki	1 095	1 153	58	5,3
Grudziądz – powiat ziemski	520	510	-10	-1,9
Toruń – powiat grodzki	1 294	1 180	-114	-8,8
Toruń – powiat ziemski	2 197	1 894	-303	-13,8
Włocławek – powiat grodzki	792	945	153	19,3
Włocławek – powiat ziemski	846	1 009	163	19,3
Aleksandrów Kujawski	999	1 162	163	16,3
Brodnica	767	782	15	2,0
Chełmno	683	460	-223	-32,7
Golub-Dobrzyń	702	801	99	14,1
Inowrocław	1 360	1 731	371	27,3
Lipno	2 367	1 877	-490	-20,7
Mogilno	787	813	26	3,3
Nakło nad Notecią	1 401	1 368	-33	-2,4
Radziejów	1 229	1 067	-162	-13,2
Rypin	530	735	205	38,7
Sępólno Krajeńskie	1 132	901	-231	-20,4
Świecie	1 403	1 107	-296	-21,1
Tuchola	755	561	-194	-25,7
Wąbrzeźno	357	326	-31	-8,7
Żnin	1 229	1 051	-178	-14,5

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Było to **o 4,2% mniej niż w roku poprzednim** (kiedy w odniesieniu do roku 2013 odnotowano wzrost o 23,5%). Spadek odnotowano w 14 powiatach: od 1,6% w powiecie bydgoskim do 32,7% w powiecie chełmińskim. Wzrost liczby wolnych miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w 9 powiatach: od 2,0% w powiecie brodnickim do 38,7% w powiecie rypińskim.

Wśród wolnych miejsc aktywizacji zawodowej dominowały staże, których było 20 102 (o 6,0% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiły one 83,0% ogółu wolnych miejsc aktywizacji. Na drugim miejscu znalazły się propozycje na organizację prac społecznie użytecznych, których było 4096 (16,9% ogółu wolnych miejsc aktywizacji zawodowej), a w odniesieniu do roku poprzedniego ich liczba wzrosła o 5,2%. Zgłoszono 11 ofert (wobec jednej w roku poprzednim) na przygotowanie zawodowe dorosłych.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej
zgłoszone do PUP w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2015

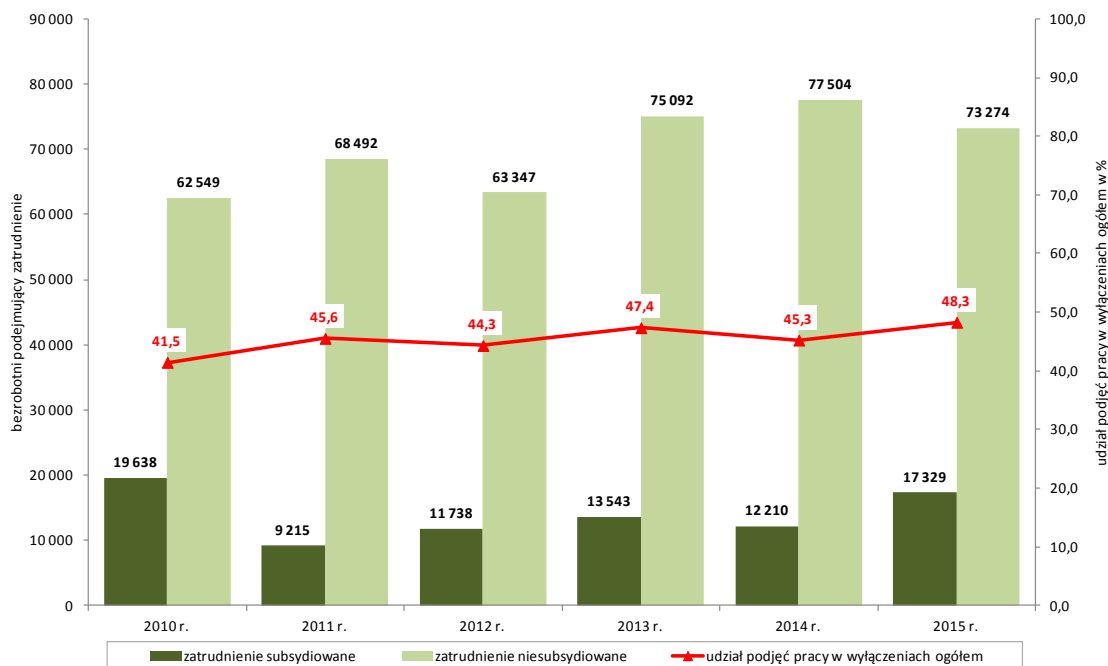

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdań MPIPS-01 o rynku pracy

4.2. PODJĘCIA PRACY

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim pracę podjęło 90 603 bezrobotnych. Było to o 1,0% więcej niż w roku 2014 (w tym samym czasie w Polsce liczba podjęć pracy przez bezrobotnych zmniejszyła się o 0,1%^{*}). Wzrost dotyczył zatrudnienia subsydiowanego (o 41,9%), natomiast liczba bezrobotnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane zmniejszyła się o 5,5%.

Podjęcia pracy przez bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdań MPIPS-01 o rynku pracy

^{*} Źródło: obliczenia własne na podstawie danych ze strony <http://www.psz.praca.gov.pl> zakładka Statystyki rynku pracy

Podjęcia pracy stanowiły w 2015 roku 48,3% ogółu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych (w roku poprzednim – 45,3%). Największy udział wyłączeń z powodu podjęcia pracy w odpływie bezrobotnych wystąpił w powiecie tucholskim (59,3%), najmniejszy – w powiecie lipnowskim (43,0%).

**Podjęcia pracy przez bezrobotnych w latach 2014-2015
według powiatów**

Powiat	Podjęcia pracy w roku			
	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		liczba		w %
Województwo razem	89 714	90 603	889	1,0
Bydgoszcz – powiat grodzki	9 215	9 030	-185	-2,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 283	3 360	77	2,3
Grudziądz – powiat grodzki	5 353	5 685	332	6,2
Grudziądz – powiat ziemski	2 561	3 383	822	32,1
Toruń – powiat grodzki	5 972	5 347	-625	-10,5
Toruń – powiat ziemski	4 296	4 363	67	1,6
Włocławek – powiat grodzki	4 793	4 886	93	1,9
Włocławek – powiat ziemski	4 514	4 593	79	1,8
Aleksandrów Kujawski	2 452	2 841	389	15,9
Brodnica	3 251	2 803	-448	-13,8
Chełmno	2 853	2 955	102	3,6
Golub-Dobrzyń	2 537	2 297	-240	-9,5
Inowrocław	8 665	8 214	-451	-5,2
Lipno	3 142	3 800	658	20,9
Mogilno	2 706	2 715	9	0,3
Nakło nad Notecią	4 007	4 440	433	10,8
Radziejów	1 867	1 956	89	4,8
Rypin	2 141	2 124	-17	-0,8
Sępólno Krajeńskie	2 902	3 043	141	4,9
Świecie	4 328	4 165	-163	-3,8
Tuchola	2 659	2 761	102	3,8
Wąbrzeźno	1 958	1 931	-27	-1,4
Żnin	4 259	3 911	-348	-8,2

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Wzrost liczby bezrobotnych podejmujących pracę (w odniesieniu do roku poprzedniego) odnotowano w 14 powiatach (od 0,3% w powiecie mogileńskim do 32,1% w powiecie grudziądzkim). W 9 powiatach wystąpiły w tym zakresie spadki: od 0,8% w powiecie rypińskim do 13,8% w powiecie brodnickim.

Połowa bezrobotnych podejmujących pracę w 2015 roku to mężczyźni (50,5% wobec 50,8% w roku poprzednim). Z ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę 88,0% to osoby poprzednio pracujące (w 2014 r. – 88,0%), a 4,3% – zwolnieni z przyczyn zakładu pracy (w roku poprzednim – 5,2%). Mieszkańcy wsi stanowili 45,4% (wobec 43,9% w roku 2014), bezrobotni do 25 roku życia – 21,9% (w roku poprzednim – 25,3%), osoby do 30 roku życia – 43,0% (brak danych za rok poprzedni),

bezrobotni powyżej 50 roku życia – 15,5% (wobec 14,9% w roku 2014), natomiast długotrwale bezrobotni – 37,1% (w roku poprzednim – 38,6%).

**Struktura podjęć pracy przez bezrobotnych
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015 według form**

Wyszczególnienie		Podjęcia pracy w roku					
		2014 r.		2015 r.			
		osoby	%	osoby	%	zmiana	
						w osobach	w %
podjęcia pracy		89 714	100,0	90 603	100,0	889	1,0
z tego:							
praca niesubsydiowana		77 504	86,4	73 274	80,9	-4 230	-5,5
w tym	podjęcie działalności gospodarczej	b.d.	b.d.	2 377	2,6	x	x
	praca sezonowa	1 955	2,2	2 412	2,7	457	23,4
praca subsydiowana		12 210	13,6	17 329	19,1	5 119	41,9
z tego	prace interwencyjne	2 115	2,4	3 593	4,0	1 478	69,9
	roboty publiczne	4 074	4,5	5 569	6,1	1 495	36,7
	podjęcie działalności gospodarczej	2 307	2,6	2 252	2,5	-55	-2,4
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	5	0,01	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 375	3,8	4 702	5,2	1 327	39,3
	podjęcie pracy poa miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	410	0,5	x	x
	podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	b.d.	b.d.	263	0,3	x	x
	podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	b.d.	b.d.	6	0,01	x	x
	podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	b.d.	b.d.	1	0,001	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach dofinansowania wyzagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	b.d.	b.d.	116	0,1	x	x
	inne*	339	0,4	417	0,5	78	23,0

b.d. - formy te nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 roku;

* w pozycji tej ujmowane jest m. in. podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” (od 2012 r.) oraz zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie niesubsydiowane (73 274 osoby) stanowiło 80,9% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim odpowiednio: 77 504 osoby i 86,4%). Liczba podjęć pracy niesubsydiowanej w województwie zmniejszyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 5,5%, ale sytuacja w tym zakresie w poszczególnych powiatach była bardzo zróżnicowana: spadek odnotowano w 17 powiatach: od 0,5% w powiecie radziejowskim do 17,4% w powiecie brodnickim, natomiast w 6 powiatach wystąpił w tym zakresie wzrost: od 0,9% w powiecie włocławskim do 20,5% w powiecie grudziądzkim.

W 2015 roku zatrudnienie subsydiowane – 17 329 osób – stanowiło 19,1% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (wobec 12 210 osób i 13,6% w roku 2014). Udział zatrudnienia subsydiowanego w podjęciach pracy ogółem w 2015 roku w poszczególnych powiatach był bardzo zróżnicowany i wynosił od 9,5% w powiecie brodnickim do 30,3% w Grudziądzu i w powiecie

grudziądzkim (w roku poprzednim było to od 5,5% w Bydgoszczy do 23,6% w powiecie grudziądzkim).

Wzrost liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane wyniósł w 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim 41,9% i dotyczył wszystkich powiatów: od 4,6% w powiecie włocławskim do 112,4% w Bydgoszczy.

Zatrudnienie subsydiowane w latach 2014-2015 według powiatów

Powiat	Podjęcia pracy w roku					
	2014 r.	2015 r.				
	subsydio- wane	ogółem	subsydio- wane	udział w ogółem	zmiana podjęć pracy subsyd. do 2014 r.	
	osoby			w %	osoby	w %
Województwo razem	12 210	90 603	17 329	19,1	5 119	41,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	510	9 030	1 083	12,0	573	112,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	369	3 360	716	21,3	347	94,0
Grudziądz – powiat grodzki	1 054	5 685	1 722	30,3	668	63,4
Grudziądz – powiat ziemski	604	3 383	1 024	30,3	420	69,5
Toruń – powiat grodzki	375	5 347	593	11,1	218	58,1
Toruń – powiat ziemski	799	4 363	890	20,4	91	11,4
Włocławek – powiat grodzki	602	4 886	788	16,1	186	30,9
Włocławek – powiat ziemski	1 054	4 593	1 102	24,0	48	4,6
Aleksandrów Kujawski	224	2 841	378	13,3	154	68,8
Brodnica	181	2 803	266	9,5	85	47,0
Chełmno	585	2 955	619	20,9	34	5,8
Golub-Dobrzyń	275	2 297	340	14,8	65	23,6
Inowrocław	1 551	8 214	1 957	23,8	406	26,2
Lipno	533	3 800	996	26,2	463	86,9
Mogilno	340	2 715	523	19,3	183	53,8
Nakło nad Notecią	413	4 440	518	11,7	105	25,4
Radziejów	223	1 956	320	16,4	97	43,5
Rypin	333	2 124	505	23,8	172	51,7
Sępólno Krajeńskie	478	3 043	700	23,0	222	46,4
Świecie	393	4 165	608	14,6	215	54,7
Tuchola	318	2 761	556	20,1	238	74,8
Wąbrzeźno	318	1 931	408	21,1	90	28,3
Żnin	678	3 911	717	18,3	39	5,8

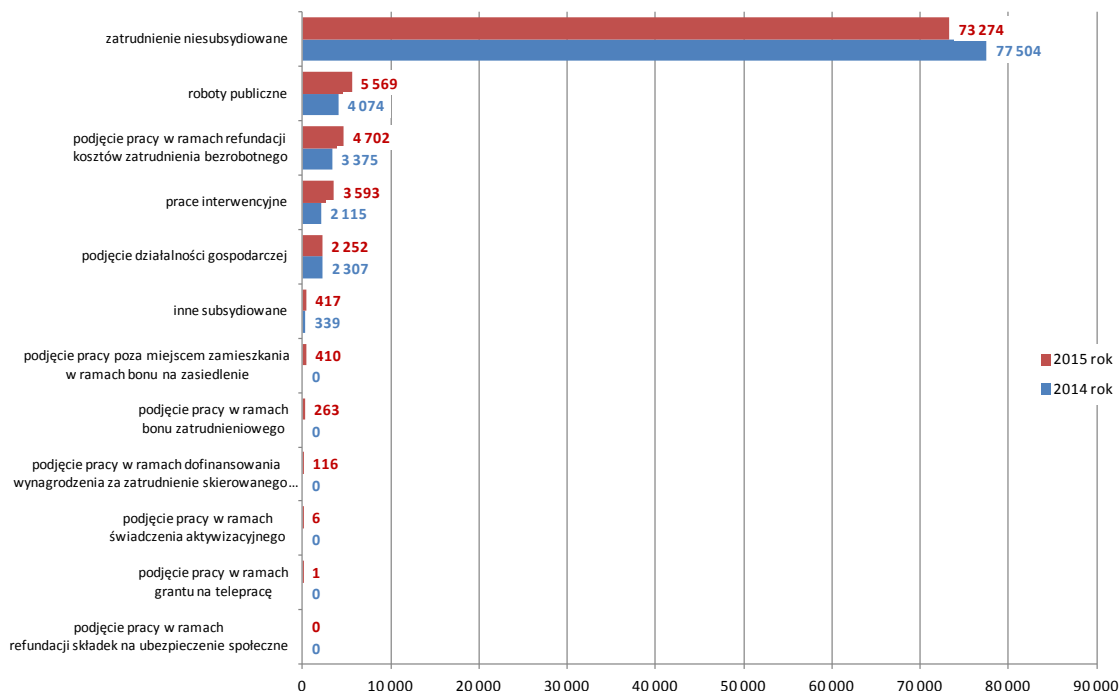
Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W odniesieniu do roku poprzedniego wzrost wystąpił wśród osób rozpoczynających prawie wszystkie formy zatrudnienia subsydiowanego: liczba osób podejmujących prace interwencyjne wzrosła o 69,6%, rozpoczynających pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia – o 39,3%, podejmujących roboty publiczne – o 36,7%. Zmniejszyła się jedynie liczba osób podejmujących działalność gospodarczą dzięki dotacjom z Funduszu Pracy – o 2,4%

W 2015 roku bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 410 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 263 osoby podjęły pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, 116 osób rozpoczęło zatrudnienie w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego

powyżej 50 roku życia, 6 osób – w ramach świadczenia aktywizacyjnego, 1 osoba – w ramach grantu na telepracę.

Podjęcia pracy przez bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podejmowali częściej mężczyźni: w 2015 roku stanowili oni 54,1% wszystkich bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku poprzednim – 55,4%) oraz mieszkańcy miast (52,6%, wobec 51,5% w roku 2014). Długotrwale bezrobotni stanowili 40,2% ogółu osób podejmujących zatrudnienie subsydiowane (w roku poprzednim – 46,2%), osoby do 30 roku życia – 35,9% (brak danych za rok poprzedni), osoby do 25 roku życia – 18,8% (w roku poprzednim – 21,7%), a osoby powyżej 50 roku życia – 21,5% (wobec 23,1% w roku 2014).

Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	zatrudnienie subsydiowane w roku					
	2014 r.		2015 r.			
	razem	% w razem	razem	% w razem	zmiana do 2014 r.	
Ogółem bezrobotni	12 210	100,0	17 329	100,0	5 119	41,9
w tym:						
kobiety	5 443	44,6	7 961	45,9	2 518	46,3
zamieszkaali na wsi	5 916	48,5	8 222	47,4	2 306	39,0
do 30 roku życia	b.d.	x	6 215	35,9	x	x
do 25 roku życia	2 644	21,7	3 258	18,8	614	23,2
powyżej 50 roku życia	2 821	23,1	3 721	21,5	900	31,9
długotrwale bezrobotni	5 637	46,2	6 962	40,2	1 325	23,5

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

4.3. SZKOLENIE BEZROBOTNYCH

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim szkolenia rozpoczęło 7508 bezrobotnych (w tym z nowej formy wsparcia, jaką jest rozpoczęcie szkolenia w ramach bonu szkoleniowego skorzystało 229 osób). Osoby podejmujące szkolenia stanowiły 15,4% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających udział w różnych formach aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych). W porównaniu z rokiem 2014 liczba bezrobotnych podejmujących szkolenia zmniejszyła się o 8,7%.

**Bezrobotni podejmujący szkolenia
w latach 2014-2015 według powiatów**

Powiaty	Rozpoczynający szkolenie			
	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	8 220	7 508	-712	-8,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	712	856	144	20,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	215	220	5	2,3
Grudziądz – powiat grodzki	779	1 163	384	49,3
Grudziądz – powiat ziemski	233	491	258	110,7
Toruń – powiat grodzki	587	568	-19	-3,2
Toruń – powiat ziemski	1 150	1 098	-52	-4,5
Włocławek – powiat grodzki	760	551	-209	-27,5
Włocławek – powiat ziemski	375	340	-35	-9,3
Aleksandrów Kujawski	238	174	-64	-26,9
Brodnica	147	122	-25	-17,0
Chełmno	300	179	-121	-40,3
Golub-Dobrzyń	32	30	-2	-6,3
Inowrocław	869	597	-272	-31,3
Lipno	309	72	-237	-76,7
Mogilno	163	48	-115	-70,6
Nakło nad Notecią	364	261	-103	-28,3
Radziejów	76	67	-9	-11,8
Rypin	211	127	-84	-39,8
Sępólno Krajeńskie	124	62	-62	-50,0
Świecie	73	117	44	60,3
Tuchola	29	122	93	320,7
Wąbrzeźno	166	167	1	0,6
Żnin	308	76	-232	-75,3

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych podejmujących szkolenia odnotowano w 16 powiatach (od 3,2% w Toruniu do 76,7% w powiecie lipnowskim). W pozostałych 7 powiatach wzrost wyniósł od 0,6% w powiecie wąbrzeskim do 320,7% w powiecie tucholskim.

Wśród bezrobotnych podejmujących szkolenia w 2015 roku kobiety stanowiły 42,9% (wobec 48,8% w roku poprzednim). Mieszkańcy wsi stanowili 39,2% bezrobotnych podejmujących szkolenia

(w roku poprzednim – 40,4%), bezrobotni do 30 roku życia – 47,0% (brak danych za rok poprzedni), bezrobotni do 25 roku życia – 26,7% (w roku poprzednim – 30,8%), bezrobotni powyżej 50 roku życia – 13,6% (w 2014 roku – 14,6%), natomiast długotrwale bezrobotni – 36,8% (w roku poprzednim – 45,0%).

Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających szkolenie w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Rozpoczynający szkolenie					
	2014 r.		2015 r.			
	razem	% w razem	razem	% w razem	zmiana do 2014 r.	
					w osobach	w %
Ogółem bezrobotni	8 220	100,0	7 508	100,0	-712	-8,7
w tym						
kobiety	4 008	48,8	3 221	42,9	-787	-19,6
zamieszkali na wsi	3 318	40,4	2 945	39,2	-373	-11,2
do 30 roku życia	b.d.	x	3 531	47,0	x	x
do 25 roku życia	2 530	30,8	2 006	26,7	-524	-20,7
powyżej 50 roku życia	1 201	14,6	1 018	13,6	-183	-15,2
długotrwale bezrobotni	3 697	45,0	2 760	36,8	-937	-25,3

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

4.4. STAŻ

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim **staże rozpoczęło 18 262 bezrobotnych** (w tym z nowej formy wsparcia, jaką jest rozpoczęcie stażu w ramach bonu stażowego skorzystały 442 osoby). **Osoby podejmujące staż stanowiły 37,4% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających udział w różnych formach aktywizacji** (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych). **W porównaniu z rokiem 2014 liczba bezrobotnych podejmujących staż zmniejszyła się o 8,7%.**

Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających staż w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Rozpoczynający staż					
	2014 r.		2015 r.			
	razem	% w razem	razem	% w razem	zmiana do 2014 r.	
					w osobach	w %
Ogółem bezrobotni	20 010	100,0	18 262	100,0	-1 748	-8,7
w tym						
kobiety	12 887	64,4	12 130	66,4	-757	-5,9
zamieszkali na wsi	10 072	50,3	8 743	47,9	-1 329	-13,2
do 30 roku życia	b.d.	x	12 252	67,1	x	x
do 25 roku życia	10 724	53,6	8 636	47,3	-2 088	-19,5
powyżej 50 roku życia	1 796	9,0	1 383	7,6	-413	-23,0
długotrwale bezrobotni	8 226	41,1	7 198	39,4	-1 028	-12,5

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

Osoby podejmujące staż to przede wszystkim ludzie młodzi: osoby do 30 roku życia stanowiły aż 67,1% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających staże, a bezrobotni do 25 roku życia – 47,3% (w roku poprzednim – 53,6%). Kobiety stanowiły 66,4% bezrobotnych podejmujących staże (w roku poprzednim – 64,4%), zamieszkali na wsi – 47,9% (wobec 50,3% w roku 2014), długotrwale bezrobotni – 39,4% (w roku poprzednim – 41,1%), natomiast osoby w wieku powyżej 50 roku życia – 7,6% (wobec 9,0% w roku 2014).

Spadek liczby bezrobotnych rozpoczynających staż odnotowano w 16 powiatach: od 1,7% w powiecie mogileńskim do 40,1% w powiecie chełmińskim. Wzrost bezrobotnych podejmujących staże wystąpił w 7 powiatach: od 0,6% w powiecie włocławskim do 28,1% w powiecie rypińskim.

Bezrobotni podejmujący staż w latach 2014-2015 według powiatów

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staż			
	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	20 010	18 262	-1 748	-8,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 354	1 413	59	4,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	659	597	-62	-9,4
Grudziądz – powiat grodzki	981	1 142	161	16,4
Grudziądz – powiat ziemski	679	614	-65	-9,6
Toruń – powiat grodzki	971	906	-65	-6,7
Toruń – powiat ziemski	1 322	974	-348	-26,3
Włocławek – powiat grodzki	598	625	27	4,5
Włocławek – powiat ziemski	691	695	4	0,6
Aleksandrów Kujawski	905	1 004	99	10,9
Brodnica	689	655	-34	-4,9
Chełmno	718	430	-288	-40,1
Golub-Dobrzyń	608	582	-26	-4,3
Inowrocław	1 211	1 226	15	1,2
Lipno	1 791	1 389	-402	-22,4
Mogilno	686	674	-12	-1,7
Nakło nad Notecią	1 053	981	-72	-6,8
Radziejów	1 026	988	-38	-3,7
Rypin	377	483	106	28,1
Sępólno Krajeńskie	880	626	-254	-28,9
Świecie	1 040	818	-222	-21,3
Tuchola	575	433	-142	-24,7
Wąbrzeźno	206	180	-26	-12,6
Żnin	990	827	-163	-16,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

4.5. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

W 2015 roku 15 bezrobotny rozpoczęło przygotowanie zawodowe dorosłych (w 2014 roku nie było takich osób). Było to 8 osób we Włocławku, 6 osób w powiecie włocławskim i 1 osoba w powiecie lipnowskim. Wśród osób rozpoczynających przygotowanie zawodowe dorosłych było 7 kobiet, 5 mieszkańców wsi, 12 osób do 30 roku życia (w tym 8 osób – do 25 roku życia) oraz 6 osób długotrwale bezrobotnych.

4.6. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim prace społecznie użyteczne rozpoczęło 4152 bezrobotnych. Stanowili oni 8,5% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających udział w różnych formach aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych). W porównaniu z rokiem 2014 liczba bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji wzrosła o 12,7%.

**Bezrobotni podejmujący prace społecznie użyteczną
w latach 2014-2015 według powiatów**

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli pracę społecznie użyteczną			
	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	3 684	4 152	468	12,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	300	130	-170	-56,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	333	306	-27	-8,1
Grudziądz – powiat grodzki	0	0	0	x
Grudziądz – powiat ziemski	71	72	1	1,4
Toruń – powiat grodzki	110	168	58	52,7
Toruń – powiat ziemski	100	148	48	48,0
Włocławek – powiat grodzki	70	125	55	78,6
Włocławek – powiat ziemski	376	634	258	68,6
Aleksandrów Kujawski	80	127	47	58,8
Brodnica	102	99	-3	-2,9
Chełmno	5	7	2	40,0
Golub-Dobrzyń	95	214	119	125,3
Inowrocław	131	141	10	7,6
Lipno	432	388	-44	-10,2
Mogilno	66	94	28	42,4
Nakło nad Notecią	320	300	-20	-6,3
Radziejów	148	106	-42	-28,4
Rypin	140	234	94	67,1
Sępólno Krajeńskie	151	211	60	39,7
Świecie	197	190	-7	-3,6
Tuchola	149	116	-33	-22,1
Wąbrzeźno	153	174	21	13,7
Żnin	155	168	13	8,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wzrost bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne odnotowano w 2015 roku w 14 powiatach: od 1,4% w powiecie grudziądzkim do 125,3% w powiecie golubsko-dobrzyńskim. W Grudziądzu, podobnie jak w roku 2014 – na tę formę aktywizacji nie skierowano żadnego bezrobotnego. Spadek liczby osób podejmujących prace społecznie użyteczne wystąpił w 8 powiatach: od 2,9% w powiecie brodnickim do 56,7% w Bydgoszczy.

Większość bezrobotnych podejmujących pracę społecznie użyteczną w 2015 roku to długotrwale bezrobotni (87,0%, wobec 84,4% w roku 2014), kobiety (61,5%, wobec 62,4% w roku poprzednim) oraz mieszkańcy wsi (59,5%, w roku poprzednim – 58,2%). Bezrobotni do 30 roku życia to 14,4% ogółu podejmujących pracę społecznie użyteczną (brak danych za 2014 r.), a osoby do 25 roku życia – 5,5%, (w 2014 roku – 7,6%), natomiast osoby po 50 roku życia – 34,1% (w roku poprzednim – 31,1%).

**Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających pracę społecznie użyteczną
w latach 2014-2015**

Wyszczególnienie	Rozpoczynający pracę społecznie użyteczną					
	2014 r.		2015 r.			
	razem	% w razem	razem	% w razem	zmiana do 2014 r.	
					w osobach	w %
Ogółem bezrobotni	3 684	100,0	4 152	100,0	468	12,7
w tym						
kobiety	2 365	64,2	2 554	61,5	189	8,0
zamieszkali na wsi	2 145	58,2	2 469	59,5	324	15,1
do 30 roku życia	b.d.	x	596	14,4	x	x
do 25 roku życia	279	7,6	228	5,5	-51	-18,3
powyżej 50 roku życia	1 146	31,1	1 415	34,1	269	23,5
długotrwale bezrobotni	3 109	84,4	3 613	87,0	504	16,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Nową formą pomocy dla bezrobotnych jest Program Aktywizacja i Integracja, skierowany do bezrobotnych, dla których jest ustalony III profil pomocy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujących kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych są realizowane przez powiatowy urząd pracy w ramach prac społecznie użytecznych. W 2015 roku w ramach tego programu prace społecznie użyteczne rozpoczęło 370 osób (w powiatach: włocławskim – 90 osób, toruńskim – 73 osoby, aleksandrowskim – 41 osób, sępoleńskim – 32 osoby, mogileńskim – 30 osób, świeckim – 20 osób, żnińskim – 20 osób oraz we Włocławku – 46 osób i Toruniu – 18 osób).

4.7. ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH

W ramach realizacji wielostronnej umowy o świadczenie działań aktywizacyjnych dla osób długotrwale bezrobotnych w 2015 roku do agencji zatrudnienia skierowano 1616 osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w Grudziądzu (540 osób), Włocławku (308 osób), Aleksandrowie Kujawskim (246 osób), Inowrocławiu (241 osób) i Lipnie (281 osób).

Wśród osób podejmujących tę formę aktywizacji były 984 kobiety, 2357 mieszkańców wsi, 448 osób do 30 roku życia (w tym – 291 osób, które nie ukończyły 25 lat) oraz 404 osoby powyżej 50 roku życia.

4.8. BEZROBOTNI OBJĘCI INDYWIDUALNYM PLANEM DZIAŁANIA (IPD)

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim Indywidualne Plany Działania (IPD) przygotowano dla 132 697 bezrobotnych (o 5,8% mniej niż w roku poprzednim). Najwięcej takich osób mieszkało w Bydgoszczy (14 731 osób), najmniej – w powiecie wąbrzeskim (2369 osób).

Realizacja Indywidualnych Planów Działania w latach 2014-2015

Bezrobotni objęci IPD w roku	2014 rok	2015 rok		
		zmiana		
		osoby		w %
Osoby, dla których przygotowano IPD	140 901	132 697	-8 204	-5,8
Osoby, które przerwały realizację IPD	39 526	70 205	30 679	77,6
<i>w tym z powodu podjęcia pracy</i>	11 129	24 807	13 678	122,9
Osoby, które zakończyły realizację IPD	51 708	52 202	494	1,0
Osoby realizujące IPD w końcu roku	118 201	122 964	4 763	4,0

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W końcu grudnia 2015 r. w trakcie realizacji IPD w województwie kujawsko-pomorskim było 122 964 bezrobotnych (o 4,0% więcej niż przed rokiem).

Realizację IPD w 2015 roku przerwało 70 205 bezrobotnych (o 77,6% więcej niż w roku poprzednim, w tym z powodu podjęcia pracy – 24 807 osób), natomiast 52 202 bezrobotnych (o 1,0% więcej niż w roku 2014) zakończyło realizację Indywidualnych Planów Działania.

Bezrobotni, dla których przygotowano Indywidualny Plan Działania w latach 2014-2015 według powiatów

Powiaty	Bezrobotni, dla których przygotowano Indywidualny Plan Działania			
	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	140 901	132 697	-8 204	-5,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	18 064	14 731	-3 333	-18,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	6 755	5 561	-1 194	-17,7
Grudziądz – powiat grodzki	7 755	8 827	1 072	13,8
Grudziądz – powiat ziemski	3 787	4 448	661	17,5
Toruń – powiat grodzki	8 612	8 789	177	2,1
Toruń – powiat ziemski	7 849	5 903	-1 946	-24,8
Włocławek – powiat grodzki	5 775	8 710	2 935	50,8
Włocławek – powiat ziemski	4 990	7 395	2 405	48,2
Aleksandrów Kujawski	3 476	4 089	613	17,6
Brodnica	4 454	4 329	-125	-2,8
Chełmno	5 935	3 658	-2 277	-38,4
Golub-Dobrzyń	5 466	3 681	-1 785	-32,7
Inowrocław	13 600	11 471	-2 129	-15,7
Lipno	7 156	5 915	-1 241	-17,3
Mogilno	4 343	3 186	-1 157	-26,6
Nakło nad Notecią	5 059	4 983	-76	-1,5
Radziejów	3 818	2 933	-885	-23,2
Rypin	3 366	3 121	-245	-7,3
Sępólno Krajeńskie	2 746	3 937	1 191	43,4
Świecie	7 005	6 295	-710	-10,1
Tuchola	3 787	3 249	-538	-14,2
Wąbrzeźno	3 224	2 369	-855	-26,5
Żnin	3 879	5 117	1 238	31,9

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

5. STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

5.1. BEZROBOTNE KOBIETY

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowane pozostawało 60 367 bezrobotnych kobiet. Stanowiły one 56,3% ogółu bezrobotnych w województwie. W odniesieniu do końca poprzedniego roku populacja ta zmniejszyła się o 9 711 osób (13,9%), ale ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 1,2 pkt. proc. W tym samym czasie populacja bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 10 145 osób (17,8%).

Bezrobotne kobiety według powiatów. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotne kobiety			
	2014 r.	2015 r.		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	70 078	60 367	-9 711	-13,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 287	4 672	-1 615	-25,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 584	1 985	-599	-23,2
Grudziądz – powiat grodzki	3 201	2 742	-459	-14,3
Grudziądz – powiat ziemski	1 679	1 391	-288	-17,2
Toruń – powiat grodzki	3 929	3 317	-612	-15,6
Toruń – powiat ziemski	3 447	3 169	-278	-8,1
Włocławek – powiat grodzki	5 053	4 440	-613	-12,1
Włocławek – powiat ziemski	4 581	4 253	-328	-7,2
Aleksandrów Kujawski	2 281	1 882	-399	-17,5
Brodnica	2 446	2 128	-318	-13,0
Chełmno	2 018	1 789	-229	-11,3
Golub-Dobrzyń	2 135	1 851	-284	-13,3
Inowrocław	6 909	6 226	-683	-9,9
Lipno	3 379	2 698	-681	-20,2
Mogilno	1 953	1 704	-249	-12,7
Nakło nad Notecią	3 217	2 760	-457	-14,2
Radziejów	1 919	1 868	-51	-2,7
Rypin	1 993	1 714	-279	-14,0
Sępólno Krajeńskie	1 710	1 546	-164	-9,6
Świecie	3 091	2 559	-532	-17,2
Tuchola	1 905	1 675	-230	-12,1
Wąbrzeźno	1 545	1 452	-93	-6,0
Żnin	2 816	2 546	-270	-9,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych kobiet wystąpił we wszystkich powiatach: od 2,7% w powiecie radziejowskim, do 25,7% w Bydgoszczy.

Udział kobiet wśród bezrobotnych ogółem w poszczególnych powiatach wyniósł od 50,0% w powiecie aleksandrowskim do 64,8% w powiecie rypińskim. Na wsi mieszkało 29 077 bezrobotnych kobiet (48,2% wszystkich bezrobotnych kobiet w województwie). W odniesieniu do końca poprzedniego roku liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 12,1%.

Wśród kobiet osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji w PUP) stanowiły w końcu 2015 roku 45,6% (przed rokiem – 47,3%), natomiast dla mężczyzn

wskaźnik ten wyniósł 32,4% (przed rokiem – 36,0%). Zasiłek pobierało 14,4% bezrobotnych kobiet i 18,1% bezrobotnych mężczyzn. Kobiety stanowiły większość prawie we wszystkich kategoriach bezrobotnych.

Udział kobiet w wybranych kategoriach bezrobotnych.

Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	w tym kobiety	
	osoby		% w ogółem
Ogółem bezrobotni	107 255	60 367	56,3
Poprzednio pracujący	91 607	49 757	54,3
w tym zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	4 268	2 364	55,4
Dotychczas niepracujący	15 648	10 610	67,8
Zamieszkali na wsi	50 537	29 077	57,5
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4 352	2 655	61,0
Cudzoziemcy	105	62	59,0
Bez kwalifikacji zawodowych	38 264	22 586	59,0
Bez doświadczenia zawodowego	22 854	15 173	66,4
Bez wykształcenia średniego	67 384	32 903	48,8
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	93 983	54 245	57,7
Do 30 roku życia	31 967	19 642	61,4
Do 25 roku życia	16 977	9 964	58,7
Długotrwale bezrobotni	63 149	38 827	61,5
Powyżej 50 roku życia	27 631	12 056	43,6
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	6 481	3 862	59,6
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	18 823	15 416	81,9
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	206	147	71,4
Niepełnosprawni	5 080	2 517	49,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Prawie połowa bezrobotnych kobiet nie ukończyła 34 roku życia (47,7%, wśród mężczyzn takie osoby stanowiły 34,7%). Żadnym stażem pracy nie legitymowało się 17,6% bezrobotnych kobiet (wśród mężczyzn takie osoby stanowiły 10,7%).

Bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni: w końcu 2015 roku 45,5% z nich posiadało wykształcenie co najmniej średnie (wśród mężczyzn było to 26,5%). W dalszym ciągu jednak największe grupy pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 26,2% oraz gimnazjalnym i poniżej – 28,3% (wśród mężczyzn odpowiednio: 34,7% i 38,8%).

Najczęściej występujące zawody (1000 i więcej osób), jakimi legitymują się bezrobotne kobiety to, podobnie jak w roku poprzednim:

- sprzedawca – 10 831 osób (17,9% bezrobotnych kobiet),
- kucharz – 2602 osoby (4,3%),
- technik ekonomista – 1969 osób (3,3%),
- krawiec – 1771 osób (2,9%),
- sprzątaczką biurową – 1444 osoby (2,4%),
- robotnik gospodarczy – 1373 osoby (2,3%),
- szwaczka ręczna – 1325 osób (2,2%),

- fryzjer – 1281 osób (2,1%),
- pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym – 1004 osoby (1,7%).

W dalszym ciągu znaczną grupę (16,6%, czyli 9992 osoby) wśród bezrobotnych kobiet stanowią osoby bez zawodu, jednakże w przeciwieństwie do lat poprzednich nie jest to już grupa najliczniejsza.

Bilans bezrobotnych kobiet na tle bezrobotnych ogółem w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	
			osoby	udział w ogółem w%
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedzającego sprawozdanie		127 111	70 078	55,1
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		167 762	82 251	49,0
z tego	po raz pierwszy	24 233	12 213	50,4
	po raz kolejny	143 529	70 038	48,8
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	225	107	47,6
	po robotach publicznych	2 729	1 383	50,7
	po stażu	14 787	9 907	67,0
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	3	37,5
	po szkoleniu	7 232	3 140	43,4
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	2 285	62,6
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		187 618	91 962	49,0
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	90 603	44 817	49,5
	niesubsydiowanej	73 274	36 856	50,3
	w tym			
	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	845	35,5
	pracy sezonowej	2 412	1 201	49,8
	subsydiowanej	17 329	7 961	45,9
	z tego			
	prac interwencyjnych	3 593	1 895	52,7
	robót publicznych	5 569	2 750	49,4
	podjęcia działalności gospodarczej	2 252	988	43,9
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	1	20,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 702	1 778	37,8
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	184	44,9
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	136	51,7
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	6	100,0
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	1	100,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	x
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	32	27,6
	inne	417	191	45,8
	rozpoczęcia szkolenia	7 508	3 221	42,9
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	63	27,5
	rozpoczęcia stażu	18 262	12 130	66,4
	w tym w ramach bonu stażowego	442	287	64,9
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	15	7	46,7
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 152	2 554	61,5
	w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	370	247	66,8
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	1 616	984	60,9
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6 119	2 106	34,4
	odmowy ustalenia profilu pomocy	2	0	0,0
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	37 908	14 149	37,3
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	9 980	6 054	60,7
	podjęcia nauki	471	305	64,8
	osiągnięcia wieku emerytalnego	879	612	69,6
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 344	684	50,9
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	1 120	59,3
	innych	6 870	3 219	46,9
Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		107 255	60 367	56,3
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		14 115	8 528	60,4

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 82 251 bezrobotnych kobiet. Stanowiły one 49,0% całego napływu do bezrobocia w województwie. **W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 3,5%, ale ich udział w napływie ogółem zwiększył się o 0,2 pkt. proc.**

Jeśli chodzi o zawody noworejestrujących się bezrobotnych kobiet, to w roku 2015 najwięcej było osób bez zawodu (15 437 osób, czyli 18,8% całego napływu kobiet, wobec 18 076 osób i 21,2% w roku poprzednim), a następnie najczęściej występujące zawody (1000 i więcej osób) to:

- sprzedawca – 13 023 osoby (15,8% napływu kobiet),
- kucharz – 2792 osoby (3,4%),
- technik ekonomista – 2661 osób (3,2%),
- fryzjer – 2069 osób (2,5%),
- krawiec – 1711 osób (2,1%),
- robotnik gospodarczy – 1520 osób (1,8%),
- sprzątaczką biurową – 1507 osób (1,8%),
- szwaczka ręczna – 1321 osób (1,6%),
- pedagog – 1180 osób (1,4%),
- technik prac biurowych – 1074 osoby (1,3%).

**Struktura podjęć pracy przez bezrobotne kobiety
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015 według form**

Wyszczególnienie		Podjęcia pracy w roku					
		2014 r.		2015 r.			
		osoby	%	osoby	%	zmiana	
						w osobach	w %
podjęcia pracy		44 109	100,0	44 817	100,0	708	1,6
z tego:							
praca niesubsydiowana		38 666	87,7	36 856	82,2	-1 810	-4,7
w tym	podjęcie działalności gospodarczej	b.d.	b.d.	845	1,9	x	x
	praca sezonowa	913	2,1	1 201	2,7	288	31,5
praca subsydiowana		5 443	12,3	7 961	17,8	2 518	46,3
z tego	prace interwencyjne	1 174	2,7	1 895	4,2	721	61,4
	roboty publiczne	1 839	4,2	2 750	6,1	911	49,5
	podjęcie działalności gospodarczej	991	2,2	988	2,2	-3	-0,3
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	1	0,002	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 248	2,8	1 778	4,0	530	42,5
	podjęcie pracy poa miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	184	0,4	x	x
	podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	b.d.	b.d.	136	0,3	x	x
	podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	b.d.	b.d.	6	0,01	x	x
	podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	b.d.	b.d.	1	0,002	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach dofinansowania wyzagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	b.d.	b.d.	32	0,1	x	x
	inne*	191	0,4	191	0,4	0	0,0

b.d. - formy te nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 roku;

* w pozycji tej ujmowane jest m. in. podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” (od 2012 r.) oraz zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Kobiety stanowiły w 2015 roku 49,5% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 49,2%). W 2015 roku pracę podjęło 44 817 bezrobotnych kobiet (o 1,6% więcej niż w roku poprzednim, w tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn podejmujących pracę wzrosła o 0,4%). Podobnie jak w latach ubiegłych kobiety podejmowały przede wszystkim zatrudnienie niesubsydiowane (82,2%, wobec 87,7% w roku 2014). W odniesieniu do roku poprzedniego liczba kobiet podejmujących taką formę zatrudnienia zmniejszyła się o 4,7%, a mężczyzn o 6,2%.

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2015 roku 7961 bezrobotnych kobiet, co stanowiło 45,9% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych kobiet podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła o 46,3%. Nieznaczny spadek (o 3 osoby, czyli 0,3%) odnotowano jedynie wśród kobiet podejmujących działalność gospodarczą. Liczba bezrobotnych kobiet rozpoczynających prace interwencyjne wzrosła o 61,4%, roboty publiczne – o 49,5%, a rozpoczynających pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia zwiększyła się o 42,5%.

W 2015 roku wszyscy bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 184 kobiety podjęły pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 136 – podjęło pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, 32 – rozpoczęły zatrudnienie w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 6 – w ramach świadczenia aktywizacyjnego, a 1 – w ramach grantu na telepracę.

Aktywizacja bezrobotnych kobiet w wybranych formach w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Aktywizacja bezrobotnych kobiet			
	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	5 443	7 961	2 518	46,3
szkolenia	4 008	3 221	-787	-19,6
w tym w ramach bonu szkoleniowego	b.d.	63	x	x
staże	12 887	12 130	-757	-5,9
w tym w ramach bonu stażowego	b.d.	287	x	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	0	7	7	x
prace społecznie użyteczne	2 365	2 554	189	8,0
w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja	b.d.	247	x	x
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	b.d.	984	x	x

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku kobiety w liczbie 3221 osób, stanowiły 42,9% wszystkich bezrobotnych podejmujących **szkolenia**. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych kobiet rozpoczynających szkolenia zmniejszyła się o 19,6%, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji zmniejszył się o 5,9 pkt. proc. Wśród wszystkich bezrobotnych kobiet rozpoczynających szkolenia w analizowanym roku 2,0% (63 osoby) wykorzystało w tym celu nową formę aktywizacji, jaką jest bon szkoleniowy.

Kobiety (12 130 osób, o 5,9% mniej niż w roku poprzednim) stanowiły większość bezrobotnych podejmujących w 2015 roku **staże** (66,4%, wobec 64,4% w roku poprzednim). Z nowej formy – bonu stażowego – skorzystało 287 bezrobotnych kobiet (2,4% ogółu kobiet podejmujących staże).

Prace społecznie użyteczne podjęły 2554 bezrobotne kobiety (o 8,0% więcej niż w roku poprzednim). W tej liczbie było 247 osób, które rozpoczęły tę formę aktywizacji w ramach PAI. Kobiety stanowiły 61,5% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających prace społecznie użyteczne (przed rokiem – 64,2%). **Przygotowanie zawodowe dorosłych** rozpoczęło 7 bezrobotnych kobiet (w roku poprzednim nie było takich osób).

Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych (nowa forma pomocy) otrzymały w 2015 roku 984 kobiety, co stanowiło 60,9% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **skorzystało 26 857 bezrobotnych kobiet (o 8,7% więcej niż w roku poprzednim)**. Kobiety stanowiły 54,9% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli wymienione formy pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 24 703 osoby i 56,0%).

Bilans bezrobotnych kobiet w latach 2014-2015

Wyszczególnienie		2014 rok	2015 rok					
		osoby	zmiana	w %				
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedzającego sprawozdanie		81 002	70 078	-10 924	-13,5			
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		85 244	82 251	-2 993	-3,5			
z tego	po raz pierwszy	13 075	12 213	-862	-6,6			
	po raz kolejny	72 169	70 038	-2 131	-3,0			
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	319	107	-212	-66,5			
	po robotach publicznych	947	1 383	436	46,0			
	po stażu	11 105	9 907	-1 198	-10,8			
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	5	3	-2	-40,0			
	po szkoleniu	3 851	3 140	-711	-18,5			
po pracach społecznie użytecznych		2 233	2 285	52	2,3			
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		96 498	91 962	-4 536	-4,7			
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym		44 109	44 817	708	1,6		
	niesubsydiowanej	w tym	podjęcie działalności gospodarczej	x	845	x	x	
			pracy sezonowej	913	1 201	288	31,5	
	subsydiowanej		5 443	7 961	2 518	46,3		
	z tego	z tego	prac interwencyjnych	1 174	1 895	721	61,4	
			robót publicznych	1 839	2 750	911	49,5	
			podjęcia działalności gospodarczej	991	988	-3	-0,3	
			w tym w ramach bonu na zasiedlenie	x	1	x	x	
			podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 248	1 778	530	42,5	
			podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	184	x	x	
			podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	136	x	x	
			podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	x	6	x	x	
			podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	x	1	x	x	
			podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	0	x	x	
			podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	32	x	x	
			inne	191	191	0	0,0	
			rozpoczęcia szkolenia		4 008	3 221	-787	-19,6
			w tym w ramach bonu szkoleniowego		x	63	x	x
	rozpoczęcia stażu		12 887	12 130	-757	-5,9		
	w tym w ramach bonu stażowego		x	287	x	x		
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych		0	7	x	x		
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej		2 365	2 554	189	8,0		
	w tym w ramach PAI		x	247	x	x		
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych		x	984	x	x		
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI		1 672	2 106	434	26,0		
	odmowy ustalenia profilu pomocy		x	0	x	x		
	niepotwierdzenia gotowości do pracy		18 269	14 149	-4 120	-22,6		
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego		6 420	6 054	-366	-5,7		
	podjęcia nauki		348	305	-43	-12,4		
	osiągnięcia wieku emerytalnego		522	612	90	17,2		
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych		1 166	684	-482	-41,3		
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego		1 169	1 120	-49	-4,2		
	innych		3 439	3 219	-220	-6,4		
	Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		70 078	60 367	-9 711	-13,9		
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy		10 132	8 528	-1 604	-15,8		

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

5.2. BEZROBOCIE NA WSI

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 50 537 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 47,1% ogółu bezrobotnych (o 0,6 pkt. proc. więcej niż przed rokiem). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 37,5% w powiecie inowrocławskim do 85,9% w powiecie grudziądzkim*.

**Bezrobotni zamieszkali na wsi według powiatów
stan w dniu 31.12.2015 r.**

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	zamieszkali na wsi	
		liczba	udział w ogółem (w %)
Województwo razem	107 255	50 537	47,1
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	0	0,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	2 586	73,9
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	0	0,0
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	2 060	85,9
Toruń – powiat grodzki	6 247	0	0,0
Toruń – powiat ziemski	5 464	4 350	79,6
Włocławek – powiat grodzki	8 209	0	0,0
Włocławek – powiat ziemski	7 801	6 172	79,1
Aleksandrów Kujawski	3 765	2 096	55,7
Brodnica	3 518	2 075	59,0
Chełmno	3 110	1 955	62,9
Golub-Dobrzyń	3 057	1 822	59,6
Inowrocław	11 037	4 134	37,5
Lipno	5 161	3 671	71,1
Mogilno	2 722	1 691	62,1
Nakło nad Notecią	4 872	2 885	59,2
Radziejów	3 441	2 605	75,7
Rypin	2 647	1 683	63,6
Sępólno Krajeńskie	2 760	1 632	59,1
Świecie	4 200	3 009	71,6
Tuchola	3 024	2 121	70,1
Wąbrzeźno	2 419	1 454	60,1
Żnin	4 196	2 536	60,4

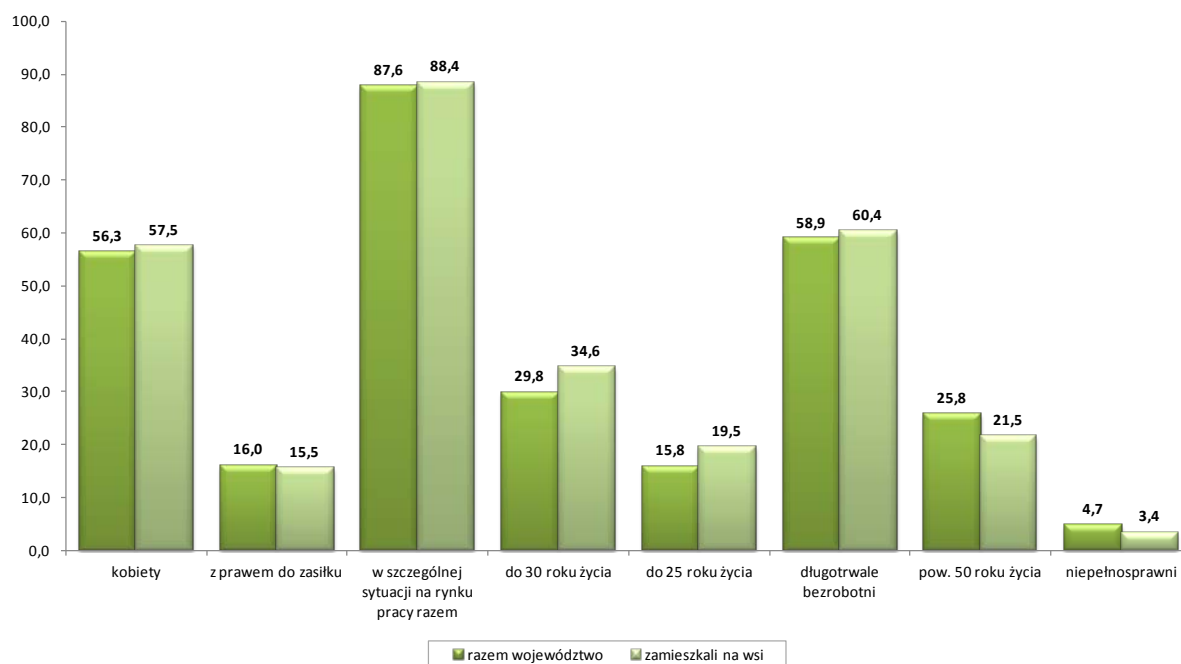
Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 14,6% (przy spadku liczby bezrobotnych ogółem o 15,6%). Spadek odnotowano we wszystkich powiatach: od 6,2% w powiecie radziejowskim do 25,5% w powiecie bydgoskim.

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi dominowały kobiety, które w liczbie 29 077 osób stanowiły 57,1% tej populacji (wśród bezrobotnych ogółem udział kobiet wyniósł 56,3%). W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 12,1%, ale ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w tej kategorii wzrósł o 1,6 pkt. proc. W tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 17,7%.

* rozdział dotyczy tylko powiatów „ziemskich”, tzn. z wyłączeniem miast na prawach powiatu: Bydgoszczy, Grudziądza, Torunia i Włocławka

Udział wybranych kategorii bezrobotnych (w %) w liczbie bezrobotnych ogółem i wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z bezrobotnymi ogółem wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyższe były w końcu 2015 roku udziały kobiet, osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (zwłaszcza osób do 30 roku życia i długotrwale bezrobotnych), a niższe – osób powyżej 50 roku życia i niepełnosprawnych.

Prawo do zasiłku posiadało 15,5% bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Podobnie jak wśród bezrobotnych ogółem w trudniejszej sytuacji pod tym względem były kobiety, wśród których prawo do pobierania zasiłku posiadało 13,0%, podczas gdy wśród mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 18,8%.

Bezrobotni zamieszkali na wsi to w dużej mierze ludzie młodzi: 48,3% nie ukończyło 35 roku życia (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 43,2%). Na terenach wiejskich zamieszkiwała ponad połowa (54,7%) wszystkich bezrobotnych w województwie mających nie więcej 30 lat i 57,9% osób do 25 roku życia.

Niższy od przeciętnej w województwie był w końcu 2015 roku poziom wykształcenia bezrobotnych zamieszkałych na wsi: 66,9% z nich legitymowało się wykształceniem nie wyższym niż zasadnicze zawodowe (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 62,8%).

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi 18,1% nie legitymowało się żadnym stażem pracy (wśród bezrobotnych ogółem było to 14,6%).

Największą grupę wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowiły osoby, które w rejestrach PUP pozostają nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy – 41,0% (wobec 43,0% przed rokiem). Wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 39,9% (przed rokiem – 42,2%).

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych zamieszkałych na wsi
Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zamieszkali na wsi			
	ogółem		kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy	50 537	100,0	29 077	100,0
z tego				
do 1 miesiąca	4 879	9,7	2 028	7,0
od 1 do 3 miesięcy	9 892	19,6	4 775	16,4
od 3 do 6 miesięcy	7 303	14,5	4 120	14,2
od 6 do 12 miesięcy	7 730	15,3	4 340	14,9
od 12 do 24 miesięcy	7 794	15,4	4 860	16,7
pow. 24 miesięcy	12 939	25,6	8 954	30,8
2. Bezrobotni wg wieku	50 537	100,0	29 077	100,0
z tego				
18 - 24 lata	9 831	19,5	5 827	20,0
25 - 34 lata	14 555	28,8	9 608	33,0
35 - 44 lata	10 884	21,5	6 712	23,1
45 - 54 lata	8 798	17,4	4 696	16,2
55 - 59 lat	4 521	8,9	2 001	6,9
60 lat i więcej	1 948	3,9	233	0,8
3. Bezrobotni wg wykształcenia	50 537	100,0	29 077	100,0
z tego				
wyższe	3 092	6,1	2 328	8,0
policealne i średnie zawodowe	9 210	18,2	6 510	22,4
średnie ogólnokształcące	4 438	8,8	3 346	11,5
zasadnicze zawodowe	15 966	31,6	8 318	28,6
gimnazjalne i poniżej	17 831	35,3	8 575	29,5
4. Bezrobotni wg stażu pracy	50 537	100,0	29 077	100,0
z tego				
do 1 roku	8 767	17,3	5 937	20,4
1 - 5 lat	13 111	25,9	7 896	27,2
5 - 10 lat	7 709	15,3	4 130	14,2
10 - 20 lat	7 010	13,9	3 354	11,5
20 - 30 lat	3 596	7,1	1 133	3,9
30 lat i więcej	1 212	2,4	270	0,9
bez stażu	9 132	18,1	6 357	21,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Nowe rejestracje (napływ) bezrobotnych zamieszkałych na wsi (74 114 osób) stanowiły 44,2% wszystkich rejestracji dokonanych w 2015 roku (w 2014 roku było to odpowiednio: 76 190 osób i 43,7%).

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba nowych rejestracji bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 2,7%, podczas gdy napływ bezrobotnych zamieszkałych w miastach zmalał o 4,7%. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych zamieszkałych na wsi odnotowano w powiecie toruńskim (7345 osób), najmniej – w powiecie wąbrzeskim (1820 osób).

Bilans bezrobotnych zamieszkałych na wsi na tle bezrobotnych ogółem w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	Bezrobotni zamieszkali na wsi			
		osoby	udział w ogółem w %			
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedzającego sprawozdanie		127 111	59 172	46,6		
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		167 762	74 114	44,2		
z tego	po raz pierwszy	24 233	11 187	46,2		
	po raz kolejny	143 529	62 927	43,8		
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	225	115	51,1		
	po robotach publicznych	2 729	1 401	51,3		
	po stażu	14 787	7 502	50,7		
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	1	12,5		
	po szkoleniu	7 232	2 865	39,6		
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	2 162	59,2		
	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym	187 618	82 749	44,1		
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym		90 603	41 144	45,4	
	niesubsydiowanej		73 274	32 922	44,9	
		w tym	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	1 013	42,6
		pracy sezonowej	2 412	926	38,4	
	subsydiowanej		17 329	8 222	47,4	
	z tego	prac interwencyjnych	3 593	1 784	49,7	
		robót publicznych	5 569	3 070	55,1	
		podjęcia działalności gospodarczej	2 252	911	40,5	
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie		5	2	40,0
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego		4 702	1 930	41,0
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie		410	163	39,8
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego		263	147	55,9
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego		6	4	66,7
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę		1	0	0,0
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne		0	0	x
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia		116	51	44,0
		inne		417	162	38,8
	rozpoczęcia szkolenia		7 508	2 945	39,2	
	w tym w ramach bonu szkoleniowego		229	113	49,3	
	rozpoczęcia stażu		18 262	8 743	47,9	
	w tym w ramach bonu stażowego		442	203	45,9	
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych		15	5	33,3	
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej		4 152	2 469	59,5	
	w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja		370	229	61,9	
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych		1 616	627	38,8	
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI		6 119	2 357	38,5	
	odmowy ustalenia profilu pomocy		2	1	50,0	
	niepotwierdzenia gotowości do pracy		37 908	15 458	40,8	
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego		9 980	4 728	47,4	
	podjęcia nauki		471	239	50,7	
	osiągnięcia wieku emerytalnego		879	298	33,9	
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych		1 344	616	45,8	
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego		1 889	583	30,9	
	innych		6 870	2 536	36,9	
Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		107 255	50 537	47,1		
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		14 115	7 210	51,1		

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród wyłączeń z ewidencji bezrobotnych (odpływ) w 2015 roku mieszkańcy wsi (86 221 osób) stanowili 43,5% (w roku 2014 odpowiednio: 82 749 osób i 44,1%). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób zamieszkałych na wsi wyłączonych z ewidencji bezrobotnych

zmniejszyła się o 4,0% (mieszkańców miast – o 6,4%). Najważniejszą przyczyną wyłączeń było podjęcie pracy – 49,7% (dla miast wskaźnik ten wyniósł 47,2%).

Napływ i odpływ bezrobotnych w latach 2014-2015 według miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	2014 rok			2015 rok		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Napływ	174 484	98 294	76 190	167 762	93 648	74 114
Odpływ	198 232	112 011	86 221	187 618	104 869	82 749
w tym podjęcia pracy	89 714	50 348	39 366	90 603	49 459	41 144
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	51,4	51,2	51,7	54,0	52,8	55,5

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku pracę podjęło 41 144 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 4,5% więcej niż w roku poprzednim, podczas gdy wśród bezrobotnych zamieszkałych w miastach liczba ta zmniejszyła się o 1,8%). Osoby zamieszkałe na wsi stanowiły w omawianym okresie 45,4% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 43,9%).

**Struktura podjęć pracy przez bezrobotnych zamieszkałych na wsi
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015 według form**

Wyszczególnienie		Podjęcia pracy w roku					
		2014 r.		2015 r.			
		osoby	%	osoby	%	zmiana	
						w osobach	w %
podjęcia pracy		39 366	100,0	41 144	100,0	1 778	4,5
z tego:							
praca niesubsydiowana		33 450	85,0	32 922	80,0	-528	-1,6
w tym	podjęcie działalności gospodarczej	b.d.	b.d.	1 013	2,5	x	x
	praca sezonowa	687	1,7	926	2,3	239	34,8
praca subsydiowana		5 916	15,0	8 222	20,0	2 306	39,0
z tego	prace interwencyjne	1 191	3,0	1 784	4,3	593	49,8
	roboty publiczne	2 254	5,7	3 070	7,5	816	36,2
	podjęcie działalności gospodarczej	952	2,4	911	2,2	-41	-4,3
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	2	0,005	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 386	3,5	1 930	4,7	544	39,2
	podjęcie pracy poa miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	163	0,4	x	x
	podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	b.d.	b.d.	147	0,4	x	x
	podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	b.d.	b.d.	4	0,01	x	x
	podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach dofinansowania wyrażenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	b.d.	b.d.	51	0,1	x	x
	inne*	133	0,3	162	0,4	29	21,8

b.d. - formy te nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 roku;

* w pozycji tej ujmowane jest m. in. podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” (od 2012 r.) oraz zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło 32 922 bezrobotnych zamieszkałych na wsi i było to o 1,6% mniej niż w roku 2014.

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2015 roku 8222 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło 47,4% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła o 39,0%. Spadek (o 41 osób, czyli 4,3%) odnotowano jedynie wśród osób podejmujących działalność gospodarczą. Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi rozpoczynających prace interwencyjne wzrosła o 49,8%, roboty publiczne – o 36,2%, a rozpoczynających pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia zwiększyła się o 39,2%. Najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi w dalszym ciągu pozostają roboty publiczne (37,3%, w roku poprzednim – 38,1%).

W 2015 roku wszyscy bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 163 mieszkańców wsi podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 147 – podjęło pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, 51 osób rozpoczęło zatrudnienie w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 4 osoby – w ramach świadczenia aktywizacyjnego.

Aktywizacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi w wybranych formach w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Aktywizacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi			
	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	5 916	8 222	2 306	39,0
szkolenia	3 318	2 945	-373	-11,2
w tym w ramach bonu szkoleniowego	b.d.	113	x	x
staże	10 072	8 743	-1 329	-13,2
w tym w ramach bonu stażowego	b.d.	203	x	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	0	5	5	x
prace społecznie użyteczne	2 145	2 469	324	15,1
w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja	b.d.	229	x	x
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	b.d.	627	x	x

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku osoby zamieszkałe na wsi w liczbie 2945 osób, stanowiły 39,2% wszystkich bezrobotnych podejmujących **szkolenia**. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zmniejszyła się o 11,2%, a udział w liczbie bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji zmniejszył się o 1,2 pkt. proc. Wśród wszystkich bezrobotnych zamieszkałych na wsi rozpoczynających szkolenia w analizowanym roku 3,8% (113 osób) wykorzystało w tym celu nową formę aktywizacji, jaką jest bon szkoleniowy.

Osoby zamieszkałe na wsi (8743 osoby, o 13,2% mniej niż w roku poprzednim) stanowiły 47,9% bezrobotnych podejmujących w 2015 roku **staże** (wobec 50,3% w roku poprzednim). Z nowej formy – bonu stażowego – skorzystały 203 osoby (2,3% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi podejmujących staże).

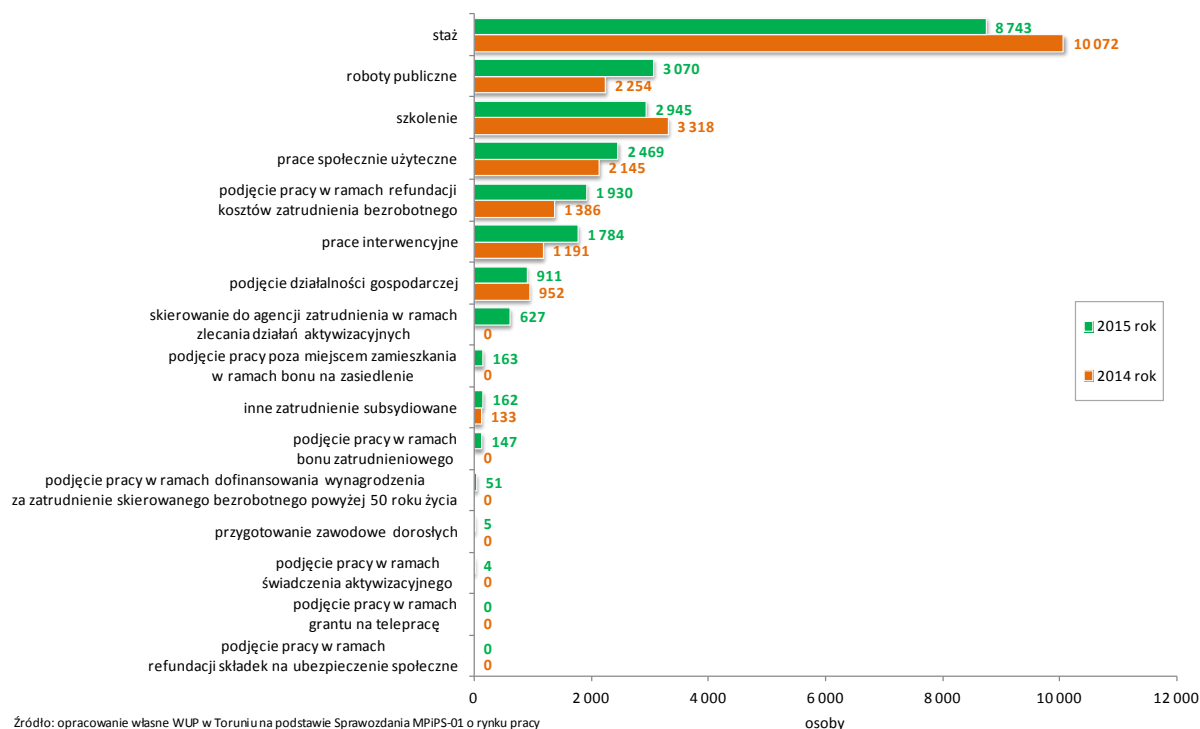
Prace społecznie użyteczne podjęło 2469 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 15,1% więcej niż w roku poprzednim). W tej liczbie było 229 osób, które rozpoczęły tę formę aktywizacji w ramach PAI. Osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 59,5% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających prace

społecznie użyteczne (przed rokiem – 58,2%). **Przygotowanie zawodowe dorosłych** rozpoczęło 5 bezrobotnych mieszkańców wsi (w roku poprzednim nie było takich osób).

Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych (nowa forma pomocy) otrzymało w 2015 roku 627 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło 38,8% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **skorzystało 23 011 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 7,3% więcej niż w roku poprzednim)**. Mieszkańcy wsi stanowili 47,1% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli wymienione formy pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 21 451 osób i 48,6%).

Aktywizacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi w wybranych formach w latach 2014-2015

Bilans bezrobotnych zamieszkałych na wsi w latach 2014-2015

Wyszczególnienie		2014 rok	2015 rok			
		osoby		zmiana	w %	
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedzającego sprawozdanie		68 676	59 172	-9 504	-13,8	
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		76 190	74 114	-2 076	-2,7	
z tego	po raz pierwszy	11 797	11 187	-610	-5,2	
	po raz kolejny	64 393	62 927	-1 466	-2,3	
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	352	115	-237	-67,3	
	po robotach publicznych	1 176	1 401	225	19,1	
	po stażu	8 608	7 502	-1 106	-12,8	
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	5	1	-4	-80,0	
	po szkoleniu	3 288	2 865	-423	-12,9	
	po pracach społecznie użytecznych	1 996	2 162	166	8,3	
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		86 221	82 749	-3 472	-4,0	
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	39 366	41 144	1 778	4,5	
	niesubsydiowanej	33 450	32 922	-528	-1,6	
		z tego				
	w tym					
	podjęcie działalności gospodarczej	x	1 013	x	x	
	pracy sezonowej	687	926	239	34,8	
	subsydiowanej	5 916	8 222	2 306	39,0	
	z tego	prac interwencyjnych	1 191	1 784	593	49,8
		robót publicznych	2 254	3 070	816	36,2
		podjęcie działalności gospodarczej	952	911	-41	-4,3
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	x	2	x	x
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 386	1 930	544	39,2
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	163	x	x
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	147	x	x
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	x	4	x	x
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	x	0	x	x
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	0	x	x
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	51	x	x
		inne	133	162	29	21,8
		rozpoczęcia szkolenia	3 318	2 945	-373	-11,2
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	x	113	x	x	
	rozpoczęcia stażu	10 072	8 743	-1 329	-13,2	
	w tym w ramach bonu stażowego	x	203	x	x	
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	5	x	x	
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	2 145	2 469	324	15,1	
	w tym w ramach PAI	x	229	x	x	
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	x	627	x	x	
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1 953	2 357	404	20,7	
	odmowy ustalenia profilu pomocy	x	1	x	x	
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	19 631	15 458	-4 173	-21,3	
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	4 940	4 728	-212	-4,3	
	podjęcia nauki	246	239	-7	-2,8	
	osiągnięcia wieku emerytalnego	236	298	62	26,3	
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 004	616	-388	-38,6	
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	547	583	36	6,6	
	innych	2 671	2 536	-135	-5,1	
	Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		59 172	50 537	-8 635	-14,6
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		8 740	7 210	-1 530	-17,5	

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

5.3. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 4352 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki*.

W porównaniu z końcem 2014 roku liczba bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zmniejszyła się o 1146 osób (20,8%, przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 15,6%). Spadek odnotowano w 22 powiatach: od 2,8% w powiecie tucholskim do 43,8% w powiecie bydgoskim. Wzrost – o 6,3% odnotowano jedynie w powiecie sępoleńskim.

**Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki
według powiatów. Stan w końcu roku**

Powiat	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	5 498	4 352	-1 146	-20,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	356	202	-154	-43,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	178	100	-78	-43,8
Grudziądz – powiat grodzki	177	127	-50	-28,2
Grudziądz – powiat ziemski	129	108	-21	-16,3
Toruń – powiat grodzki	272	229	-43	-15,8
Toruń – powiat ziemski	302	269	-33	-10,9
Włocławek – powiat grodzki	259	222	-37	-14,3
Włocławek – powiat ziemski	354	293	-61	-17,2
Aleksandrów Kujawski	180	102	-78	-43,3
Brodnica	228	186	-42	-18,4
Chełmno	157	106	-51	-32,5
Golub-Dobrzyń	216	162	-54	-25,0
Inowrocław	587	501	-86	-14,7
Lipno	308	266	-42	-13,6
Mogilno	188	145	-43	-22,9
Nakło nad Notecią	273	229	-44	-16,1
Radziejów	195	159	-36	-18,5
Rypin	164	118	-46	-28,0
Sępólno Krajeńskie	128	136	8	6,3
Świecie	305	238	-67	-22,0
Tuchola	181	176	-5	-2,8
Wąbrzeźno	134	100	-34	-25,4
Żnin	227	178	-49	-21,6

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły w końcu grudnia 2015 roku 4,1% ogółu bezrobotnych w województwie (o 0,2 pkt. proc. mniej niż przed rokiem).

* są to tzw. „absolwenci”, najczęściej osoby młode (do 25 roku życia), ale w tej kategorii mieszczą się również m. in. osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia

W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 2,3% w Bydgoszczy do 5,8% w powiecie tucholskim.

Wśród osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zdecydowaną większość (61,0%, wobec 58,8% w końcu roku poprzedniego) stanowiły kobiety, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 3,0% tej populacji (przed rokiem 3,7%).

**Zmiany w poziomie bezrobocia wśród osób
w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki**

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w %	
stan w końcu roku				
razem	5 498	4 352	-1 146	-20,8
kobiety	3 216	2 655	-561	-17,4
z prawem do zasiłku	205	132	-73	-35,6
nowe rejestracje w roku				
razem	19 979	17 115	-2 864	-14,3
kobiety	11 438	9 968	-1 470	-12,9
podjęcia pracy w roku				
razem	6 839	6 678	-161	-2,4
kobiety	3 790	3 780	-10	-0,3

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowało się 17 115 osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (o 14,3% mniej niż w roku poprzednim, przy ogólnym spadku liczby noworejestrowanych bezrobotnych o 3,9%). Stanowiło to 10,2% całego „napływu” do bezrobocia w województwie (w roku 2014 – 11,5%). Jeśli chodzi o zawody noworejestrujących się bezrobotnych z tej kategorii, to w 2015 roku najwięcej było osób bez zawodu (7333 osoby, czyli 43,5% całego napływu „absolwentów”, wobec 8688 osób i 43,5% w 2014 r.), a następnie najczęściej występujące zawody to (powyżej 200 osób):

- sprzedawca – 844 osoby (4,9% napływu),
- fryzjer – 430 osób (2,5%),
- kucharz – 390 osób (2,3%),
- mechanik pojazdów samochodowych – 386 osób (2,3%),
- technik ekonomista – 334 osoby (2,0%),
- pedagog – 291 osób (1,7%),
- specjalista administracji publicznej – 255 osób (1,5%),
- pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 231 osób (1,3%).

W 2015 roku **pracę podjęło 6678 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** – o 2,4% mniej niż w roku poprzednim (przy ogólnym wzroście podjęć pracy przez bezrobotnych o 1,0%). Stanowili oni 7,4% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli pracę (w roku poprzednim – 7,6%).

Bezrobotni będący w okresie do 12 miesięcy do dnia ukończenia nauki to przede wszystkim osoby młode (85,2% nie ukończyło 25 roku życia), legitymujący się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (31,4%), bez stażu pracy (53,6%), bądź pracujący przed rejestracją w PUP bardzo krótko (22,0% - nie dłużej niż 1 rok).

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni "absolwenci"			
	ogółem		kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy	4 352	100,0	2 655	100,0
z tego				
do 1 miesiąca	621	14,3	339	12,8
od 1 do 3 miesięcy	1 504	34,6	825	31,1
od 3 do 6 miesięcy	1 663	38,2	1 048	39,5
od 6 do 12 miesięcy	564	13,0	443	16,7
2. Bezrobotni wg wieku	4 352	100,0	2 655	100,0
z tego				
18 - 24 lata	3 708	85,2	2 174	81,9
25 - 34 lata	497	11,4	351	13,2
35 - 44 lata	103	2,4	92	3,5
45 - 54 lata	37	0,9	32	1,2
55 - 59 lat	6	0,1	6	0,2
60 lat i więcej	1	0,02	0	0,0
3. Bezrobotni wg wykształcenia	4 352	100,0	2 655	100,0
z tego				
wyższe	964	22,2	667	25,1
policealne i średnie	1 366	31,4	828	31,2
średnie ogólnokształcące	926	21,3	636	24,0
zasadnicze zawodowe	991	22,8	480	18,1
gimnazjalne i poniżej	105	2,4	44	1,7
4. Bezrobotni wg stażu pracy	4 352	100,0	2 655	100,0
z tego				
do 1 roku	956	22,0	610	23,0
1 - 5 lat	940	21,6	581	21,9
5 - 10 lat	67	1,5	56	2,1
10 - 20 lat	35	0,8	31	1,2
20 - 30 lat	19	0,4	15	0,6
30 lat i więcej	3	0,1	2	0,1
bez stażu	2 332	53,6	1 360	51,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni będący w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wykazuje, że przede wszystkim byli to sprzedawcy (8,5% ogółu), kucharze (3,8%) i fryzjerzy (3,4%), a wśród osób z wykształceniem wyższym specjaliści ds. administracji publicznej (1,3%). Jednakże w dalszym ciągu największą grupę wśród bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły osoby bez zawodu (37,2%).

5.4. BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYN DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie zarejestrowanych pozostawało 4268 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 1166 osób, czyli 21,5% mniej niż w końcu roku poprzedniego, przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 15,6%). Spadek odnotowano w 19 powiatach: od 0,6% w powiecie włocławskim do 65,6% w powiecie golubsko-dobrzyńskim. Wzrost liczebności tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano w 4 powiatach: o 1,5% w powiecie wąbrzeskim (1 osoba), o 9,8% - w powiecie żnińskim (15 osób), o 20,9% - w powiecie sępoleńskim (24 osoby) i o 57,1% w powiecie radziejowskim (4 osoby).

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	5 434	4 268	-1 166	-21,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	893	592	-301	-33,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	246	226	-20	-8,1
Grudziądz – powiat grodzki	196	124	-72	-36,7
Grudziądz – powiat ziemski	75	35	-40	-53,3
Toruń – powiat grodzki	435	315	-120	-27,6
Toruń – powiat ziemski	454	424	-30	-6,6
Włocławek – powiat grodzki	294	279	-15	-5,1
Włocławek – powiat ziemski	173	172	-1	-0,6
Aleksandrów Kujawski	173	115	-58	-33,5
Brodnica	126	116	-10	-7,9
Chełmno	118	53	-65	-55,1
Golub-Dobrzyń	183	63	-120	-65,6
Inowrocław	728	646	-82	-11,3
Lipno	164	129	-35	-21,3
Mogilno	182	133	-49	-26,9
Nakło nad Notecią	229	160	-69	-30,1
Radziejów	7	11	4	57,1
Rypin	29	23	-6	-20,7
Sępólno Krajeńskie	115	139	24	20,9
Świecie	220	143	-77	-35,0
Tuchola	176	136	-40	-22,7
Wąbrzeźno	65	66	1	1,5
Żnin	153	168	15	9,8

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy stanowiły w końcu 2015 roku 4,0% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem – 4,3%). Najwyższy udział tej grupy odnotowano w powiecie toruńskim (7,8% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w PUP), najniższy – w powiecie radziejowskim (0,3%).

Wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy przeważały kobiety (55,4%, wobec 55,0% w końcu roku poprzedniego). Prawo do zasiłku posiadało 60,3% bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (przed rokiem – 57,6%).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowały się 6622 osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy (o 16,5% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 3,9% całego napływu do bezrobocia (w roku poprzednim – 4,5%). Najwięcej takich osób zarejestrowało się w Bydgoszczy (1023 osoby), najmniej (10 osób) w powiecie radziejowskim.

W tym samym czasie **pracę podjęło 3910 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy** (o 16,7% mniej niż w roku 2014), co stanowiło 4,3% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim było to odpowiednio 4695 osób i 5,2%).

**Zmiany w poziomie bezrobocia wśród osób
zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy**

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w %	
stan w końcu roku				
razem	5 434	4 268	-1 166	-21,5
kobiety	2 987	2 364	-623	-20,9
z prawem do zasiłku	3 130	2 574	-556	-17,8
nowe rejestracje w roku				
razem	7 933	6 622	-1 311	-16,5
kobiety	4 135	3 293	-842	-20,4
podjęcia pracy w roku				
razem	4 695	3 910	-785	-16,7
kobiety	2 268	1 843	-425	-18,7

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zakłady pracy 21 razy zgłaszały zamiar zwolnienia łącznie 302 osób (w roku poprzednim było odpowiednio: 33 zgłoszenia i 821 osób). Największe zgłoszenia pochodziły od firm działających na Bydgoszczy (130 osób), powiatu toruńskiego (64 osoby) oraz powiatu świeckiego (45 osób). Jeśli chodzi o sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) w jakich działają przedsiębiorstwa, to – pod względem liczby zgłoszeń – przede wszystkim były to: *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (9 zgłoszeń) oraz *Przetwórstwo przemysłowe i Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (po 4 zgłoszenia), natomiast ze względu na liczbę osób przewidzianych do zwolnienia było to głównie *Przetwórstwo przemysłowe* (188 osób) oraz *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (51 osób).

5.5. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadały 17 143 osoby, co stanowiło 16,0% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczebność tej populacji zmniejszyła się o 10,8%, ale jej udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 0,9 pkt. proc. Udział osób pobierających zasiłek w poszczególnych powiatach wyniósł od 11,1% we Włocławku do 22,3% w powiecie żnińskim.

Spadek liczby bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku wystąpił w 22 powiatach: od 6,1% w powiecie wąbrzeskim do 18,0% w Bydgoszczy. Wzrost odnotowano jedynie w powiecie żnińskim (o 2,3%).

Zasiłek pobierało w końcu 2015 roku 14,4% bezrobotnych kobiet i 18,1% bezrobotnych mężczyzn (przed rokiem było to odpowiednio: 13,4% i 17,2%).

Uprawnieni do zasiłku wśród wybranych kategorii bezrobotnych.

Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wybrane kategorie bezrobotnych	Bezrobotni		
	razem	w tym z prawem do zasiłku	
	osoby		%
Ogółem bezrobotni	107 255	17 143	16,0
Kobiety	60 367	8 677	14,4
Poprzednio pracujący	91 607	17 128	18,7
w tym zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	4 268	2 574	60,3
Dotychczas niepracujący	15 648	15	0,1
Zamieszkali na wsi	50 537	7 810	15,5
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4 352	132	3,0
Cudzoziemcy	105	8	7,6
Bez kwalifikacji zawodowych	38 264	3 961	10,4
Bez doświadczenia zawodowego	22 854	41	0,2
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	17 647	730	4,1
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	93 983	11 212	11,9
w tym			
do 30 roku życia	31 967	3 677	11,5
do 25 roku życia	16 977	1 193	7,0
długotrwale bezrobotni	63 149	377	0,6
powyżej 50 roku życia	27 631	5 286	19,1
korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	6 481	69	1,1
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	18 823	3 059	16,3
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	206	35	17,0
niepełnosprawni	5 080	929	18,3

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

5.6. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 38 264 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych*. Stanowili oni 35,7% ogółu bezrobotnych w województwie (o 1,2 pkt. proc. więcej niż w końcu roku poprzedniego). W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 25,9% w Toruniu do 47,1% w powiecie lipnowskim.

* Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to osoba nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu

W odniesieniu do końca 2014 roku populacja bezrobotnych bez kwalifikacji zmniejszyła się o 5532 osoby, czyli 12,6% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 15,6%). Spadek odnotowano we wszystkich powiatach (od 2,5% w powiecie sępoleńskim do 28,2% w Bydgoszczy).

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych według powiatów.

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			
	2014 rok	2015 rok		
	liczba	zmiana	w %	
Województwo razem	43 796	38 264	-5 532	-12,6
Bydgoszcz – powiat grodzki	3 711	2 665	-1 046	-28,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 735	1 260	-475	-27,4
Grudziądz – powiat grodzki	2 000	1 696	-304	-15,2
Grudziądz – powiat ziemski	1 127	940	-187	-16,6
Toruń – powiat grodzki	1 762	1 617	-145	-8,2
Toruń – powiat ziemski	1 886	1 781	-105	-5,6
Włocławek – powiat grodzki	3 266	2 986	-280	-8,6
Włocławek – powiat ziemski	3 449	3 278	-171	-5,0
Aleksandrów Kujawski	1 508	1 250	-258	-17,1
Brodnica	1 491	1 314	-177	-11,9
Chełmno	1 296	1 123	-173	-13,3
Gołub-Dobrzyń	1 136	1 004	-132	-11,6
Inowrocław	4 688	4 277	-411	-8,8
Lipno	2 962	2 432	-530	-17,9
Mogilno	960	851	-109	-11,4
Nakło nad Notecią	1 873	1 685	-188	-10,0
Radziejów	1 220	1 164	-56	-4,6
Rypin	1 307	1 178	-129	-9,9
Sępólno Krajeńskie	956	932	-24	-2,5
Świecie	1 966	1 640	-326	-16,6
Tuchola	1 063	991	-72	-6,8
Wąbrzeźno	1 126	1 005	-121	-10,7
Żnin	1 308	1 195	-113	-8,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych to kobiety (59,0%, wobec 57,9% w końcu 2014 roku), a prawo do zasiłku posiadało 10,4% tej populacji (przed rokiem – 9,6%).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 57 119 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (o 1,7% mniej niż w roku poprzednim), co stanowiło 34,0% całego napływu do bezrobocia (w roku 2014 –33,3%).

W tym samym czasie osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 26,7% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w 2014 roku – 24,7%). W omawianym okresie pracę podjęło 24 179 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Było to o 9,2% osób więcej niż w roku poprzednim.

Zmiany w poziomie bezrobocia wśród osób bez kwalifikacji

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w %	
stan w końcu roku				
razem	43 796	38 264	-5 532	-12,6
kobiety	25 364	22 586	-2 778	-11,0
z prawem do zasiłku	4 192	3 961	-231	-5,5
nowe rejestracje w roku				
razem	58 109	57 119	-990	-1,7
kobiety	28 793	28 342	-451	-1,6
podjęcia pracy w roku				
razem	22 137	24 179	2 042	9,2
kobiety	11 169	12 296	1 127	10,1

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

5.7. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO*

W końcu 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało **22 854 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego**. Stanowili oni **21,3% ogółu bezrobotnych w województwie** (o 0,8 pkt. proc. mniej niż przed rokiem). Największy udział osób bez doświadczenia zawodowego wystąpił w powiecie lipnowskim (36,6%), najmniejszy – w Bydgoszczy (11,5%).

W odniesieniu do końca 2014 roku **populacja bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego zmniejszyła się o 5219 osób, czyli 18,6%** (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 15,6%). Spadek odnotowano we wszystkich powiatach (od 4,8% w powiecie radziejowskim do 40,7% w Bydgoszczy).

Zmiany w poziomie bezrobocia wśród osób bez doświadczenia zawodowego

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
stan w końcu roku				
razem	28 073	22 854	-5 219	-18,6
kobiety	18 042	15 173	-2 869	-15,9
z prawem do zasiłku	54	41	-13	-24,1
nowe rejestracje w roku				
razem	44 965	40 748	-4 217	-9,4
kobiety	24 323	22 291	-2 032	-8,4
podjęcia pracy w roku				
razem	16 889	17 363	474	2,8
kobiety	9 330	9 755	425	4,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

* zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy doświadczenie zawodowe to „doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy”.

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 40 748 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 9,4% mniej niż w roku poprzednim). Stanowili oni 24,3% całego napływu do bezrobocia w województwie (wobec 25,8% w roku poprzednim).

W tym samym czasie osoby bez doświadczenia zawodowego stanowiły 19,2% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w roku poprzednim – 18,8%). W omawianym okresie pracę podjęło 17 363 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 2,8% więcej niż w roku 2014).

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego według powiatów.

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	28 073	22 854	-5 219	-18,6
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 714	1 016	-698	-40,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	929	581	-348	-37,5
Grudziądz – powiat grodzki	947	741	-206	-21,8
Grudziądz – powiat ziemski	656	500	-156	-23,8
Toruń – powiat grodzki	1 066	876	-190	-17,8
Toruń – powiat ziemski	1 359	1 244	-115	-8,5
Włocławek – powiat grodzki	2 095	1 766	-329	-15,7
Włocławek – powiat ziemski	2 683	2 321	-362	-13,5
Aleksandrów Kujawski	1 116	880	-236	-21,1
Brodnica	893	738	-155	-17,4
Chełmno	707	623	-84	-11,9
Golub-Dobrzyń	1 055	838	-217	-20,6
Inowrocław	2 497	2 180	-317	-12,7
Lipno	2 404	1 887	-517	-21,5
Mogilno	699	573	-126	-18,0
Nakło nad Notecią	1 185	956	-229	-19,3
Radziejów	1 087	1 035	-52	-4,8
Rypin	823	631	-192	-23,3
Sępólno Krajeńskie	611	555	-56	-9,2
Świecie	1 168	892	-276	-23,6
Tuchola	796	703	-93	-11,7
Wąbrzeźno	618	565	-53	-8,6
Żnin	965	753	-212	-22,0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

5.8. KOBIETY, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA

W końcu 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 17 647 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stanowiły one 16,5% ogółu bezrobotnych (o 1,5 pkt. proc. więcej niż przed rokiem) oraz 29,2% wszystkich bezrobotnych kobiet w województwie (przed rokiem – 27,3%). Największy udział bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w liczbie bezrobotnych kobiet ogółem wystąpił w powiecie brodnickim (39,3%), najmniejszy – w Toruniu (22,0%).

Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka			
	2014 rok	2015 rok		
	liczba		zmiana	w %
Województwo razem	19 124	17 647	-1 477	-7,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 395	1 133	-262	-18,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	678	581	-97	-14,3
Grudziądz – powiat grodzki	975	844	-131	-13,4
Grudziądz – powiat ziemski	570	440	-130	-22,8
Toruń – powiat grodzki	791	731	-60	-7,6
Toruń – powiat ziemski	839	828	-11	-1,3
Włocławek – powiat grodzki	1 276	1 167	-109	-8,5
Włocławek – powiat ziemski	1 279	1 255	-24	-1,9
Aleksandrów Kujawski	642	574	-68	-10,6
Brodnica	879	837	-42	-4,8
Chełmno	529	511	-18	-3,4
Golub-Dobrzyń	685	607	-78	-11,4
Inowrocław	1 487	1 482	-5	-0,3
Lipno	1 182	994	-188	-15,9
Mogilno	472	463	-9	-1,9
Nakło nad Notecią	985	897	-88	-8,9
Radziejów	581	622	41	7,1
Rypin	729	654	-75	-10,3
Sępólno Krajeńskie	460	431	-29	-6,3
Świecie	1 004	907	-97	-9,7
Tuchola	488	507	19	3,9
Wąbrzeźno	354	372	18	5,1
Żnin	844	810	-34	-4,0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka zmniejszyła się o 1477 osób czyli 7,7% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 15,6%). Spadek tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano w 20 powiatach: największy (o 22,8%) w powiecie grudziądzkim, najmniejszy (o 0,3%) w powiecie

inowrocławskim. Wzrost wystąpił w 3 powiatach: o 3,9% w powiecie tucholskim, o 5,1% w powiecie wąbrzeskim i o 7,1% w powiecie radziejowskim.

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 11 901 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 1,0% więcej niż w roku poprzednim). Było to 14,5% całego napływu kobiet do bezrobocia w województwie (wobec 13,8% w roku 2014).

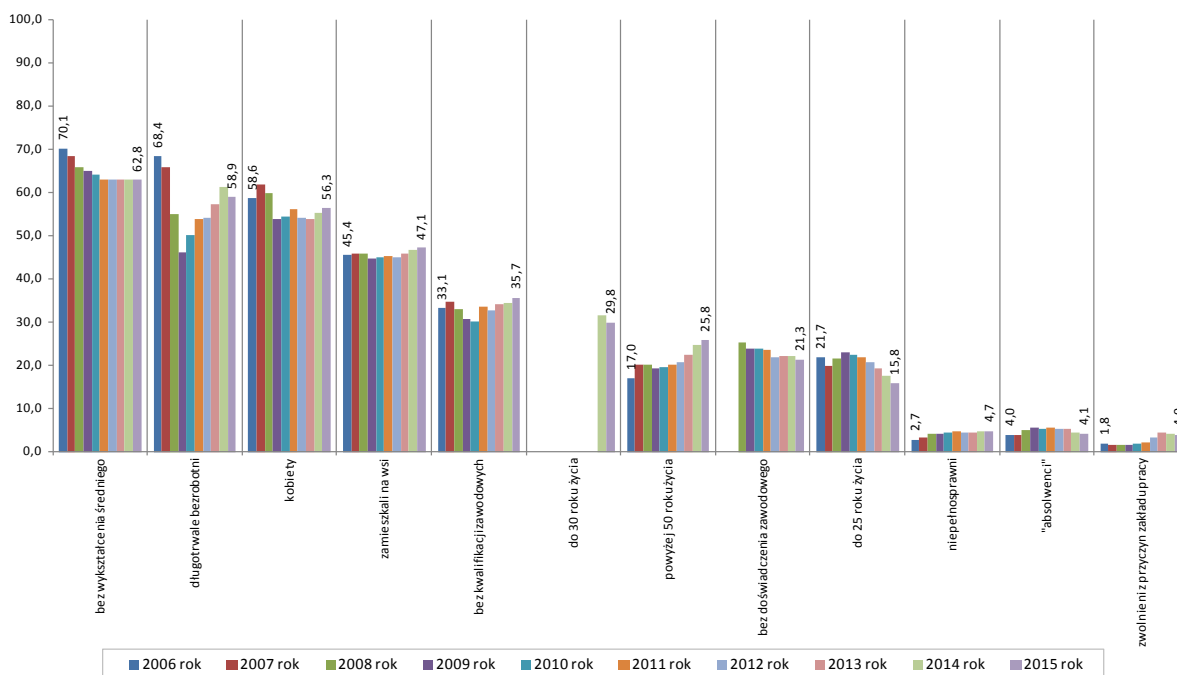
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka stanowiły w 2015 roku 11,0% ogółu bezrobotnych kobiet podejmujących pracę (w roku poprzednim – 9,7%). W omawianym okresie pracę podjęło 4927 bezrobotnych takich kobiet (o 14,6% więcej niż w roku 2014).

Zmiany w poziomie bezrobocia wśród kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
stan w końcu roku				
razem	19 124	17 647	-1 477	-7,7
z prawem do zasiłku	780	730	-50	-6,4
nowe rejestracje w roku				
razem	11 785	11 901	116	1,0
podjęcia pracy w roku				
razem	4 300	4 927	627	14,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Udziały (w %) wybranych grup w liczbie bezrobotnych ogółem w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu okresu

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy

5.9 . BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

W końcu 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim pozostawało **93 983 bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**. W porównaniu z końcem poprzedniego roku ich liczba zmniejszyła się o 18 167 osób czyli 16,2% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 15,6%). Spadek tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach: od 7,3% w powiecie radziejowskim do 28,3% w Bydgoszczy.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem.

Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	112 150	93 983	-18 167	-16,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	10 426	7 476	-2 950	-28,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 097	3 030	-1 067	-26,0
Grudziądz – powiat grodzki	5 145	4 232	-913	-17,7
Grudziądz – powiat ziemski	2 676	2 112	-564	-21,1
Toruń – powiat grodzki	6 482	5 357	-1 125	-17,4
Toruń – powiat ziemski	5 196	4 777	-419	-8,1
Włocławek – powiat grodzki	8 338	7 328	-1 010	-12,1
Włocławek – powiat ziemski	7 796	7 101	-695	-8,9
Aleksandrów Kujawski	4 041	3 288	-753	-18,6
Brodnica	3 589	3 089	-500	-13,9
Chełmno	3 380	2 809	-571	-16,9
Golub-Dobrzyń	3 347	2 754	-593	-17,7
Inowrocław	10 763	9 381	-1 382	-12,8
Lipno	5 673	4 583	-1 090	-19,2
Mogilno	2 860	2 406	-454	-15,9
Nakło nad Notecią	5 093	4 191	-902	-17,7
Radziejów	3 390	3 143	-247	-7,3
Rypin	2 793	2 356	-437	-15,6
Sępólno Krajeńskie	2 669	2 380	-289	-10,8
Świecie	4 733	3 727	-1 006	-21,3
Tuchola	3 008	2 711	-297	-9,9
Wąbrzeźno	2 450	2 172	-278	-11,3
Żnin	4 205	3 580	-625	-14,9

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Od 27 maja 2014 r. zalicza się do nich – obok bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych długotrwale, bezrobotnych powyżej 50 roku życia i bezrobotnych niepełnosprawnych – również bezrobotnych do 30 roku życia, bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych

posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia^{*}. Ostatnie 4 kategorie nie były wykazywane w sprawozdaniach o rynku pracy w roku 2014, w związku z tym nie zawsze można wykazać dynamikę zmian w poszczególnych subpopulacjach.

**Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych będących
w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan w dniu 31.12.2015 r.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni			
	ogółem		w szczególnej sytuacji na rynku pracy	
	osoby	%	osoby	%
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach				
do 1	10 843	10,1	8 185	8,7
1 - 3	21 168	19,7	16 980	18,1
3 - 6	15 828	14,8	12 767	13,6
6 - 12	16 648	15,5	13 439	14,3
12 - 24	16 120	15,0	16 112	17,1
pow. 24	26 648	24,8	26 500	28,2
Wiek w latach				
18 - 24	16 977	15,8	16 977	18,1
25 - 34	29 324	27,3	25 746	27,4
35 - 44	23 629	22,0	17 007	18,1
45 - 54	20 346	19,0	17 274	18,4
55 - 59	11 787	11,0	11 787	12,5
60 lat i więcej	5 192	4,8	5 192	5,5
Wykształcenie				
wyższe	8 968	8,4	7 475	8,0
policealne i średnie zawodowe	20 323	18,9	17 776	18,9
średnie ogólnokształcące	10 580	9,9	9 495	10,1
zasadnicze zawodowe	32 102	29,9	27 737	29,5
gimnazjalne i poniżej	35 282	32,9	31 500	33,5
Staż pracy ogółem w latach				
do 1 roku	18 281	17,0	17 169	18,3
1 - 5	25 750	24,0	22 840	24,3
5 - 10	16 499	15,4	12 711	13,5
10 - 20	16 649	15,5	12 864	13,7
20 - 30	10 364	9,7	9 250	9,8
30 lat i więcej	4 064	3,8	4 021	4,3
bez stażu	15 648	14,6	15 128	16,1
Ogółem	107 255	100,0	93 983	100,0

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

^{*} Wcześniej do bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczano: bezrobotnych do 25 roku życia, bezrobotnych długotrwale, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, bezrobotnych niepełnosprawnych oraz bezrobotnych po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego.

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły 87,6% ogółu bezrobotnych w województwie (wobec 88,2% w końcu roku poprzedniego). Największy ich udział odnotowano w powiecie radziejowskim (91,3%), najmniejszy zaś – w Bydgoszczy (84,9%).

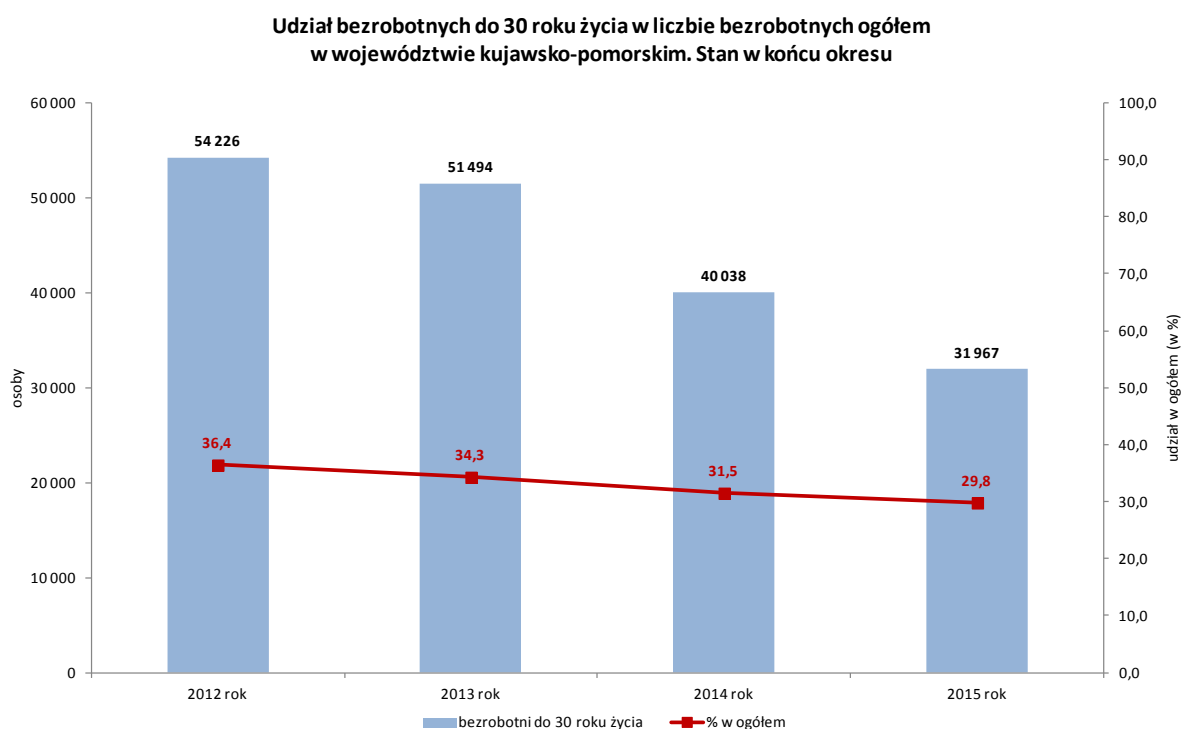
W 2015 roku status osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uzyskało 162 401 osób. Były wśród nich zarówno osoby, które dopiero rejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne, jak i osoby, które już wcześniej w tych rejestrach przebywały, a status ten nabyły na skutek okoliczności życiowych.

Większość bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy to kobiety – 57,7% (wobec 56,4% przed rokiem), a prawo do zasiłku posiadało 11,9% tej populacji (przed rokiem – 11,2%). Struktura społeczno-demograficzna tej grupy jest zbliżona do odpowiedniej struktury bezrobotnych ogółem.

Szczegółowa charakterystyka grup bezrobotnych zaliczonych do będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zamieszczona jest w dalszych częściach niniejszego rozdziału.

5.9.1. BEZROBOTNI DO 30 ROKU ŻYCIA

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 31 967 bezrobotnych do 30 roku życia. W porównaniu z końcem poprzedniego roku ich liczba zmniejszyła się o 8071 osób czyli 20,2% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 15,6%). Spadek tej subpopulacji bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach: od 8,3% w powiecie toruńskim do 37,8% w Bydgoszczy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP i Sprawozdania MPIP5-01 o rynku pracy (od 2015 r.)

Bezrobotni do 30 roku życia. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni do 30 roku życia			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	40 038	31 967	-8 071	-20,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	2 844	1 769	-1 075	-37,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 504	948	-556	-37,0
Grudziądz – powiat grodzki	1 414	1 103	-311	-22,0
Grudziądz – powiat ziemski	1 000	831	-169	-16,9
Toruń – powiat grodzki	1 800	1 439	-361	-20,1
Toruń – powiat ziemski	2 108	1 934	-174	-8,3
Włocławek – powiat grodzki	2 245	1 866	-379	-16,9
Włocławek – powiat ziemski	2 748	2 337	-411	-15,0
Aleksandrów Kujawski	1 525	1 169	-356	-23,3
Brodnica	1 503	1 123	-380	-25,3
Chełmno	1 232	1 003	-229	-18,6
Golub – Dobrzyń	1 413	1 092	-321	-22,7
Inowrocław	3 897	3 244	-653	-16,8
Lipno	2 488	1 966	-522	-21,0
Mogilno	1 114	909	-205	-18,4
Nakło nad Notecią	1 983	1 560	-423	-21,3
Radziejów	1 332	1 215	-117	-8,8
Rypin	1 117	884	-233	-20,9
Sępólno Krajeńskie	1 032	936	-96	-9,3
Świecie	1 896	1 435	-461	-24,3
Tuchola	1 304	1 131	-173	-13,3
Wąbrzeźno	936	799	-137	-14,6
Żnin	1 603	1 274	-329	-20,5

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Osoby do 30 roku życia stanowiły 29,8% ogółu bezrobotnych w województwie (wobec 31,5% w końcu roku poprzedniego). Największy ich udział odnotowano w powiecie lipnowskim (38,1%), najmniejszy zaś – w Bydgoszczy (20,1%).

Większość bezrobotnych do 30 roku życia to kobiety (61,4%), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 11,5% tej populacji. Żadnym stażem pracy nie legitymowało się 32,2% bezrobotnych do 30 roku życia. Najliczniejszą grupą pod względem wykształcenia były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (26,0%). Osoby pozostające w rejestrach powiatowych urzędów pracy dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 27,6% populacji bezrobotnych do 30 roku życia. Znaczne grupy wśród osób do 30 roku życia stanowili długotrwale bezrobotni (45,9%) oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (28,9%).

Analiza struktury zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni do 30 roku życia wykazuje, że przede wszystkim byli to sprzedawcy (12,7% ogółu), kucharze (4,8%) i fryzjerzy (2,6%), a wśród osób z wykształceniem wyższym pedagodzy i specjaliści ds. administracji publicznej (po 0,8% ogółu). Jednakże największą grupę wśród tych bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (31,8%).

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych do 30 roku życia. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni do 30 roku życia razem		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	31 967	100,0	19 642	100,0
z tego				
do 1	4 073	12,7	1 834	9,3
1 - 3	8 213	25,7	4 183	21,3
3 - 6	6 180	19,3	3 651	18,6
6 - 12	4 692	14,7	3 054	15,5
12 - 24	4 353	13,6	3 224	16,4
pow. 24	4 456	13,9	3 696	18,8
2. Bezrobotni wg wieku w latach	31 967	100,0	19 642	100,0
z tego				
18 - 24	16 977	53,1	9 964	50,7
25 - 34	14 990	46,9	9 678	49,3
3. Bezrobotni wg wykształcenia	31 967	100,0	19 642	100,0
z tego				
wyższe	3 875	12,1	2 837	14,4
policealne i średnie zawodowe	7 204	22,5	4 732	24,1
średnie ogólnokształcące	5 676	17,8	3 933	20,0
zasadnicze zawodowe	6 906	21,6	3 842	19,6
gimnazjalne i poniżej	8 306	26,0	4 298	21,9
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	31 967	100,0	19 642	100,0
z tego				
do 1 roku	9 511	29,8	5 918	30,1
1-5	10 488	32,8	6 279	32,0
5-10	1 607	5,0	840	4,3
10-20	56	0,2	21	0,1
bez stażu	10 305	32,2	6 584	33,5
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
w tym do 25 roku życia	16 977	53,1	9 964	50,7
długotrwale bezrobotni	14 664	45,9	10 614	54,0
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1 325	4,1	940	4,8
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	9 237	28,9	8 154	41,5
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	26	0,1	21	0,1
niepełnosprawni	597	1,9	305	1,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 77 323 osób do 30 roku życia, które stanowiły 46,1% całego „napływu” do bezrobocia.

Bezrobotni do 30 roku życia stanowili w 2015 roku 43,0% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie. W analizowanym okresie pracę podjęło 38 979 osób z tej grupy. Przede wszystkim było to **zatrudnienie niesubsydiowane (32 764 osoby, czyli 84,1% wszystkich podjąć pracy w tej grupie bezrobotnych).**

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2015 roku 6215 bezrobotnych do 30 roku życia, co stanowiło 35,9% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. Najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego wśród tych bezrobotnych było podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (1821 osób), a następnie roboty publiczne (1376 osób), prace interwencyjne (1226 osób) i podjęcie działalności gospodarczej (998 osób). W ramach korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia 410 bezrobotnych do 30 roku życia podjęło

pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 263 – podjęło pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, 1 osoba – w ramach świadczenia aktywizacyjnego.

Bilans bezrobotnych do 30 roku życia na tle bezrobotnych ogółem w 2015 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	Bezrobotni do 30 roku życia	
			osoby	udział w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu okresu poprzedzającego sprawozdanie		127 111	40 038	31,5
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		167 762	77 323	46,1
z tego	po raz pierwszy	24 233	17 876	73,8
	po raz kolejny	143 529	59 447	41,4
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	225	101	44,9
	po robotach publicznych	2 729	713	26,1
	po stażu	14 787	10 755	72,7
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	6	75,0
	po szkoleniu	7 232	3 401	47,0
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	494	13,5
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		187 618	82 153	43,8
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	90 603	38 979	43,0
	niesubsydiowanej	73 274	32 764	44,7
	w tym			
	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	757	31,8
	pracy sezonowej	2 412	1 147	47,6
	subsydiowanej	17 329	6 215	35,9
	prac interwencyjnych	3 593	1 226	34,1
	robót publicznych	5 569	1 376	24,7
	podjęcia działalności gospodarczej	2 252	998	44,3
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	5	100,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 702	1 821	38,7
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	410	100,0
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	263	100,0
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	1	16,7
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	x
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	x	x
	inne	417	120	28,8
	rozpoczęcia szkolenia	7 508	3 531	47,0
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	227	99,1
	rozpoczęcia stażu	18 262	12 252	67,1
	w tym w ramach bonu stażowego	442	441	99,8
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	15	12	80,0
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 152	596	14,4
	w tym w ramach PAI	370	48	13,0
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	1 616	448	27,7
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6 119	3 129	51,1
	odmowy ustalenia profilu pomocy	2	0	0,0
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	37 908	16 553	43,7
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	9 980	3 652	36,6
	podjęcia nauki	471	458	97,2
	osiągnięcia wieku emerytalnego	879	x	x
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 344	460	34,2
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	x	x
	innych	6 870	2 083	30,3
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy		x	3 241	x
Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		107 255	31 967	29,8
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		14 115	8 049	57,0

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku bezrobotni do 30 roku życia w liczbie 3531 osób, stanowili 47,0% wszystkich bezrobotnych podejmujących **szkolenia**. Z nowej formy aktywizacji, jaką jest bon szkoleniowy skorzystało 227 osób z tej grupy bezrobotnych.

Osoby do 30 roku życia (12252 osoby) stanowiły 67,1% bezrobotnych podejmujących **staże** w roku 2015. Z nowej formy – bonu stażowego – skorzystało 441 osób.

Prace społecznie użyteczne podjęło 596 bezrobotnych do 30 roku życia (w tej liczbie było 48 osób, które rozpoczęły tę formę aktywizacji w ramach PAI). Osoby z tej grupy stanowiły 14,4% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających prace społecznie użyteczne. **Przygotowanie zawodowe dorosłych** rozpoczęło 12 bezrobotnych do 30 roku życia.

Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych otrzymało w 2015 roku 448 bezrobotnych do 30 roku życia, co stanowiło 27,7% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych) **skorzystało 23 054 bezrobotnych do 30 roku życia**. Stanowili oni 47,2% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli wymienione formy pomocy.

W 2015 roku na finansowanie programów przeciwdziałania bezrobociu dla bezrobotnych do 30 roku życia wydano z Funduszu Pracy w województwie 144 261,6 tys. zł. Stanowiło to 44,9% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie.

5.9.2. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

W końcu grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 16 977 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 15,8% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2014 roku udział ten zmniejszył się o 1,6 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział osób do 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 8,2% w Bydgoszczy do 21,4% w powiatach lipnowskim i tucholskim.

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się o 5179 osób, czyli o 23,4% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 15,6%), przy czym liczba bezrobotnych kobiet w tym przedziale wiekowym zmniejszyła się o 20,1%, natomiast liczba mężczyzn – o 27,6%.

Bezrobotni do 25 roku życia. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni do 25 roku życia			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	22 156	16 977	-5 179	-23,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 253	718	-535	-42,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	843	490	-353	-41,9
Grudziądz – powiat grodzki	710	530	-180	-25,4
Grudziądz – powiat ziemski	567	470	-97	-17,1
Toruń – powiat grodzki	1 103	643	-460	-41,7
Toruń – powiat ziemski	1 217	1 072	-145	-11,9
Włocławek – powiat grodzki	1 102	894	-208	-18,9
Włocławek – powiat ziemski	1 504	1 262	-242	-16,1
Aleksandrów Kujawski	784	596	-188	-24,0
Brodnica	873	609	-264	-30,2
Chełmno	687	535	-152	-22,1
Golub – Dobrzyń	821	589	-232	-28,3
Inowrocław	2 182	1 764	-418	-19,2
Lipno	1 408	1 102	-306	-21,7
Mogilno	647	525	-122	-18,9
Nakło nad Notecią	1 174	870	-304	-25,9
Radziejów	753	676	-77	-10,2
Rypin	644	489	-155	-24,1
Sępólno Krajeńskie	573	517	-56	-9,8
Świecie	1 123	832	-291	-25,9
Tuchola	750	647	-103	-13,7
Wąbrzeźno	536	458	-78	-14,6
Żnin	902	689	-213	-23,6

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych do 25 roku życia odnotowano we wszystkich powiatach (od 9,8%) w powiecie sępoleńskim do 42,7% w Bydgoszczy.

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych do 25 roku życia. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni do 25 roku życia razem		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	16 977	100,0	9 964	100,0
z tego				
do 1	2 363	13,9	1 041	10,4
1 - 3	4 805	28,3	2 367	23,8
3 - 6	3 803	22,4	2 189	22,0
6 - 12	2 313	13,6	1 520	15,3
12 - 24	2 104	12,4	1 562	15,7
pow. 24	1 589	9,4	1 285	12,9
2. Bezrobotni wg wieku w latach	16 977	100,0	9 964	100,0
z tego				
18 - 24	16 977	100,0	9 964	100,0
3. Bezrobotni wg wykształcenia	16 977	100,0	9 964	100,0
z tego				
wyższe	890	5,2	654	6,6
policealne i średnie zawodowe	4 113	24,2	2 565	25,7
średnie ogólnokształcące	3 151	18,6	2 153	21,6
zasadnicze zawodowe	4 206	24,8	2 226	22,3
gimnazjalne i poniżej	4 617	27,2	2 366	23,7
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	16 977	100,0	9 964	100,0
z tego				
do 1 roku	5 014	29,5	2 932	29,4
1-5	4 726	27,8	2 706	27,2
5-10	143	0,8	58	0,6
bez stażu	7 094	41,8	4 268	42,8
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
do 30 roku życia	16 977	100,0	9 964	100,0
długotrwale bezrobotni	6 566	38,7	4 657	46,7
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	554	3,3	384	3,9
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	3 665	21,6	3 360	33,7
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	3	0,02	3	0,03
niepełnosprawni	315	1,9	154	1,5

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych do 25 roku życia to kobiety (58,7% wobec 56,3% przed rokiem), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 7,0% tej populacji (przed rokiem – 6,5%). Żadnym stażem pracy nie legitymowało się 41,8% bezrobotnych do 25 roku życia (przed rokiem – 45,2%). Najliczniejszą grupą pod względem wykształcenia były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (27,2%, wobec 26,1% przed rokiem). Osoby pozostające w rejestrach powiatowych urzędów pracy dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 21,8% populacji bezrobotnych do 25 roku życia (przed rokiem – 24,6%). Znaczne grupy wśród osób do 25 roku życia stanowili długotrwale bezrobotni (38,7%) oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (21,6%).

Analiza struktury zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni do 25 roku życia wykazuje, że przede wszystkim byli to sprzedawcy (11,7% ogółu), kucharze (4,9%) i fryzjerzy (3,5%), a wśród osób z wykształceniem wyższym specjaliści ds. administracji publicznej (0,4% ogółu) i pedagodzy (0,3% ogółu). Jednakże największą grupę wśród tych bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (41,1%).

Bilans bezrobotnych do 25 roku życia na tle bezrobotnych ogółem w 2015 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	Bezrobotni do 25 roku życia	
			osoby	udział w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu okresu poprzedzającego sprawozdanie		127 111	22 156	17,4
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		167 762	48 053	28,6
z tego	po raz pierwszy	24 233	14 619	60,3
	po raz kolejny	143 529	33 434	23,3
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	225	59	26,2
	po robotach publicznych	2 729	381	14,0
	po stażu	14 787	7 202	48,7
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	2	25,0
	po szkoleniu	7 232	1 961	27,1
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	181	5,0
	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym	187 618	50 035	26,7
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	90 603	22 473	24,8
	niesubsydiowanej	73 274	19 215	26,2
	z tego			
	w tym			
	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	305	12,8
	pracy sezonowej	2 412	751	31,1
	subsydiowanej	17 329	3 258	18,8
	z tego			
	w tym			
	prac interwencyjnych	3 593	690	19,2
	robót publicznych	5 569	741	13,3
	podjęcia działalności gospodarczej	2 252	400	17,8
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	3	60,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 702	1 045	22,2
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	179	43,7
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	148	56,3
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0,0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	x
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	x	x
	inne	417	55	13,2
	rozpoczęcia szkolenia	7 508	2 006	26,7
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	132	57,6
	rozpoczęcia stażu	18 262	8 636	47,3
	w tym w ramach bonu stażowego	442	269	60,9
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	15	8	53,3
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 152	228	5,5
	w tym w ramach PAI	370	14	3,8
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	1 616	291	18,0
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6 119	2 037	33,3
	odmowy ustalenia profilu pomocy	2	0	0,0
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	37 908	10 274	27,1
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	9 980	2 187	21,9
	podjęcia nauki	471	426	90,4
	osiągnięcia wieku emerytalnego	879	x	x
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 344	302	22,5
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	x	x
	innych	6 870	1 167	17,0
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy		x	3 197	x
Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		107 255	16 977	15,8
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		14 115	6 186	43,8

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 48 053 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 28,6% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do

roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych młodych bezrobotnych zmniejszyła się o 10,2% a ich udział w napływie ogółem zmalał o 2,1 pkt. proc.

Bezrobotni do 25 roku życia stanowili w 2015 roku 24,8% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 25,3%). W analizowanym okresie pracę podjęło 22 473 młodych bezrobotnych (o 1,1% mniej niż w roku 2014). Spadek dotyczył jedynie zatrudnienia niesubsydiowanego (o 4,3%).

**Struktura podjęć pracy przez bezrobotnych do 25 roku życia
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015 według form**

Wyszczególnienie		Podjęcia pracy w roku					
		2014 r.		2015 r.			
		osoby	%	osoby	%	zmiana	
						w osobach	w %
podjęcia pracy		22 719	100,0	22 473	100,0	-246	-1,1
z tego:							
praca niesubsydiowana		20 075	88,4	19 215	85,5	-860	-4,3
w tym	podjęcie działalności gospodarczej	b.d.	b.d.	305	1,4	x	x
	praca sezonowa	579	2,5	751	3,3	172	29,7
praca subsydiowana		2 644	11,6	3 258	14,5	614	23,2
z tego	prace interwencyjne	522	2,3	690	3,1	168	32,2
	roboty publiczne	624	2,7	741	3,3	117	18,8
	podjęcie działalności gospodarczej	442	1,9	400	1,8	-42	-9,5
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	3	0,01	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	978	4,3	1 045	4,7	67	6,9
	podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	179	0,8	x	x
	podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	b.d.	b.d.	148	0,7	x	x
	podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	inne*	78	0,3	55	0,2	-23	-29,5

b.d. - formy te nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 roku;

* w pozycji tej ujmowane jest m. in. podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” (od 2012 r.) oraz zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2015 roku 3258 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 18,8% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych do 25 roku życia podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła o 23,2%. Spadek (o 42 osoby, czyli 9,5%) odnotowano jedynie wśród osób podejmujących działalność gospodarczą. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia rozpoczynających prace interwencyjne wzrosła o 32,3%, roboty publiczne – o 18,8%, a rozpoczynających pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia zwiększyła się o 6,9%. Najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego wśród młodych bezrobotnych w dalszym ciągu pozostaje podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (32,1%, w roku poprzednim – 37,0% całego zatrudnienia subsydiowanego w tej grupie bezrobotnych).

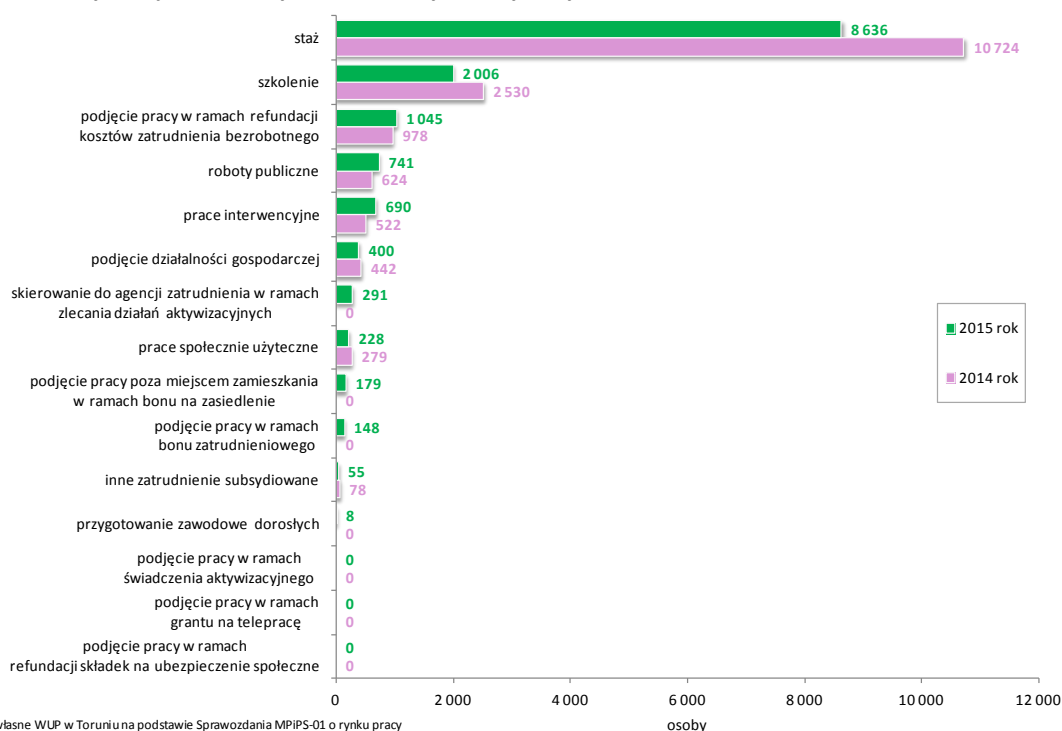
W 2015 roku wszyscy bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 179 osób do 25 roku życia podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, a 148 – podjęło pracę w ramach bonu zatrudnieniowego.

Aktywizacja bezrobotnych do 25 roku życia w wybranych formach w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Aktywizacja bezrobotnych do 25 roku życia			
	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	2 644	3 258	614	23,2
szkolenia	2 530	2 006	-524	-20,7
w tym w ramach bonu szkoleniowego	b.d.	132	x	x
staże	10 724	8 636	-2 088	-19,5
w tym w ramach bonu stażowego	b.d.	269	x	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	0	8	8	x
prace społecznie użyteczne	279	228	-51	-18,3
w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja	b.d.	14	x	x
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	b.d.	291	x	x

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku osoby do 25 roku życia w liczbie 2006 osób, stanowiły 26,7% wszystkich bezrobotnych podejmujących **szkolenia**. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zmniejszyła się o 20,7%, a udział w liczbie bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji zmniejszył się o 4,1 pkt. proc. Wśród wszystkich młodych bezrobotnych rozpoczynających szkolenia w analizowanym roku 6,6% (132 osoby) wykorzystało w tym celu nową formę aktywizacji, jaką jest bon szkoleniowy.

Aktywizacja bezrobotnych do 25 roku życia w wybranych formach w latach 2014-2015

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby do 25 roku życia (8636 osób, o 19,5% mniej niż w roku poprzednim) stanowiły 47,3% bezrobotnych podejmujących w 2015 roku **staże** (wobec 53,6% w roku poprzednim). Z nowej formy – bonu stażowego – skorzystało 269 osób (3,1% ogółu bezrobotnych do 25 roku życia podejmujących staże).

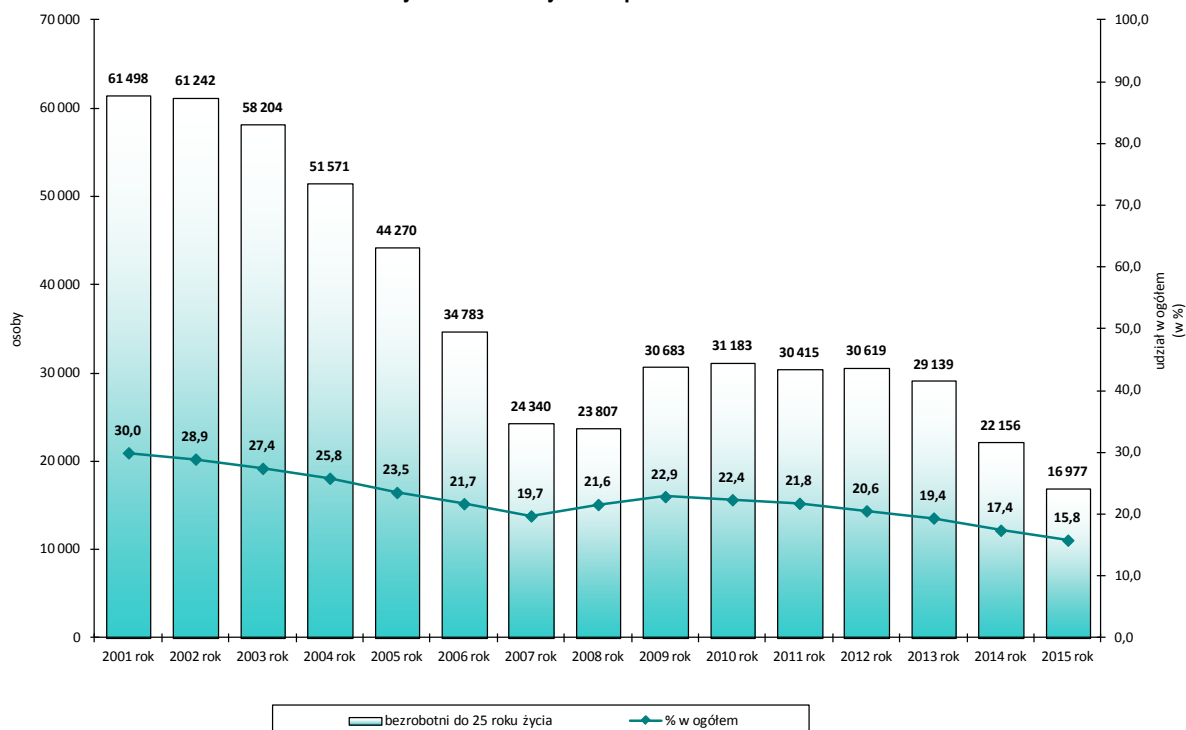
Prace społecznie użyteczne podjęło 228 bezrobotnych do 25 roku życia (o 18,3% mniej niż w roku poprzednim). W tej liczbie było 14 osób, które rozpoczęły tę formę aktywizacji w ramach PAI. Osoby młode stanowiły 5,5% wszystkich bezrobotnych rozpoczynających prace społecznie użyteczne (przed rokiem – 7,6%). **Przygotowanie zawodowe dorosłych** rozpoczęło 8 bezrobotnych do 25 roku życia (w roku poprzednim nie było takich osób).

Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych (nowa forma pomocy) otrzymało w 2015 roku 291 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 18,0% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **skorzystało 14 427 bezrobotnych do 25 roku życia (o 10,8% mniej niż w roku poprzednim)**. Osoby te stanowiły 29,5% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli wymienione formy pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 16 177 osób i 36,7%).

W 2015 roku na finansowanie programów przeciwdziałania bezrobociu dla bezrobotnych do 25 roku życia wydano z Funduszu Pracy w województwie 98 198,5 tys. zł (o 8,8% mniej niż w roku 2014). Stanowiło to 30,6% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie (w roku poprzednim – 107 711,1 tys. zł i 38,7%).

Udział bezrobotnych do 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu okresu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

5.9.3. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 27 631 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 25,8% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2014 roku udział ten wzrósł o 1,1 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział osób powyżej 50 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 18,1% w powiecie lipnowskim do 34,8% w Bydgoszczy.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni do powyżej 50 roku życia			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	31 351	27 631	-3 720	-11,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	3 929	3 061	-868	-22,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 150	1 020	-130	-11,3
Grudziądz – powiat grodzki	1 831	1 701	-130	-7,1
Grudziądz – powiat ziemski	674	544	-130	-19,3
Toruń – powiat grodzki	2 727	2 019	-708	-26,0
Toruń – powiat ziemski	1 231	1 186	-45	-3,7
Włocławek – powiat grodzki	2 594	2 370	-224	-8,6
Włocławek – powiat ziemski	1 902	1 807	-95	-5,0
Aleksandrów Kujawski	1 049	913	-136	-13,0
Brodnica	918	882	-36	-3,9
Chełmno	872	756	-116	-13,3
Golub – Dobrzyń	715	661	-54	-7,6
Inowrocław	2 963	2 742	-221	-7,5
Lipno	1 088	933	-155	-14,2
Mogilno	658	597	-61	-9,3
Nakło nad Notecią	1 330	1 184	-146	-11,0
Radziejów	736	696	-40	-5,4
Rypin	689	624	-65	-9,4
Sępólno Krajeńskie	743	658	-85	-11,4
Świecie	1 197	1 006	-191	-16,0
Tuchola	678	648	-30	-4,4
Wąbrzeźno	598	597	-1	-0,2
Żnin	1 079	1 026	-53	-4,9

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia zmniejszyła się o 3720 osób, czyli o 11,9% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 15,6%). Spadek odnotowano we wszystkich powiatach: od 0,2% w powiecie wąbrzeskim do 22,1% w Bydgoszczy.

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 roku życia razem		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	27 631	100,0	12 056	100,0
z tego				
do 1	2 114	7,7	778	6,5
1 - 3	4 277	15,5	1 703	14,1
3 - 6	3 153	11,4	1 402	11,6
6 - 12	4 291	15,5	1 700	14,1
12 - 24	4 411	16,0	1 920	15,9
pow. 24	9 385	34,0	4 553	37,8
2. Bezrobotni wg wieku w latach	27 631	100,0	12 056	100,0
z tego				
45 - 54	10 652	38,6	5 649	46,9
55 - 59	11 787	42,7	5 675	47,1
60 lat i więcej	5 192	18,8	732	6,1
3. Bezrobotni wg wykształcenia	27 631	100,0	12 056	100,0
z tego				
wyższe	814	2,9	342	2,8
policealne i średnie zawodowe	4 357	15,8	2 506	20,8
średnie ogólnokształcące	1 063	3,8	771	6,4
zasadnicze zawodowe	10 013	36,2	3 649	30,3
gimnazjalne i poniżej	11 384	41,2	4 788	39,7
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	27 631	100,0	12 056	100,0
z tego				
do 1 roku	1 856	6,7	936	7,8
1-5	2 249	8,1	977	8,1
5-10	2 890	10,5	1 467	12,2
10-20	7 254	26,3	3 613	30,0
20-30	8 235	29,8	3 190	26,5
30 i więcej	4 007	14,5	1 152	9,6
bez stażu	1 140	4,1	721	6,0
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
długotrwale bezrobotni	18 507	67,0	8 362	69,4
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	2 124	7,7	950	7,9
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	85	0,3	8	0,1
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	20	0,1	5	0,04
niepełnosprawni	2 529	9,2	1 123	9,3

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych powyżej 50 roku życia to mężczyźni (56,4% wobec 56,3% w końcu roku poprzedniego), a prawo do zasiłku posiadało 19,1% tej populacji (przed rokiem – 18,3%). Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia wciąż dominowały osoby o bardzo długim, ponad 20-letnim, stażu pracy (48,4% wobec 46,2% w końcu poprzedniego roku). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne i poniżej (41,2%, przed rokiem – 40,3%). Osoby pozostające w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 50,0% populacji bezrobotnych powyżej 50 roku życia (przed rokiem – 51,5%). Znaczne grupy wśród osób powyżej 50 roku życia stanowili długotrwale bezrobotni (67,0%) oraz niepełnosprawni (9,2%).

Analiza struktury zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni do powyżej 50 roku życia wykazuje, że przede wszystkim byli to sprzedawcy (5,6% ogółu), robotnicy gospodarczy (5,2%) i ślusarze (3,9%), a wśród osób z wykształceniem wyższym ekonomiści (0,2% ogółu) i pielęgniarki (0,2% ogółu). Jednakże największą grupę wśród tych bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (5,8%).

Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia na tle bezrobotnych ogółem w 2015 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem		Bezrobotni powyżej 50 roku życia	
		osoby		udział w ogółem	
Bezrobotni według stanu w końcu okresu poprzedzającego sprawozdanie		127 111	31 351	24,7	
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		167 762	28 633	17,1	
z tego	po raz pierwszy	24 233	2 610	10,8	
	po raz kolejny	143 529	26 023	18,1	
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	225	36	16,0	
	po robotach publicznych	2 729	1 023	37,5	
	po stażu	14 787	971	6,6	
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	0	0,0	
	po szkoleniu	7 232	1 011	14,0	
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	1 309	35,9	
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		187 618	32 353	17,2	
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	90 603	14 042	15,5	
	niesubsydiowanej	73 274	10 321	14,1	
	w tym				
	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	363	15,3	
	pracy sezonowej	2 412	347	14,4	
	subsydiowanej	17 329	3 721	21,5	
	z tego				
	prac interwencyjnych	3 593	683	19,0	
	robót publicznych	5 569	2 053	36,9	
	podjęcia działalności gospodarczej	2 252	159	7,1	
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	x	x	
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 702	617	13,1	
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	x	x	
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	x	x	
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	0,0	
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0,0	
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	x	x	
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	116	100,0	
	inne	417	93	22,3	
	rozpoczęcia szkolenia	7 508	1 018	13,6	
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	x	x	
	rozpoczęcia stażu	18 262	1 383	7,6	
	w tym w ramach bonu stażowego	442	x	x	
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	15	0	0,0	
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 152	1 415	34,1	
	w tym w ramach PAI	370	128	34,6	
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	1 616	404	25,0	
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6 119	619	10,1	
	odmowy ustalenia profilu pomocy	2	0	0,0	
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	37 908	5 998	15,8	
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	9 980	2 107	21,1	
	podjęcia nauki	471	1	0,2	
	osiągnięcia wieku emerytalnego	879	877	99,8	
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 344	689	51,3	
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	1 881	99,6	
	innych	6 870	1 919	27,9	
Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		107 255	27 631	25,8	
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		14 115	2 972	21,1	

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowały się (nabyły status osób bezrobotnych) 28 633 osoby powyżej 50 roku życia. Stanowiły one 17,1% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia zmniejszyła się o 4,1%, ale ich udział w napływie ogółem nie zmienił się.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili w 2015 roku 15,5% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 14,9%). Pracę podjęło 14 042 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 5,1% więcej niż w roku poprzednim). W większości (73,5%) było to zatrudnienie niesubsydiowane, które w odniesieniu do roku 2014 zmniejszyło się w tej grupie o 2,1%.

**Struktura podjęć pracy przez bezrobotnych powyżej 50 roku życia
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015 według form**

Wyszczególnienie		Podjęcia pracy w roku					
		2014 r.		2015 r.			
		osoby	%	osoby	%	zmiana	
						w osobach	w %
podjęcia pracy		13 364	100,0	14 042	100,0	678	5,1
z tego:							
praca niesubsydiowana		10 543	78,9	10 321	73,5	-222	-2,1
w tym	podjęcie działalności gospodarczej	b.d.	b.d.	363	2,6	x	x
	praca sezonowa	246	1,8	347	2,5	101	41,1
praca subsydiowana		2 821	21,1	3 721	26,5	900	31,9
z tego	prace interwencyjne	513	3,8	683	4,9	170	33,1
	roboty publiczne	1 550	11,6	2 053	14,6	503	32,5
	podjęcie działalności gospodarczej	212	1,6	159	1,1	-53	-25,0
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	x	x	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	454	3,4	617	4,4	163	35,9
	podjęcie pracy poa miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	x	x	x	x
	podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	b.d.	b.d.	x	x	x	x
	podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	b.d.	b.d.	x	x	x	x
	podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	b.d.	b.d.	116	0,8	x	x
	inne*	92	0,7	93	0,7	1	1,1

b.d. - formy te nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 roku;

* w pozycji tej ujmowane jest m. in. podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” (od 2012 r.) oraz zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2015 roku 3721 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 21,5% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych do powyżej 50 roku życia podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła o 31,9%. Spadek (o 53 osoby, czyli 25,0%) odnotowano jedynie wśród osób podejmujących działalność gospodarczą. Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia rozpoczynających prace interwencyjne wzrosła o 33,1%, roboty publiczne – o 32,5%, a rozpoczynających pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia zwiększyła się o 35,9%. Najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego wśród starszych bezrobotnych w dalszym ciągu pozostawały roboty publiczne (55,2%, w roku poprzednim – 54,9% całego zatrudnienia subsydiowanego w tej grupie bezrobotnych).

W 2015 roku bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 116 osób powyżej 50 roku życia podjęło pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia.

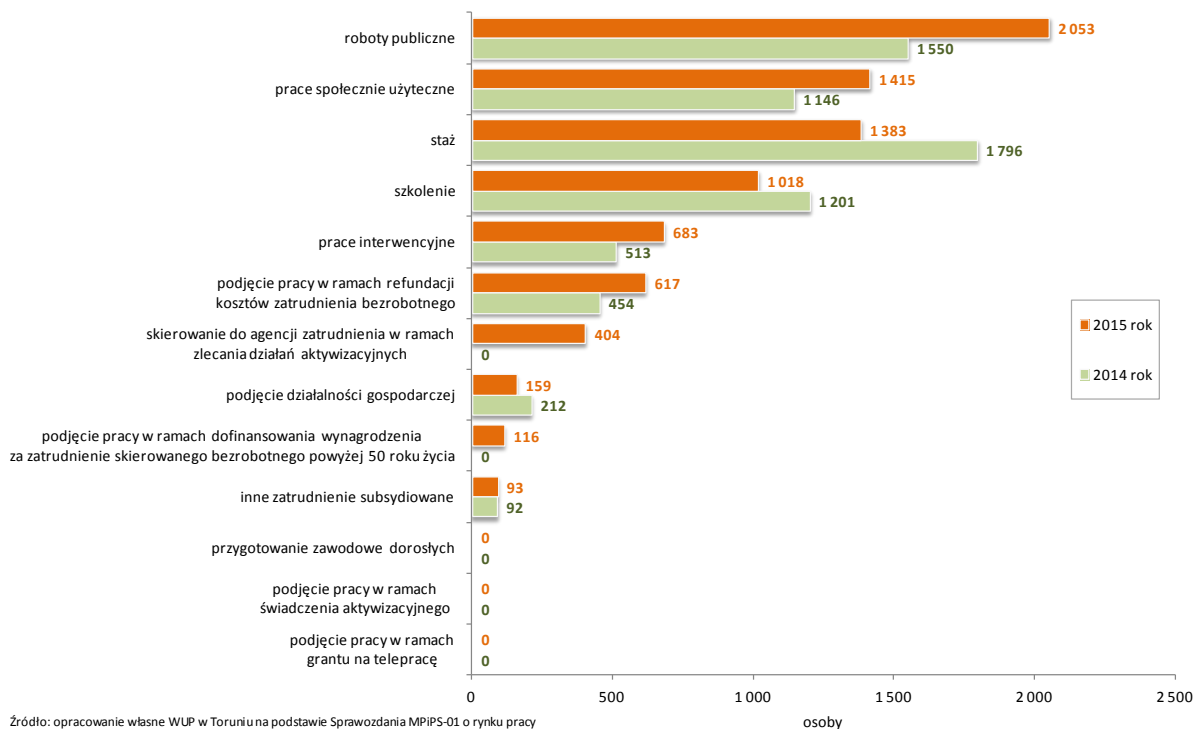
Aktywizacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia w wybranych formach w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Aktywizacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia			
	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	2 821	3 721	900	31,9
szkolenia	1 201	1 018	-183	-15,2
w tym w ramach bonu szkoleniowego	b.d.	x	x	x
staże	1 796	1 383	-413	-23,0
w tym w ramach bonu stażowego	b.d.	x	x	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0	0	x
prace społecznie użyteczne	1 146	1 415	269	23,5
w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja	b.d.	128	x	x
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	b.d.	404	x	x

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 13,6% ogółu bezrobotnych w województwie podejmujących **szkolenie** (w roku poprzednim – 14,6%). Szkolenia podjęło 1018 bezrobotnych z grupy 50+ (o 15,2% mniej niż w roku poprzednim).

Staże rozpoczęło 1383 bezrobotnych z tej grupy (o 23,0% mniej niż w roku poprzednim), którzy stanowili 7,6% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2014 – 9,0%).

Aktywizacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia w wybranych formach w latach 2014-2015

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

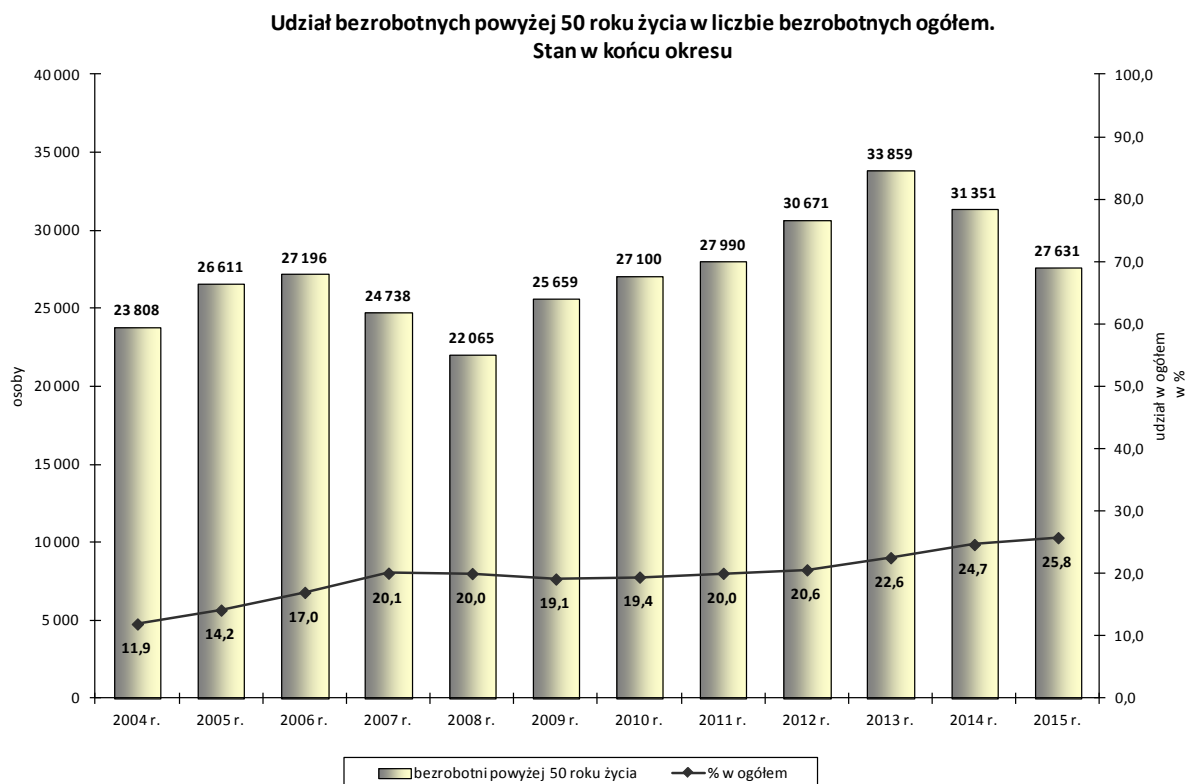
Do **prac społecznie użytecznych** skierowano 1415 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (w tej liczbie było 128 osób, które rozpoczęły tę formę aktywizacji w ramach Programu Aktywizacja i Integracja). Było to o 23,5% więcej niż w roku poprzednim. Osoby w wieku 50+ stanowiły 34,1% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim – 31,1%),

Nikt z bezrobotnych powyżej 50 roku życia nie podjął w 2015 roku **przygotowania zawodowego dorosłych** (tak samo jak w roku poprzednim).

Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych (nowa forma pomocy) otrzymało w 2015 roku 404 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 25,0% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych) **skorzystało 7941 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 14,0% więcej niż w roku poprzednim), co stanowiło 16,2% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim – 15,8%).**

W 2015 roku na finansowanie programów dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia wydano w województwie kujawsko-pomorskim z Funduszu Pracy 43 407,6 tys. zł (o 13,1% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 13,5% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie (w roku poprzednim – 13,8%).

Źródło: na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

5.9.4. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 63 149 długotrwale bezrobotnych*. Stanowili oni 58,9% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem poprzedniego roku udział ten zmniejszył się o 2,3 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 49,4% w Toruniu do 71,3% w powiecie włocławskim.

Długotrwale bezrobotni. Stan w końcu roku

Powiat	Długotrwale bezrobotni			
	2014 rok	2015 rok		
	liczba	zmiana	w %	
Województwo razem	77 740	63 149	-14 591	-18,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 479	4 474	-2 005	-30,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 580	1 879	-701	-27,2
Grudziądz – powiat grodzki	3 548	2 748	-800	-22,5
Grudziądz – powiat ziemski	1 890	1 370	-520	-27,5
Toruń – powiat grodzki	4 289	3 086	-1 203	-28,0
Toruń – powiat ziemski	3 365	2 997	-368	-10,9
Włocławek – powiat grodzki	6 661	5 671	-990	-14,9
Włocławek – powiat ziemski	6 091	5 562	-529	-8,7
Aleksandrów Kujawski	2 923	2 266	-657	-22,5
Brodnica	2 268	1 956	-312	-13,8
Chełmno	2 410	1 939	-471	-19,5
Golub – Dobrzyń	2 448	1 976	-472	-19,3
Inowrocław	7 617	6 478	-1 139	-15,0
Lipno	3 986	3 032	-954	-23,9
Mogilno	1 951	1 572	-379	-19,4
Nakło nad Notecią	3 314	2 699	-615	-18,6
Radziejów	2 480	2 279	-201	-8,1
Rypin	1 968	1 652	-316	-16,1
Sępólno Krajeńskie	1 686	1 457	-229	-13,6
Świecie	3 110	2 390	-720	-23,2
Tuchola	2 004	1 742	-262	-13,1
Wąbrzeźno	1 786	1 574	-212	-11,9
Żnin	2 886	2 350	-536	-18,6

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja ta zmniejszyła się o 14 591 osób, czyli 18,8% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 15,6%). Spadek odnotowano we wszystkich powiatach: od 8,1% w powiecie radziejowskim do 30,9% w Bydgoszczy.

* długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrach PUP łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat (z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych); nie jest to tożsame z sytuacją, gdy bezrobotny w rejestrach PUP pozostaje nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji)

Cechy społeczno-demograficzne długotrwale bezrobotnych. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Długotrwale bezrobotni razem		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	63 149	100,0	38 827	100,0
z tego				
do 1	2 732	4,3	1 427	3,7
1 - 3	6 805	10,8	3 682	9,5
3 - 6	4 949	7,8	2 867	7,4
6 - 12	6 653	10,5	3 671	9,5
12 - 24	16 089	25,5	9 901	25,5
pow. 24	25 921	41,0	17 279	44,5
2. Bezrobotni wg wieku w latach	63 149	100,0	38 827	100,0
z tego				
18 - 24	6 566	10,4	4 657	12,0
25 - 34	16 712	26,5	12 150	31,3
35 - 44	14 941	23,7	9 861	25,4
45 - 54	13 371	21,2	7 629	19,6
55 - 59	8 000	12,7	3 982	10,3
60 lat i więcej	3 559	5,6	548	1,4
3. Bezrobotni wg wykształcenia	63 149	100,0	38 827	100,0
z tego				
wyższe	3 680	5,8	2 588	6,7
policealne i średnie zawodowe	11 000	17,4	8 132	20,9
średnie ogólnokształcące	5 539	8,8	4 300	11,1
zasadnicze zawodowe	19 469	30,8	10 917	28,1
gimnazjalne i poniżej	23 461	37,2	12 890	33,2
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	63 149	100,0	38 827	100,0
z tego				
do 1 roku	11 361	18,0	7 976	20,5
1-5	15 204	24,1	9 855	25,4
5-10	9 431	14,9	5 538	14,3
10-20	9 888	15,7	5 272	13,6
20-30	6 005	9,5	2 372	6,1
30 i więcej	1 469	2,3	357	0,9
bez stażu	9 791	15,5	7 457	19,2
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
do 30 roku życia	14 664	23,2	10 614	27,3
w tym do 25 roku życia	6 566	10,4	4 657	12,0
powyżej 50 roku życia	18 507	29,3	8 362	21,5
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	5 740	9,1	3 460	8,9
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	11 927	18,9	10 572	27,2
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	104	0,2	76	0,20
niepełnosprawni	3 190	5,1	1 563	4,0

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Utrwała się struktura społeczno – demograficzna długotrwale bezrobotnych: większość tej populacji stanowiły kobiety (61,5%, wobec 59,6% przed rokiem), a prawo do zasiłku posiadał 0,6% (tak samo jak przed rokiem). Największą grupę pod względem wieku stanowiły osoby znajdujące się w przedziale 25 – 34 lata (26,5%; przed rokiem – 27,0%). Warto przy tym zaznaczyć, że – w porównaniu z końcem poprzedniego roku – wzrosła jedynie liczba osób najstarszych: liczebność

populacji w wieku 60 lat i więcej zwiększyła się o 10,8%. Ze względu na staż pracy najliczniejszą grupą były osoby poprzednio pracujące od 1 do 5 lat (24,1%; przed rokiem – 24,3%). Najliczniejszą grupę pod względem wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły jedynie szkoły gimnazjalne i poniżej (37,2%, przed rokiem – 36,5%). Osoby pozostające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 66,5% populacji długotrwale bezrobotnych (przed rokiem – 68,1%).

Bilans długotrwale bezrobotnych na tle bezrobotnych ogółem w 2015 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem		Długotrwale bezrobotni	
		osoby		udział w ogółem	
Bezrobotni według stanu w końcu okresu poprzedzającego sprawozdanie		127 111	77 740	61,2	
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		167 762	66 095	39,4	
z tego	po raz pierwszy	24 233	x	x	
	po raz kolejny	143 529	66 095	46,0	
z wiersza 2	po pracach interwencyjnych	225	58	25,8	
	po robotach publicznych	2 729	1 086	39,8	
	po stażu	14 787	5 081	34,4	
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	2	25,0	
	po szkoleniu	7 232	2 837	39,2	
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	3 345	91,6	
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		187 618	80 686	43,0	
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	90 603	33 617	37,1	
	niesubsydiowanej	73 274	26 655	36,4	
	w tym				
	podjęcie działalności gospodarczej	2 377	829	34,9	
	pracy sezonowej	2 412	935	38,8	
	subsydiowanej	17 329	6 962	40,2	
	z tego				
	prac interwencyjnych	3 593	1 509	42,0	
	robót publicznych	5 569	3 029	54,4	
	podjęcia działalności gospodarczej	2 252	643	28,6	
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	1	20,0	
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 702	1 461	31,1	
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	30	7,3	
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	73	27,8	
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	0,0	
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	1	1	100,0	
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	x	
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	116	56	48,3	
	inne	417	160	38,4	
	rozpoczęcia szkolenia	7 508	2 760	36,8	
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	31	13,5	
	rozpoczęcia stażu	18 262	7 198	39,4	
	w tym w ramach bonu stażowego	442	115	26,0	
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	15	6	40,0	
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 152	3 613	87,0	
	w tym w ramach PAI	370	338	91,4	
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	1 616	1 597	98,8	
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	6 119	3 047	49,8	
	odmowy ustalenia profilu pomocy	2	0	0,0	
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	37 908	18 003	47,5	
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	9 980	5 676	56,9	
	podjęcia nauki	471	47	10,0	
	osiągnięcia wieku emerytalnego	879	708	80,5	
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 344	591	44,0	
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	23	1,2	
	innych	6 870	3 800	55,3	
Bezrobotni według stanu w końcu okresu sprawozdawczego		107 255	63 149	58,9	
w tym zarejestrowani po raz pierwszy		14 115	5 551	39,3	

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Znaczne grupy wśród osób długotrwale bezrobotnych stanowiły osoby powyżej 50 roku życia (29,3%), oraz osoby do 30 roku życia (23,2%). Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to 18,9% tej populacji, a niepełnosprawni – 5,1%.

Analiza struktury zawodów, jakimi legitymowali się długotrwale bezrobotni wykazuje, że przede wszystkim byli to sprzedawcy (11,7% ogółu), robotnicy gospodarczy (3,6%) i kucharze (3,9%), a wśród osób z wykształceniem wyższym pedagogzy i specjaliści ds. administracji publicznej (po 0,2% ogółu). Jednakże największą grupę wśród tych bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (15,7%).

**Struktura podjęć pracy przez długotrwale bezrobotnych
w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2015 według form**

Wyszczególnienie		Podjęcia pracy w roku					
		2014 r.		2015 r.			
		osoby	%	osoby	%	zmiana	
						w osobach	w %
podjęcia pracy		34 593	100,0	33 617	100,0	-976	-2,8
z tego:							
praca niesubsydiowana		28 956	83,7	26 655	79,3	-2 301	-7,9
w tym	podjęcie działalności gospodarczej	b.d.	b.d.	829	2,5	x	x
	praca sezonowa	870	2,5	935	2,8	65	7,5
praca subsydiowana		5 637	16,3	6 962	20,7	1 325	23,5
z tego	prace interwencyjne	1 093	3,2	1 509	4,5	416	38,1
	roboty publiczne	2 476	7,2	3 029	9,0	553	22,3
	podjęcie działalności gospodarczej	739	2,1	643	1,9	-96	-13,0
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	1	0,003	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 196	3,5	1 461	4,3	265	22,2
	podjęcie pracy poa miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	b.d.	b.d.	30	0,1	x	x
	podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	b.d.	b.d.	73	0,2	x	x
	podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	b.d.	b.d.	1	0,003	x	x
	podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	b.d.	b.d.	0	0,0	x	x
	podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	b.d.	b.d.	56	0,2	x	x
	inne*	133	0,4	160	0,5	27	20,3

b.d. - formy te nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 roku;

* w pozycji tej ujmowane jest m. in. podjęcie działalności gospodarczej dzięki dotacjom z działania 6.2 PO KL w ramach projektu systemowego „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” (od 2012 r.) oraz zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 66 095 długotrwale bezrobotnych. Stanowili oni 39,4% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 15,4%, a ich udział w napływie ogółem zmalał o 5,4 pkt. proc.

Długotrwale bezrobotni stanowili w 2015 roku 37,1% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 38,6%). Pracę podjęło 33 617 długotrwale bezrobotnych (o 2,8% mniej niż w roku poprzednim). W większości (79,3%) było to zatrudnienie niesubsydiowane (26 655 osób), które w odniesieniu do roku 2014 zmniejszyło się w tej grupie o 7,9%.

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2015 roku 6962 długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 40,2% całego zatrudnienia subsydiowanego w województwie. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba długotrwale bezrobotnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła

o 23,5%. Spadek (o 96 osób, czyli 13,0%) odnotowano jedynie wśród osób podejmujących działalność gospodarczą. Liczba długotrwale bezrobotnych rozpoczynających prace interwencyjne wzrosła o 38,1%, roboty publiczne – o 22,3%, a rozpoczynających pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia zwiększyła się o 22,2%. Najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego wśród tych bezrobotnych w dalszym ciągu pozostają roboty publiczne (43,5%, w roku poprzednim – 43,9% całego zatrudnienia subsydiowanego w tej grupie bezrobotnych).

W 2015 roku bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 56 osób podjęło pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 30 osób – podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 73 osoby – podjęły pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, 1 osoba podjęła pracę w ramach grantu na telepracę.

Aktywizacja długotrwale bezrobotnych w wybranych formach w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Aktywizacja długotrwale bezrobotnych			
	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	5 637	6 962	1 325	23,5
szkolenia	3 697	2 760	-937	-25,3
w tym w ramach bonu szkoleniowego	b.d.	31	x	x
staże	8 226	7 198	-1 028	-12,5
w tym w ramach bonu stażowego	b.d.	115	x	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	0	6	6	x
prace społecznie użyteczne	3 109	3 613	504	16,2
w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja	b.d.	338	x	x
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	b.d.	1 597	x	x

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku długotrwale bezrobotni, w liczbie 2760 osób, stanowili 36,8% ogółu bezrobotnych podejmujących **szkolenia** (w roku poprzednim odpowiednio: 3697 osób i 45,0%). Z nowej formy jaką jest bon szkoleniowy skorzystało 31 długotrwale bezrobotnych.

Staże podjęło 7198 osób z tej grupy, które stanowiły 39,4% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku 2014 było to odpowiednio: 8226 osób i 41,1%). Z nowej formy jaką jest bon stażowy skorzystało 115 długotrwale bezrobotnych.

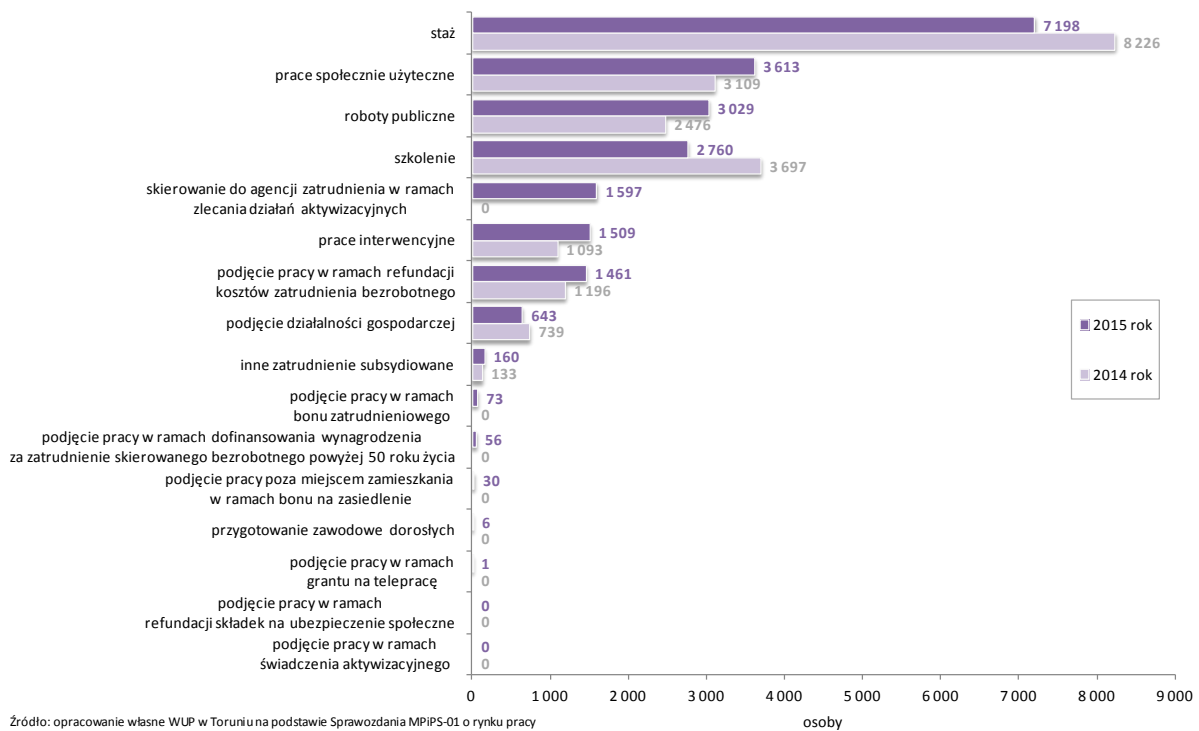
Prace społecznie użyteczne rozpoczęło 3613 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 87,0% ogółu bezrobotnych w województwie aktywizowanych w tej formie (w 2014 roku odpowiednio: 3109 osób i 84,4%). W liczbie tej było 338 osób, które zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

Przygotowanie zawodowe dorosłych rozpoczęło 6 długotrwale bezrobotnych (w roku poprzednim nie było takich osób).

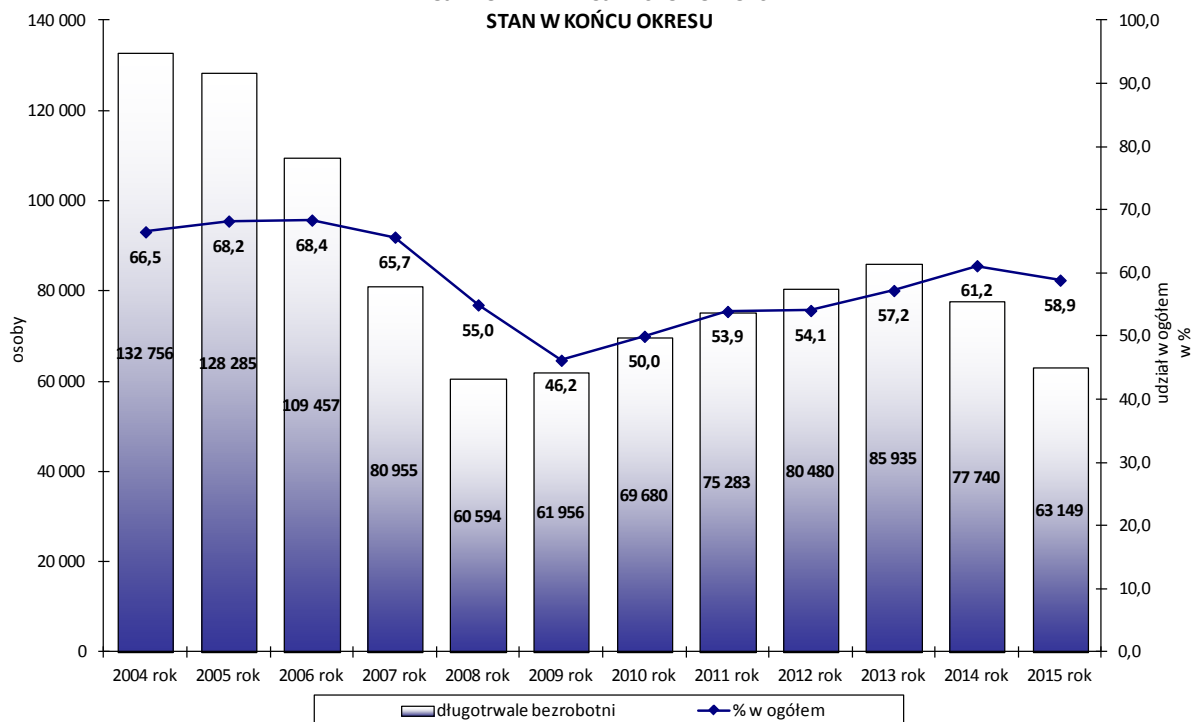
Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych (nowa forma pomocy) otrzymało w 2015 roku 1597 długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 98,8% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **skorzystało 22 136 długotrwale bezrobotnych (o 7,1% więcej niż w roku poprzednim), co stanowiło 45,3% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim – 46,8%).**

Aktywizacja długotrwale bezrobotnych w wybranych formach w latach 2014-2015

UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM. STAN W KOŃCU OKRESU

5.9.5. BEZROBOTNI KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

W końcu 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 6481 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej*.

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.
Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej razem		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	6 481	100,0	3 862	100,0
z tego				
do 1	276	4,3	169	4,4
1 - 3	729	11,2	414	10,7
3 - 6	502	7,7	290	7,5
6 - 12	864	13,3	462	12,0
12 - 24	1 253	19,3	711	18,4
pow. 24	2 857	44,1	1 816	47,0
2. Bezrobotni wg wieku w latach	6 481	100,0	3 862	100,0
z tego				
18 - 24	547	8,4	379	9,8
25 - 34	1 542	23,8	1 134	29,4
35 - 44	1 588	24,5	1 015	26,3
45 - 54	1 470	22,7	800	20,7
55 - 59	937	14,5	473	12,2
60 lat i więcej	397	6,1	61	1,6
3. Bezrobotni wg wykształcenia	6 481	100,0	3 862	100,0
z tego				
wyższe	169	2,6	140	3,6
policealne i średnie zawodowe	733	11,3	544	14,1
średnie ogólnokształcące	424	6,5	353	9,1
zasadnicze zawodowe	2 015	31,1	1 115	28,9
gimnazjalne i poniżej	3 140	48,4	1 710	44,3
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	6 481	100,0	3 862	100,0
z tego				
do 1 roku	1 356	20,9	882	22,8
1-5	1 435	22,1	840	21,8
5-10	910	14,0	485	12,6
10-20	918	14,2	462	12,0
20-30	489	7,5	204	5,3
30 i więcej	96	1,5	35	0,9
bez stażu	1 277	19,7	954	24,7
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
do 30 roku życia	1 325	20,4	940	24,3
w tym do 25 roku życia	554	8,5	384	9,9
długotrwale bezrobotni	5 740	88,6	3 460	89,6
powyżej 50 roku życia	2 124	32,8	950	24,6
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	1 079	16,6	964	25,0
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	35	0,5	29	0,8
niepełnosprawni	274	4,2	113	2,9

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

* Jest to nowa kategoria bezrobotnych, która nie była wykazywana w sprawozdaniach w roku 2014 i w związku z tym nie można dokonywać porównań z okresami wcześniejszymi.

Stanowili oni 6,0% ogółu bezrobotnych w województwie. W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 0,1% w Bydgoszczy, powiecie bydgoskim i mogileńskim do 31,0% we Włocławku. W 10 PUP takie osoby nie są wykazywane (Grudziądz, Toruń oraz powiaty: grudziądzki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, inowrocławski, radziejowski, świecki, wąbrzeski i sępoleński).

Wśród osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej większość (59,6%) stanowiły kobiety, na wsi zamieszkiwało 45,0%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 1,1% tej populacji.

Analiza struktury społeczno-demograficznej tej grupy wykazała, że dominowały w niej osoby o krótkim stażu pracy (43,1% pracowało nie dłużej niż 5 lat), jak również nie posiadające żadnego stażu pracy (19,7%). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne i poniżej (48,4%). Osoby pozostające w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 63,4% populacji bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Znaczne grupy wśród tych osób stanowili długotrwale bezrobotni (88,6%) oraz osoby starsze (32,8% ukończyło już 50 roku życia).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 3559 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, a pracę podjęły 944 osoby z tej kategorii.

5.9.6. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA

W końcu 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 18 823 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia*.

Stanowili oni 17,5% ogółu bezrobotnych w województwie. W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 11,4% we Włocławku do 24,6% w powiecie rypińskim.

Wśród osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia większość (81,9%) stanowiły kobiety, na wsi zamieszkiwało 51,2%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 16,3% tej populacji.

Były to przede wszystkim osoby młode (76,3% nie ukończyło 35 roku życia), z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (30,5%) pozostające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (44,9%), o krótkim stażu pracy (54,7% nie pracowało dłużej niż 5 lat), jak również nie posiadające żadnego stażu pracy (19,1%). Znaczną grupę stanowiły osoby posiadające status długotrwale bezrobotnych (63,4%).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 24 114 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, a pracę podjęło 12 245 osób z tej kategorii.

* Jest to nowa kategoria bezrobotnych, która nie była wykazywana w sprawozdaniach w roku 2014 i w związku z tym nie można dokonywać porównań z okresami wcześniejszymi.

**Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych posiadających
co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Stan w dniu 31.12.2015 r.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. razem		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	18 823	100,0	15 416	100,0
z tego				
do 1	1 462	7,8	859	5,6
1 - 3	3 093	16,4	2 096	13,6
3 - 6	2 641	14,0	2 032	13,2
6 - 12	3 179	16,9	2 615	17,0
12 - 24	3 484	18,5	3 111	20,2
pow. 24	4 964	26,4	4 703	30,5
2. Bezrobotni wg wieku w latach	18 823	100,0	15 416	100,0
z tego				
18 - 24	3 665	19,5	3 360	21,8
25 - 34	10 688	56,8	8 854	57,4
35 - 44	4 084	21,7	3 046	19,8
45 - 54	364	1,9	155	1,0
55 - 59	16	0,1	1	0,01
60 lat i więcej	6	0,03	0	0,0
3. Bezrobotni wg wykształcenia	18 823	100,0	15 416	100,0
z tego				
wyższe	2 020	10,7	1 826	11,8
policealne i średnie zawodowe	3 907	20,8	3 469	22,5
średnie ogólnokształcące	2 385	12,7	2 139	13,9
zasadnicze zawodowe	4 766	25,3	3 705	24,0
gimnazjalne i poniżej	5 745	30,5	4 277	27,7
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	18 823	100,0	15 416	100,0
z tego				
do 1 roku	3 846	20,4	3 345	21,7
1-5	6 441	34,2	5 293	34,3
5-10	3 353	17,8	2 412	15,6
10-20	1 462	7,8	927	6,0
20-30	122	0,6	52	0,3
30 i więcej	3	0,02	0	0,0
bez stażu	3 596	19,1	3 387	22,0
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
do 30 roku życia	9 237	49,1	8 154	52,9
w tym do 25 roku życia	3 665	19,5	3 360	21,8
długotrwale bezrobotni	11 927	63,4	10 572	68,6
powyżej 50 roku życia	85	0,5	8	0,1
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1 079	5,7	964	6,3
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	47	0,2	37	0,2
niepełnosprawni	310	1,6	236	1,5

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

5.9.7. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA

W końcu 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 206 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno

dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia*. Stanowili oni 0,2% ogółu bezrobotnych w województwie. W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 0,02% w Toruniu i powiecie świeckim do 0,6% w powiecie chełmińskim. W powiatach lipnowskim, wąbrzeskim i żnińskim nie wykazano takich osób.

**Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych posiadających
co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Stan w dniu 31.12.2015 r.**

Wyszczególnienie	Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosp. do 18 r. ż.		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	206	100,0	147	100,0
z tego				
do 1	27	13,1	18	12,2
1 - 3	42	20,4	26	17,7
3 - 6	29	14,1	17	11,6
6 - 12	41	19,9	34	23,1
12 - 24	28	13,6	21	14,3
pow. 24	39	18,9	31	21,1
2. Bezrobotni wg wieku w latach	206	100,0	147	100,0
z tego				
18 - 24	3	1,5	3	2,0
25 - 34	67	32,5	51	34,7
35 - 44	91	44,2	72	49,0
45 - 54	34	16,5	17	11,6
55 - 59	10	4,9	4	2,72
60 lat i więcej	1	0,49	0	0,0
3. Bezrobotni wg wykształcenia	206	100,0	147	100,0
z tego				
wyższe	20	9,7	17	11,6
policealne i średnie zawodowe	41	19,9	37	25,2
średnie ogólnokształcące	13	6,3	12	8,2
zasadnicze zawodowe	69	33,5	42	28,6
gimnazjalne i poniżej	63	30,6	39	26,5
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	206	100,0	147	100,0
z tego				
do 1 roku	32	15,5	25	17,0
1-5	46	22,3	35	23,8
5-10	48	23,3	34	23,1
10-20	36	17,5	21	14,3
20-30	16	7,8	10	6,8
30 i więcej	4	1,94	0	0,0
bez stażu	24	11,7	22	15,0
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
do 30 roku życia	26	12,6	21	14,3
w tym do 25 roku życia	3	1,5	3	2,0
długotrwale bezrobotni	104	50,5	76	51,7
powyżej 50 roku życia	20	9,7	5	3,4
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	35	17,0	29	19,7
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	47	22,8	37	25,2
niepełnosprawni	11	5,3	7	4,8

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

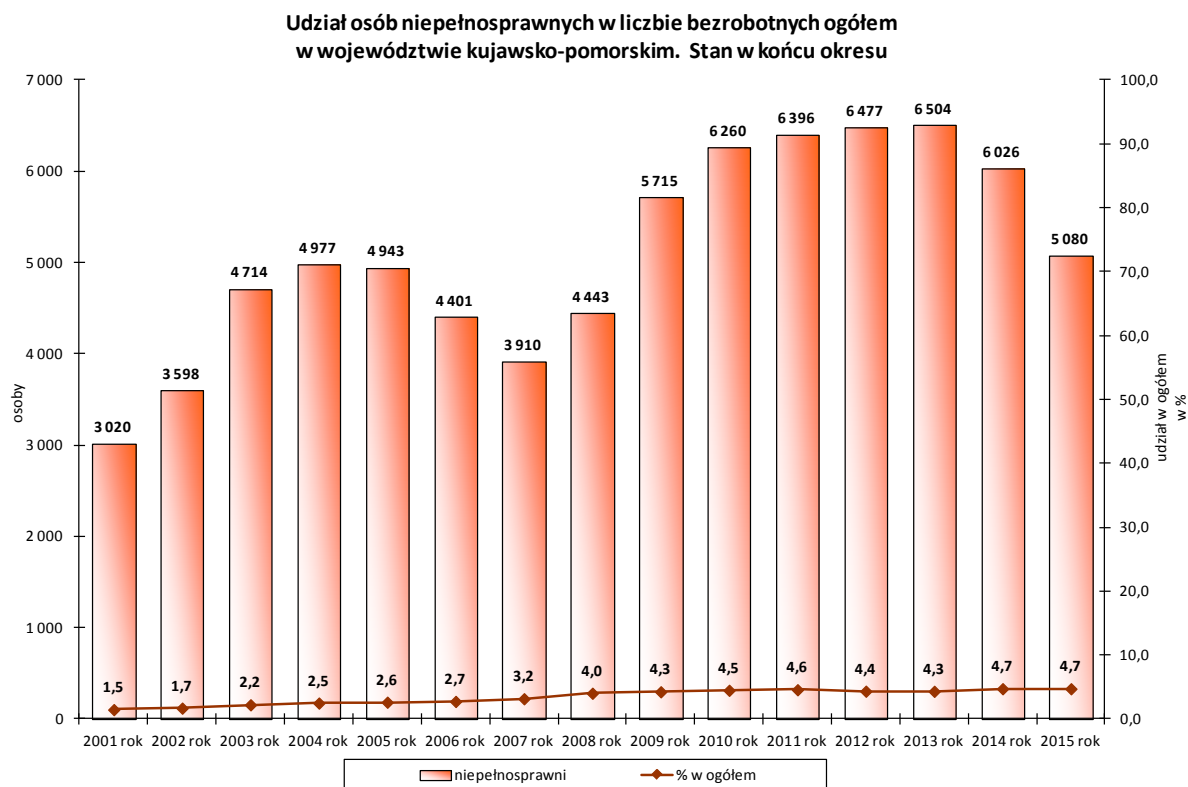
* Jest to nowa kategoria bezrobotnych, która nie była wykazywana w sprawozdaniach w roku 2014 i w związku z tym nie można dokonywać porównań z okresami wcześniejszymi.

Wśród osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia większość (71,4%) stanowiły kobiety, na wsi zamieszkiwało 42,2%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 10,2% tej populacji.

Były to przede wszystkim osoby w średnim wieku (44,2% znajdowało się w przedziale 34-44 lata), z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,5%), pozostające w rejestrach PUP nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (32,5%), o stażu pracy od 5 do 10 lat (23,3%). Znaczną grupę stanowiły osoby posiadające status długotrwale bezrobotnych (50,5%).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 300 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, a pracę podjęto 141 osób z tej kategorii.

5.9.8. BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 5080 bezrobotnych niepełnosprawnych. Stanowili oni 4,7% ogółu bezrobotnych w województwie (tak samo jak przed rokiem). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 1,8% w powiecie włocławskim do 10,7% w Bydgoszczy.

W odniesieniu do końca 2014 roku w województwie wystąpił spadek liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 946 osób (15,7%, podczas gdy liczba bezrobotnych ogółem zmniejszyła się o 15,6%). Spadek odnotowano w 22 powiatach: od 2,1% w powiecie włocławskim do 32,1% w powiecie wąbrzeskim. Wzrost wystąpił jedynie w powiecie lipnowskim (o 6,4%).

Bezrobotni niepełnosprawni. Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni niepełnosprawni			
	2014 rok	2015 rok		
		liczba	zmiana	w %
Województwo razem	6 026	5 080	-946	-15,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 166	942	-224	-19,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	279	235	-44	-15,8
Grudziądz – powiat grodzki	239	231	-8	-3,3
Grudziądz – powiat ziemski	72	52	-20	-27,8
Toruń – powiat grodzki	560	485	-75	-13,4
Toruń – powiat ziemski	174	150	-24	-13,8
Włocławek – powiat grodzki	380	346	-34	-8,9
Włocławek – powiat ziemski	141	138	-3	-2,1
Aleksandrów Kujawski	154	136	-18	-11,7
Brodnica	161	140	-21	-13,0
Chełmno	136	123	-13	-9,6
Golub-Dobrzyń	172	137	-35	-20,3
Inowrocław	483	421	-62	-12,8
Lipno	94	100	6	6,4
Mogilno	116	102	-14	-12,1
Nakło nad Notecią	311	244	-67	-21,5
Radziejów	134	110	-24	-17,9
Rypin	143	111	-32	-22,4
Sępólno Krajeńskie	151	118	-33	-21,9
Świecie	353	270	-83	-23,5
Tuchola	264	236	-28	-10,6
Wąbrzeźno	209	142	-67	-32,1
Żnin	134	111	-23	-17,2

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Blisko połowa niepełnosprawnych bezrobotnych to kobiety (49,5%, przed rokiem – 49,0%), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 18,3% tej populacji (przed rokiem – 17,9%).

Największą grupę pod względem wieku stanowiły osoby znajdujące się w przedziale 45 – 54 lata (26,2%, przed rokiem – 26,8%), natomiast pod względem stażu pracy – osoby pracujące od 10 do 20 lat i od 20 do 30 lat (łącznie – 34,2%, przed rokiem – 40,6%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne i poniżej (33,9%, wobec 33,2% w końcu 2014 r.) oraz zasadnicze zawodowe (36,7%, przed rokiem – 37,2%). Osoby pozostające w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 44,0% populacji bezrobotnych niepełnosprawnych (przed rokiem – 45,6%). Aż 62,8% bezrobotnych niepełnosprawnych posiadało status długotrwale bezrobotnych, a blisko połowa – 49,8% – to osoby powyżej 50 roku życia.

Cechy społeczno-demograficzne bezrobotnych niepełnosprawnych. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	5 080	100,0	2 517	100,0
z tego				
do 1	400	7,9	185	7,4
1 - 3	839	16,5	409	16,2
3 - 6	735	14,5	377	15,0
6 - 12	871	17,1	428	17,0
12 - 24	814	16,0	407	16,2
pow. 24	1 421	28,0	711	28,2
2. Bezrobotni wg wieku w latach	5 080	100,0	2 517	100,0
z tego				
18 - 24	315	6,2	154	6,1
25 - 34	698	13,7	371	14,7
35 - 44	982	19,3	561	22,3
45 - 54	1 330	26,2	742	29,5
55 - 59	1 149	22,6	608	24,2
60 lat i więcej	606	11,9	81	3,2
3. Bezrobotni wg wykształcenia	5 080	100,0	2 517	100,0
z tego				
wyższe	245	4,8	142	5,6
policealne i średnie zawodowe	859	16,9	552	21,9
średnie ogólnokształcące	390	7,7	263	10,4
zasadnicze zawodowe	1 866	36,7	808	32,1
gimnazjalne i poniżej	1 720	33,9	752	29,9
4. Bezrobotni wg stażu pracy w latach	5 080	100,0	2 517	100,0
z tego				
do 1 roku	614	12,1	316	12,6
1-5	843	16,6	415	16,5
5-10	767	15,1	429	17,0
10-20	1 121	22,1	581	23,1
20-30	948	18,7	412	16,4
30 i więcej	355	7,0	102	4,1
bez stażu	432	8,5	262	10,4
5. Kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
w tym				
do 30 roku życia	597	11,8	305	12,1
w tym do 25 roku życia	315	6,2	154	6,1
długotrwale bezrobotni	3 190	62,8	1 563	62,1
powyżej 50 roku życia	2 529	49,8	1 123	44,6
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	274	5,4	113	4,5
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	310	6,1	236	9,4
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	11	0,2	7	0,3

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych niepełnosprawnych pod względem stopnia niepełnosprawności wykazuje, że w dalszym ciągu dominowały wśród nich osoby niepełnosprawne w stopniu lekkim (69,6% ogółu, przed rokiem – 69,0%), natomiast jeśli chodzi o rodzaje niepełnosprawności, to końcu 2015 roku nadal dominowały osoby niepełnosprawne z powodu chorób narządów ruchu (27,2%, przed rokiem – 27,1%) i chorób psychicznych (17,1% wobec 16,8% przed rokiem).

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 8048 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 2,3% mniej niż w roku poprzednim), co stanowiło 4,8% całego napływu do bezrobocia (w roku poprzednim – 4,7%).

Zmiany w poziomie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w %	
stan w końcu roku				
razem	6 026	5 080	-946	-15,7
kobiety	2 952	2 517	-435	-14,7
z prawem do zasiłku	1 080	929	-151	-14,0
nowe rejestracje w roku				
razem	8 236	8 048	-188	-2,3
kobiety	4 022	4 003	-19	-0,5
podjęcia pracy w roku				
razem	3 582	3 687	105	2,9
kobiety	1 763	1 853	90	5,1

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W tym samym czasie pracę podjęło 3687 niepełnosprawnych bezrobotnych (o 2,9% więcej niż w roku 2014). Było to 4,1% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (wobec 4,0% w roku poprzednim).

Podjęcia pracy stanowiły 40,0% ogółu odpływu z bezrobocia osób niepełnosprawnych (w poprzednim roku – 39,8%). Przede wszystkim było to **zatrudnienie niesubsydiowane (3030 osób, czyli 82,2%)**. W odniesieniu do 2014 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane nieznacznie się zmniejszyła (o 0,2%, czyli 7 osób).

Pracę subsydiowaną podjęło 657 bezrobotnych niepełnosprawnych. Stanowiło to 17,8% wszystkich podjęć pracy w tej grupie bezrobotnych (wobec 545 osób i 15,2% w roku poprzednim) oraz 3,8% całego zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych ogółem (przed rokiem – 4,5%). W porównaniu z rokiem 2014 liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie subsydiowane wzrosła o 112 osób (20,9%). Spadek odnotowano jedynie wśród osób podejmujących zatrudnienie w zakładach pracy chronionej (łącznie o 7 osób czyli 58,3%). Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych rozpoczynających prace interwencyjne wzrosła o 17,4%, roboty publiczne – o 31,0%, liczba osób rozpoczynających pracę w ramach refundacji z FP kosztów zatrudnienia zwiększyła się o 8,0%, a na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON – o 2,7%. Najbardziej popularną formą zatrudnienia subsydiowanego wśród bezrobotnych niepełnosprawnych w dalszym ciągu pozostają roboty publiczne (40,5%, w roku poprzednim – 37,2% całego zatrudnienia subsydiowanego w tej grupie bezrobotnych).

W 2015 roku bezrobotni mieli również możliwość korzystania z nowych form wsparcia przy podejmowaniu zatrudnienia: 10 osób niepełnosprawnych podjęło pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 7 osób – rozpoczęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie oraz również 7 osób skorzystało z bonu zatrudnieniowego.

Podjęcia pracy przez bezrobotnych niepełnosprawnych w latach 2014-2015

Wyszczególnienie			2014 rok	2015 rok		
				osoby	zmiana	w %
Podjęcie pracy		1	3 582	3 687	105	2,9
z wiersza 1	praca subsydiowana	2	545	657	112	20,6
	na miejscach pracy refundowanych ze środków Funduszu Pracy	3	125	135	10	8,0
	w tym w zakładach pracy chronionej	4	2	0	-2	-100,0
	na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON	5	73	75	2	2,7
	w tym w zakładach pracy chronionej	6	10	5	-5	-50,0
	podjęcie działalności gospodarczej	7	50	50	0	0,0
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	8	x	0	x	x
	prace interwencyjne	9	86	101	15	17,4
	roboty publiczne	10	203	266	63	31,0
	praca poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	11	x	7	x	x
	praca w ramach bonu zatrudnieniowego	12	x	7	x	x
	praca w ramach świadczenia aktywizacyjnego	13	x	0	x	x
	praca w ramach grantu na telepracę	14	x	0	x	x
	praca w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	15	x	0	x	x
	praca w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	16	x	10	x	x
	praca niesubsydiowana	17	3 037	3 030	-7	-0,2
	praca sezonowa	18	71	63	-8	-11,3
	pozostałe zatrudnienie	19	2 912	2 911	-1	0,0
	podjęcie działalności gospodarczej	20	54	60	6	11,1

x - powody wyłączeń, które zostały wprowadzone nowelizacją Ustawy w połowie 2014 r. i nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 r.

Źródło: MPiPS-07 za 2014 i 2015 rok

Szkolenia rozpoczęło w 2015 roku 243 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 2,4% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 3,2% ogółu bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji (przed rokiem – 3,0%). Wśród nich były 4 osoby, które skorzystały z bonu szkoleniowego.

Staże podjęło 519 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 0,4% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 2,8% ogółu bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji (przed rokiem – 2,6%). Wśród nich było 6 osób, które skorzystały z bonu stażowego.

W 2015 roku żaden bezrobotny niepełnosprawny nie rozpoczął **przygotowania zawodowego dorosłych** (podobnie jak w roku poprzednim)*.

Prace społecznie użyteczne podjęło 212 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 11,6% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 5,1% ogółu bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2014 – 5,2%). W liczbie tej były 22 osoby, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

* Wśród bezrobotnych ogółem tę formę aktywizacji podjęło 15 osób.

Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych (nowa forma pomocy) otrzymało w 2015 roku 61 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 3,8% wszystkich bezrobotnych objętych tą formą aktywizacji.

Łącznie w 2015 roku różne formy aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staż, prace społecznie użyteczne oraz skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych) **rozpoczęło 1692 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 3,5% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tych formach (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1505 osób i 3,4%)**. W odniesieniu do 2014 roku liczba niepełnosprawnych bezrobotnych, którzy podjęli uczestnictwo w formach aktywnych wzrosła o 12,4%.

Aktywizacja bezrobotnych niepełnosprawnych w wybranych formach w latach 2014-2015

Wyszczególnienie		2014 rok	2015 rok		
				zmiana	
		osoby			w %
zatrudnienie subsydiowane	1	545	657	112	20,6
szkolenia	2	249	243	-6	-2,4
w tym w ramach bonu szkoleniowego	3	x	4	x	x
staże	4	521	519	-2	-0,4
w tym w ramach bonu stażowego	5	x	6	x	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	6	0	0	0	x
prace społecznie użyteczne	7	190	212	22	11,6
w tym w ramach PAI (Program Aktywizacja i Integracja)	8	x	22	x	x
skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	9	x	61	x	x

x - powody wyłączeń, które zostały wprowadzone nowelizacją Ustawy w połowie 2014 r. i nie były wykazywane w sprawozdaniach w 2014 r.

Źródło: MPiPS-07 za 2014 i 2015 rok

Powiatowe urzędy pracy pozyskały w 2015 roku specjalnie dla osób niepełnosprawnych 3633 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (o 19,9% więcej niż w roku poprzednim). Było to 3,8% wszystkich propozycji zgłoszonych w województwie (tak samo jak w roku poprzednim). Wzrost dotyczył jedynie propozycji zatrudnienia niesubsydiowanego (o 28,4%), natomiast spadek – zarówno propozycji zatrudnienia subsydiowanego (o 3,2%), jak i miejsc aktywizacji zawodowej (o 34,8%).

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej pozyskane przez PUP dla niepełnosprawnych w latach 2014-2015

Wyszczególnienie		2014 rok	2015 rok		
				zmiana do 2014 r.	
				liczba	%
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej razem		3 031	3 633	602	19,9
miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej		2 761	3 457	696	25,2
z tego	subsydiowane	278	269	-9	-3,2
	niesubsydiowane	2 483	3 188	705	28,4
miejsca aktywizacji zawodowej		270	176	-94	-34,8
z tego	staże	270	96	-174	-64,4
	przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0	0	x
	prace społecznie użyteczne	0	80	80	x

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-07

5.10. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU I WYKSZTAŁCENIA

W strukturze bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według wieku zauważa się wzrost udziałów roczników starszych: osoby w wieku 45 lat i więcej stanowiły w końcu 2015 r. 34,8% ogółu bezrobotnych (od 26,2% w powiecie lipnowskim do 43,6% w Bydgoszczy) i udział ten wzrósł w ciągu roku o 1,7 pkt. proc. W tym samym czasie zmniejszył się o 1,8 pkt. proc. udział osób, które nie przekroczyły 35 roku życia (z 45,0% do 43,2%). Warto przy tym zaznaczyć, że przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 15,6%, wzrost odnotowano jedynie w grupie najstarszych bezrobotnych (pow. 60 roku życia) – o 12,1%.

Bezrobotni według wieku. Stan w końcu roku

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0	-19 856	-15,6
z tego w grupach wieku:						
18 - 24 lata	22 156	17,4	16 977	15,8	-5 179	-23,4
25 - 34 lata	35 099	27,6	29 324	27,3	-5 775	-16,5
35 - 44 lata	27 784	21,9	23 629	22,0	-4 155	-15,0
45 - 54 lata	24 014	18,9	20 346	19,0	-3 668	-15,3
55 - 59 lat	13 428	10,6	11 787	11,0	-1 641	-12,2
60 lat i więcej	4 630	3,6	5 192	4,8	562	12,1

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych pod względem wieku i płci wykazała, że w dalszym ciągu wśród kobiet nieco większy był udział osób młodszych: 47,7% kobiet (przed rokiem – 48,8%) nie ukończyło 34 roku życia. Wśród mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 37,4% (przed rokiem – 40,0%).

Struktura bezrobotnych według wieku i płci. Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	107 255	100,0	60 367	100,0	46 888	100,0
z tego w grupach wieku:						
18 - 24 lata	16 977	15,8	9 964	16,5	7 013	15,0
25 - 34 lata	29 324	27,3	18 809	31,2	10 515	22,4
35 - 44 lata	23 629	22,0	14 208	23,5	9 421	20,1
45 - 54 lata	20 346	19,0	10 979	18,2	9 367	20,0
55 - 59 lat	11 787	11,0	5 675	9,4	6 112	13,0
60 lat i więcej	5 192	4,8	732	1,2	5 192	11,1

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

Struktura bezrobotnych pod względem wykształcenia nie zmieniła się w ciągu 2015 roku w sposób istotny, chociaż zauważalny jest powolny wzrost udziałów grup osób z wykształceniem wyższym. Wciąż najbardziej liczne były grupy bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (32,9%; od 24,0% w powiecie żnińskim do 42,3% w powiecie grudziądzkim) oraz zasadniczym zawodowym (29,9%; od 22,0% w powiecie rypińskim do 38,7% w powiecie żnińskim). Najmniej liczna była grupa bezrobotnych z wykształceniem wyższym (8,4%). Spadek liczby bezrobotnych wystąpił we wszystkich kategoriach według wykształcenia: od 13,7% wśród osób z wykształceniem wyższym do 17,0% wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

Bezrobotni według wykształcenia. Stan w końcu roku

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0	-19 856	-15,6
z tego z wykształceniem:						
wyższym	10 390	8,2	8 968	8,4	-1 422	-13,7
policealnym i średnim zawodowym	24 473	19,3	20 323	18,9	-4 150	-17,0
średnim ogólnokształcącym	12 341	9,7	10 580	9,9	-1 761	-14,3
zasadniczym zawodowym	38 653	30,4	32 102	29,9	-6 551	-16,9
gimnazjalnym i poniżej	41 254	32,5	35 282	32,9	-5 972	-14,5

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotne kobiety legitymują się wyższym poziomem wykształcenia niż mężczyźni. Dotyczy to zwłaszcza osób z wykształceniem wyższym i średnim (w tych grupach kobiety stanowią większość).

Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia i płci. Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	107 255	100,0	60 367	100,0	46 888	100,0
z tego z wykształceniem:						
wyższym	8 968	8,4	6 249	10,4	2 719	5,8
policealnym i średnim zawodowym	20 323	18,9	13 729	22,7	6 594	14,1
średnim ogólnokształcącym	10 580	9,9	7 486	12,4	3 094	6,6
zasadniczym zawodowym	32 102	29,9	15 815	26,2	16 287	34,7
gimnazjalnym i poniżej	35 282	32,9	17 088	28,3	18 194	38,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.11. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Analiza struktury bezrobotnych pod względem stażu pracy wykazała, że w końcu 2015 roku w dalszym ciągu najbardziej liczna była grupa bezrobotnych, którzy przed rejestracją w PUP pracowali od 1 roku do 5 lat (24,0% wobec 23,9% w końcu roku 2014), natomiast najmniej liczna – grupa bezrobotnych o stażu pracy 30 lat i więcej (3,8% ogółu bezrobotnych; tak samo jak przed rokiem). Spadek liczebności wystąpił we wszystkich przedziałach stażu pracy.

Bezrobotni według stażu pracy. Stan w końcu roku

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0	-19 856	-15,6
z tego ze stażem pracy:						
do 1 roku	20 235	15,9	18 281	17,0	-1 954	-9,7
1 - 5 lat	30 366	23,9	25 750	24,0	-4 616	-15,2
5 - 10 lat	19 325	15,2	16 499	15,4	-2 826	-14,6
10 - 20 lat	19 758	15,5	16 649	15,5	-3 109	-15,7
20 - 30 lat	12 524	9,9	10 364	9,7	-2 160	-17,2
30 i więcej	4 838	3,8	4 064	3,8	-774	-16,0
bez stażu	20 065	15,8	15 648	14,6	-4 417	-22,0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby dotychczas niepracujące (bez stażu pracy) stanowiły 14,6% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 15,8%). Wskaźnik ten wyniósł w poszczególnych powiatach od 6,9% w Bydgoszczy do 28,5% w powiecie lipnowskim.

Nie zmieniła się w istotny sposób struktura bezrobotnych pod względem stażu pracy i płci: wśród kobiet, większe niż wśród mężczyzn, były udziały osób bez stażu, bądź o bardzo krótkim stażu pracy.

Struktura bezrobotnych według stażu pracy i płci. Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	107 255	100,0	60 367	100,0	46 888	100,0
z tego ze stażem pracy:						
do 1 roku	18 281	17,0	11 750	19,5	6 531	13,9
1 - 5 lat	25 750	24,0	15 228	25,2	10 522	22,4
5 - 10 lat	16 499	15,4	9 000	14,9	7 499	16,0
10 - 20 lat	16 649	15,5	8 444	14,0	8 205	17,5
20 - 30 lat	10 364	9,7	4 162	6,9	6 202	13,2
30 lat i więcej	4 064	3,8	1 173	1,9	2 891	6,2
bez stażu	15 648	14,6	10 610	17,6	5 038	10,7

Źródło: Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy wykazała, że **w dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby, które w rejestrach PUP pozostają dłużej niż 12 miesięcy (nieprzerwanie od dnia ostatniej rejestracji; nie jest to grupa tożsama z grupą długotrwale bezrobotnych)**. Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 roku takie osoby stanowiły 39,9% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 42,2%). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 28,4% w powiecie grudziądzkim do 51,5% w powiecie radziejowskim.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy. Stan w końcu roku

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0	-19 856	-15,6
z tego						
do 1 miesiąca	12 750	10,0	10 843	10,1	-1 907	-15,0
od 1 do 3 miesięcy	23 286	18,3	21 168	19,7	-2 118	-9,1
od 3 do 6 miesięcy	17 750	14,0	15 828	14,8	-1 922	-10,8
od 6 do 12 miesięcy	19 625	15,4	16 648	15,5	-2 977	-15,2
od 12 do 24 miesięcy	22 365	17,6	16 120	15,0	-6 245	-27,9
powyżej 24 miesięcy	31 335	24,7	26 648	24,8	-4 687	-15,0

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 o rynku pracy

Kobietom trudniej jest niż mężczyznom znaleźć pracę: udział osób pozostających bez pracy ponad rok wyniósł wśród kobiet 45,6% (wśród mężczyzn – 32,4%).

Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy i płci.

Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	107 255	100,0	60 367	100,0	46 888	100,0
z tego						
do 1 miesiąca	10 843	10,1	4 615	7,6	6 228	13,3
1 - 3 miesiące	21 168	19,7	10 258	17,0	10 910	23,3
3 - 6 miesięcy	15 828	14,8	8 766	14,5	7 062	15,1
6 - 12 miesięcy	16 648	15,5	9 174	15,2	7 474	15,9
12 - 24 miesięcy	16 120	15,0	9 920	16,4	6 200	13,2
powyżej 24 miesięcy	26 648	24,8	17 634	29,2	9 014	19,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.12. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

W końcu 2015 roku wśród bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak przed rokiem, najwięcej było osób, które poprzednio pracowały (według PKD 2007) w *Przetwórstwie przemysłowym* – 17,6% ogółu (wobec 18,2% przed rokiem) oraz w *Handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle* – 16,1% ogółu (przed rokiem – 16,0%). Dla 6,5% ogółu bezrobotnych powiatowe urzędy pracy nie mogły zidentyfikować rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (w roku poprzednim – 5,8%). Łącznie osoby poprzednio pracujące stanowiły 85,4% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w regionie (przed rokiem – 84,2%).

Wśród osób bezrobotnych, które w 2015 roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne (napływ), najwięcej było pracowników wywodzących się z następujących sekcji PKD 2007: *Przetwórstwo przemysłowe* (15,9%, w roku poprzednim – 16,1%), *Handel hurtowy i detaliczny...* (15,3%, bez zmian), *Budownictwo* (9,4%, w roku poprzednim – 9,6%), *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (7,3%, przed rokiem – 6,4%), *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne* (6,1%, przed rokiem – 5,7%) oraz *Pozostała działalność usługowa* (5,7%, wobec 5,5% przed rokiem).

Dla 6,6% osób zgłaszających się do PUP nie można było określić rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (w roku poprzednim – 6,0%), natomiast osoby dotychczas niepracujące to 15,4% napływu (w roku poprzednim – 17,6%).

5.13. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Od 1 stycznia 2015 roku obowiązuje Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, które zmieniło wcześniej obowiązujące przepisy w tej dziedzinie. W związku z tym nie jest możliwe dokonywanie szczegółowych porównań w zakresie zawodów jakimi dysponowali bezrobotni w 2015 roku z okresami wcześniejszymi.

Analiza struktury bezrobotnych pod względem zawodów, jakimi dysponowali wykazała, że **w dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem – 15 893 osoby (14,8% ogółu bezrobotnych).**

Poza tą grupą, najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych to: sprzedawca (10,8% ogółu bezrobotnych), robotnik gospodarczy (3,2% ogółu), kucharz (3,0% ogółu), ślusarz (2,4% ogółu), technik ekonomista (2,1% ogółu) oraz pomocniczy robotnik budowlany (2,1% ogółu).

Wśród osób z wykształceniem wyższym najwięcej było: pedagogów (0,5% ogółu bezrobotnych), ekonomistów (0,3% ogółu), pozostałych specjalistów do spraw zarządzania i organizacji (0,2% ogółu) oraz specjalistów do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych (0,2% ogółu).

Wśród osób, które w 2015 roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne, najwięcej – podobnie jak w latach poprzednich – było osób bez zawodu (31 555 osób czyli 18,8% całego napływu). Najczęściej występujące zawody wśród noworejestrujących się bezrobotnych w analizowanym okresie to: sprzedawca (8,8% napływu), kucharz (2,6%), robotnik gospodarczy (2,6%), ślusarz (2,2% całego napływu do bezrobocia).

Wśród napływu osób z wykształceniem wyższym najwięcej było: pedagogów (0,8% nowych rejestracji bezrobotnych ogółem), specjalistów administracji publicznej (0,7%), pozostałych specjalistów do spraw zarządzania i organizacji (0,4%), specjalistów do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych (0,3%) oraz ekonomistów (0,3% całego napływu do bezrobocia).

6. POSZUKUJĄCY PRACY

Według stanu w końcu 2015 roku w rejestrach PUP w województwie kujawsko-pomorskim pozostawały 1964 osoby poszukujące pracy (nie mają one statusu bezrobotnych). W odniesieniu do końca poprzedniego roku populacja ta zmniejszyła się o 8,9%.

Poszukujący pracy. Stan w końcu okresu

Powiat	Poszukujący pracy			
	2014 rok	2015 rok		
	liczba	zmiana	w %	
Województwo razem	2 156	1 964	-192	-8,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	280	242	-38	-13,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	67	55	-12	-17,9
Grudziądz – powiat grodzki	114	86	-28	-24,6
Grudziądz – powiat ziemski	30	41	11	36,7
Toruń – powiat grodzki	319	291	-28	-8,8
Toruń – powiat ziemski	56	72	16	28,6
Włocławek – powiat grodzki	271	255	-16	-5,9
Włocławek – powiat ziemski	79	81	2	2,5
Aleksandrów Kujawski	110	99	-11	-10,0
Brodnica	73	71	-2	-2,7
Chełmno	62	44	-18	-29,0
Golub-Dobrzyń	51	37	-14	-27,5
Inowrocław	71	73	2	2,8
Lipno	62	74	12	19,4
Mogilno	11	11	0	0,0
Nakło nad Notecią	60	39	-21	-35,0
Radziejów	77	64	-13	-16,9
Rypin	66	45	-21	-31,8
Sępólno Krajeńskie	34	33	-1	-2,9
Świecie	110	116	6	5,5
Tuchola	53	56	3	5,7
Wąbrzeźno	43	30	-13	-30,2
Żnin	57	49	-8	-14,0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek odnotowano w 15 powiatach (od 2,7% w powiecie brodnickim do 35,0% w powiecie nakielskim), w powiecie mogileńskim liczba poszukujących pracy nie zmieniła się, natomiast wzrost wystąpił w 7 powiatach (od 2,5% w powiecie włocławskim do 36,7% w powiecie grudziądzkim).

Kobiety stanowiły 41,0% populacji poszukujących pracy (przed rokiem – 41,4%). Analiza struktury poszukujących pracy według cech społeczno – demograficznych wykazała, że pod względem wieku były to przede wszystkim osoby w przedziałach 35-44 lata (22,4%, przed rokiem – 19,9%) i 45-54 lata – 22,2% (przed rokiem – 22,0%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (30,7%, przed rokiem – 29,5%), pod względem stażu pracy – osoby bez stażu (25,0% wobec 25,2% w końcu roku 2014), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy najliczniejsza była grupa osób przebywających w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy

(51,4%, przed rokiem – 52,7%). Blisko połowa poszukujących pracy – 47,8%, wobec 50,2% w końcu roku poprzedniego – to osoby niepełnosprawne niepozostające w zatrudnieniu.

Cechy społeczno - demograficzne poszukujących pracy.

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Poszukujący pracy		Kobiety	
	osoby	%	osoby	%
Ogółem	1 964	100,0	806	100,0
wiek w latach				
18 - 24	128	6,5	58	7,2
25 - 34	362	18,4	168	20,8
35 - 44	440	22,4	175	21,7
45 - 54	436	22,2	196	24,3
55 - 59	305	15,5	141	17,5
60 lat i więcej	293	14,9	68	8,4
czas pozostawania bez pracy w miesiącach				
do 1	161	8,2	52	6,5
1 - 3	336	17,1	141	17,5
3 - 6	237	12,1	103	12,8
6 - 12	220	11,2	90	11,2
12 - 24	216	11,0	86	10,7
pow. 24	794	40,4	334	41,4
wykształcenie				
wyższe	199	10,1	114	14,1
policealne i średnie zawodowe	427	21,7	206	25,6
średnie ogólnokształcące	194	9,9	102	12,7
zasadnicze zawodowe	542	27,6	175	21,7
gimnazjalne i poniżej	602	30,7	209	25,9
staż pracy w latach				
do 1 roku	328	16,7	132	16,4
1 - 5	311	15,8	134	16,6
5 - 10	230	11,7	79	9,8
10 - 20	326	16,6	146	18,1
20 - 30	198	10,1	79	9,8
30 lat i więcej	80	4,1	17	2,1
bez stażu	491	25,0	219	27,2

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano 3190 osób poszukujących pracy (o 3,8% więcej niż w roku poprzednim). W tym samym czasie z rejestrów wyłączono 3382 takie osoby (o 4,0% więcej). Główne powody wyłączenia z ewidencji poszukujących pracy to niepotwierdzenie zainteresowania pomocą określoną w ustawie (38,2%, w roku poprzednim – 42,8%) oraz dobrowolna rezygnacja (25,8%, w roku 2014 było to 28,0%). Zatrudnienie podjęły 82 osoby poszukujące pracy – 2,4% wszystkich poszukujących pracy wyłączonych z ewidencji. (w roku 2014 było to odpowiednio: 73 osoby i 2,2%).

Dynamika zmian wśród poszukujących pracy

Wyszczególnienie	2014 rok	2015 rok	zmiana	
	osoby		w %	
stan w końcu roku				
razem	2 156	1 964	-192	-8,9
kobiety	893	806	-87	-9,7
nowe rejestracje w roku				
razem	3 074	3 190	116	3,8
kobiety	1 232	1 339	107	8,7
wyłączenia z ewidencji w roku				
razem	3 252	3 382	130	4,0
kobiety	1 339	1 426	87	6,5
w tym podjęcia pracy w roku				
razem	73	82	9	12,3
kobiety	25	34	9	36,0

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy

W 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim indywidualne plany działania (IPD) przygotowano dla 1315 poszukujących pracy (w tym 42,9% stanowiły kobiety). W roku 2014 było to odpowiednio: 1382 osoby, w tym 47,7% kobiet).

Realizację IPD w 2014 roku przerwało 1112 poszukujących pracy, w tym 39,7% kobiet (w roku poprzednim: 891 osób, w tym 44,1% kobiet), natomiast 901 osób, w tym 46,1% kobiet, zakończyło realizację indywidualnych planów działania (w roku 2014 odpowiednio: 865 osób, w tym 48,4% kobiet).

W końcu 2015 roku w trakcie realizacji IPD w województwie kujawsko-pomorskim było 1239 poszukujących pracy, w tym 44,2% kobiet (wobec 868 osób, w tym 44,8% kobiet przed rokiem).

TABELA 1. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.	
		liczba	wzrost/spadek 2014 r. = 100%
Ogółem	127 111	107 255	-19 856
z tego:			
- osoby poprzednio pracujące	107 046	91 607	-15 439
w tym zwolnione z przyczyn zakładu pracy	5 434	4 268	-1 166
- osoby dotychczas niepracujące	20 065	15 648	-4 417
			78,0
Meżczyźni	57 033	46 888	-10 145
z tego:			
- osoby poprzednio pracujące	50 057	41 850	-8 207
w tym zwolnione z przyczyn zakładu pracy	2 447	1 904	-543
- osoby dotychczas niepracujące	6 976	5 038	-1 938
			72,2
Kobiety	70 078	60 367	-9 711
z tego:			
- osoby poprzednio pracujące	56 989	49 757	-7 232
w tym zwolnione z przyczyn zakładu pracy	2 987	2 364	-623
- osoby dotychczas niepracujące	13 089	10 610	-2 479
			81,1
			84,4
			85,6
			78,5
			82,2
			83,6
			77,8
			72,2
			86,1
			87,3
			79,1
			81,1

TABELA 2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA

Stan w końcu okresu

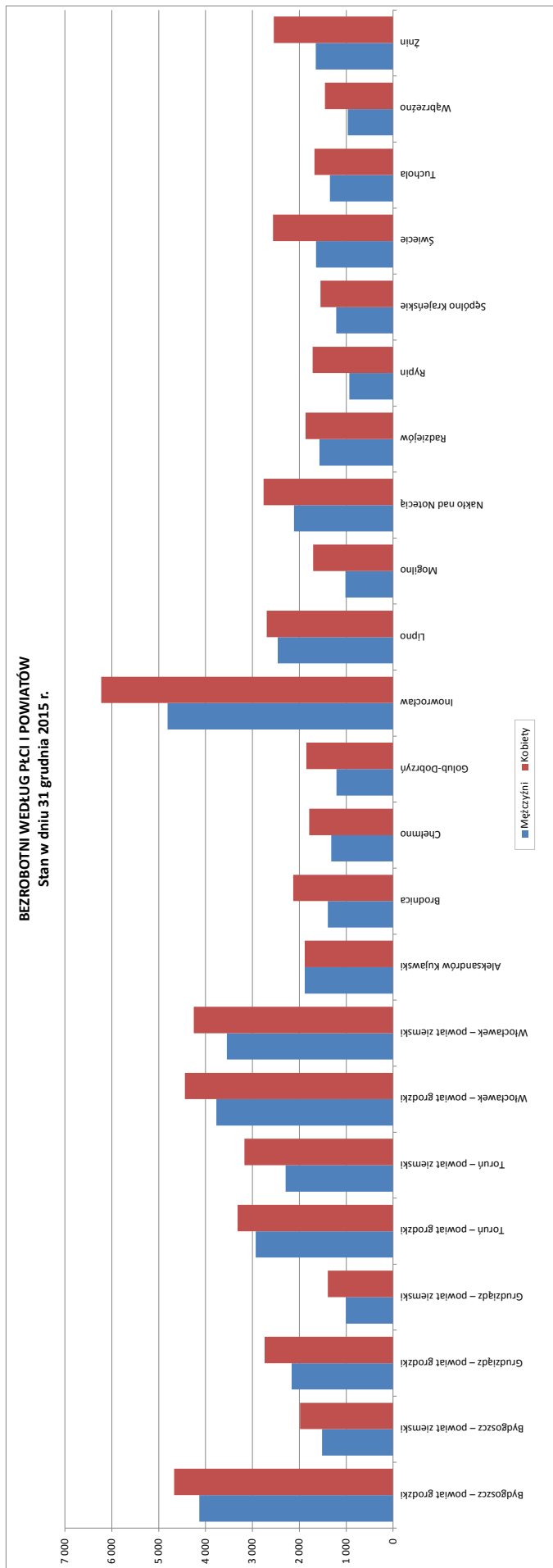
Powiat	Bezrobotni zarejestrowani			Stopa bezrobocia		
	2014 r.	2015 r.		2014 r.	2015 r.	
			zmiana			zmiana (w pkt. proc.)
	osoby			%		
Polska	1 825 180	1 563 339	-261 841	12,0	10,3	-1,7
Województwo kujawsko-pomorskie razem	127 111	107 255	-19 856	16,3	13,8	-2,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	12 114	8 803	-3 311	8,2	6,2	-2,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 699	3 501	-1 198	12,3	9,8	-2,5
Grudziądz – powiat grodzki	5 862	4 904	-958	18,4	14,8	-3,6
Grudziądz – powiat ziemski	2 968	2 397	-571	23,8	17,7	-6,1
Toruń – powiat grodzki	7 430	6 247	-1 183	9,4	7,6	-1,8
Toruń – powiat ziemski	6 169	5 464	-705	19,1	17,3	-1,8
Włocławek – powiat grodzki	9 327	8 209	-1 118	18,9	16,9	-2,0
Włocławek – powiat ziemski	8 599	7 801	-798	25,0	23,4	-1,6
Aleksandrów Kujawski	4 584	3 765	-819	22,2	18,4	-3,8
Brodnica	4 073	3 518	-555	13,5	11,8	-1,7
Chełmno	3 717	3 110	-607	22,3	18,7	-3,6
Golub-Dobrzyń	3 682	3 057	-625	21,1	18,1	-3,0
Inowrocław	12 408	11 037	-1 371	22,5	19,1	-3,4
Lipno	6 257	5 161	-1 096	24,5	22,1	-2,4
Mogilno	3 251	2 722	-529	19,9	17,4	-2,5
Nakło nad Notecią	5 873	4 872	-1 001	20,9	18,4	-2,5
Radziejów	3 701	3 441	-260	22,7	21,2	-1,5
Rypin	3 112	2 647	-465	18,7	16,4	-2,3
Sępólno Krajeńskie	3 058	2 760	-298	21,2	19,1	-2,1
Świecie	5 285	4 200	-1 085	15,3	12,6	-2,7
Tuchola	3 377	3 024	-353	19,1	17,2	-1,9
Wąbrzeźno	2 741	2 419	-322	20,9	18,4	-2,5
Żnin	4 824	4 196	-628	19,9	17,7	-2,2

TABELA 3. BEZROBOTNI W POWIATACH WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Powiat																							
	w liczbach bezwzględnych																							
	w %																							
	Województwo razem	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Torun – powiat grodzki	Torun – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Złnin
	Ogółem	8 803	3 501	4 904	2 397	6 247	5 464	8 209	7 801	3 765	3 518	3 110	3 057	11 037	5 161	2 722	4 872	3 441	2 647	2 760	4 200	3 024	2 419	4 196
	Mężczyźni	4 131	1 516	2 162	1 006	2 930	2 295	3 769	3 548	1 883	1 390	1 321	1 206	4 811	2 463	1 018	2 112	1 573	933	1 214	1 641	1 349	967	1 650
Kobiety	4 672	1 985	2 742	1 391	3 317	3 169	4 440	4 253	1 882	2 128	1 789	1 851	6 226	2 698	1 704	2 760	1 868	1 714	1 546	2 559	1 675	1 452	2 546	
	Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	Mężczyźni	46,9	43,3	44,1	42,0	46,9	42,0	45,9	45,5	50,0	39,5	42,5	39,5	43,6	47,7	37,4	43,3	45,7	35,2	44,0	39,1	44,6	40,0	39,3
	Kobiety	53,1	56,7	55,9	58,0	53,1	58,0	54,1	54,5	50,0	60,5	57,5	60,5	56,4	52,3	62,6	56,7	54,3	64,8	56,0	60,9	55,4	60,0	60,7

BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI I POWIATÓW
Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

**TABELA 4. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW" I WYREJESTROWANI "ODPŁYW"
W 2015 ROKU**

Wyszczególnienie		2014 r.	2015 r.						
			ogółem	mężczyźni	kobiety	w odsetkach			
							osoby		
Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozdawczym		174 484	167 762	85 511	82 251	100,0			
z tego	po raz pierwszy	26 593	24 233	12 020	12 213	14,4			
	po raz kolejny	147 891	143 529	73 491	70 038	85,6			
w tym powracający do rejestracji:									
	po pracach interwencyjnych	544	225	118	107	0,1			
	po robotach publicznych	2 087	2 729	1 346	1 383	1,6			
	po stażu	17 010	14 787	4 880	9 907	8,8			
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	6	8	5	3	0,0			
	po szkoleniu	7 867	7 232	4 092	3 140	4,3			
	po pracach społecznie użytecznych	3 413	3 651	1 366	2 285	2,2			
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie sprawozdawczym		198 232	187 618	95 656	91 962	100,0			
z tego z przyczyn	z tego	podjęcia pracy w okresie sprawozdawczym	89 714	90 603	45 786	44 817	48,3		
		niesubsydiowanej		77 504	73 274	36 418	36 856	39,1	
			w tym	podjęcie działalności gospodarczej	x	2 377	1 532	845	1,3
				pracy sezonowej	1 955	2 412	1 211	1 201	1,3
		subsydiowanej	12 210	17 329	9 368	7 961	9,2		
		z tego	prac interwencyjnych	2 115	3 593	1 698	1 895	1,9	
			robót publicznych	4 074	5 569	2 819	2 750	3,0	
			podjęcia działalności gospodarczej	2 307	2 252	1 264	988	1,2	
			w tym w ramach bonu na zasiedlenie	x	5	4	1	0,0	
			podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 375	4 702	2 924	1 778	2,5	
			podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	410	226	184	0,2	
			podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	263	127	136	0,1	
			podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	x	6	0	6	0,0	
			podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	x	1	0	1	0,0	
			podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	0	0	0	0,0	
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	116	84	32	0,1		
		inne	339	417	226	191	0,2		
		rozpoczęcia szkolenia	8 220	7 508	4 287	3 221	4,0		
		w tym w ramach bonu szkoleniowego	x	229	166	63	0,1		
	rozpoczęcia stażu	20 010	18 262	6 132	12 130	9,7			
	w tym w ramach bonu stażowego	x	442	155	287	0,2			
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	15	8	7	0,0			
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	3 684	4 152	1 598	2 554	2,2			
	w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	x	370	123	247	0,2			
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	x	1 616	632	984	0,9			
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	4 893	6 119	4 013	2 106	3,3			
	odmowy ustalenia profilu pomocy	x	2	2	0	0,0			
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	48 653	37 908	23 759	14 149	20,2			
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	10 416	9 980	3 926	6 054	5,3			
	podjęcia nauki	548	471	166	305	0,3			
	osiągnięcia wieku emerytalnego	785	879	267	612	0,5			
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	2 126	1 344	660	684	0,7			
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 901	1 889	769	1 120	1,0			
	innych	7 100	6 870	3 651	3 219	3,7			

TABELA 5. BILANS BEZROBOTNYCH W KOLEJNYCH MIESIĄCACH 2015 ROKU

L.p.	Wyszczególnienie	Miesiąc												2015 r.	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	razem	udział w %
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego miesiąca	127 111	133 584	132 971	127 916	121 841	115 715	109 912	107 652	105 365	104 392	103 025	103 811	127 111	x
	Bezrobotni zarejestrowani w miesiącu	16 878	12 409	13 172	12 727	11 740	11 982	13 363	11 771	16 705	15 328	14 733	16 954	167 762	100,0
	po raz pierwszy	1 982	1 794	1 614	1 906	2 243	1 924	2 364	1 809	3 609	2 183	1 624	1 181	24 233	14,4
	po raz kolejny	14 896	10 615	11 558	10 821	9 497	10 058	10 999	9 962	13 096	13 145	13 109	15 773	143 529	85,6
2.	po pracach interwencyjnych	22	14	24	17	19	18	18	22	25	17	20	9	225	0,1
	po robotach publicznych	268	130	95	101	98	156	125	209	270	381	260	636	2 729	1,6
	po stażu	1 132	608	725	876	728	781	654	1 195	1 973	1 419	1 721	2 975	14 787	8,8
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	1	1	2	1	0	1	0	1	0	0	1	8	0,0
	po szkoleniu	21	39	429	654	566	513	537	351	495	1 061	1 085	1 481	7 232	4,3
	po pracach społecznie użytecznych	128	6	76	116	144	283	298	214	357	547	541	941	3 651	2,2
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w miesiącu	10 405	13 022	18 227	18 802	17 866	17 785	15 623	14 058	17 678	16 695	13 947	13 510	187 618	100,0
3a.	podjęcia pracy razem *	5 294	5 852	8 105	9 029	8 419	8 211	7 181	6 669	9 240	7 512	7 270	7 821	90 603	48,3
	praca niesubsydiowana	4 873	5 209	6 612	7 018	6 671	6 489	5 726	5 439	7 456	6 200	5 745	5 836	73 274	39,1
	praca subsydiowana	421	643	1 493	2 011	1 748	1 722	1 455	1 230	1 784	1 312	1 525	1 985	17 329	9,2
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	554	2 015	4 163	3 549	3 512	3 292	2 322	2 073	3 120	3 583	2 046	1 324	31 553	16,8
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	159	243	440	554	683	858	657	567	548	603	464	343	6 119	3,3
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	0,0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	2 692	3 089	3 444	3 726	3 570	3 657	3 700	3 228	3 029	2 891	2 463	2 419	37 908	20,2
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	881	830	1 014	966	879	922	893	762	958	726	642	507	9 980	5,3
3g.	podjęcie nauki	3	6	7	6	2	0	3	2	32	370	32	8	471	0,3
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	17	75	93	102	15	91	71	78	12	106	98	121	879	0,5
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	162	161	147	194	120	91	104	65	80	86	59	75	1 344	0,7
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	145	136	183	158	125	141	173	189	149	148	175	167	1 889	1,0
3k.	inne przyczyny	498	615	631	518	541	522	518	425	510	670	698	724	6 870	3,7
	Bezrobotni według stanu w końcu miesiąca sprawozdawczego	133 584	132 971	127 916	121 841	115 715	109 912	107 652	105 365	104 392	103 025	103 811	107 255	107 255	x
4.	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 063	17 956	17 005	16 492	16 348	15 367	15 276	14 947	15 993	15 326	14 770	14 115	14 115	x
	Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	13,3	9,3	9,9	9,9	9,6	10,4	12,2	10,9	15,9	14,7	14,3	16,3	132,0	x
	Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	8,2	9,7	13,7	14,7	14,7	15,4	14,2	13,1	16,8	16,0	13,5	13,0	147,6	x
	Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	31,4	47,2	61,5	70,9	71,7	68,5	53,7	56,7	55,3	49,0	49,3	46,1	54,0	x

*szczegóły w tabeli 6

TABELA 6. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W 2015 R. WEDŁUG MIESIĘCY

L.p.	Wyszczególnienie	Miesiąc												rok 2015 razem
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1.	Podjęcie pracy w miesiącu	5 294	5 852	8 105	9 029	8 419	8 211	7 181	6 669	9 240	7 512	7 270	7 821	90 603
1a.	niesubsydiowana	4 873	5 209	6 612	7 018	6 671	6 489	5 726	5 439	7 456	6 200	5 745	5 836	73 274
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	161	163	233	286	277	356	198	132	171	161	124	115	2 377
	- praca sezonowa	63	100	161	182	220	229	188	273	251	237	226	282	2 412
1b.	subsydiowana	421	643	1 493	2 011	1 748	1 722	1 455	1 230	1 784	1 312	1 525	1 985	17 329
	- prace interwencyjne	89	157	537	445	398	429	337	213	372	279	174	163	3 593
	- roboty publiczne	176	256	585	864	647	492	436	500	710	400	298	205	5 569
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	30	42	64	120	142	194	148	131	219	219	440	503	2 252
	- w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	5
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	113	151	216	460	456	389	377	314	356	332	483	1 055	4 702
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	8	14	30	39	29	39	25	28	46	50	65	37	410
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	2	13	22	48	20	26	25	24	29	12	30	12	263
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	4	0	2	0	0	0	0	0	0	0	6
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	0	8	21	13	14	12	7	10	6	11	12	2	116
	- inne subsydiowane	3	2	14	22	40	141	100	10	45	9	23	8	417
	Rozpoczęcie szkolenia w miesiącu	20	186	789	658	617	562	299	432	858	1 332	1 020	735	7 508
2.	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	6	27	23	14	17	17	15	26	30	21	27	6	229
	Rozpoczęcie stażu w miesiącu	493	1 314	2 541	1 831	1 861	2 159	1 544	1 361	1 899	1 933	848	478	18 262
3.	- w tym w ramach bonu stażowego	2	28	88	74	29	28	27	22	34	50	57	3	442
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w miesiącu	0	0	3	4	0	0	5	0	0	0	3	0	15
	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w miesiącu	41	512	815	738	378	284	443	246	295	263	125	12	4 152
5.	- w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	0	0	0	62	0	0	77	65	32	116	17	1	370
6.	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w miesiącu	0	3	15	318	656	287	31	34	68	55	50	99	1 616

TABELA 7. BILANS BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Brodnica	Chełmno
		Województwo razem		Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	127 111	12 114	4 699	5 862	2 968	7 430	6 169	9 327	8 599	4 584	4 073	3 717
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	167 762	17 092	6 596	11 027	5 764	11 025	9 306	9 227	8 211	5 573	5 498	4 894
	po raz pierwszy	24 233	3 264	1 272	906	461	1 994	1 557	1 201	1 126	686	894	575
	po raz kolejny	143 529	13 828	5 324	10 121	5 303	9 031	7 749	8 026	7 085	4 887	4 604	4 319
	po pracach interwencyjnych	225	10	5	5	4	12	26	3	4	0	2	27
2.	po robotach publicznych	2 729	25	93	558	537	8	22	63	310	59	10	158
	po stażu	14 787	1 047	420	955	696	651	851	448	604	952	447	554
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	8	0	0	0	0	0	0	7	1	0	0	0
	po szkoleniu	7 232	846	216	1 069	479	544	1 070	533	334	167	125	173
	po pracach społecznie użytecznych	3 651	119	250	1	67	100	147	121	587	129	90	7
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	187 618	20 403	7 794	11 985	6 335	12 208	10 011	10 345	9 009	6 392	6 053	5 501
3a.	podjęcia pracy razem*	90 603	9 030	3 360	5 685	3 383	5 347	4 363	4 886	4 593	2 841	2 803	2 955
	praca niesubsydiowana	73 274	7 947	2 644	3 963	2 359	4 754	3 473	4 098	3 491	2 463	2 337	2 336
	praca subsydiowana	17 329	1 083	716	1 722	1 024	593	890	788	1 102	378	266	619
3b.	rozporządzenie innych form aktywizacji*	31 553	2 399	1 123	2 584	1 438	1 642	2 220	1 612	1 680	1 551	876	616
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	6 119	635	291	841	219	83	178	793	407	245	543	225
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	37 908	5 854	2 237	1 598	529	3 252	2 281	1 860	1 327	1 126	1 211	1 116
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	9 980	812	342	704	512	513	529	546	507	331	237	308
3g.	podjęcie nauki	471	33	13	5	3	23	20	20	43	13	16	12
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	879	129	28	50	16	66	40	90	52	27	13	26
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	1 344	147	36	134	111	30	54	45	33	38	41	14
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	1 889	426	113	49	3	114	60	73	50	50	108	44
3k.	inne przyczyny	6 870	938	251	335	121	1 138	266	419	317	170	205	185
	Bezrobotni według stanu w końcu roku	107 255	8 803	3 501	4 904	2 397	6 247	5 464	8 209	7 801	3 765	3 518	3 110
4.	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	14 115	1 370	594	379	208	1 161	811	803	1 023	436	447	330
	Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	132,0	141,1	140,4	188,1	194,2	148,4	150,9	98,9	95,5	121,6	135,0	131,7
	Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	147,6	168,4	165,9	204,5	213,4	164,3	162,3	110,9	104,8	139,4	148,6	148,0
	Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	54,0	52,8	50,9	51,6	58,7	48,5	46,9	53,0	55,9	51,0	51,0	60,4

*szczegóły w tabeli 8

TABELA 7. BILANS BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Golub-Dobrzyń	Żnin
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	3 682	12 408	6 257	3 251	5 873	3 701	3 112	3 058	5 285	3 377	2 741	3 377	5 285	3 058	3 112	3 701	5 873	3 251	6 257	12 408	3 682	4 824
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	4 262	15 133	7 735	4 121	8 047	3 923	3 976	4 927	7 106	4 301	3 176	4 301	7 106	4 927	3 976	3 923	8 047	4 121	7 735	15 133	4 262	6 842
	po raz pierwszy	671	2 033	1 017	599	1 135	541	537	494	1 183	702	498	702	1 183	494	537	541	1 135	599	1 017	2 033	671	887
	po raz kolejny	3 591	13 100	6 718	3 522	6 912	3 382	3 439	4 433	5 923	3 599	2 678	3 599	5 923	4 433	3 439	3 382	6 912	3 522	6 718	13 100	3 591	5 955
	po pracach interwencyjnych	15	16	40	4	0	0	19	8	8	7	7	7	8	8	19	0	0	4	40	16	15	3
2.	po robotach publicznych	17	186	156	15	44	32	77	180	4	10	4	10	4	180	77	32	44	15	156	186	17	161
	po stażu	362	817	1 173	519	830	885	306	663	546	349	145	349	546	663	306	885	830	519	1 173	817	362	567
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	po szkoleniu	31	582	62	46	253	65	130	60	116	91	164	91	116	60	130	65	253	46	62	582	31	76
	po pracach społecznie użytecznych	196	129	194	95	284	96	226	205	175	125	140	125	175	205	226	96	284	95	194	129	196	168
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	4 887	16 504	8 831	4 650	9 048	4 183	4 441	5 225	8 191	4 654	3 498	4 654	8 191	5 225	4 441	4 183	9 048	4 650	8 831	16 504	4 887	7 470
3a.	podjęcia pracy razem*	2 297	8 214	3 800	2 715	4 440	1 956	2 124	3 043	4 165	2 761	1 931	2 761	4 165	3 043	2 124	1 956	4 440	2 715	3 800	8 214	2 297	3 911
	praca niesubsydiowana	1 957	6 257	2 804	2 192	3 922	1 636	1 619	2 343	3 557	2 205	1 523	2 205	3 557	2 343	1 619	1 636	3 922	2 192	2 804	6 257	1 957	3 194
	praca subsydiowana	340	1 957	996	523	518	320	505	700	608	556	408	556	608	700	505	320	518	523	996	1 957	340	717
3b.	rozporządzenie innych form aktywizacji*	826	2 205	2 131	816	1 542	1 161	844	899	1 125	671	521	671	1 125	899	844	1 161	1 542	816	2 131	2 205	826	1 071
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	228	108	370	155	69	44	87	48	184	38	69	38	184	48	87	44	69	155	370	108	228	259
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	839	4 561	1 345	468	1 834	428	773	759	1 743	615	550	615	1 743	759	773	428	1 834	468	1 345	4 561	839	1 602
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	411	605	672	294	566	333	379	230	372	317	269	317	372	230	379	333	566	294	672	605	411	191
3g.	podjęcie nauki	34	28	47	15	24	38	17	16	10	11	16	11	10	16	17	38	24	15	47	28	34	14
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	13	100	20	17	30	17	19	22	32	20	15	20	32	22	19	17	30	17	20	100	13	37
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	24	166	89	31	31	54	16	53	69	18	16	16	69	53	16	54	31	31	89	166	24	94
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	39	145	53	40	78	18	72	69	97	71	23	71	97	69	72	18	78	40	53	145	39	94
3k.	inne przyczyny	176	372	304	99	434	134	110	85	394	132	88	132	394	85	110	134	434	99	304	372	176	197
	Bezrobotni według stanu w końcu roku	3 057	11 037	5 161	2 722	4 872	3 441	2 647	2 760	4 200	3 024	2 419	3 024	4 200	2 760	2 647	3 441	4 872	2 722	5 161	11 037	3 057	4 196
4.	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	459	1 414	661	392	640	529	274	288	605	444	349	444	605	288	274	529	640	392	661	1 414	459	498
	Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	115,8	122,0	123,6	126,8	137,0	106,0	127,8	161,1	134,5	127,4	115,9	127,4	134,5	161,1	127,8	106,0	137,0	126,8	123,6	122,0	115,8	141,8
	Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	132,7	133,0	141,1	143,0	154,1	113,0	142,7	170,9	155,0	137,8	127,6	137,8	155,0	170,9	142,7	113,0	154,1	143,0	141,1	133,0	132,7	154,9
	Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	53,9	54,3	49,1	65,9	55,2	49,9	53,4	61,8	58,6	64,2	60,8	64,2	58,6	61,8	53,4	49,9	55,2	65,9	49,1	54,3	53,9	57,2

*szczegóły w tabeli 8

TABELA 8. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat										
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzki – powiat grodzki	Grodzki – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
1.	Podjęcia pracy w roku	90 603	9 030	3 360	5 685	3 383	5 347	4 363	4 886	4 593	2 841	2 803	2 955
1a.	niesubsydiowana	73 274	7 947	2 644	3 963	2 359	4 754	3 473	4 098	3 491	2 463	2 537	2 336
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	2 377	287	116	84	43	175	155	99	99	82	76	40
	- praca sezonowa	2 412	0	0	1 091	536	0	0	0	0	0	418	0
1b.	subsydiowana	17 329	1 083	716	1 722	1 024	593	890	788	1 102	378	266	619
	- prace interwencyjne	3 593	313	104	64	30	113	542	77	63	2	28	202
	- roboty publiczne	5 569	60	296	656	613	11	25	168	672	84	42	281
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	2 252	280	112	172	82	169	152	132	83	72	71	51
	- w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 702	361	186	802	272	189	156	289	167	202	102	75
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	1	0	0	0	25	6	54	54	8	8	0
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	0	0	0	0	12	3	22	16	5	0	10
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego powyżej 50 roku życia	116	0	0	2	2	19	1	17	15	2	2	0
	- inne subsydiowane	417	68	18	26	21	53	5	29	32	3	13	0
2.	Rozpoczęcie szkolenia w roku	7 508	856	220	1 163	491	568	1 098	551	340	174	122	179
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	229	0	0	54	17	11	0	9	10	15	15	14
3.	Rozpoczęcie stażu w roku	18 262	1 413	597	1 142	614	906	974	625	695	1 004	655	430
	- w tym w ramach bonu stażowego	442	8	3	0	0	60	6	69	77	2	11	12
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	15	0	0	0	0	0	0	8	6	0	0	0
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	4 152	130	306	0	72	168	148	125	634	127	99	7
	- w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	370	0	0	0	0	18	73	46	90	41	0	0
	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	1 616	0	0	279	261	0	0	303	5	246	0	0

TABELA 8. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Powiat

[illegible]

TABELA 9. BILANS BEZROBOTNYCH KOBIET W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat										Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grudziądz – powiat grodzki	Grudziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	
1.	Bezrobotne według stanu w końcu poprzedniego roku	70 078	6 287	2 584	3 201	1 679	3 929	3 447	5 053	4 581	2 281	2 446	2 018
	Bezrobotne zarejestrowane w roku	82 251	8 576	3 323	5 343	3 075	5 325	4 851	4 282	3 678	2 596	2 658	2 405
	po raz pierwszy	12 213	1 733	632	453	226	996	806	587	575	331	482	280
	po raz kolejny	70 038	6 843	2 691	4 890	2 849	4 329	4 045	3 695	3 103	2 265	2 176	2 125
	po pracach interwencyjnych	107	5	0	1	2	7	12	3	1	0	0	13
2.	po robotach publicznych	1 383	15	38	363	327	6	16	25	81	15	2	69
	po stażu	9 907	715	297	604	484	430	602	264	365	633	319	428
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
	po szkoleniu	3 140	344	86	562	272	178	529	253	144	72	37	44
	po pracach społecznie użytecznych	2 285	114	155	1	52	47	105	98	254	82	44	6
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	91 962	10 191	3 922	5 802	3 363	5 937	5 129	4 895	4 006	2 995	2 976	2 634
3a.	podjęcia pracy razem*	44 817	4 825	1 794	2 843	1 706	2 823	2 274	2 351	1 973	1 317	1 459	1 496
	praca niesubsydiowana	36 856	4 348	1 469	1 965	1 172	2 527	1 802	2 020	1 562	1 164	1 354	1 220
	praca subsydiowana	7 961	477	325	878	534	296	472	331	411	153	105	276
3b.	rozporządzenie innych form aktywizacji*	18 896	1 424	682	1 515	917	879	1 334	894	843	928	537	362
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	2 106	286	122	249	92	28	63	264	120	77	206	48
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	14 149	2 312	873	567	183	1 193	901	739	485	360	442	385
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	6 054	502	225	339	312	302	332	299	317	175	148	195
3g.	podjęcie nauki	305	25	6	1	2	14	12	9	28	8	10	8
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	612	93	21	35	9	46	29	68	37	18	7	20
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	684	58	13	76	79	17	28	23	17	12	19	4
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	1 120	248	62	31	0	83	32	50	36	30	61	30
3k.	inne przyczyny	3 219	418	124	146	63	552	124	198	150	70	87	86
	Bezrobotne według stanu w końcu roku	60 367	4 672	1 985	2 742	1 391	3 317	3 169	4 440	4 253	1 882	2 128	1 789
4.	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	8 528	763	347	217	121	648	485	478	650	246	287	228
	Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	117,4	136,4	128,6	166,9	183,1	135,5	140,7	84,7	80,3	113,8	108,7	119,2
	Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	131,2	162,1	151,8	181,3	200,3	151,1	148,8	96,9	87,4	131,3	121,7	130,5
	Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	54,5	56,3	54,0	53,2	55,5	53,0	46,9	54,9	53,6	50,7	54,9	62,2

*szczegóły w tabeli 10

TABELA 9. BILANS BEZROBOTNYCH KOBIEŃ W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Golub-Dobrzyń	Żnin
1.	Bezrobotne według stanu w końcu poprzedniego roku	2 135	6 909	3 379	1 953	3 217	1 919	1 993	1 710	3 091	1 905	1 545	2 816										
	Bezrobotne zarejestrowane w roku	2 116	7 421	3 627	2 204	3 888	1 906	1 882	2 317	3 604	2 075	1 578	3 521										
	po raz pierwszy	379	975	478	285	565	267	246	276	586	356	241	458										
	po raz kolejny	1 737	6 446	3 149	1 919	3 323	1 639	1 636	2 041	3 018	1 719	1 337	3 063										
	po pracach interwencyjnych	11	8	20	2	0	0	11	4	3	3	1	0										
	po robotach publicznych	7	112	86	4	12	13	24	78	0	2	0	88										
2.	po stażu	241	549	817	384	515	593	205	415	381	225	103	338										
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										
	po szkoleniu	4	316	11	9	97	11	20	9	25	19	63	35										
	po pracach społecznie użytecznych	129	95	99	68	164	61	145	127	111	84	119	125										
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	2 400	8 104	4 308	2 453	4 345	1 957	2 161	2 481	4 136	2 305	1 671	3 791										
3a.	podjęcia pracy razem*	1 059	4 076	1 768	1 396	2 132	784	1 019	1 330	2 070	1 397	919	2 006										
	praca niesubsydiowana	894	3 162	1 234	1 176	1 928	655	794	1 009	1 832	1 191	725	1 653										
	praca subsydiowana	165	914	534	220	204	129	225	321	238	206	194	353										
3b.	rozporządzenie innych form aktywizacji*	536	1 414	1 334	558	874	711	476	555	735	386	324	678										
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	61	38	164	29	28	13	14	10	87	11	15	81										
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	303	1 742	403	165	677	105	302	299	650	198	191	674										
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	275	408	375	205	331	212	230	158	250	194	138	132										
3g.	podjęcie nauki	28	22	29	9	17	28	5	14	7	7	8	8										
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	9	70	14	13	17	10	11	16	19	13	11	26										
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	10	73	55	16	14	29	7	33	29	7	11	54										
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	24	99	30	21	49	10	42	30	56	38	12	46										
3k.	inne przyczyny	95	162	136	41	206	55	55	36	233	54	42	86										
	Bezrobotne według stanu w końcu roku	1 851	6 226	2 698	1 704	2 760	1 868	1 714	1 546	2 559	1 675	1 452	2 546										
4.	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	314	826	367	256	396	318	192	191	377	273	236	312										
	Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	99,1	107,4	107,3	112,9	120,9	99,3	94,4	135,5	116,6	108,9	102,1	125,0										
	Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	112,4	117,3	127,5	125,6	135,1	102,0	108,4	145,1	133,8	121,0	108,2	134,6										
	Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	50,0	54,9	48,7	63,3	54,8	41,1	54,1	57,4	57,4	67,3	58,2	57,0										

*szczegóły w tabeli 10

TABELA 10. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH KOBIEĆ W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat										Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Torun – powiat grodzki	Torun – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski					
1.	Podjęcia pracy w roku	44 817	4 825	1 794	2 843	1 706	2 823	2 274	2 351	1 973	1 317	1 459	1 496		
1a.	niesubsydiowana	36 856	4 348	1 469	1 965	1 172	2 527	1 802	2 020	1 562	1 164	1 354	1 220		
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	845	110	47	26	12	77	71	33	26	25	33	12		
	- praca sezonowa	1 201	0	0	526	253	0	0	0	0	0	238	0		
1b.	subsydiowana	7 961	477	325	878	534	296	472	331	411	153	105	276		
	- prace interwencyjne	1 895	156	42	25	10	64	307	44	24	1	18	101		
	- roboty publiczne	2 750	36	155	409	377	8	18	51	242	20	6	130		
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	988	133	50	75	43	80	84	61	33	24	33	19		
	- w tym w ramach bonu na zasiedlenie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 778	125	72	352	90	82	52	127	68	100	40	20		
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	184	1	0	0	0	9	3	22	22	3	2	0		
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	136	0	0	0	0	7	3	7	10	2	0	6		
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	6	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	32	0	0	2	0	11	0	2	2	2	0	0		
	- inne subsydiowane	191	26	6	15	10	33	5	17	10	1	6	0		
	Rozpoczęcie szkolenia w roku	3 221	346	86	611	274	184	536	260	145	74	36	44		
2.	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	63	0	0	40	9	5	0	0	1	2	3	1		
3.	Rozpoczęcie stażu w roku	12 130	951	411	715	390	612	691	366	423	663	455	312		
	- w tym w ramach bonu stażowego	287	6	2	0	0	36	3	49	52	1	9	7		
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	7	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	0		
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	2 554	127	185	0	56	83	107	99	268	80	46	6		
	- w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	247	0	0	0	0	11	61	34	46	28	0	0		
6.	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	984	0	0	189	197	0	0	165	4	111	0	0		

TABELA 10. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH KOBIET W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

[illegible]

**TABELA 11. UDZIAŁ OSÓB Z PRAWEM DO ZASIŁKU
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	z prawem do zasiłku	
	osoby		%
Polska	1 563 339	217 315	13,9
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	17 143	16,0
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	1 506	17,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	557	15,9
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	900	18,4
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	390	16,3
Toruń – powiat grodzki	6 247	836	13,4
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 070	19,6
Włocławek – powiat grodzki	8 209	909	11,1
Włocławek – powiat ziemski	7 801	872	11,2
Aleksandrów Kujawski	3 765	583	15,5
Brodnica	3 518	448	12,7
Chełmno	3 110	456	14,7
Golub-Dobrzyń	3 057	418	13,7
Inowrocław	11 037	2 090	18,9
Lipno	5 161	782	15,2
Mogilno	2 722	551	20,2
Nakło nad Notecią	4 872	903	18,5
Radziejów	3 441	406	11,8
Rypin	2 647	470	17,8
Sępólno Krajeńskie	2 760	597	21,6
Świecie	4 200	506	12,0
Tuchola	3 024	557	18,4
Wąbrzeźno	2 419	400	16,5
Żnin	4 196	936	22,3

**TABELA 12. ZMIANY W LICZBIE BEZROBOTNYCH POSIADAJĄCYCH
PRAWO DO ZASIŁKU**

Stan w końcu okresu

Powiat	2014 r.	2015 r.		
			zmiana	
			osoby	w %
Polska	242 378	217 315	-25 063	-10,3
Województwo kujawsko-pomorskie razem	19 218	17 143	-2 075	-10,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 836	1 506	-330	-18,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	618	557	-61	-9,9
Grudziądz – powiat grodzki	1 004	900	-104	-10,4
Grudziądz – powiat ziemski	464	390	-74	-15,9
Toruń – powiat grodzki	897	836	-61	-6,8
Toruń – powiat ziemski	1 143	1 070	-73	-6,4
Włocławek – powiat grodzki	1 057	909	-148	-14,0
Włocławek – powiat ziemski	992	872	-120	-12,1
Aleksandrów Kujawski	672	583	-89	-13,2
Brodnica	499	448	-51	-10,2
Chełmno	531	456	-75	-14,1
Golub-Dobrzyń	473	418	-55	-11,6
Inowrocław	2 260	2 090	-170	-7,5
Lipno	884	782	-102	-11,5
Mogilno	666	551	-115	-17,3
Nakło nad Notecią	1 066	903	-163	-15,3
Radziejów	439	406	-33	-7,5
Rypin	517	470	-47	-9,1
Sępólno Krajeńskie	664	597	-67	-10,1
Świecie	582	506	-76	-13,1
Tuchola	613	557	-56	-9,1
Wąbrzeźno	426	400	-26	-6,1
Żnin	915	936	21	2,3

**TABELA 13. UDZIAŁ OSÓB ZWOLNIONYCH Z PRZYCZYN DOTYCZĄCYCH
ZAKŁADU PRACY W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	zwolnieni z przyczyn zakładu	
	osoby		%
Polska	1 563 339	79 473	5,1
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	4 268	4,0
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	592	6,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	226	6,5
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	124	2,5
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	35	1,5
Toruń – powiat grodzki	6 247	315	5,0
Toruń – powiat ziemski	5 464	424	7,8
Włocławek – powiat grodzki	8 209	279	3,4
Włocławek – powiat ziemski	7 801	172	2,2
Aleksandrów Kujawski	3 765	115	3,1
Brodnica	3 518	116	3,3
Chełmno	3 110	53	1,7
Golub-Dobrzyń	3 057	63	2,1
Inowrocław	11 037	646	5,9
Lipno	5 161	129	2,5
Mogilno	2 722	133	4,9
Nakło nad Notecią	4 872	160	3,3
Radziejów	3 441	11	0,3
Rypin	2 647	23	0,9
Sępólno Krajeńskie	2 760	139	5,0
Świecie	4 200	143	3,4
Tuchola	3 024	136	4,5
Wąbrzeźno	2 419	66	2,7
Żnin	4 196	168	4,0

**TABELA 15. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ Z PRZYZYCH DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY
W 2015 ROKU WEDŁUG SEKCJI PKD 2007**

Seksja PKD 2007		Liczba zgłoszeń	Liczba osób przewidzianych do zwolnienia
nazwa	symbol		
Razem województwo		21	302
Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo	A	0	0
Górnictwo i wydobywanie	B	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	C	4	188
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	0	0
Budownictwo	F	0	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	4	51
Transport i gospodarka magazynowa	H	1	14
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	0	0
Informacja i komunikacja	J	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	9	18
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	1	24
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	2	7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	0	0
Edukacja	P	0	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	0	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	0	0
Pozostała działalność usługowa	S	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	T	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	U	0	0

Źródło: opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie dodatkowych informacji Powiatowych Urzędów Pracy

TABELA 16. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych			
Ogółem bezrobotni	127 111	70 078	107 255	60 367
w tym:				
zamieszkali na wsi	59 172	33 092	50 537	29 077
w tym posiadający gospodarstwo rolne	949	509	831	438
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	5 498	3 216	4 352	2 655
cudzoziemcy	117	59	105	62
osoby bez kwalifikacji zawodowych	43 796	25 364	38 264	22 586
osoby bez doświadczenia zawodowego	28 073	18 042	22 854	15 173
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	19 124	19 124	17 647	17 647
	w odsetkach			
Ogółem bezrobotni	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
zamieszkali na wsi	46,6	47,2	47,1	48,2
w tym posiadający gospodarstwo rolne	0,7	0,7	0,8	0,7
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4,3	4,6	4,1	4,4
cudzoziemcy	0,1	0,1	0,1	0,1
osoby bez kwalifikacji zawodowych	34,5	36,2	35,7	37,4
osoby bez doświadczenia zawodowego	22,1	25,7	21,3	25,1
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	15,0	27,3	16,5	29,2

TABELA 17. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI

Stan w końcu okresu

Powiat	2014 r.	2015 r.		
		zmiana		
		osoby		w %
Polska	812 090	701 594	-110 496	-13,6
Województwo kujawsko-pomorskie razem	59 172	50 537	-8 635	-14,6
Bydgoszcz – powiat grodzki	0	0	0	x
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 472	2 586	-886	-25,5
Grudziądz – powiat grodzki	0	0	0	x
Grudziądz – powiat ziemski	2 541	2 060	-481	-18,9
Toruń – powiat grodzki	0	0	0	x
Toruń – powiat ziemski	4 823	4 350	-473	-9,8
Włocławek – powiat grodzki	0	0	0	x
Włocławek – powiat ziemski	6 769	6 172	-597	-8,8
Aleksandrów Kujawski	2 614	2 096	-518	-19,8
Brodnica	2 472	2 075	-397	-16,1
Chełmno	2 377	1 955	-422	-17,8
Golub-Dobrzyń	2 234	1 822	-412	-18,4
Inowrocław	4 519	4 134	-385	-8,5
Lipno	4 560	3 671	-889	-19,5
Mogilno	2 008	1 691	-317	-15,8
Nakło nad Notecią	3 406	2 885	-521	-15,3
Radziejów	2 777	2 605	-172	-6,2
Rypin	1 935	1 683	-252	-13,0
Sępólno Krajeńskie	1 827	1 632	-195	-10,7
Świecie	3 834	3 009	-825	-21,5
Tuchola	2 459	2 121	-338	-13,7
Wąbrzeźno	1 655	1 454	-201	-12,1
Żnin	2 890	2 536	-354	-12,2

TABELA 18. BEZROBOTNI ZAMIESZKAŁI NA WSI WEDŁUG PŁCI

Wyszczególnienie	Powiat																							
	Województwo razem																							
	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Znin	
31 grudnia 2014 r.																								
Ogółem bezrobotni	127 111	12 114	4 699	5 862	2 968	7 430	6 169	9 327	8 599	4 584	4 073	3 717	3 682	12 408	6 257	3 251	5 873	3 701	3 112	3 058	5 285	3 377	2 741	4 824
w tym:																								
zamieszkali na wsi	59 172	0	3 472	0	2 541	0	4 823	0	6 769	2 614	2 472	2 377	2 234	4 519	4 560	2 008	3 406	2 777	1 935	1 827	3 834	2 459	1 655	2 890
% w ogółem bezrobotnych	46,6	0,0	73,9	0,0	85,6	0,0	78,2	0,0	78,7	57,0	60,7	63,9	60,7	36,4	72,9	61,8	58,0	75,0	62,2	59,7	72,5	72,8	60,4	59,9
z tego:																								
mężczyźni	26 080	0	1 564	0	1 084	0	2 088	0	3 171	1 273	987	1 089	971	2 039	2 071	820	1 534	1 338	691	807	1 607	1 074	718	1 154
% w zamieszkałych na wsi	44,1	x	45,0	x	42,7	x	43,3	x	46,8	48,7	39,9	45,8	43,5	45,1	45,4	40,8	45,0	48,2	35,7	44,2	41,9	43,7	43,4	39,9
kobiety	33 092	0	1 908	0	1 457	0	2 735	0	3 598	1 341	1 485	1 288	1 263	2 480	2 489	1 188	1 872	1 439	1 244	1 020	2 227	1 385	937	1 736
% w zamieszkałych na wsi	55,9	x	55,0	x	57,3	x	56,7	x	53,2	51,3	60,1	54,2	56,5	54,9	54,6	59,2	55,0	51,8	64,3	55,8	58,1	56,3	56,6	60,1
31 grudnia 2015 r.																								
Ogółem bezrobotni	107 255	8 803	3 501	4 904	2 397	6 247	5 464	8 209	7 801	3 765	3 518	3 110	3 057	11 037	5 161	2 722	4 872	3 441	2 647	2 760	4 200	3 024	2 419	4 196
w tym:																								
zamieszkali na wsi	50 537	0	2 586	0	2 060	0	4 350	0	6 172	2 096	2 075	1 955	1 822	4 134	3 671	1 691	2 885	2 605	1 683	1 632	3 009	2 121	1 454	2 536
% w ogółem bezrobotnych	47,1	0,0	73,9	0,0	85,9	0,0	79,6	0,0	79,1	55,7	59,0	62,9	59,6	37,5	71,1	62,1	59,2	75,7	63,6	59,1	71,6	70,1	60,1	60,4
z tego:																								
mężczyźni	21 460	0	1 129	0	862	0	1 847	0	2 836	1 028	811	808	707	1 795	1 704	634	1 231	1 176	598	679	1 166	943	583	923
% w zamieszkałych na wsi	42,5	x	43,7	x	41,8	x	42,5	x	45,9	49,0	39,1	41,3	38,8	43,4	46,4	37,5	42,7	45,1	35,5	41,6	38,8	44,5	40,1	36,4
kobiety	29 077	0	1 457	0	1 198	0	2 503	0	3 336	1 068	1 264	1 147	1 115	2 339	1 967	1 057	1 654	1 429	1 085	953	1 843	1 178	871	1 613
% w zamieszkałych na wsi	57,5	x	56,3	x	58,2	x	57,5	x	54,1	51,0	60,9	58,7	61,2	56,6	53,6	62,5	57,3	54,9	64,5	58,4	61,2	55,5	59,9	63,6

TABELA 19. BILANS BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat									Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzki – powiat grodzki	Grodzki – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski		
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	59 172	0	3 472	0	2 541	0	4 823	0	6 769	2 614	2 472	2 377
	Bezrobotni zarejestrowani w okresie	74 114	0	4 710	0	4 926	0	7 345	0	6 193	3 017	3 112	2 965
	po raz pierwszy	11 187	0	978	0	416	0	1 349	0	892	403	485	365
	po raz kolejny	62 927	0	3 732	0	4 510	0	5 996	0	5 301	2 614	2 627	2 600
	po pracach interwencyjnych	115	0	4	0	2	0	19	0	3	0	1	18
2.	po robotach publicznych	1 401	0	73	0	440	0	17	0	244	28	9	108
	po stażu	7 502	0	293	0	595	0	677	0	485	526	280	308
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	po szkoleniu	2 865	0	166	0	410	0	888	0	268	87	75	87
	po pracach społecznie użytecznych	2 162	0	148	0	56	0	89	0	318	79	77	7
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	82 749	0	5 596	0	5 407	0	7 818	0	6 790	3 535	3 509	3 387
3a.	podjęcia pracy razem*	41 144	0	2 467	0	2 882	0	3 455	0	3 520	1 629	1 649	1 882
	praca niesubsydiowana	32 922	0	1 931	0	2 013	0	2 716	0	2 718	1 432	1 486	1 468
	praca subsydiowana	8 222	0	536	0	869	0	739	0	802	197	163	414
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	14 789	0	751	0	1 221	0	1 739	0	1 226	840	544	310
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	2 357	0	221	0	185	0	120	0	316	133	296	142
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	15 458	0	1 604	0	456	0	1 833	0	970	610	670	676
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	4 728	0	248	0	435	0	324	0	382	192	154	199
3g.	podjęcie nauki	239	0	10	0	3	0	18	0	37	5	8	9
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	298	0	20	0	13	0	32	0	37	10	6	13
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	616	0	27	0	98	0	42	0	21	17	23	10
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	583	0	71	0	3	0	56	0	35	24	39	23
3k.	inne przyczyny	2 536	0	177	0	111	0	199	0	246	75	120	123
	Bezrobotni według stanu w końcu roku	50 537	0	2 586	0	2 060	0	4 350	0	6 172	2 096	2 075	1 955
4.	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	7 210	0	472	0	185	0	712	0	838	258	261	230

*szczegóły w tabeli 20

TABELA 19. BILANS BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat												Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Golub-Dobrzyń	Znin						
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	2 234	4 519	4 560	2 008	3 406	2 777	1 935	1 827	3 834	2 459	1 655	2 890	2 407	5 307	5 318	2 518	4 592	2 836	2 410	2 777	4 937	2 924	1 820	4 000						
2.	Bezrobotni zarejestrowani w okresie																														
	po raz pierwszy	416	776	686	382	724	416	356	307	890	510	296	540	1 991	4 531	4 632	2 136	3 868	2 420	2 054	2 470	4 047	2 414	1 524	3 460						
	po raz kolejny	4	8	24	4	0	0	12	1	6	5	2	2																		
	po pracach interwencyjnych	11	65	106	10	22	22	53	87	2	9	0	95																		
	po robotach publicznych																														
	po stażu	215	307	788	313	505	616	183	359	404	219	90	339																		
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																		
	po szkoleniu	18	194	41	31	146	55	81	37	87	66	87	41																		
	po pracach społecznie użytecznych	105	77	157	90	136	78	144	152	136	103	96	114																		
	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w okresie	2 819	5 692	6 207	2 835	5 113	3 008	2 662	2 972	5 762	3 262	2 021	4 354																		
	podjęcia pracy razem*	1 334	2 850	2 646	1 618	2 517	1 423	1 276	1 722	2 953	1 978	1 075	2 268																		
	praca niesubsydiowana	1 142	2 131	1 964	1 337	2 228	1 196	986	1 339	2 532	1 562	878	1 863																		
3b.	praca subsydiowana	192	719	682	281	289	227	290	383	421	416	197	405																		
	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	457	778	1 460	516	862	815	529	520	800	460	314	647																		
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	133	27	256	93	37	26	41	24	122	27	41	117																		
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0																		
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	487	1 585	1 037	291	1 062	306	463	441	1 215	424	358	970																		
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	241	214	476	202	309	254	243	142	257	200	140	116																		
3g.	podjęcie nauki	17	6	27	7	13	31	13	5	8	7	7	8																		
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	7	30	17	7	16	11	11	12	20	17	6	13																		
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	13	58	67	21	14	40	7	30	49	11	12	56																		
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	11	20	26	18	33	7	24	26	70	47	10	40																		
3k.	inne przyczyny	119	124	195	62	250	95	55	49	268	91	58	119																		
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	1 822	4 134	3 671	1 691	2 885	2 605	1 683	1 632	3 009	2 121	1 454	2 536																		
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	327	592	480	259	438	421	180	181	469	350	239	318																		

*szczegóły w tabeli 20

TABELA 20. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat									Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Torun – powiat grodzki	Torun – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski				
1.	Podjęcia pracy w roku	41 144	0	2 467	0	2 882	0	3 455	0	3 520	1 629	1 649	1 882	
1a.	niesubsydiowana	32 922	0	1 931	0	2 013	0	2 716	0	2 718	1 432	1 486	1 468	
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	1 013	0	88	0	37	0	133	0	71	37	40	26	
	- praca sezonowa	926	0	0	0	461	0	0	0	0	0	241	0	
1b.	subsydiowana	8 222	0	536	0	869	0	739	0	802	197	163	414	
	- prace interwencyjne	1 784	0	80	0	24	0	417	0	50	2	15	131	
	- roboty publiczne	3 070	0	239	0	506	0	20	0	490	48	38	205	
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	911	0	53	0	68	0	137	0	59	32	36	32	
	- w tym w ramach bonu na zasiedlenie	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 930	0	150	0	249	0	154	0	125	106	65	41	
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	163	0	0	0	0	0	4	0	28	4	4	0	
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	147	0	0	0	0	0	3	0	13	2	0	5	
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	4	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	51	0	0	0	2	0	0	0	11	1	0	0	
	- inne subsydiowane	162	0	14	0	16	0	4	0	26	2	5	0	
	Rozpoczęcie szkolenia w roku	2 945	0	167	0	433	0	908	0	266	91	73	89	
2.	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	113	0	0	0	16	0	0	0	8	11	13	10	
	Rozpoczęcie stażu w roku	8 743	0	402	0	500	0	741	0	607	566	386	214	
3.	- w tym w ramach bonu stażowego	203	0	3	0	0	0	4	0	66	0	2	9	
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	5	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	
	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	2 469	0	182	0	62	0	90	0	343	72	85	7	
5.	- w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	229	0	0	0	0	0	57	0	72	21	0	0	
	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	627	0	0	0	226	0	0	0	5	111	0	0	

TABELA 21. BEZROBOTNI ORAZ POSZUKUJĄCY PRACY ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Liczba bezrobotnych kobiet razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki razem		Liczba poszukujących pracy			
		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24	razem	kobiety	razem	kobiety		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
Czas pozostawania bez pracy		01	4 879	4 879	x	x	x	x	2 028	2 028	x	x	x	x	x	308	155	53	17	
		02	9 892	x	9 892	x	x	x	4 775	x	4 775	x	x	x	x	785	433	93	33	
		03	7 303	x	x	7 303	x	x	4 120	x	4 120	x	x	x	x	1 009	634	75	40	
		04	7 730	x	x	x	7 730	x	4 340	x	x	x	4 340	x	x	325	253	66	30	
		05	7 794	x	x	x	x	7 794	4 860	x	x	x	x	4 860	x	x	x	78	30	
		06	12 939	x	x	x	x	x	8 954	x	x	x	x	x	8 954	x	x	225	94	
Wiek		07	9 831	1 260	2 613	2 199	1 381	1 335	5 827	562	1 293	1 281	885	972	834	2 194	1 284	53	24	
		08	14 555	1 433	2 659	2 101	2 342	3 674	9 608	615	1 377	1 327	1 509	1 719	3 061	181	144	136	62	
		09	10 884	945	1 985	1 367	1 731	1 651	3 205	6 712	406	1 021	768	998	1 090	2 429	38	34	157	75
		10	8 798	782	1 596	972	1 319	1 414	2 715	4 696	331	774	524	650	714	1 703	13	12	128	53
		11	4 521	331	735	482	663	735	1 575	2 001	105	288	206	270	319	813	1	1	65	24
		12	1 948	128	304	182	294	313	727	233	9	22	14	28	46	114	0	0	51	6
Wykształcenie		13	3 092	357	687	627	537	437	2 328	254	485	507	396	345	341	415	304	51	34	
		14	9 210	902	1 811	1 493	1 513	1 393	6 510	501	1 086	1 031	1 069	1 080	1 743	822	492	109	52	
		15	4 438	455	952	751	734	705	841	3 346	273	650	550	577	721	476	341	46	28	
		16	15 966	1 504	3 136	2 309	2 387	2 396	4 234	8 318	488	1 271	1 128	1 197	1 398	2 836	667	321	175	62
		17	17 831	1 661	3 306	2 123	2 559	2 863	5 319	8 575	512	1 283	904	1 101	1 462	3 313	47	17	209	68
		18	8 767	995	1 910	1 299	1 202	1 337	2 024	5 937	554	1 136	861	820	976	1 590	434	287	86	43
Staż pracy		19	13 111	1 355	2 649	2 085	1 924	1 948	7 896	572	1 308	1 232	1 164	1 293	2 327	588	349	107	49	
		20	7 709	822	1 486	1 057	1 320	1 214	4 130	314	657	554	718	710	1 177	28	23	68	17	
		21	7 010	710	1 372	855	1 226	1 035	1 812	3 354	235	584	406	587	525	1 017	8	7	79	30
		22	3 596	344	700	418	629	611	894	1 133	79	169	156	215	197	317	5	4	32	13
		23	1 212	124	269	212	260	145	202	270	17	58	62	61	34	38	1	1	13	1
		24	9 132	529	1 506	1 377	1 169	1 504	3 047	6 357	257	863	849	775	1 125	2 488	1 363	804	205	91
Ogółem		25	50 537	4 879	9 892	7 303	7 730	7 794	29 077	2 028	4 775	4 120	4 340	4 860	8 954	2 427	1 475	590	244	

TABELA 22. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY ZAMIESZKAŁI NA WSI RAZEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem	z rubryki 1								
				do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	długotrwale bezrobotni	powyżej 50 roku życia	korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	niepełno-sprawni	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	01	3 756	2 042	1 260	1 283	813	137	693	9	142	
	od 1 do 3 miesięcy	02	7 988	4 138	2 613	3 300	1 811	385	1 460	22	290	
	od 3 do 6 miesięcy	03	5 991	3 349	2 199	2 298	1 147	283	1 265	12	228	
	od 6 do 12 miesięcy	04	6 243	2 636	1 381	3 036	1 617	398	1 616	19	297	
	od 12 do 24 miesięcy	05	7 791	2 547	1 335	7 781	1 830	511	1 826	11	274	
	powyżej 24 miesięcy	06	12 895	2 767	1 043	12 818	3 661	1 204	2 773	14	471	
Wiek	18 - 24 lata	07	9 831	x	9 831	4 062	x	320	2 078	3	162	
	25 - 34 lata	08	12 981	7 648	x	8 809	x	782	5 511	26	286	
	35 - 44 lata	09	7 864	x	x	7 070	x	686	1 857	35	369	
	45 - 54 lata	10	7 519	x	x	6 022	4 410	598	179	18	400	
	55 - 59 lat	11	4 521	x	x	3 173	4 521	380	7	4	322	
	60 lat i więcej	12	1 948	x	x	1 380	1 948	152	1	1	163	
Wykształcenie	wyższe	13	2 650	1 647	457	1 291	162	68	751	5	57	
	policealne i średnie zawodowe	14	8 216	4 352	2 617	5 007	1 177	331	2 108	16	248	
	średnie ogólnokształcące	15	4 086	2 795	1 633	2 381	238	161	1 154	6	122	
	zasadnicze zawodowe	16	13 812	4 446	2 769	9 739	3 777	884	2 705	38	644	
	gimnazjalne i poniżej	17	15 900	4 239	2 355	12 098	5 525	1 474	2 915	22	631	
Staż pracy	do 1 roku	18	8 300	4 669	2 652	5 669	865	593	1 855	12	242	
	1 - 5 lat	19	11 782	5 938	2 908	7 769	1 082	661	3 302	17	317	
	5 - 10 lat	20	5 995	917	94	4 450	1 275	374	1 613	21	257	
	10 - 20 lat	21	5 348	36	x	4 097	2 945	346	659	17	346	
	20 - 30 lat	22	3 164	x	x	2 092	2 773	181	62	7	229	
	30 lat i więcej	23	1 188	x	x	467	1 184	49	1	2	90	
	bez stażu	24	8 887	5 919	4 177	5 972	755	714	2 141	11	221	
Kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	25	17 479	x	9 831	8 482	x	721	5 097	14	291	
	w tym do 25 roku życia	26	9 831	9 831	x	4 062	x	320	2 078	3	162	
	długotrwale bezrobotni	27	30 516	8 482	4 062	x	7 593	2 481	6 335	39	1 080	
	powyżej 50 roku życia	28	10 879	x	x	7 593	x	844	35	12	717	
	korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	29	2 918	721	320	2 481	844	x	568	10	102	
	posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	30	9 633	5 097	2 078	6 335	35	568	x	15	133	
	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18	31	87	14	3	39	12	10	15	x	5	
	niepełnosprawni	32	1 702	291	162	1 080	717	102	133	5	x	
Ogółem			33	44 664	17 479	9 831	30 516	10 879	2 918	9 633	87	1 702

TABELA 23. BEZROBOTNE KOBIETY ZAMIESZKAŁE NA WSI BEDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie			Liczba bezro- botnych kobiet zamieszkających na wsi będą-cych w szczegó-lnej sytuacji na rynku pracy razem	z rubryki 1							
				do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	długotrwale bezrobotne	powyżej 50 roku życia	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełno- sprawne do 18 roku życia	niepełno- sprawne
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	01	1 618	911	562	692	271	83	364	5	58
	od 1 do 3 miesięcy	02	3 952	2 092	1 293	1 795	674	206	948	12	141
	od 3 do 6 miesięcy	03	3 442	2 015	1 281	1 397	474	163	974	7	113
	od 6 do 12 miesięcy	04	3 555	1 694	885	1 749	596	232	1 315	16	154
	od 12 do 24 miesięcy	05	4 858	1 874	972	4 851	751	300	1 623	9	131
	powyżej 24 miesięcy	06	8 938	2 283	834	8 913	1 744	821	2 639	12	249
Wiek	18 - 24 lata	07	5 827	x	5 827	2 880	x	217	1 896	3	79
	25 - 34 lata	08	8 886	5 042	x	6 548	x	585	4 537	19	162
	35 - 44 lata	09	5 304	x	x	4 859	x	468	1 352	29	217
	45 - 54 lata	10	4 112	x	x	3 435	2 276	343	77	9	210
	55 - 59 lat	11	2 001	x	x	1 486	2 001	175	1	1	157
	60 lat i więcej	12	233	x	x	189	233	17	0	0	21
Wykształcenie	wyższe	13	2 011	1 274	351	988	61	57	693	5	37
	policealne i średnie zawodowe	14	5 853	2 919	1 672	3 912	713	257	1 901	15	164
	średnie ogólnokształcące	15	3 106	2 070	1 195	1 952	175	136	1 053	5	92
	zasadnicze zawodowe	16	7 476	2 474	1 459	5 871	1 348	538	2 116	22	285
	gimnazjalne i poniżej	17	7 917	2 132	1 150	6 674	2 213	817	2 100	14	268
Staż pracy	do 1 roku	18	5 663	3 012	1 591	4 163	490	405	1 613	10	143
	1 - 5 lat	19	7 211	3 545	1 673	5 197	480	394	2 702	14	158
	5 - 10 lat	20	3 346	460	36	2 584	632	192	1 110	14	134
	10 - 20 lat	21	2 680	13	x	2 079	1 331	176	399	11	166
	20 - 30 lat	22	997	x	x	663	825	72	30	2	88
	30 lat i wiecej	23	264	x	x	88	262	13	0	0	19
	bez stażu	24	6 202	3 839	2 527	4 623	490	553	2 009	10	138
Kategorie bezrobotnych kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	25	10 869	x	5 827	6 184	x	496	4 458	11	152
	w tym do 25 roku życia	26	5 827	5 827	x	2 880	x	217	1 896	3	79
	długotrwale bezrobotne	27	19 397	6 184	2 880	x	3 330	1 554	5 625	29	541
	powyżej 50 roku życia	28	4 510	x	x	3 330	x	359	5	2	304
	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	29	1 805	496	217	1 554	359	x	504	7	37
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	30	7 863	4 458	1 896	5 625	5	504	x	11	104
	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18	31	61	11	3	29	2	7	11	x	3
	niepełnosprawne	32	846	152	79	541	304	37	104	3	x
Ogółem			33	26 363	10 869	5 827	19 397	4 510	1 805	7 863	846

**TABELA 24. UDZIAŁ OSÓB W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA
NAUKI W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	
		osoby	%
Polska	1 563 339	71 615	4,6
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	4 352	4,1
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	202	2,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	100	2,9
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	127	2,6
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	108	4,5
Toruń – powiat grodzki	6 247	229	3,7
Toruń – powiat ziemski	5 464	269	4,9
Włocławek – powiat grodzki	8 209	222	2,7
Włocławek – powiat ziemski	7 801	293	3,8
Aleksandrów Kujawski	3 765	102	2,7
Brodnica	3 518	186	5,3
Chełmno	3 110	106	3,4
Golub-Dobrzyń	3 057	162	5,3
Inowrocław	11 037	501	4,5
Lipno	5 161	266	5,2
Mogilno	2 722	145	5,3
Nakło nad Notecią	4 872	229	4,7
Radziejów	3 441	159	4,6
Rypin	2 647	118	4,5
Sępólno Krajeńskie	2 760	136	4,9
Świecie	4 200	238	5,7
Tuchola	3 024	176	5,8
Wąbrzeźno	2 419	100	4,1
Żnin	4 196	178	4,2

TABELA 25. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Powiaty										Chelmo
	Województwo razem	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów kujawski	Brodnica
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	17 115	1 133	557	859	529	1 037	1 053	820	989	405	670
- w tym kobiety	9 968	728	355	539	329	591	603	438	566	251	415
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	6 678	511	237	379	218	427	341	317	349	147	254
- w tym kobiety	3 780	336	149	247	132	260	192	168	175	86	150
Bezrobotni według stanu w dniu 31 grudnia 2015 r.	4 352	202	100	127	108	229	269	222	293	102	186
- w tym kobiety	2 655	111	57	79	72	147	157	119	186	62	132
z prawem do zasiłku	132	8	8	6	2	6	8	5	3	3	6
- w tym kobiety	95	7	6	3	2	4	4	4	1	3	3

TABELA 25. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty										Żnin
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	581	1 543	939	564	856	505	489	492	927	594	401
- w tym kobiety	381	815	534	342	462	279	247	299	547	330	223
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	190	577	234	243	340	157	157	209	458	272	170
- w tym kobiety	110	299	129	123	172	83	83	113	266	136	82
Bezrobotni według stanu w dniu 31 grudnia 2015 r.	162	501	266	145	229	159	118	136	238	176	100
- w tym kobiety	112	284	145	102	135	87	71	95	144	108	71
z prawem do zasiłku	4	18	2	9	4	1	7	5	5	3	4
- w tym kobiety	2	14	2	9	3	1	5	4	5	1	4

**TABELA 26. UDZIAŁ CUDZOZIEMCÓW W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM
WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	cudzoziemcy	
		osoby	%
Polska	1 563 339	3 607	0,2
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	105	0,1
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	23	0,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	4	0,1
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	13	0,3
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	0	0,0
Toruń – powiat grodzki	6 247	11	0,2
Toruń – powiat ziemski	5 464	1	0,0
Włocławek – powiat grodzki	8 209	9	0,1
Włocławek – powiat ziemski	7 801	3	0,0
Aleksandrów Kujawski	3 765	4	0,1
Brodnica	3 518	4	0,1
Chełmno	3 110	1	0,0
Golub-Dobrzyń	3 057	2	0,1
Inowrocław	11 037	7	0,1
Lipno	5 161	0	0,0
Mogilno	2 722	0	0,0
Nakło nad Notecią	4 872	4	0,1
Radziejów	3 441	2	0,1
Rypin	2 647	3	0,1
Sępólno Krajeńskie	2 760	2	0,1
Świecie	4 200	4	0,1
Tuchola	3 024	7	0,2
Wąbrzeźno	2 419	0	0,0
Żnin	4 196	1	0,0

TABELA 27. BEZROBOTNI CUDZOZIEMCY W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Powiaty										Chelmo
	Województwo razem	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów kujawski	Brodnica
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	208	48	12	24	0	20	4	12	6	2	6
- w tym kobiety	108	24	5	6	0	12	4	9	3	1	5
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	110	34	4	9	0	8	1	5	3	0	2
- w tym kobiety	48	13	1	3	0	3	1	4	2	0	2
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	105	23	4	13	0	11	1	9	3	4	4
- w tym kobiety	62	15	2	4	0	7	1	3	2	3	3
z prawem do zasiłku	8	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0
- w tym kobiety	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

TABELA 27. BEZROBOTNI CUDZOZIEMCY W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty										Żnin
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	4	13	2	3	16	1	5	3	12	9	4
- w tym kobiety	1	10	1	3	3	1	3	0	6	7	2
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	1	8	2	4	10	1	2	1	6	4	2
- w tym kobiety	0	4	1	4	0	0	2	0	3	2	0
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	2	7	0	0	4	2	3	2	4	7	0
- w tym kobiety	1	6	0	0	1	1	3	1	4	4	0
z prawem do zasiłku	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
- w tym kobiety	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0

**TABELA 28. UDZIAŁ OSÓB BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W LICZBIE
BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez kwalifikacji zawod.	
	osoby		%
Polska	1 563 339	478 447	30,6
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	38 264	35,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	2 665	30,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	1 260	36,0
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	1 696	34,6
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	940	39,2
Toruń – powiat grodzki	6 247	1 617	25,9
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 781	32,6
Włocławek – powiat grodzki	8 209	2 986	36,4
Włocławek – powiat ziemski	7 801	3 278	42,0
Aleksandrów Kujawski	3 765	1 250	33,2
Brodnica	3 518	1 314	37,4
Chełmno	3 110	1 123	36,1
Golub-Dobrzyń	3 057	1 004	32,8
Inowrocław	11 037	4 277	38,8
Lipno	5 161	2 432	47,1
Mogilno	2 722	851	31,3
Nakło nad Notecią	4 872	1 685	34,6
Radziejów	3 441	1 164	33,8
Rypin	2 647	1 178	44,5
Sępólno Krajeńskie	2 760	932	33,8
Świecie	4 200	1 640	39,0
Tuchola	3 024	991	32,8
Wąbrzeźno	2 419	1 005	41,5
Żnin	4 196	1 195	28,5

TABELA 29. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Powiaty									Chelmo
	Województwo razem	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	57 119	5 265	2 381	3 713	2 032	2 643	2 815	3 211	3 092	1 700
- w tym kobiety	28 342	2 529	1 169	1 809	1 089	1 261	1 536	1 522	1 376	838
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	24 179	2 124	993	1 605	1 034	817	992	1 236	1 342	830
- w tym kobiety	12 296	1 132	503	832	545	452	588	613	557	425
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	38 264	2 665	1 260	1 696	940	1 617	1 781	2 986	3 278	1 123
- w tym kobiety	22 586	1 540	753	1 029	554	926	1 114	1 729	1 783	687
z prawem do zasiłku	3 961	291	141	203	109	114	211	195	254	110
- w tym kobiety	2 068	191	79	107	54	53	122	106	108	57

TABELA 29. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty									Znin
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	1 362	5 931	3 525	1 266	2 640	1 359	1 684	1 592	2 638	2 048
- w tym kobiety	730	2 849	1 691	756	1 278	701	857	813	1 368	1 077
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	562	2 550	1 404	713	1 114	529	680	747	1 226	891
- w tym kobiety	278	1 248	657	416	550	231	369	364	631	471
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	1 004	4 277	2 432	851	1 685	1 164	1 178	932	1 640	1 195
- w tym kobiety	625	2 417	1 297	585	1 004	685	797	578	1 032	752
z prawem do zasiłku	84	598	228	121	225	71	144	113	121	184
- w tym kobiety	42	298	102	75	127	33	82	67	56	96

**TABELA 30. UDZIAŁ OSÓB BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W LICZBIE
BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez doświadczenia zawod.	
	osoby		%
Polska	1 563 339	356 225	22,8
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	22 854	21,3
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	1 016	11,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	581	16,6
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	741	15,1
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	500	20,9
Toruń – powiat grodzki	6 247	876	14,0
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 244	22,8
Włocławek – powiat grodzki	8 209	1 766	21,5
Włocławek – powiat ziemski	7 801	2 321	29,8
Aleksandrów Kujawski	3 765	880	23,4
Brodnica	3 518	738	21,0
Chełmno	3 110	623	20,0
Golub-Dobrzyń	3 057	838	27,4
Inowrocław	11 037	2 180	19,8
Lipno	5 161	1 887	36,6
Mogilno	2 722	573	21,1
Nakło nad Notecią	4 872	956	19,6
Radziejów	3 441	1 035	30,1
Rypin	2 647	631	23,8
Sępólno Krajeńskie	2 760	555	20,1
Świecie	4 200	892	21,2
Tuchola	3 024	703	23,2
Wąbrzeźno	2 419	565	23,4
Żnin	4 196	753	17,9

TABELA 31. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Powiaty										Chelmo
	Województwo razem	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów kujawski	Brodnica
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	40 748	3 112	1 440	2 146	1 296	2 197	2 500	2 411	2 473	1 555	1 202
- w tym kobiety	22 291	1 581	787	1 156	816	1 040	1 364	1 128	1 361	816	774
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	17 363	1 245	608	871	598	804	921	972	1 143	634	528
- w tym kobiety	9 755	691	356	495	384	419	503	502	626	332	368
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	22 854	1 016	581	741	500	876	1 244	1 766	2 321	880	738
- w tym kobiety	15 173	584	395	522	362	494	777	1 014	1 584	533	556
z prawem do zasiłku	41	1	0	3	1	0	0	3	3	1	4
- w tym kobiety	28	1	0	1	1	0	0	3	2	1	1

TABELA 31. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty										Żnin
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	1 232	3 576	3 064	1 044	1 812	1 376	1 030	994	1 719	1 103	853
- w tym kobiety	742	1 881	1 596	650	972	740	594	630	1 040	621	489
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	543	1 556	1 095	573	795	524	433	473	867	597	390
- w tym kobiety	309	832	584	325	429	243	273	277	546	343	215
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	838	2 180	1 887	573	956	1 035	631	555	892	703	565
- w tym kobiety	607	1 403	1 127	433	662	651	491	425	667	483	410
z prawem do zasiłku	1	8	0	0	3	1	3	4	1	1	0
- w tym kobiety	1	4	0	0	2	1	3	4	1	0	0

TABELA 32. UDZIAŁ KOBIET, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	
		osoby	%
Polska	1 563 339	208 041	13,3
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	17 647	16,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	1 133	12,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	581	16,6
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	844	17,2
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	440	18,4
Toruń – powiat grodzki	6 247	731	11,7
Toruń – powiat ziemski	5 464	828	15,2
Włocławek – powiat grodzki	8 209	1 167	14,2
Włocławek – powiat ziemski	7 801	1 255	16,1
Aleksandrów Kujawski	3 765	574	15,2
Brodnica	3 518	837	23,8
Chełmno	3 110	511	16,4
Golub-Dobrzyń	3 057	607	19,9
Inowrocław	11 037	1 482	13,4
Lipno	5 161	994	19,3
Mogilno	2 722	463	17,0
Nakło nad Notecią	4 872	897	18,4
Radziejów	3 441	622	18,1
Rypin	2 647	654	24,7
Sępólno Krajeńskie	2 760	431	15,6
Świecie	4 200	907	21,6
Tuchola	3 024	507	16,8
Wąbrzeźno	2 419	372	15,4
Żnin	4 196	810	19,3

TABELA 34. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych			
Ogółem bezrobotni	127 111	70 078	107 255	60 367
w tym				
osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem	112 150	63 249	93 983	54 245
do 30 roku życia *	x	x	31 967	19 642
- w tym do 25 roku życia	22 156	12 471	16 977	9 964
długotrwale bezrobotni	77 740	46 307	63 149	38 827
powyżej 50 roku życia	31 351	13 695	27 631	12 056
korzystające ze świadczeń pomocy społecznej*	x	x	6 481	3 862
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia *	x	x	18 823	15 416
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia*	x	x	206	147
niepełnosprawni	6 026	2 952	5 080	2 517
w odsetkach				
Ogółem bezrobotni	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym				
osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem	88,2	90,3	87,6	89,9
do 30 roku życia *	x	x	29,8	32,5
- w tym do 25 roku życia	17,4	17,8	15,8	16,5
długotrwale bezrobotni	61,2	66,1	58,9	64,3
powyżej 50 roku życia	24,7	19,5	25,8	20,0
korzystające ze świadczeń pomocy społecznej*	x	x	6,0	6,4
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia *	x	x	17,5	25,5
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia*	x	x	0,2	0,2
niepełnosprawni	4,7	4,2	4,7	4,2

* nowe kategorie bezrobotnych, nie uwzględnione w sprawozdawczości za 2014 rok

TABELA 35. UDZIAŁ OSÓB BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	
		osoby	%
Polska	1 563 339	1 358 432	86,9
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	93 983	87,6
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	7 476	84,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	3 030	86,5
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	4 232	86,3
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	2 112	88,1
Toruń – powiat grodzki	6 247	5 357	85,8
Toruń – powiat ziemski	5 464	4 777	87,4
Włocławek – powiat grodzki	8 209	7 328	89,3
Włocławek – powiat ziemski	7 801	7 101	91,0
Aleksandrów Kujawski	3 765	3 288	87,3
Brodnica	3 518	3 089	87,8
Chełmno	3 110	2 809	90,3
Golub-Dobrzyń	3 057	2 754	90,1
Inowrocław	11 037	9 381	85,0
Lipno	5 161	4 583	88,8
Mogilno	2 722	2 406	88,4
Nakło nad Notecią	4 872	4 191	86,0
Radziejów	3 441	3 143	91,3
Rypin	2 647	2 356	89,0
Sępólno Krajeńskie	2 760	2 380	86,2
Świecie	4 200	3 727	88,7
Tuchola	3 024	2 711	89,6
Wąbrzeźno	2 419	2 172	89,8
Żnin	4 196	3 580	85,3

Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiaty										
		Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.		15 934	6 248	9 848	5 441	10 058	9 002	8 866	8 208	5 582	5 371	4 928
- w tym kobiety		8 181	3 229	4 969	2 936	5 084	4 779	4 332	3 792	2 636	2 783	2 492
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.		7 048	2 686	4 488	2 842	4 112	3 462	3 847	3 805	2 351	2 319	2 551
- w tym kobiety		3 782	1 439	2 279	1 432	2 221	1 841	1 886	1 665	1 117	1 262	1 287
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.		7 476	3 030	4 232	2 112	5 357	4 777	7 328	7 101	3 288	3 089	2 809
- w tym kobiety		4 029	1 752	2 445	1 250	2 925	2 775	4 070	3 967	1 696	1 950	1 645
z prawem do zasiłku		1 139	409	621	269	593	653	523	491	350	324	318
- w tym kobiety		669	209	330	133	310	341	270	220	169	150	158

TABELA 36. BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie	Powiaty											
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Znin
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	4 243	14 859	7 938	4 262	7 730	4 180	4 010	4 694	6 899	4 463	3 161	6 476
- w tym kobiety	2 193	7 513	3 836	2 360	3 857	2 005	2 028	2 271	3 685	2 209	1 633	3 419
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	1 931	6 649	3 281	2 300	3 558	1 720	1 796	2 437	3 434	2 356	1 589	3 100
- w tym kobiety	913	3 320	1 553	1 181	1 725	684	897	1 088	1 751	1 204	781	1 590
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	2 754	9 381	4 583	2 406	4 191	3 143	2 356	2 380	3 727	2 711	2 172	3 580
- w tym kobiety	1 725	5 412	2 473	1 541	2 435	1 741	1 574	1 381	2 337	1 543	1 337	2 242
z prawem do zasiłku	265	1 221	501	376	585	272	308	396	387	391	251	569
- w tym kobiety	133	645	231	211	290	114	161	172	189	188	132	283

**TABELA 37. UDZIAŁ OSÓB DO 30 ROKU ŻYCIA
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	do 30 roku życia	
	osoby		%
Polska	1 563 339	459 208	29,4
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	31 967	29,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	1 769	20,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	948	27,1
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	1 103	22,5
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	831	34,7
Toruń – powiat grodzki	6 247	1 439	23,0
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 934	35,4
Włocławek – powiat grodzki	8 209	1 866	22,7
Włocławek – powiat ziemski	7 801	2 337	30,0
Aleksandrów Kujawski	3 765	1 169	31,0
Brodnica	3 518	1 123	31,9
Chełmno	3 110	1 003	32,3
Golub-Dobrzyń	3 057	1 092	35,7
Inowrocław	11 037	3 244	29,4
Lipno	5 161	1 966	38,1
Mogilno	2 722	909	33,4
Nakło nad Notecią	4 872	1 560	32,0
Radziejów	3 441	1 215	35,3
Rypin	2 647	884	33,4
Sępólno Krajeńskie	2 760	936	33,9
Świecie	4 200	1 435	34,2
Tuchola	3 024	1 131	37,4
Wąbrzeźno	2 419	799	33,0
Żnin	4 196	1 274	30,4

TABELA 38. BILANS BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat								Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski			
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	40 038	2 844	1 504	1 414	1 000	1 800	2 108	2 245	2 748	1 525	1 503	1 232
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	77 323	6 588	2 982	4 797	2 671	4 410	4 625	3 710	3 912	2 633	2 704	2 405
	po raz pierwszy	17 876	1 912	850	677	402	1 360	1 073	849	923	538	691	466
	po raz kolejny	59 447	4 676	2 132	4 120	2 269	3 050	3 552	2 861	2 989	2 095	2 013	1 939
	po pracach interwencyjnych	101	2	5	2	1	3	14	0	3	0	0	6
2.	po robotach publicznych	713	7	19	237	117	1	2	20	57	10	2	29
	po stażu	10 755	731	319	704	481	498	546	365	530	610	331	356
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	6	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0
	po szkoleniu	3 401	289	103	478	234	220	619	162	135	94	63	71
	po pracach społecznie użytecznych	494	17	31	0	5	6	27	12	92	20	11	0
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	82 153	7 389	3 435	4 956	2 757	4 595	4 631	3 879	4 097	2 877	2 964	2 545
3a.	podjęcia pracy razem*	38 979	3 102	1 399	2 247	1 341	2 007	1 991	1 841	2 093	1 312	1 341	1 307
	praca niesubsydiowana	32 764	2 802	1 174	1 543	1 009	1 783	1 675	1 553	1 746	1 162	1 222	1 099
	praca subsydiowana	6 215	300	225	704	332	224	316	288	347	150	119	208
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	16 839	1 358	639	1 383	722	841	1 208	721	833	785	555	363
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	3 129	330	163	411	123	40	87	378	230	109	312	123
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	16 553	2 074	1 015	534	268	1 372	1 070	678	590	477	564	550
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	3 652	261	114	213	185	139	165	141	181	129	95	118
3g.	podjęcie nauki	458	26	12	5	2	22	20	20	43	13	16	12
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	460	9	6	86	85	3	5	2	5	5	12	3
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3k.	inne przyczyny	2 083	229	87	77	31	171	85	98	122	47	69	69
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	3 241	274	103	152	83	176	168	210	226	112	120	89
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	31 967	1 769	948	1 103	831	1 439	1 934	1 866	2 337	1 169	1 123	1 003
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	8 049	458	279	189	143	448	439	408	599	276	288	217

*szczegóły w tabeli 39

TABELA 38. BILANS BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Żnin
		Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola											
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	1 413	3 897	2 488	1 114	1 983	1 332	1 117	1 032	1 896	1 304	936										1 603
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	2 178	6 911	4 112	2 015	3 700	2 219	1 950	2 274	3 676	2 235	1 574										3 042
	po raz pierwszy	543	1 524	831	472	878	457	454	406	934	573	399										664
	po raz kolejny	1 635	5 387	3 281	1 543	2 822	1 762	1 496	1 868	2 742	1 662	1 175										2 378
	po pracach interwencyjnych	9	7	19	2	0	0	15	3	2	5	3										0
2.	po robotach publicznych	2	53	49	5	8	7	6	46	0	4	0										32
	po stażu	299	712	850	340	559	598	251	396	443	267	138										431
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										0
	po szkoleniu	18	356	34	24	106	34	89	35	56	42	87										52
	po pracach społecznie użytecznych	35	18	49	8	28	9	27	25	21	14	25										14
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	2 413	7 232	4 452	2 150	3 960	2 225	2 086	2 295	4 025	2 325	1 632										3 233
3a.	podjęcia pracy razem*	1 141	3 545	1 806	1 279	1 955	995	1 006	1 316	2 084	1 383	874										1 614
	praca niesubsydiowana	1 009	2 921	1 444	1 046	1 739	886	808	1 074	1 829	1 114	728										1 398
	praca subsydiowana	132	624	362	233	216	109	198	242	255	269	146										216
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	480	1 173	1 201	421	715	673	467	417	605	394	286										599
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	123	51	174	74	32	26	40	17	106	18	28										134
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	394	2 059	740	200	824	233	359	380	863	325	283										701
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	166	178	328	123	211	179	160	105	144	145	107										65
3g.	podjęcie nauki	34	27	46	15	24	38	17	16	10	11	15										14
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										x
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	1	67	50	6	2	28	0	26	6	1	6										46
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										x
3k.	inne przyczyny	74	132	107	32	197	53	37	18	207	48	33										60
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	86	332	182	70	163	111	97	75	112	83	79										138
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	1 092	3 244	1 966	909	1 560	1 215	884	936	1 435	1 131	799										1 274
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	324	867	460	238	416	351	212	203	396	314	234										290

*szczegóły w tabeli 39

TABELA 39. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat										Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski					
1.	Podjęcia pracy w roku	38 979	3 102	1 399	2 247	1 341	2 007	1 991	1 841	2 093	1 312	1 341	1 307		
1a.	niesubsydiowana	32 764	2 802	1 174	1 543	1 009	1 783	1 675	1 553	1 746	1 162	1 222	1 099		
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	757	67	30	14	14	49	56	20	42	23	25	13		
	- praca sezonowa	1 147	0	0	408	252	0	0	0	0	0	253	0		
1b.	subsydiowana	6 215	300	225	704	332	224	316	288	347	150	119	208		
	- prace interwencyjne	1 226	65	35	17	8	35	199	19	27	1	15	89		
	- roboty publiczne	1 376	20	84	302	137	1	8	32	135	16	4	44		
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	998	123	44	86	37	66	55	51	33	30	31	22		
	- w tym w ramach bonu na zasiedlenie	5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 821	85	57	287	137	81	44	101	72	89	54	43		
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	410	1	0	0	0	25	6	54	54	8	8	0		
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	263	0	0	0	0	12	3	22	16	5	0	10		
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	- inne subsydiowane	120	6	5	12	13	3	1	9	10	1	7	0		
2.	Rozpoczęcie szkolenia w roku	3 531	298	105	508	241	233	631	168	139	100	61	74		
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	227	0	0	54	16	11	0	9	10	15	15	14		
3.	Rozpoczęcie stażu w roku	12 252	1 042	489	796	403	599	556	481	583	601	479	289		
	- w tym w ramach bonu stażowego	441	8	3	0	0	60	6	68	77	2	11	12		
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	12	0	0	0	0	0	0	6	5	0	0	0		
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	596	18	45	0	6	9	21	12	106	19	15	0		
	- w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	48	0	0	0	0	0	0	15	4	12	4	0		
	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	448	0	0	79	72	0	0	54	0	65	0	0		

TABELA 39. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

[illegible]

**TABELA 40. UDZIAŁ OSÓB DO 25 ROKU ŻYCIA
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	do 25 roku życia	
	osoby		%
Polska	1 563 339	236 837	15,1
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	16 977	15,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	718	8,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	490	14,0
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	530	10,8
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	470	19,6
Toruń – powiat grodzki	6 247	643	10,3
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 072	19,6
Włocławek – powiat grodzki	8 209	894	10,9
Włocławek – powiat ziemski	7 801	1 262	16,2
Aleksandrów Kujawski	3 765	596	15,8
Brodnica	3 518	609	17,3
Chełmno	3 110	535	17,2
Golub-Dobrzyń	3 057	589	19,3
Inowrocław	11 037	1 764	16,0
Lipno	5 161	1 102	21,4
Mogilno	2 722	525	19,3
Nakło nad Notecią	4 872	870	17,9
Radziejów	3 441	676	19,6
Rypin	2 647	489	18,5
Sępólno Krajeńskie	2 760	517	18,7
Świecie	4 200	832	19,8
Tuchola	3 024	647	21,4
Wąbrzeźno	2 419	458	18,9
Żnin	4 196	689	16,4

TABELA 41. BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat								Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski			
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	22 156	1 253	843	710	567	1 103	1 217	1 102	1 504	784	873	687
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	48 053	3 240	1 855	2 767	1 789	2 061	2 960	2 199	2 563	1 587	1 795	1 538
	po raz pierwszy	14 619	1 232	690	558	371	795	891	690	806	440	604	403
	po raz kolejny	33 434	2 008	1 165	2 209	1 418	1 266	2 069	1 509	1 757	1 147	1 191	1 135
	po pracach interwencyjnych	59	1	2	2	0	1	11	0	2	0	0	2
2.	po robotach publicznych	381	3	12	128	67	0	0	5	22	5	1	20
	po stażu	7 202	314	195	460	365	224	377	250	393	385	240	257
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
	po szkoleniu	1 961	131	61	255	155	91	418	80	80	43	34	44
	po pracach społecznie użytecznych	181	6	13	0	2	2	10	2	32	2	4	0
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	50 035	3 545	2 090	2 847	1 827	2 379	2 927	2 216	2 555	1 665	1 936	1 595
3a.	podjęcia pracy razem*	22 473	1 308	808	1 214	864	918	1 181	954	1 226	720	860	803
	praca niesubsydiowana	19 215	1 209	688	853	669	839	997	830	1 060	644	790	693
	praca subsydiowana	3 258	99	120	361	195	79	184	124	166	76	70	110
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	11 169	702	416	858	521	442	843	455	578	473	395	262
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	2 037	195	107	268	84	26	56	238	163	72	206	74
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	10 274	1 113	625	301	164	830	680	424	365	294	350	331
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	2 187	124	69	106	112	57	98	70	117	72	60	61
3g.	podjęcie nauki	426	19	10	5	2	19	20	17	40	13	16	11
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	302	6	5	55	59	0	2	0	2	1	10	3
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3k.	inne przyczyny	1 167	78	50	40	21	87	47	58	64	20	39	50
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	3 197	230	118	100	59	142	178	191	250	110	123	95
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	16 977	718	490	530	470	643	1 072	894	1 262	596	609	535
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	6 186	254	205	142	122	282	333	315	473	211	222	177

*szczegóły w tabeli 42

TABELA 41. BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Żnin
		Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola											
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	821	2 182	1 408	647	1 174	753	644	573	1 123	750	536										902
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	1 456	4 398	2 752	1 437	2 361	1 466	1 287	1 466	2 491	1 491	1 089										2 005
	po raz pierwszy	484	1 306	755	426	751	402	399	358	825	499	347										587
	po raz kolejny	972	3 092	1 997	1 011	1 610	1 064	888	1 108	1 666	992	742										1 418
	po pracach interwencyjnych	4	6	10	2	0	0	9	1	1	5	0										0
2.	po robotach publicznych	1	30	24	3	4	3	2	29	0	4	0										18
	po stażu	227	513	589	255	386	389	182	285	296	190	124										306
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										0
	po szkoleniu	12	211	19	17	42	26	64	22	40	28	56										32
	po pracach społecznie użytecznych	8	6	21	5	15	4	13	9	7	7	8										5
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	1 567	4 470	2 882	1 454	2 520	1 441	1 346	1 442	2 648	1 488	1 103										2 092
3a.	podjęcia pracy razem*	698	2 096	1 071	834	1 161	598	602	804	1 345	875	561										972
	praca niesubsydiowana	627	1 781	869	694	1 048	539	495	666	1 197	708	477										842
	praca subsydiowana	71	315	202	140	113	59	107	138	148	167	84										130
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	349	812	854	315	470	451	341	283	411	280	222										436
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	85	29	107	57	19	21	26	10	70	13	18										93
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	244	1 280	479	130	581	153	235	243	582	203	194										473
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	117	107	223	83	130	125	104	67	91	83	69										42
3g.	podjęcie nauki	33	25	44	15	22	38	17	14	9	10	13										14
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										x
3i.	nabyć praw emerytalnych lub rentowych	1	42	40	4	1	27	0	13	2	0	5										24
3j.	nabyć praw do świadczenia przedemerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										x
3k.	inne przyczyny	40	79	64	16	136	28	21	8	138	24	21										38
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	121	346	176	105	145	102	96	80	134	106	64										126
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	589	1 764	1 102	525	870	676	489	517	832	647	458										689
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	251	694	386	189	333	278	169	161	320	251	189										229

*szczegóły w tabeli 42

TABELA 42. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat								Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzki – powiat grodzki	Grodzki – powiat ziemski	Torun – powiat grodzki	Torun – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski			
1.	Podjęcia pracy w roku	22 473	1 308	808	1 214	864	918	1 181	954	1 226	720	860	803
1a.	niesubsydiowana	19 215	1 209	688	853	669	839	997	830	1 060	644	790	693
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	305	21	10	10	6	15	22	5	16	10	19	5
	- praca sezonowa	751	0	0	223	178	0	0	0	0	0	185	0
1b.	subsydiowana	3 258	99	120	361	195	79	184	124	166	76	70	110
	- prace interwencyjne	690	27	23	7	4	17	124	14	15	1	8	44
	- roboty publiczne	741	7	42	173	82	0	0	10	65	6	1	21
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	400	20	7	38	22	17	27	18	8	7	16	9
	- w tym w ramach bonu na zastępienie	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 045	44	45	138	82	35	27	45	45	53	37	26
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zastępienie	179	0	0	0	0	4	3	23	21	4	5	0
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	148	0	0	0	0	5	3	10	7	4	0	10
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- inne subsydiowane	55	1	3	5	5	1	0	4	5	1	3	0
2.	Rozpoczęcie szkolenia w roku	2 006	137	63	241	148	99	425	86	83	46	34	47
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	132	0	0	29	9	5	0	6	8	8	5	10
3.	Rozpoczęcie stażu w I półroczu	8 636	560	330	568	326	341	408	330	456	390	354	215
	- w tym w ramach bonu stażowego	269	5	2	0	0	31	3	35	42	0	7	12
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	8	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	0
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	228	5	23	0	2	2	10	2	36	3	7	0
	- w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	14	0	0	0	0	0	7	1	2	0	0	0
6.	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	291	0	0	49	45	0	0	33	0	34	0	0

**TABELA 43. UDZIAŁ OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	powyżej 50 roku życia	
	osoby		%
Polska	1 563 339	429 763	27,5
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	27 631	25,8
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	3 061	34,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	1 020	29,1
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	1 701	34,7
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	544	22,7
Toruń – powiat grodzki	6 247	2 019	32,3
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 186	21,7
Włocławek – powiat grodzki	8 209	2 370	28,9
Włocławek – powiat ziemski	7 801	1 807	23,2
Aleksandrów Kujawski	3 765	913	24,2
Brodnica	3 518	882	25,1
Chełmno	3 110	756	24,3
Golub-Dobrzyń	3 057	661	21,6
Inowrocław	11 037	2 742	24,8
Lipno	5 161	933	18,1
Mogilno	2 722	597	21,9
Nakło nad Notecią	4 872	1 184	24,3
Radziejów	3 441	696	20,2
Rypin	2 647	624	23,6
Sępólno Krajeńskie	2 760	658	23,8
Świecie	4 200	1 006	24,0
Tuchola	3 024	648	21,4
Wąbrzeźno	2 419	597	24,7
Żnin	4 196	1 026	24,5

TABELA 44. BILANS BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat								Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski			
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	31 351	3 929	1 150	1 831	674	2 727	1 231	2 594	1 902	1 049	918	872
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	28 633	3 612	1 195	2 030	1 013	1 729	1 327	1 747	1 377	857	904	845
	po raz pierwszy	2 610	583	185	85	18	209	129	148	83	70	106	45
	po raz kolejny	26 023	3 029	1 010	1 945	995	1 520	1 198	1 599	1 294	787	798	800
	po pracach interwencyjnych	36	2	0	0	1	1	5	0	0	0	2	9
2.	po robotach publicznych	1 023	12	28	182	194	3	8	21	124	25	5	67
	po stażu	971	45	14	56	43	31	101	14	10	85	26	57
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	po szkoleniu	1 011	173	24	173	55	68	81	137	57	14	8	32
	po pracach społecznie użytecznych	1 309	34	84	0	24	47	57	48	219	42	29	2
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	32 353	4 480	1 325	2 160	1 143	2 437	1 372	1 971	1 472	993	940	961
3a.	podjęcia pracy razem*	14 042	1 743	517	1 051	659	983	505	722	646	352	394	514
	praca niesubsydiowana	10 321	1 500	382	706	406	882	362	582	366	290	358	332
	praca subsydiowana	3 721	243	135	345	253	101	143	140	280	62	36	182
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	4 220	259	132	293	214	221	208	331	307	238	80	71
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	619	73	35	89	15	12	17	77	34	23	48	19
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	5 998	1 211	344	247	57	687	308	361	182	159	148	156
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	2 107	196	66	230	127	116	113	145	87	63	59	70
3g.	podjęcie nauki	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	877	129	28	50	14	66	40	90	52	27	13	26
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	689	120	27	31	20	17	41	33	19	27	24	10
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	1 881	426	113	49	2	114	60	72	50	50	108	44
3k.	inne przyczyny	1 919	322	63	120	35	221	80	140	95	54	66	51
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	27 631	3 061	1 020	1 701	544	2 019	1 186	2 370	1 807	913	882	756
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	2 972	494	169	109	31	493	126	207	177	72	66	48

*szczegóły w tabeli 45

TABELA 44. BILANS BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Golub-Dobrzyń	Żnin
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	715	2 963	1 088	658	1 330	736	689	743	1 197	678	598											1 079
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	635	2 641	1 030	635	1 407	556	656	926	1 089	631	531											1 260
	po raz pierwszy	50	225	68	43	117	30	52	39	122	56	41											106
	po raz kolejny	585	2 416	962	592	1 290	526	604	887	967	575	490											1 154
	po pracach interwencyjnych	1	1	7	0	0	0	1	1	1	2	1											1
2.	po robotach publicznych	3	73	48	5	25	14	46	79	1	2	3											55
	po stażu	9	40	90	33	69	92	10	75	17	11	1											42
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0											0
	po szkoleniu	4	57	3	3	39	4	8	3	23	19	21											5
	po pracach społecznie użytecznych	64	50	58	31	118	41	80	70	65	36	39											71
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	689	2 862	1 185	696	1 553	596	721	1 011	1 280	661	532											1 313
3a.	podjęcia pracy razem*	296	1 294	520	354	652	243	315	549	487	336	286											624
	praca niesubsydiowana	236	855	278	258	529	170	202	352	380	259	203											433
	praca subsydiowana	60	439	242	96	123	73	113	197	107	77	83											191
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	99	317	223	93	267	156	113	148	175	68	61											146
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	23	17	25	21	5	1	14	14	20	4	6											27
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0											0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	82	645	152	57	290	53	82	117	255	68	71											266
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	69	153	96	64	107	56	58	42	65	47	40											38
3g.	podjęcie nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0											0
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	13	100	20	17	30	17	19	22	32	20	15											37
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	19	77	30	22	18	20	13	19	53	14	6											29
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	39	145	53	40	73	18	72	69	96	71	23											94
3k.	inne przyczyny	49	114	66	28	111	32	35	31	97	33	24											52
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x											x
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	661	2 742	933	597	1 184	696	624	658	1 006	648	597											1 026
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	47	262	69	55	95	64	38	40	106	56	51											97

*szczegóły w tabeli 45

TABELA 45. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat										Chelmo
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzki – powiat grodzki	Grodzki – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	
1.	Podjęcia pracy w roku	14 042	1 743	517	1 051	659	983	505	722	646	352	394	514
1a.	niesubsydiowana	10 321	1 500	382	706	406	882	362	582	366	290	358	332
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	363	60	23	21	10	29	13	12	10	14	12	4
	- praca sezonowa	347	0	0	206	80	0	0	0	0	0	39	0
1b.	subsydiowana	3 721	243	135	345	253	101	143	140	280	62	36	182
	- prace interwencyjne	683	68	14	8	5	15	104	12	3	0	2	53
	- roboty publiczne	2 053	24	71	196	210	5	8	70	236	30	21	118
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	159	24	6	20	4	15	14	5	9	4	5	3
	- w tym w ramach bonu na zasiedlenie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	617	95	37	116	30	17	14	35	16	26	6	8
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego powyżej 50 roku życia	116	0	0	2	2	19	1	17	15	2	2	0
	- inne subsydiowane	93	32	7	3	2	30	2	1	1	0	0	0
2.	Rozpoczęcie szkolenia w roku	1 018	174	25	169	49	71	81	140	58	15	8	32
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.	Rozpoczęcie stażu w roku	1 383	50	11	67	106	77	73	23	17	99	43	37
	- w tym w ramach bonu stażowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	1 415	35	96	0	25	73	54	47	230	46	29	2
	- w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	128	0	0	0	0	7	15	17	37	17	0	0
	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	404	0	0	57	34	0	0	121	2	78	0	0

TABELA 45. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Lp.	Wyszczególnienie	Powiat										Znin
		Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno
1.	Podjęcia pracy w roku	296	1 294	520	354	652	243	315	549	487	336	286
1a.	niesubsydiowana	236	855	278	258	529	170	202	352	380	259	203
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	11	35	6	12	17	10	5	13	13	7	6
	- praca sezonowa	13	0	0	8	0	0	0	0	1	0	0
1b.	subsydiowana	60	439	242	96	123	73	113	197	107	77	83
	- prace interwencyjne	23	116	44	35	0	2	22	30	14	17	55
	- roboty publiczne	14	225	185	40	83	60	78	162	41	27	9
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	3	15	3	3	5	3	1	1	10	1	4
	- w tym w ramach bonu na zastępienie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	20	78	10	15	20	8	9	4	13	23	10
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zastępienie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	0	0	0	1	13	0	2	0	29	8	3
	- inne subsydiowane	0	5	0	2	2	0	1	0	0	1	2
2.	Rozpoczęcie szkolenia w roku	4	59	5	3	39	5	8	3	23	22	21
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.	Rozpoczęcie stażu w roku	31	118	89	60	103	109	22	77	86	11	2
	- w tym w ramach bonu stażowego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	64	52	105	30	125	42	83	68	66	35	38
	- w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	0	0	0	12	0	0	0	13	3	0	0
6.	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zleceń działań aktywizacyjnych w roku	0	88	24	0	0	0	0	0	0	0	0

**TABELA 46. UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	długotrwale bezrobotni	
	osoby		%
Polska	1 563 339	880 286	56,3
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	63 149	58,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	4 474	50,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	1 879	53,7
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	2 748	56,0
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	1 370	57,2
Toruń – powiat grodzki	6 247	3 086	49,4
Toruń – powiat ziemski	5 464	2 997	54,8
Włocławek – powiat grodzki	8 209	5 671	69,1
Włocławek – powiat ziemski	7 801	5 562	71,3
Aleksandrów Kujawski	3 765	2 266	60,2
Brodnica	3 518	1 956	55,6
Chełmno	3 110	1 939	62,3
Golub-Dobrzyń	3 057	1 976	64,6
Inowrocław	11 037	6 478	58,7
Lipno	5 161	3 032	58,7
Mogilno	2 722	1 572	57,8
Nakło nad Notecią	4 872	2 699	55,4
Radziejów	3 441	2 279	66,2
Rypin	2 647	1 652	62,4
Sępólno Krajeńskie	2 760	1 457	52,8
Świecie	4 200	2 390	56,9
Tuchola	3 024	1 742	57,6
Wąbrzeźno	2 419	1 574	65,1
Żnin	4 196	2 350	56,0

TABELA 47. BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat											Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grudziądz – powiat grodzki	Grudziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski						
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	77 740	6 479	2 580	3 548	1 890	4 289	3 365	6 661	6 091	2 923	2 268	2 410			
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	66 095	5 293	2 184	3 602	2 556	3 187	3 764	4 314	4 104	2 505	1 786	2 008			
	po raz pierwszy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
	po raz kolejny	66 095	5 293	2 184	3 602	2 556	3 187	3 764	4 314	4 104	2 505	1 786	2 008			
2.	po pracach interwencyjnych	58	6	0	1	2	5	11	3	3	0	1	2			
	po robotach publicznych	1 086	3	38	142	234	2	7	29	182	21	7	68			
	po stażu	5 081	253	107	276	319	180	304	145	191	329	133	209			
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0			
	po szkoleniu	2 837	336	69	313	185	157	355	323	177	86	28	105			
	po pracach społecznie użytecznych	3 345	106	219	1	64	95	135	118	536	117	81	6			
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	80 686	7 298	2 885	4 402	3 076	4 390	4 132	5 304	4 633	3 162	2 098	2 479			
3a.	podjęcia pracy razem*	33 617	2 733	1 049	1 768	1 426	1 741	1 634	2 032	1 993	1 132	863	1 211			
	praca niesubsydiowana	26 655	2 425	795	1 364	1 012	1 586	1 268	1 739	1 413	972	779	937			
	praca subsydiowana	6 962	308	254	404	414	155	366	293	580	160	84	274			
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	15 174	797	480	940	758	581	814	958	963	898	330	283			
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	3 047	232	121	355	124	31	93	458	223	175	206	117			
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	18 003	2 489	914	651	259	1 439	1 050	1 112	836	615	430	551			
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	5 676	389	165	362	340	277	308	313	308	180	135	165			
3g.	podjęcie nauki	47	7	1	0	2	2	2	2	9	1	2	0			
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	708	105	17	44	12	49	29	80	42	22	7	18			
3i.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	591	49	18	60	70	13	20	22	15	27	12	10			
3j.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	23	5	1	1	0	0	2	2	0	0	2	1			
3k.	inne przyczyny	3 800	492	119	221	85	257	180	325	244	112	111	123			
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	63 149	4 474	1 879	2 748	1 370	3 086	2 997	5 671	5 562	2 266	1 956	1 939			
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	5 551	442	215	123	59	249	289	337	551	174	133	167			

*szczegóły w tabeli 48

TABELA 47. BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

L.p.	Wyszczególnienie	Powiat										Wąbrzeźno	Tuchola	Świecie	Sępólno Krajeńskie	Rypin	Radziejów	Nakło nad Notecią	Mogilno	Lipno	Inowrocław	Żnin
		Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola											
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku	2 448	7 617	3 986	1 951	3 314	2 480	1 968	1 686	3 110	2 004	1 786										2 886
	Bezrobotni zarejestrowani w roku	1 850	6 735	3 505	1 776	3 191	1 815	1 692	1 924	2 396	1 757	1 345										2 806
	po raz pierwszy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										x
	po raz kolejny	1 850	6 735	3 505	1 776	3 191	1 815	1 692	1 924	2 396	1 757	1 345										2 806
2.	po pracach interwencyjnych	1	3	7	1	0	0	7	1	1	2	1										0
	po robotach publicznych	11	48	60	6	19	9	56	68	2	4	3										67
	po stażu	120	270	448	230	298	308	121	275	180	126	19										240
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										0
	po szkoleniu	9	306	24	11	105	32	39	13	36	32	72										24
	po pracach społecznie użytecznych	183	123	179	80	248	88	214	188	166	115	134										149
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku	2 322	7 874	4 459	2 155	3 806	2 016	2 008	2 153	3 116	2 019	1 557										3 342
3a.	podjęcia pracy razem*	915	3 431	1 642	1 085	1 640	842	805	1 039	1 310	1 102	733										1 491
	praca niesubsydiowana	796	2 505	1 099	875	1 430	659	557	740	1 110	878	554										1 162
	praca subsydiowana	119	926	543	210	210	183	248	299	200	224	179										329
3b.	rozpoczęcie innych form aktywizacji*	446	1 270	1 238	445	761	582	467	496	544	322	261										540
3c.	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	107	71	251	78	42	24	44	24	76	25	36										134
3d.	odmowa ustalenia profilu pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0										0
3e.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	460	2 297	688	255	822	243	394	361	714	283	281										859
3f.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	248	415	384	197	294	206	202	146	183	177	166										116
3g.	podjęcie nauki	0	5	0	0	3	2	2	1	1	1	3										1
3h.	osiągnięcie wieku emerytalnego	12	82	17	13	26	17	15	19	25	15	11										31
3i.	nabywanie praw emerytalnych lub rentowych	12	77	43	12	10	17	5	18	20	7	10										44
3j.	nabywanie praw do świadczenia przedemerytalnego	1	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0										1
3k.	inne przyczyny	121	220	196	70	208	82	74	49	243	87	56										125
5.	Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										x
4.	Bezrobotni według stanu w końcu roku	1 976	6 478	3 032	1 572	2 699	2 279	1 652	1 457	2 390	1 742	1 574										2 350
	w tym zarejestrowani po raz pierwszy	241	611	242	194	219	304	115	105	230	190	181										180

*szczegóły w tabeli 48

TABELA 48. PODJĘCIA PRACY I AKTYWIZACJA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Lp.	Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiat									Brodnica	Chelmno
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzki – powiat grodzki	Grodzki – powiat ziemski	Torun – powiat grodzki	Torun – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski		
1.	Podjęcia pracy w roku	33 617	2 733	1 049	1 768	1 426	1 741	1 634	2 032	1 993	1 132	863	1 211
1a.	niesubsydiowana	26 655	2 425	795	1 364	1 012	1 586	1 268	1 739	1 413	972	779	937
	- działalność gospodarcza (niesubsydiowana)	829	90	36	23	14	48	44	43	36	33	26	21
	- praca sezonowa	935	0	0	422	236	0	0	0	0	0	122	0
1b.	subsydiowana	6 962	308	254	404	414	155	366	293	580	160	84	274
	- prace interwencyjne	1 509	108	35	19	13	33	254	35	30	1	8	75
	- roboty publiczne	3 029	13	141	176	294	6	10	91	428	42	30	157
	- działalność gospodarcza (subsydiowana)	643	36	15	38	33	40	53	35	39	31	15	20
	- w tym w ramach bonu na zastępienie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 461	100	55	160	66	37	42	118	69	78	27	20
	- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zastępienie	30	0	0	0	0	1	3	1	0	1	0	0
	- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	73	0	0	0	0	1	0	5	6	3	0	2
	- podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach grantu na telepracę	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	56	0	0	0	2	9	0	8	8	2	1	0
	- inne subsydiowane	160	51	8	11	6	28	4	0	0	2	3	0
2.	Rozpoczęcie szkolenia w roku	2 760	322	67	291	168	151	339	318	170	86	27	105
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	31	0	0	1	1	0	0	1	2	4	2	6
3.	Rozpoczęcie stażu w roku	7 198	366	176	378	273	281	348	213	219	456	229	172
	- w tym w ramach bonu stażowego	115	1	0	0	0	6	0	17	26	0	2	2
4.	Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych w roku	6	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0
5.	Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej w roku	3 613	109	237	0	67	149	127	120	567	110	74	6
	- w tym w ramach Programu Aktywizacji i Integracji (PAI)	338	0	0	0	0	17	62	44	89	38	0	0
6.	Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych w roku	1 597	0	0	271	250	0	0	303	5	246	0	0

TABELA 49. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	porzystający ze świadczeń pomocy społecznej	
		osoby	%
Polska	1 563 339	33 339	2,1
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	6 481	6,0
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	10	0,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	5	0,1
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	0	0,0
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	0	0,0
Toruń – powiat grodzki	6 247	0	0,0
Toruń – powiat ziemski	5 464	850	15,6
Włocławek – powiat grodzki	8 209	2 547	31,0
Włocławek – powiat ziemski	7 801	1 721	22,1
Aleksandrów Kujawski	3 765	393	10,4
Brodnica	3 518	155	4,4
Chełmno	3 110	0	0,0
Golub-Dobrzyń	3 057	0	0,0
Inowrocław	11 037	0	0,0
Lipno	5 161	449	8,7
Mogilno	2 722	2	0,1
Nakło nad Notecią	4 872	180	3,7
Radziejów	3 441	0	0,0
Rypin	2 647	135	5,1
Sępólno Krajeńskie	2 760	1	0,0
Świecie	4 200	0	0,0
Tuchola	3 024	7	0,2
Wąbrzeźno	2 419	0	0,0
Żnin	4 196	26	0,6

TABELA 50. BEZROBOTNI KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Powiaty											
	Województwo razem											
	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	89	38	0	0	0	1 287	385	522	160	305	0	
- w tym kobiety	67	28	0	0	0	711	247	247	100	233	0	
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	14	2	0	0	0	164	246	188	114	44	0	
- w tym kobiety	12	1	0	0	0	78	123	83	75	34	0	
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	10	5	0	0	0	850	2 547	1 721	393	155	0	
- w tym kobiety	8	5	0	0	0	590	1 421	992	240	119	0	
z prawem do zasiłku	0	0	0	0	0	4	20	5	5	15	0	
- w tym kobiety	0	0	0	0	0	1	14	3	3	12	0	

TABELA 50. BEZROBOTNI KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty											
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Znin
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	0	0	173	3	368	0	118	5	0	13	0	93
- w tym kobiety	0	0	106	3	212	0	60	2	0	12	0	67
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	0	0	75	0	53	0	29	1	1	4	0	9
- w tym kobiety	0	0	42	0	29	0	13	0	0	3	0	7
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	0	0	449	2	180	0	135	1	0	7	0	26
- w tym kobiety	0	0	260	2	101	0	98	0	0	6	0	20
z prawem do zasiłku	0	0	8	0	7	0	4	0	0	0	0	1
- w tym kobiety	0	0	8	0	3	0	1	0	0	0	0	0

TABELA 51. UDZIAŁ OSÓB POSIADAJĄCYCH CO NAJMNIJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	
		osoby	%
Polska	1 563 339	239 972	15,3
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	18 823	17,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	1 560	17,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	666	19,0
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	1 036	21,1
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	573	23,9
Toruń – powiat grodzki	6 247	1 072	17,2
Toruń – powiat ziemski	5 464	1 000	18,3
Włocławek – powiat grodzki	8 209	939	11,4
Włocławek – powiat ziemski	7 801	949	12,2
Aleksandrów Kujawski	3 765	631	16,8
Brodnica	3 518	830	23,6
Chełmno	3 110	679	21,8
Golub-Dobrzyń	3 057	589	19,3
Inowrocław	11 037	1 392	12,6
Lipno	5 161	1 136	22,0
Mogilno	2 722	545	20,0
Nakło nad Notecią	4 872	892	18,3
Radziejów	3 441	565	16,4
Rypin	2 647	652	24,6
Sępólno Krajeńskie	2 760	493	17,9
Świecie	4 200	876	20,9
Tuchola	3 024	601	19,9
Wąbrzeźno	2 419	371	15,3
Żnin	4 196	776	18,5

**TABELA 53. UDZIAŁ OSÓB POSIADAJĄCYCH CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO
NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	
		osoby	%
Polska	1 563 339	2 224	0,1
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	206	0,2
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	33	0,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	12	0,3
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	7	0,1
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	1	0,0
Toruń – powiat grodzki	6 247	1	0,0
Toruń – powiat ziemski	5 464	5	0,1
Włocławek – powiat grodzki	8 209	44	0,5
Włocławek – powiat ziemski	7 801	22	0,3
Aleksandrów Kujawski	3 765	4	0,1
Brodnica	3 518	2	0,1
Chełmno	3 110	20	0,6
Golub-Dobrzyń	3 057	1	0,0
Inowrocław	11 037	13	0,1
Lipno	5 161	0	0,0
Mogilno	2 722	5	0,2
Nakło nad Notecią	4 872	8	0,2
Radziejów	3 441	15	0,4
Rypin	2 647	3	0,1
Sępólno Krajeńskie	2 760	4	0,1
Świecie	4 200	1	0,0
Tuchola	3 024	5	0,2
Wąbrzeźno	2 419	0	0,0
Żnin	4 196	0	0,0

TABELA 54. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Powiaty										Chelmo
	Województwo razem	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Gduziąd – powiat grodzki	Gduziąd – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów kujawski	Brodnica
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	300	64	19	4	1	2	9	23	20	6	8
- w tym kobiety	211	48	12	4	1	1	6	17	7	5	7
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	141	32	6	3	0	2	3	15	11	1	4
- w tym kobiety	81	21	4	3	0	1	2	4	2	1	3
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	206	33	12	7	1	1	5	44	22	4	2
- w tym kobiety	147	22	6	7	1	0	3	31	15	3	2
z prawem do zasiłku	35	5	3	0	0	0	1	2	4	1	0
- w tym kobiety	21	4	1	0	0	0	0	2	2	1	0

TABELA 54. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty										Żnin
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno
Bezrobotni zarejestrowani w 2015 r.	0	20	0	16	7	25	4	5	4	11	0
- w tym kobiety	0	14	0	11	3	18	4	4	4	5	0
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2015 r.	0	15	0	5	4	11	0	0	0	6	0
- w tym kobiety	0	9	0	4	1	4	0	0	0	2	0
Bezrobotni według stanu w dniu 30 grudnia 2015 r.	1	13	0	5	8	15	3	4	1	5	0
- w tym kobiety	1	10	0	3	6	11	3	4	1	3	0
z prawem do zasiłku	0	4	0	2	1	3	1	1	0	2	0
- w tym kobiety	0	2	0	1	1	1	1	1	0	1	0

**TABELA 55. UDZIAŁ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31.12.2015 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	niepełnosprawni	
		osoby	%
Polska	1 563 339	95 247	6,1
Województwo kujawsko-pomorskie razem	107 255	5 080	4,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 803	942	10,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 501	235	6,7
Grudziądz – powiat grodzki	4 904	231	4,7
Grudziądz – powiat ziemski	2 397	52	2,2
Toruń – powiat grodzki	6 247	485	7,8
Toruń – powiat ziemski	5 464	150	2,7
Włocławek – powiat grodzki	8 209	346	4,2
Włocławek – powiat ziemski	7 801	138	1,8
Aleksandrów Kujawski	3 765	136	3,6
Brodnica	3 518	140	4,0
Chełmno	3 110	123	4,0
Golub-Dobrzyń	3 057	137	4,5
Inowrocław	11 037	421	3,8
Lipno	5 161	100	1,9
Mogilno	2 722	102	3,7
Nakło nad Notecią	4 872	244	5,0
Radziejów	3 441	110	3,2
Rypin	2 647	111	4,2
Sępólno Krajeńskie	2 760	118	4,3
Świecie	4 200	270	6,4
Tuchola	3 024	236	7,8
Wąbrzeźno	2 419	142	5,9
Żnin	4 196	111	2,6

TABELA 57. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ ZGŁOSZONE DO PUP W ROKU

Wyszczególnienie	2014 r.				2015 r.			
	Wolne miejsca zgłoszone w okresie				Wolne miejsca zgłoszone w okresie			
	razem	w tym dotyczące pracy			razem	w tym dotyczące pracy		
		subsydjo- wanej	z sektora publicznego	sezonowej		subsydjo- wanej	z sektora publicznego	sezonowej
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	80 126	34 760	16 634	28 694	95 290	37 990	16 900	33 163
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	54 853	9 487	6 276	28 694	71 081	13 781	7 707	33 163
miejsca aktywizacji zawodowej	25 273	25 273	10 358	x	24 209	24 209	9 193	x
z tego	21 379	21 379	6 751	x	20 102	20 102	5 388	x
staże	1	1	0	x	11	11	0	x
przygotowanie zawodowe dorosłych	3 893	3 893	3 607	x	4 096	4 096	3 805	x
prace społecznie użyteczne	3 031	548	201	1 340	3 633	445	275	1 000
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	64	17	11	40	168	15	10	149

TABELA 58. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ ZGŁOSZONE W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 1

Wyszczególnienie	Województwo razem	Powiaty										
		Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grudziądz – powiat grodzki	Grudziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	95 290	19 721	3 626	4 599	1 961	8 010	4 764	4 480	3 483	3 074	3 654	2 335
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	71 081	17 735	2 836	3 446	1 451	6 830	2 870	3 535	2 474	1 912	2 872	1 875
w tym	13 781	857	605	1 747	691	423	817	461	693	304	182	521
subsydiowane												
niesubsydiowane	57 300	16 878	2 231	1 699	760	6 407	2 053	3 074	1 781	1 608	2 690	1 354
sezonowe	33 163	10 086	1 035	627	315	1 866	1 622	3 039	1 758	66	2 601	327
miejsca aktywizacji zawodowej	24 209	1 986	790	1 153	510	1 180	1 894	945	1 009	1 162	782	460
staże	20 102	1 855	534	1 153	444	1 013	1 761	802	360	1 031	639	453
przygotowanie zawodowe dorosłych	11	0	0	0	0	0	0	7	3	0	0	0
prace społecznie użyteczne	4 096	131	256	0	66	167	133	136	646	131	143	7
dla niepełnosprawnych	3 633	1 496	201	72	14	677	78	115	89	23	97	91
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	168	10	0	13	3	53	0	0	2	0	2	3

TABELA 58. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ ZGŁOSZONE W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

część 2

Wyszczególnienie	Powiaty											
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nako nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeżno	Znin
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	2 097	7 234	3 637	2 686	4 011	2 118	2 198	2 543	3 301	1 514	1 370	2 874
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	1 296	5 503	1 760	1 873	2 643	1 051	1 463	1 642	2 194	953	1 044	1 823
w tym	284	1 551	877	382	429	225	415	625	406	445	208	633
subsydiowane												
niesubsydiowane	1 012	3 952	883	1 491	2 214	826	1 048	1 017	1 788	508	836	1 190
sezonowe	362	3 757	0	1 245	424	229	12	1 004	1 589	259	184	756
miejsca aktywizacji zawodowej	801	1 731	1 877	813	1 368	1 067	735	901	1 107	561	326	1 051
staże	596	1 605	1 474	728	1 045	965	498	716	939	461	151	879
przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
prace społecznie użyteczne	205	126	402	85	323	102	237	185	168	100	175	172
dla niepełnosprawnych	37	144	12	31	144	43	44	11	93	19	17	85
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	2	56	0	0	2	1	10	0	11	0	0	0

**TABELA 59. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
NAJCZĘŚCIEJ ZGŁASZANE DO PUP W 2015 R.**

Kod zawodu	Nazwa zawodu S - zawód objęty kształceniem w systemie oświaty	Wolne miejsca		
		razem	w tym subsydiowane	
			liczba	% w razem
999999	Ogółem	95 290	37 990	39,9
515303	Robotnik gospodarczy	8 462	7 242	85,6
522301	Sprzedawca S	5 356	2 905	54,2
411004	Technik prac biurowych S	2 994	2 326	77,7
932101	Pakowacz ręczny	2 722	167	6,1
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	2 381	227	9,5
432103	Magazynier	2 260	961	42,5
722204	Ślusarz S	1 947	253	13,0
721204	Spawacz	1 894	63	3,3
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 885	591	31,4
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 602	1 237	77,2
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1 599	106	6,6
911207	Sprzątaczką biurową	1 479	744	50,3
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	1 117	87	7,8
524902	Doradca klienta	1 096	242	22,1
512001	Kucharz S	1 071	457	42,7
941201	Pomoc kuchenna	960	613	63,9
741103	Elektryk S	888	66	7,4
932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	869	74	8,5
332203	Przedstawiciel handlowy	863	262	30,4
711202	Murarz	845	178	21,1
541307	Pracownik ochrony fizycznej	844	12	1,4
523002	Kasjer handlowy	833	288	34,6
432102	Inwentaryzator	819	1	0,1
334306	Technik administracji S	749	626	83,6
721404	Monter konstrukcji stalowych	735	37	5,0
513101	Kelner S	711	342	48,1
815301	Szwaczka maszynowa	709	236	33,3
814208	Operator wtryskarki	654	40	6,1
832202	Kierowca samochodu dostawczego	607	171	28,2
752205	Stolarz S	606	254	41,9
911290	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	586	65	11,1
751104	Rozbieracz-wykrawacz	571	6	1,1
341202	Opiekun osoby starszej S	567	188	33,2
514101	Fryzjer S	504	288	57,1
931205	Pomocniczy robotnik drogowy	463	338	73,0
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	456	285	62,5
331301	Księgowy	452	256	56,6
412001	Sekretarka	432	333	77,1
751402	Przetwórcą owoców i warzyw	422	15	3,6
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	417	43	10,3
821390	Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	411	13	3,2
313990	Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	403	3	0,7
753303	Szwaczka ręczna	388	48	12,4
821112	Monter taboru szynowego	380	0	0,0
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	367	70	19,1
325905	Opiekunka dziecięca S	357	296	82,9
713102	Malarz budowlany	356	113	31,7
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	345	58	16,8
933304	Robotnik magazynowy	343	35	10,2
753403	Tapicer meblowy	342	6	1,8

**TABELA 60. PODJĘCIA PRACY PRZEZ BEZROBOTNYCH 2015 R.
WEDŁUG POWIATÓW**

Powiat	Bezrobotni, którzy podjęli pracę		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Polska	1 283 943	646 346	50,3
Województwo kujawsko-pomorskie razem	90 603	44 817	49,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	9 030	4 825	53,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 360	1 794	53,4
Grudziądz – powiat grodzki	5 685	2 843	50,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 383	1 706	50,4
Toruń – powiat grodzki	5 347	2 823	52,8
Toruń – powiat ziemski	4 363	2 274	52,1
Włocławek – powiat grodzki	4 886	2 351	48,1
Włocławek – powiat ziemski	4 593	1 973	43,0
Aleksandrów Kujawski	2 841	1 317	46,4
Brodnica	2 803	1 459	52,1
Chełmno	2 955	1 496	50,6
Golub-Dobrzyń	2 297	1 059	46,1
Inowrocław	8 214	4 076	49,6
Lipno	3 800	1 768	46,5
Mogilno	2 715	1 396	51,4
Nakło nad Notecią	4 440	2 132	48,0
Radziejów	1 956	784	40,1
Rypin	2 124	1 019	48,0
Sępólno Krajeńskie	3 043	1 330	43,7
Świecie	4 165	2 070	49,7
Tuchola	2 761	1 397	50,6
Wąbrzeźno	1 931	919	47,6
Żnin	3 911	2 006	51,3

TABELA 61. UDZIAŁ PODJĘĆ PRACY W ODPIYWIE BEZROBOTNYCH W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	2014 r.					2015 r.				
	odpływ	podjęcia pracy ogółem	udział w odpływie	podjęcia pracy niesubsydi- wanej	udział w odpływie	podjęcia pracy ogółem	udział w odpływie	podjęcia pracy niesubsydi- wanej	udział w odpływie	
	osoby	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	
Województwo kujawsko-pomorskie razem	198 232	89 714	45,3	77 504	39,1	187 618	48,3	73 274	39,1	
Bydgoszcz – powiat grodzki	21 125	9 215	43,6	8 705	41,2	20 403	44,3	7 947	39,0	
Bydgoszcz – powiat ziemski	7 847	3 283	41,8	2 914	37,1	7 794	43,1	2 644	33,9	
Grudziądz – powiat grodzki	12 173	5 353	44,0	4 299	35,3	11 985	47,4	3 963	33,1	
Grudziądz – powiat ziemski	5 494	2 561	46,6	1 957	35,6	6 335	53,4	2 359	37,2	
Toruń – powiat grodzki	13 964	5 972	42,8	5 597	40,1	12 208	43,8	4 754	38,9	
Toruń – powiat ziemski	11 160	4 296	38,5	3 497	31,3	10 011	43,6	3 473	34,7	
Włocławek – powiat grodzki	10 794	4 793	44,4	4 191	38,8	10 345	47,2	4 098	39,6	
Włocławek – powiat ziemski	9 317	4 514	48,4	3 460	37,1	9 009	51,0	3 491	38,8	
Aleksandrów Kujawski	5 649	2 452	43,4	2 228	39,4	6 392	44,4	2 463	38,5	
Brodnica	6 914	3 251	47,0	3 070	44,4	6 053	46,3	2 537	41,9	
Chełmno	6 114	2 853	46,7	2 268	37,1	5 501	53,7	2 336	42,5	
Golub-Dobrzyń	4 987	2 537	50,9	2 262	45,4	4 887	47,0	1 957	40,0	
Inowrocław	18 032	8 665	48,1	7 114	39,5	16 504	49,8	6 257	37,9	
Lipno	9 669	3 142	32,5	2 609	27,0	8 831	43,0	2 804	31,8	
Mogilno	5 092	2 706	53,1	2 366	46,5	4 650	58,4	2 192	47,1	
Nakło nad Notecią	9 313	4 007	43,0	3 594	38,6	9 048	49,1	3 922	43,3	
Radziejów	4 541	1 867	41,1	1 644	36,2	4 183	46,8	1 636	39,1	
Rypin	4 680	2 141	45,7	1 808	38,6	4 441	47,8	1 619	36,5	
Sępólno Krajeńskie	5 604	2 902	51,8	2 424	43,3	5 225	58,2	2 343	44,8	
Świecie	8 711	4 328	49,7	3 935	45,2	8 191	50,8	3 557	43,4	
Tuchola	4 974	2 659	53,5	2 341	47,1	4 654	59,3	2 205	47,4	
Wąbrzeźno	3 627	1 958	54,0	1 640	45,2	3 498	55,2	1 523	43,5	
Żnin	8 451	4 259	50,4	3 581	42,4	7 470	52,4	3 194	42,8	

TABELA 62. PODJĘCIE ZATRUDNIENIA SUBSYDIOWANEGO W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Bezrobotni, którzy podjęli pracę														
	zatrudnienie subsydiowane														
	Ogółem	razem	% w ogółem	prace interwencyjne	roboty publiczne	działalność gospodarcza		refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	w ramach bonu zatrudnieniowego	w ramach świadczenia aktywizacyjnego	w ramach grantu na telepracę	w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	w ramach dofinansowania wyodrębnienia zatrudnienia skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r. ż.	inne subsydiowane
						razem	w tym w ramach bonu na zasiedlenie								
osoby		osoby													
	90 603	17 329	19,1	3 593	5 569	2 252	5	4 702	410	263	6	1	0	116	417
Województwo kujawsko-pomorskie razem															
Bydgoszcz – powiat grodzki	9 030	1 083	12,0	313	60	280	0	361	1	0	0	0	0	0	68
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 360	716	21,3	104	296	112	0	186	0	0	0	0	0	0	18
Grudziądz – powiat grodzki	5 685	1 722	30,3	64	656	172	0	802	0	0	0	0	0	2	26
Grudziądz – powiat ziemski	3 383	1 024	30,3	30	613	82	0	272	0	0	4	0	0	2	21
Toruń – powiat grodzki	5 347	593	11,1	113	11	169	0	189	25	12	2	0	0	19	53
Toruń – powiat ziemski	4 363	890	20,4	542	25	152	0	156	6	3	0	0	0	1	5
Włocławek – powiat grodzki	4 886	788	16,1	77	168	132	1	289	54	22	0	0	0	17	29
Włocławek – powiat ziemski	4 593	1 102	24,0	63	672	83	1	167	54	16	0	0	0	15	32
Aleksandrów Kujawski	2 841	378	13,3	2	84	72	0	202	8	5	0	0	0	2	3
Brodnica	2 803	266	9,5	28	42	71	0	102	8	0	0	0	0	2	13
Chełmno	2 955	619	20,9	202	281	51	0	75	0	10	0	0	0	0	0
Golub-Dobrzyń	2 297	340	14,8	136	32	50	0	119	2	0	0	0	0	0	1
Inowrocław	8 214	1 957	23,8	535	619	164	1	580	35	5	0	0	0	0	19
Lipno	3 800	996	26,2	271	509	119	0	87	10	0	0	0	0	0	0
Mogilno	2 715	523	19,3	132	81	62	1	128	58	44	0	0	0	1	17
Nakło nad Notecią	4 440	518	11,7	1	172	58	0	156	14	79	0	0	0	13	25
Radziejów	1 956	320	16,4	25	148	33	0	64	29	0	0	0	0	0	21
Rypin	2 124	505	23,8	165	139	68	0	98	29	3	0	0	0	2	1
Sępólno Krajeńskie	3 043	700	23,0	188	399	37	0	40	11	5	0	0	0	0	20
Świecie	4 165	608	14,6	97	97	115	1	245	22	0	0	0	0	29	3
Tuchola	2 761	556	20,1	171	88	65	0	174	14	18	0	0	0	8	18
Wąbrzeźno	1 931	408	21,1	206	21	48	0	116	8	2	0	0	0	3	4
Żnin	3 911	717	18,3	128	356	57	0	94	22	39	0	1	0	0	20

TABELA 63. SZKOLENIA BEZROBOTNYCH W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Bezrobotni, którzy rozpoczęli szkolenie					
	razem	osoby		kobiety		w ramach bonu szkoleniowego
			% w razem		% w razem	
Polska	67 555	22 868	33,9		5 942	8,8
Województwo kujawsko-pomorskie razem	7 508	3 221	42,9		229	3,1
Bydgoszcz – powiat grodzki	856	346	40,4		0	0,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	220	86	39,1		0	0,0
Grudziądz – powiat grodzki	1 163	611	52,5		54	4,6
Grudziądz – powiat ziemski	491	274	55,8		17	3,5
Toruń – powiat grodzki	568	184	32,4		11	1,9
Toruń – powiat ziemski	1 098	536	48,8		0	0,0
Włocławek – powiat grodzki	551	260	47,2		9	1,6
Włocławek – powiat ziemski	340	145	42,6		10	2,9
Aleksandrów Kujawski	174	74	42,5		15	8,6
Brodnica	122	36	29,5		15	12,3
Chełmno	179	44	24,6		14	7,8
Golub-Dobrzyń	30	4	13,3		0	0,0
Inowrocław	597	316	52,9		0	0,0
Lipno	72	11	15,3		0	0,0
Mogilno	48	9	18,8		0	0,0
Nakło nad Notecią	261	98	37,5		2	0,8
Radziejów	67	11	16,4		14	20,9
Rypin	127	20	15,7		0	0,0
Sępólno Krajeńskie	62	9	14,5		9	14,5
Świecie	117	26	22,2		11	9,4
Tuchola	122	26	21,3		22	18,0
Wąbrzeźno	167	60	35,9		17	10,2
Żnin	76	35	46,1		9	11,8

TABELA 64. STAŻE BEZROBOTNYCH W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staż					
	razem	osoby		kobiety		% w razem
					w ramach bonu stażowego osoby	% w razem
Polska	212 512	145 799			9 054	4,3
Województwo kujawsko-pomorskie razem	18 262	12 130			442	2,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 413	951			8	0,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	597	411			3	0,5
Grudziądz – powiat grodzki	1 142	715			0	0,0
Grudziądz – powiat ziemski	614	390			0	0,0
Toruń – powiat grodzki	906	612			60	6,6
Toruń – powiat ziemski	974	691			6	0,6
Włocławek – powiat grodzki	625	366			69	11,0
Włocławek – powiat ziemski	695	423			77	11,1
Aleksandrów Kujawski	1 004	663			2	0,2
Brodnica	655	455			11	1,7
Chełmno	430	312			12	2,8
Golub-Dobrzyń	582	391			30	5,2
Inowrocław	1 226	852			24	2,0
Lipno	1 389	935			0	0,0
Mogilno	674	481			0	0,0
Nakło nad Notecią	981	608			50	5,1
Radziejów	988	635			11	1,1
Rypin	483	308			1	0,2
Sępólno Krajeńskie	626	417			5	0,8
Świecie	818	589			24	2,9
Tuchola	433	282			46	10,6
Wąbrzeźno	180	125			0	0,0
Żnin	827	518			3	0,4

**TABELA 65. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH W 2015 R.
WEDŁUG POWIATÓW**

Powiat	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe dorosłych		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Polska	350	136	38,9
Województwo kujawsko-pomorskie razem	15	7	46,7
Bydgoszcz – powiat grodzki	0	0	x
Bydgoszcz – powiat ziemski	0	0	x
Grudziądz – powiat grodzki	0	0	x
Grudziądz – powiat ziemski	0	0	x
Toruń – powiat grodzki	0	0	x
Toruń – powiat ziemski	0	0	x
Włocławek – powiat grodzki	8	4	50,0
Włocławek – powiat ziemski	6	3	50,0
Aleksandrów Kujawski	0	0	x
Brodnica	0	0	x
Chełmno	0	0	x
Golub-Dobrzyń	0	0	x
Inowrocław	0	0	x
Lipno	1	0	0,0
Mogilno	0	0	x
Nakło nad Notecią	0	0	x
Radziejów	0	0	x
Rypin	0	0	x
Sępólno Krajeńskie	0	0	x
Świecie	0	0	x
Tuchola	0	0	x
Wąbrzeźno	0	0	x
Żnin	0	0	x

TABELA 66. PRACA SPOŁECZNIE UŻYTECZNA W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Bezrobotni, którzy rozpoczęli pracę społecznie użyteczną					
	razem	osoby		kobiety	% w razem	
					osoby	% w razem
Polska	45 090	26 487			6 150	13,6
Województwo kujawsko-pomorskie razem	4 152	2 554			370	8,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	130	127			0	0,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	306	185			0	0,0
Grudziądz – powiat grodzki	0	0		x	0	x
Grudziądz – powiat ziemski	72	56			0	0,0
Toruń – powiat grodzki	168	83			18	10,7
Toruń – powiat ziemski	148	107			73	49,3
Włocławek – powiat grodzki	125	99			46	36,8
Włocławek – powiat ziemski	634	268			90	14,2
Aleksandrów Kujawski	127	80			41	32,3
Brodnica	99	46			0	0,0
Chełmno	7	6			0	0,0
Golub-Dobrzyń	214	141			0	0,0
Inowrocław	141	100			0	0,0
Lipno	388	216			0	0,0
Mogilno	94	68			30	31,9
Nakło nad Notecią	300	168			0	0,0
Radziejów	106	65			0	0,0
Rypin	234	148			0	0,0
Sępólno Krajeńskie	211	129			32	15,2
Świecie	190	120			20	10,5
Tuchola	116	78			0	0,0
Wąbrzeźno	174	139			0	0,0
Żnin	168	125			20	11,9

**TABELA 67. ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH W 2015 R.
WEDŁUG POWIATÓW**

Powiat	Bezrobotni, którzy zostali skierowani do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Polska	17 359	9 727	56,0
Województwo kujawsko-pomorskie razem	1 616	984	60,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	0	0	x
Bydgoszcz – powiat ziemski	0	0	x
Grudziądz – powiat grodzki	279	189	67,7
Grudziądz – powiat ziemski	261	197	75,5
Toruń – powiat grodzki	0	0	x
Toruń – powiat ziemski	0	0	x
Włocławek – powiat grodzki	303	165	54,5
Włocławek – powiat ziemski	5	4	80,0
Aleksandrów Kujawski	246	111	45,1
Brodnica	0	0	x
Chełmno	0	0	x
Golub-Dobrzyń	0	0	x
Inowrocław	241	146	60,6
Lipno	281	172	61,2
Mogilno	0	0	x
Nakło nad Notecią	0	0	x
Radziejów	0	0	x
Rypin	0	0	x
Sępólno Krajeńskie	0	0	x
Świecie	0	0	x
Tuchola	0	0	x
Wąbrzeźno	0	0	x
Żnin	0	0	x

TABELA 68. BEZROBOTNI UCZESTNICZĄCY W AKTYWNYCH FORMACH PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU WEDŁUG POWIATÓW

Stan w końcu 2015 r.

Powiat	Formy aktywizacji														
	Ogółem	prace interwen- cyjne	roboty publiczne	szkolenie		staż		przygoto- wanie zawodowe dorosłych	prace społecznie użyteczne		świadczanie aktywiza- cyjne	grant na telepracę	refundacja składek na ubezpie- czenie społeczne	dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	
				razem	w tym w ramach bonu szkolenio- wego	razem	w tym w ramach bonu stażowego		razem	w tym w ramach PAI				razem	w tym powyżej 60 roku życia
osoby															
Województwo kujawsko-pomorskie razem	9 609	2 162	935	115	5	5 949	208	11	308	0	2	1	2	117	7
Bydgoszcz – powiat grodzki	725	156	24	3	0	542	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bydgoszcz – powiat ziemski	422	49	105	1	0	267	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grudziądz – powiat grodzki	394	12	137	0	0	244	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Grudziądz – powiat ziemski	239	8	40	0	0	189	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Toruń – powiat grodzki	542	81	0	24	1	333	39	0	92	0	2	0	0	9	1
Toruń – powiat ziemski	595	220	9	1	0	345	0	0	20	0	0	0	0	0	0
Włocławek – powiat grodzki	231	34	23	1	0	151	57	5	0	0	0	0	0	16	1
Włocławek – powiat ziemski	220	30	18	0	0	155	67	5	0	0	0	0	0	12	0
Aleksandrów Kujawski	272	2	0	5	3	264	2	0	0	0	0	0	0	1	0
Brodnica	190	22	0	0	0	168	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Chełmno	200	124	14	1	0	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Golub-Dobrzyń	265	117	0	0	0	148	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Inowrocław	1 062	432	161	41	0	428	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Lipno	993	204	0	0	0	639	0	1	149	0	0	0	0	0	0
Mogilno	338	103	0	3	0	221	0	0	0	0	0	0	0	11	0
Nakło nad Notecią	355	1	15	1	0	317	6	0	0	0	0	0	2	18	1
Radziejów	414	15	52	0	0	347	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rypin	396	121	0	0	0	258	1	0	15	0	0	0	0	2	0
Sępólno Krajeńskie	409	55	173	1	0	179	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Świecie	316	67	0	2	0	214	0	0	0	0	0	0	0	31	2
Tuchola	350	149	19	31	1	107	15	0	32	0	0	0	0	11	1
Wąbrzeźno	124	51	12	0	0	58	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Żnin	557	109	133	0	0	314	2	0	0	0	0	1	0	0	0

**TABELA 69. UCZESTNICTWO W DZIAŁANIACH REALIZOWANYCH W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH Z EFS
W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW**

	Osoby, które rozpoczęły udział w działaniach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z EFS w 2015 r.					
	ogółem	kobiety	w projektach pozakonkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy		w projektach konkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy	
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Województwo kujawsko-pomorskie razem	12 009	7 050	11 667	6 876	342	174
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 362	766	1 362	766	0	0
Bydgoszcz – powiat ziemski	562	322	562	322	0	0
Grudziądz – powiat grodzki	831	459	737	400	94	59
Grudziądz – powiat ziemski	509	298	424	247	85	51
Toruń – powiat grodzki	624	372	624	372	0	0
Toruń – powiat ziemski	71	34	71	34	0	0
Włocławek – powiat grodzki	661	374	660	373	1	1
Włocławek – powiat ziemski	538	266	538	266	0	0
Aleksandrów Kujawski	502	266	502	266	0	0
Brodnica	277	180	277	180	0	0
Chełmno	468	229	468	229	0	0
Golub-Dobrzyń	138	69	123	65	15	4
Inowrocław	1 515	982	1 515	982	0	0
Lipno	489	317	489	317	0	0
Mogilno	384	252	384	252	0	0
Nakło nad Notecią	664	397	664	397	0	0
Radziejów	203	99	203	99	0	0
Rypin	374	244	374	244	0	0
Sępólno Krajeńskie	453	281	421	259	32	22
Świecie	656	464	656	464	0	0
Tuchola	226	120	204	111	22	9
Wąbrzeźno	203	80	117	54	86	26
Żnin	299	179	292	177	7	2

TABELA 70. BEZROBOTNI OBJĘCI INDYWIDUALNYM PLANEM DZIAŁANIA (IPD) W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie	Osoby, dla których przygotowano IPD w 2015 r.		Osoby, które przerwały realizację IPD w 2015 r.				Osoby, które zakończyły realizację IPD w 2015 r.		Osoby realizujące IPD w końcu 2015 r.	
	razem	kobiety	razem	kobiety	z powodu podjęcia pracy		razem	kobiety	razem	kobiety
					razem	kobiety				
Województwo kujawsko-pomorskie razem	132 697	66 186	70 205	33 431	24 807	12 528	52 202	26 823	122 964	70 401
Bydgoszcz – powiat grodzki	14 731	7 460	8 493	3 927	227	121	8 868	4 750	9 326	5 049
Bydgoszcz – powiat ziemski	5 561	2 780	3 022	1 373	83	44	3 365	1 797	3 852	2 211
Grudziądz – powiat grodzki	8 827	4 189	3 616	1 556	324	171	5 402	2 710	5 063	2 935
Grudziądz – powiat ziemski	4 448	2 246	1 659	898	278	192	3 054	1 505	2 672	1 607
Toruń – powiat grodzki	8 789	4 452	6 209	3 068	2 995	1 636	927	476	10 613	5 787
Toruń – powiat ziemski	5 903	3 048	4 768	2 344	2 361	1 222	861	469	6 540	3 860
Włocławek – powiat grodzki	8 710	4 098	5 043	2 355	2 572	1 300	3 391	1 663	6 010	3 295
Włocławek – powiat ziemski	7 395	3 331	4 214	1 869	2 377	1 052	2 994	1 379	5 154	2 744
Aleksandrów Kujawski	4 089	1 871	4 367	1 924	2 549	1 218	563	339	3 421	1 789
Brodnica	4 329	2 282	3 510	1 833	1 753	959	389	242	3 713	2 329
Chełmno	3 658	1 842	1 410	639	4	0	1 841	964	2 783	1 703
Golub-Dobrzyń	3 681	1 796	2 058	950	220	108	1 998	929	3 248	2 009
Inowrocław	11 471	5 817	1 309	622	189	107	4 026	2 125	17 496	9 525
Lipno	5 915	2 840	2 543	1 201	231	124	3 200	1 704	5 389	3 129
Mogilno	3 186	1 701	710	337	2	0	2 734	1 474	2 757	1 789
Nakło nad Notecią	4 983	2 524	1 868	887	1 098	508	853	463	6 825	3 795
Radziejów	2 933	1 385	783	369	87	46	1 354	558	4 375	2 463
Rypin	3 121	1 585	2 736	1 446	1 440	734	301	145	2 804	1 831
Sępólno Krajeńskie	3 937	2 061	1 444	683	473	191	1 812	894	2 284	1 445
Świecie	6 295	3 295	3 343	1 670	2 213	1 083	743	396	8 162	4 693
Tuchola	3 249	1 608	1 082	522	277	162	2 057	1 037	3 321	1 931
Wąbrzeźno	2 369	1 262	2 059	985	1 128	542	620	369	2 264	1 429
Żnin	5 117	2 713	3 959	1 973	1 926	1 008	849	435	4 892	3 053

TABELA 72. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU
Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.	
	osoby	udział	osoby	udział
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0
z tego w grupach wieku:				
18 - 24 lata	22 156	17,4	16 977	15,8
25 - 34 lata	35 099	27,6	29 324	27,3
35 - 44 lata	27 784	21,9	23 629	22,0
45 - 54 lata	24 014	18,9	20 346	19,0
55 - 59 lat	13 428	10,6	11 787	11,0
60 lat i więcej	4 630	3,6	5 192	4,8

TABELA 74. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.	
	osoby	udział	osoby	udział
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0
z tego z wykształceniem: wyższym	10 390	8,2	8 968	8,4
policealnym i średnim zawodowym	24 473	19,3	20 323	18,9
średnim ogólnokształcącym	12 341	9,7	10 580	9,9
zasadniczym zawodowym	38 653	30,4	32 102	29,9
gimnazjalnym i poniżej	41 254	32,5	35 282	32,9

TABELA 76. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY
Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.	
	osoby	udział	osoby	udział
Ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0
z tego ze stażem pracy:				
do 1 roku	20 235	15,9	18 281	17,0
1 - 5 lat	30 366	23,9	25 750	24,0
5 - 10 lat	19 325	15,2	16 499	15,4
10 - 20 lat	19 758	15,5	16 649	15,5
20 - 30 lat	12 524	9,9	10 364	9,7
30 lat i więcej	4 838	3,8	4 064	3,8
bez stażu	20 065	15,8	15 648	14,6

TABELA 77. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG STAŻU PRACY
Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Powiat																							
	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodziądz – powiat grodzki	Grodziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Żnin
ogółem	107 255	8 803	3 501	4 904	2 397	6 247	5 464	8 209	7 801	3 765	3 518	3 110	3 057	11 037	5 161	2 722	4 872	3 441	2 647	2 760	4 200	3 024	2 419	4 196
z tego o stażu pracy																								
do 1 roku	18 281	1 435	538	794	470	1 065	826	1 693	1 498	695	641	523	541	1 781	861	470	693	739	460	419	737	446	377	579
1 - 5 lat	25 750	1 694	814	1 139	721	1 249	1 310	1 738	1 857	923	934	786	804	2 635	1 168	741	1 226	807	737	751	1 131	795	642	1 148
5 - 10 lat	16 499	1 337	521	754	352	942	857	1 341	1 152	571	566	517	443	1 707	714	443	782	508	418	438	593	461	393	689
10 - 20 lat	16 649	1 600	557	910	347	1 082	926	1 311	973	562	488	520	415	1 798	606	409	806	378	361	452	620	466	354	708
20 - 30 lat	10 364	1 440	433	653	170	827	469	838	522	317	281	285	183	1 140	283	222	475	173	170	258	387	243	193	402
30 lat i więcej	4 064	687	229	251	46	568	178	190	110	101	125	94	61	439	58	62	203	34	54	92	148	109	72	153
bez stażu	15 648	610	409	403	291	514	898	1 098	1 689	596	483	385	610	1 537	1 471	375	687	802	447	350	584	504	388	517
kobiety	60 367	4 672	1 985	2 742	1 391	3 317	3 169	4 440	4 253	1 882	2 128	1 789	1 851	6 226	2 698	1 704	2 760	1 868	1 714	1 546	2 559	1 675	1 452	2 546
z tego o stażu pracy																								
do 1 roku	11 750	809	340	527	342	628	542	959	913	402	444	344	396	1 171	479	347	498	461	361	294	536	298	241	418
1 - 5 lat	15 228	961	511	694	459	686	838	920	933	443	617	483	480	1 542	587	500	737	422	507	465	768	482	405	788
5 - 10 lat	9 000	774	296	410	184	531	512	727	554	235	306	297	236	966	351	261	456	241	244	231	343	230	224	391
10 - 20 lat	8 444	855	316	472	152	558	487	697	457	265	235	268	206	955	268	220	401	162	181	198	299	230	190	372
20 - 30 lat	4 162	661	172	272	42	421	192	391	171	129	108	111	70	477	90	75	146	60	63	74	141	79	72	145
30 lat i więcej	1 173	254	63	70	8	198	43	73	32	36	37	23	12	117	12	12	46	9	12	14	39	13	23	27
bez stażu	10 610	358	287	297	204	295	555	673	1 193	372	381	263	451	998	911	289	476	513	346	270	433	343	297	405

TABELA 78. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	I półrocze 2014 r.		I półrocze 2015 r.	
	osoby	udział	osoby	udział
ogółem	127 111	100,0	107 255	100,0
z tego:				
do 1 miesiąca	12 750	10,0	10 843	10,1
od 1 do 3 miesięcy	23 286	18,3	21 168	19,7
od 3 do 6 miesięcy	17 750	14,0	15 828	14,8
od 6 do 12 miesięcy	19 625	15,4	16 648	15,5
od 12 do 24 miesięcy	22 365	17,6	16 120	15,0
powyżej 24 miesięcy	31 335	24,7	26 648	24,8

TABELA 79. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Powiat																							
	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzkiódz – powiat grodzki	Grodzkiódz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Znin
ogółem	107 255	8 803	3 501	4 904	2 397	6 247	5 464	8 209	7 801	3 765	3 518	3 110	3 057	11 037	5 161	2 722	4 872	3 441	2 647	2 760	4 200	3 024	2 419	4 196
z tego:																								
do 1 miesiąca	10 843	953	389	728	418	745	684	720	528	407	381	267	247	882	497	247	513	246	246	386	450	317	200	392
od 1 do 3 miesięcy	21 168	1 966	815	981	551	1 137	1 140	1 363	1 300	744	684	686	546	2 015	1 084	482	1 104	536	622	632	903	510	445	922
od 3 do 6 miesięcy	15 828	1 483	527	720	380	983	797	1 053	974	658	519	441	457	1 593	819	402	742	416	387	435	636	439	283	684
od 6 do 12 miesięcy	16 648	1 469	524	654	368	984	961	1 129	1 077	533	495	451	453	2 001	829	501	780	472	349	455	556	538	358	711
od 12 do 24 miesięcy	16 120	1 185	475	698	267	834	884	1 326	1 235	555	547	453	451	1 715	868	432	731	562	400	350	684	497	359	612
powyżej 24 miesięcy	26 648	1 747	771	1 123	413	1 564	998	2 618	2 687	868	892	812	903	2 831	1 064	658	1 002	1 209	643	502	971	723	774	875
kobiety	60 367	4 672	1 985	2 742	1 391	3 317	3 169	4 440	4 253	1 882	2 128	1 789	1 851	6 226	2 698	1 704	2 760	1 868	1 714	1 546	2 559	1 675	1 452	2 546
z tego:																								
do 1 miesiąca	4 615	447	181	315	222	337	293	316	191	177	143	97	96	403	188	98	216	106	94	141	195	123	78	158
od 1 do 3 miesięcy	10 258	1 023	411	428	265	551	642	627	533	311	326	305	298	1 020	477	277	539	218	322	295	453	210	239	488
od 3 do 6 miesięcy	8 766	827	304	452	241	518	454	513	497	323	327	252	261	849	388	240	403	203	253	251	401	241	162	406
od 6 do 12 miesięcy	9 174	771	293	393	222	513	542	566	555	246	301	274	247	1 067	406	332	448	238	227	254	344	296	214	425
od 12 do 24 miesięcy	9 920	653	309	471	180	493	555	788	686	296	371	312	296	1 043	509	285	468	279	295	221	471	302	229	408
powyżej 24 miesięcy	17 634	951	487	683	261	905	683	1 630	1 791	529	660	549	653	1 844	730	472	686	824	523	384	695	503	530	661

TABELA 80. BEZROBOTNI ORAZ POSZUKUJĄCY PRACY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach							Liczba bezrobotnych kobiet razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki razem			Liczba poszukujących pracy
			z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach								z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach			
			do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24	do 1		1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24	razem	kobiety	razem	kobiety	
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	10 843	10 843	x	x	x	x	x	4 615	4 615	x	x	x	x	x	621	339	161	52	
	od 1 do 3 miesięcy	21 168	x	21 168	x	x	x	x	10 258	x	10 258	x	x	x	x	1 504	825	336	141	
	od 3 do 6 miesięcy	15 828	x	x	15 828	x	x	x	8 766	x	8 766	x	x	x	x	1 663	1 048	237	103	
	od 6 do 12 miesięcy	16 648	x	x	x	16 648	x	x	9 174	x	9 174	x	9 174	x	x	564	443	220	90	
	od 12 do 24 miesięcy	16 120	x	x	x	x	16 120	x	9 920	x	9 920	x	x	9 920	x	x	x	216	86	
	powyżej 24 miesięcy	26 648	x	x	x	x	x	x	17 634	x	17 634	x	x	x	17 634	x	x	794	334	
Wiek	18 - 24 lata	16 977	2 363	4 805	3 803	2 313	2 104	1 589	9 964	1 041	2 367	2 189	1 520	1 562	1 285	3 708	2 174	128	58	
	25 - 34 lata	29 324	3 222	5 981	4 482	4 705	4 527	6 407	18 809	1 421	3 116	2 701	2 984	3 288	5 299	497	351	362	168	
	35 - 44 lata	23 629	2 211	4 311	3 216	3 829	3 610	6 452	14 208	1 009	2 193	1 813	2 177	2 325	4 691	103	92	440	175	
	45 - 54 lata	20 346	1 857	3 499	2 418	3 152	3 249	6 171	10 979	784	1 704	1 328	1 589	1 752	3 822	37	32	436	196	
	55 - 59 lat	11 787	853	1 868	1 356	1 817	1 857	4 036	5 675	330	808	654	805	884	2 194	6	6	305	141	
	60 lat i więcej	5 192	337	704	553	832	773	1 993	732	30	70	81	99	109	343	1	0	293	68	
Wykształcenie	wyższe	8 968	1 104	2 129	1 710	1 505	1 174	1 346	6 249	734	1 403	1 247	1 063	867	935	964	667	199	114	
	policealne i średnie zawodowe	20 323	2 076	4 004	3 264	3 288	3 015	4 676	13 729	1 099	2 341	2 185	2 222	2 272	3 610	1 366	828	427	206	
	średnie ogólnokształcące	10 580	1 172	2 415	1 686	1 717	1 549	2 041	7 486	651	1 522	1 166	1 251	1 212	1 684	926	636	194	102	
	zasadnicze zawodowe	32 102	3 152	6 138	4 601	4 889	4 745	8 577	15 815	1 025	2 425	2 195	2 267	2 583	5 320	991	480	542	175	
	gimnazjalne i poniżej	35 282	3 339	6 482	4 567	5 249	5 637	10 008	17 088	1 106	2 567	1 973	2 371	2 986	6 085	105	44	602	209	
	do 1 roku	18 281	2 204	4 188	2 835	2 485	2 666	3 903	11 750	1 148	2 399	1 718	1 629	1 897	2 959	956	610	328	132	
Staż pracy	1 - 5 lat	25 750	2 745	5 223	4 030	3 937	3 788	6 027	15 228	1 181	2 593	2 341	2 313	2 494	4 306	940	581	311	134	
	5 - 10 lat	16 499	1 735	3 151	2 376	2 798	2 573	3 866	9 000	703	1 432	1 282	1 524	1 546	2 513	67	56	230	79	
	10 - 20 lat	16 649	1 731	3 088	2 133	2 865	2 481	4 351	8 444	669	1 384	1 099	1 448	1 330	2 514	35	31	326	146	
	20 - 30 lat	10 364	1 011	1 840	1 253	1 794	1 661	2 805	4 162	317	617	563	732	701	1 232	19	15	198	79	
	30 lat i więcej	4 064	375	809	702	794	464	920	1 173	89	230	250	220	120	264	3	2	80	17	
	bez stażu	15 648	1 042	2 869	2 499	1 975	2 487	4 776	10 610	508	1 603	1 513	1 308	1 832	3 846	2 332	1 360	491	219	
Ogółem		107 255	10 843	21 168	15 828	16 648	16 120	26 648	60 367	4 615	10 258	8 766	9 174	9 920	17 634	4 352	2 655	1 964	806	

TABELA 81. BEZROBOTNI BEDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY RAZEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem	z rubryki 1								
				do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	długotrwale bezrobotni	powyżej 50 roku życia	korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	niepełno-sprawni	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	01	8 185	4 073	2 363	2 732	2 114	276	1 462	27	400	
	od 1 do 3 miesięcy	02	16 980	8 213	4 805	6 805	4 277	729	3 093	42	839	
	od 3 do 6 miesięcy	03	12 767	6 180	3 803	4 949	3 153	502	2 641	29	735	
	od 6 do 12 miesięcy	04	13 439	4 692	2 313	6 653	4 291	864	3 179	41	871	
	od 12 do 24 miesięcy	05	16 112	4 353	2 104	16 089	4 411	1 253	3 484	28	814	
	powyżej 24 miesięcy	06	26 500	4 456	1 589	25 921	9 385	2 857	4 964	39	1 421	
Wiek	18 - 24 lata	07	16 977	x	16 977	6 566	x	547	3 665	3	315	
	25 - 34 lata	08	25 746	14 990	x	16 712	x	1 542	10 688	67	698	
	35 - 44 lata	09	17 007	x	x	14 941	x	1 588	4 084	91	982	
	45 - 54 lata	10	17 274	x	x	13 371	10 652	1 470	364	34	1 330	
	55 - 59 lat	11	11 787	x	x	8 000	11 787	937	16	10	1 149	
	60 lat i więcej	12	5 192	x	x	3 559	5 192	397	6	1	606	
Wykształcenie	wyższe	13	7 475	3 875	890	3 680	814	169	2 020	20	245	
	policealne i średnie zawodowe	14	17 776	7 204	4 113	11 000	4 357	733	3 907	41	859	
	średnie ogólnokształcące	15	9 495	5 676	3 151	5 539	1 063	424	2 385	13	390	
	zasadnicze zawodowe	16	27 737	6 906	4 206	19 469	10 013	2 015	4 766	69	1 866	
	gimnazjalne i poniżej	17	31 500	8 306	4 617	23 461	11 384	3 140	5 745	63	1 720	
Staż pracy	do 1 roku	18	17 169	9 511	5 014	11 361	1 856	1 356	3 846	32	614	
	1 - 5 lat	19	22 840	10 488	4 726	15 204	2 249	1 435	6 441	46	843	
	5 - 10 lat	20	12 711	1 607	143	9 431	2 890	910	3 353	48	767	
	10 - 20 lat	21	12 864	56	x	9 888	7 254	918	1 462	36	1 121	
	20 - 30 lat	22	9 250	x	x	6 005	8 235	489	122	16	948	
	30 lat i wiecej	23	4 021	x	x	1 469	4 007	96	3	4	355	
	bez stażu	24	15 128	10 305	7 094	9 791	1 140	1 277	3 596	24	432	
Kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	25	31 967	x	16 977	14 664	x	1 325	9 237	26	597	
	w tym do 25 roku życia	26	16 977	16 977	x	6 566	x	554	3 665	3	315	
	długotrwale bezrobotni	27	63 149	14 664	6 566	x	18 507	5 740	11 927	104	3 190	
	powyżej 50 roku życia	28	27 631	x	x	18 507	x	2 124	85	20	2 529	
	korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	29	6 481	1 325	554	5 740	2 124	x	1 079	35	274	
	posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	30	18 823	9 237	3 665	11 927	85	1 079	x	47	310	
	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż	31	206	26	3	104	20	35	47	x	11	
	niepełnosprawni	32	5 080	597	315	3 190	2 529	274	310	11	x	
Ogółem			33	93 983	31 967	16 977	63 149	27 631	6 481	18 823	206	5 080

TABELA 82. BEZROBOTNE KOBIETY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy razem	z rubryki 1							
				do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	długotrwale bezrobotne	powyżej 50 roku życia	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	niepełno-sprawne
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	01	3 620	1 834	1 041	1 427	778	169	859	18	185
	od 1 do 3 miesięcy	02	8 454	4 183	2 367	3 682	1 703	414	2 096	26	409
	od 3 do 6 miesięcy	03	7 183	3 651	2 189	2 867	1 402	290	2 032	17	377
	od 6 do 12 miesięcy	04	7 505	3 054	1 520	3 671	1 700	462	2 615	34	428
	od 12 do 24 miesięcy	05	9 915	3 224	1 562	9 901	1 920	711	3 111	21	407
	powyżej 24 miesięcy	06	17 568	3 696	1 285	17 279	4 553	1 816	4 703	31	711
Wiek	18 - 24 lata	07	9 964	x	9 964	4 657	x	379	3 360	3	154
	25 - 34 lata	08	17 266	9 678	x	12 150	x	1 134	8 854	51	371
	35 - 44 lata	09	11 146	x	x	9 861	x	1 015	3 046	72	561
	45 - 54 lata	10	9 462	x	x	7 629	5 649	800	155	17	742
	55 - 59 lat	11	5 675	x	x	3 982	5 675	473	1	4	608
	60 lat i więcej	12	732	x	x	548	732	61	0	0	81
Wykształcenie	wyższe	13	5 298	2 837	654	2 588	342	140	1 826	17	142
	policealne i średnie zawodowe	14	12 159	4 732	2 565	8 132	2 506	544	3 469	37	552
	średnie ogólnokształcące	15	6 826	3 933	2 153	4 300	771	353	2 139	12	263
	zasadnicze zawodowe	16	14 168	3 842	2 226	10 917	3 649	1 115	3 705	42	808
	gimnazjalne i poniżej	17	15 794	4 298	2 366	12 890	4 788	1 710	4 277	39	752
Staż pracy	do 1 roku	18	11 148	5 918	2 932	7 976	936	882	3 345	25	316
	1 - 5 lat	19	13 795	6 279	2 706	9 855	977	840	5 293	35	415
	5 - 10 lat	20	7 299	840	58	5 538	1 467	485	2 412	34	429
	10 - 20 lat	21	6 815	21	x	5 272	3 613	462	927	21	581
	20 - 30 lat	22	3 712	x	x	2 372	3 190	204	52	10	412
	30 lat i wiecej	23	1 161	x	x	357	1 152	35	0	0	102
	bez stażu	24	10 315	6 584	4 268	7 457	721	954	3 387	22	262
Kategorie bezrobotnych kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	25	19 642	x	9 964	10 614	x	940	8 154	21	305
	w tym do 25 roku życia	26	9 964	9 964	x	4 657	x	384	3 360	3	154
	długotrwale bezrobotne	27	38 827	10 614	4 657	x	8 362	3 460	10 572	76	1 563
	powyżej 50 roku życia	28	12 056	x	x	8 362	x	950	8	5	1 123
	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	29	3 862	940	384	3 460	950	x	964	29	113
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	30	15 416	8 154	3 360	10 572	8	964	x	37	236
	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	31	147	21	3	76	5	29	37	x	7
	niepełnosprawne	32	2 517	305	154	1 563	1 123	113	236	7	x
	Ogółem	33	54 245	19 642	9 964	38 827	12 056	3 862	15 416	147	2 517

TABELA 83. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

Stan w w końcu okresu

Sekcja Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)	2014 r.	2015 r.		
			zmiana	
		osoby		w %
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4 239	3 474	-765	-18,0
Górnictwo i wydobywanie	134	116	-18	-13,4
Przetwórstwo przemysłowe	23 138	18 895	-4 243	-18,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	274	233	-41	-15,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 259	1 116	-143	-11,4
Budownictwo	12 033	9 892	-2 141	-17,8
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	20 382	17 313	-3 069	-15,1
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3 127	2 630	-497	-15,9
Transport i gospodarka magazynowa	2 396	2 124	-272	-11,4
Informacja i komunikacja	520	431	-89	-17,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 176	1 059	-117	-9,9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	684	566	-118	-17,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 007	1 839	-168	-8,4
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6 939	6 497	-442	-6,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8 278	7 230	-1 048	-12,7
Edukacja	2 432	2 093	-339	-13,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 577	2 289	-288	-11,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	712	595	-117	-16,4
Pozostała działalność usługowa	6 885	5 887	-998	-14,5
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	371	312	-59	-15,9
Organizacje i zespoły eksterytorialne	90	94	4	4,4
Działalność niezidentyfikowana	7 393	6 922	-471	-6,4
Razem poprzednio pracujący	107 046	91 607	-15 439	-14,4
Dotychczas niepracujący	20 065	15 648	-4 417	-22,0
Ogółem bezrobotni	127 111	107 255	-19 856	-15,6

TABELA 84. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) - cz. 1
stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie r - razem bezrobotni k - bezrobotne kobiety	Powiaty											
	WOJEWÓDZTWO RAZEM											
	Bydgoszcz - powiat grodzki	Bydgoszcz - powiat ziemski	Grudziądz - powiat grodzki	Grudziądz - powiat ziemski	Toruń - powiat grodzki	Toruń - powiat ziemski	Włocławek - powiat grodzki	Włocławek - powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chelmno	
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	r 3 474 k 1 510	96 32	36 22	103 43	38 16	123 43	45 22	292 88	151 77	291 148	87 53	
Górnictwo i wydobywanie	r 116 k 45	0 0	5 5	2 1	9 1	0 0	13 10	11 4	1 0	2 2	0 0	
Przetwórstwo przemysłowe	r 18 895 k 10 327	1 426 705	827 447	288 158	1 103 567	1 104 711	1 585 825	1 103 593	555 244	743 425	566 326	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	r 233 k 72	52 10	9 0	2 1	13 5	6 0	17 6	11 1	3 0	5 4	1 0	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	r 1 116 k 354	64 23	34 7	24 8	60 11	31 6	184 51	80 24	43 11	36 11	22 6	
Budownictwo	r 9 892 k 948	691 110	243 38	498 66	199 17	511 37	1 037 96	748 57	498 34	349 28	197 12	
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	r 17 313 k 12 343	1 405 962	511 381	802 563	327 242	960 616	973 612	1 398 992	608 400	644 476	376 276	
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	r 2 630 k 2 163	182 142	61 50	129 105	35 26	194 153	138 109	144 129	150 119	120 108	47 39	
Gastronomiczne	r 2 124 k 743	257 95	63 25	94 35	26 7	145 39	72 25	162 65	83 23	162 27	46 21	
Transport i gospodarka magazynowa	r 431 k 235	100 45	15 12	16 9	2 0	54 31	25 13	42 27	12 5	6 0	5 3	
Informacja i komunikacja	r 1 059 k 857	168 134	40 32	62 51	19 17	88 66	38 33	134 107	29 26	31 25	15 10	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	r 566 k 329	110 73	16 9	29 17	11 6	50 28	19 9	59 38	14 6	13 11	24 17	
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	r 1 839 k 1 058	220 129	49 33	95 42	22 17	201 97	76 41	219 122	66 31	50 29	40 29	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	r 6 497 k 4 041	1 019 623	261 173	485 294	170 117	585 355	273 195	634 387	138 124	190 138	175 120	
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	r 7 230 k 3 560	224 90	151 66	253 127	464 261	119 53	306 189	892 65	347 351	150 69	485 262	
Edukacja	r 2 093 k 1 650	201 144	83 67	128 91	80 59	136 112	87 64	134 100	51 41	74 66	40 29	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	r 2 289 k 1 915	255 202	60 52	150 113	49 44	115 96	109 98	146 127	151 150	67 59	22 18	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	r 595 k 353	60 24	26 15	40 24	14 9	51 32	23 14	33 20	25 14	34 21	8 6	
Pozostała działalność usługowa	r 5 887 k 3 660	433 212	105 68	221 135	54 40	395 251	609 377	292 313	134 101	78 64	590 313	
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	r 312 k 160	7 3	3 0	151 55	65 36	3 1	3 2	8 1	1 7	8 7	0 0	
Organizacje i zespoły eksterytorialne	r 94 k 47	1 0	1 0	0 0	0 0	31 18	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	
Działalność nieidentyfikowana	r 6 922 k 3 387	1 291 573	622 318	437 237	150 78	872 414	57 36	626 290	711 359	146 69	34 23	
Razem poprzednio pracujący	r 91 607 k 49 757	8 193 4 314	3 092 1 698	4 501 2 445	2 106 1 187	5 733 3 022	4 566 2 614	7 111 3 060	3 169 1 510	3 035 1 747	2 725 1 526	
Dotychczas niepracujący	r 15 648 k 10 610	610 358	409 287	403 297	291 204	898 295	898 555	1 098 673	596 372	483 381	385 263	
Ogółem bezrobotni	r 107 255 k 60 367	8 803 4 672	3 501 1 985	4 904 2 742	2 397 1 391	6 247 3 317	5 464 3 169	8 209 4 440	7 801 4 182	3 765 2 128	3 110 1 789	

TABELA 84. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) - cz. 2
stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie r - razem bezrobotni k - bezrobotne kobiety	Powiaty											Zm
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	r 111 k 61	316 120	305 154	155 66	262 95	160 62	156 117	159 69	175 58	129 51	83 26	174 72
Górnictwo i wydobywanie	r 1 k 0	25 7	5 0	2 0	9 6	7 0	6 3	2 1	2 1	5 0	1 0	5 2
Przetwórstwo przemysłowe	r 572 k 292	2 050 1 145	738 378	447 218	1 005 602	526 298	467 272	470 245	819 474	708 348	448 289	726 427
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	r 0 k 0	6 2	12 5	20 7	6 2	8 4	8 3	13 6	4 1	19 8	2 2	8 3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	r 37 k 18	123 48	46 12	23 11	63 25	23 4	33 17	9 4	41 4	9 1	25 16	33 14
Budownictwo	r 259 k 25	870 92	669 35	209 31	470 40	303 17	235 29	199 13	357 32	303 19	153 19	401 35
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	r 485 k 364	1 581 1 106	796 528	515 400	881 644	558 382	349 452	426 329	757 617	469 360	349 254	747 556
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	r 71 k 59	277 216	109 84	69 40	277 76	95 40	57 50	60 55	123 107	104 91	44 39	168 147
Transport i gospodarka magazynowa	r 56 k 27	247 69	64 25	50 21	116 32	90 40	34 15	55 15	38 30	78 16	35 12	111 43
Informacja i komunikacja	r 7 k 5	33 17	15 10	7 5	15 11	5 3	7 4	3 1	19 6	10 6	2 1	18 10
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	r 19 k 17	85 61	26 22	28 21	47 39	22 16	22 12	24 23	28 26	24 20	22 21	40 27
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	r 18 k 6	41 16	8 3	15 10	32 11	9 5	9 7	12 7	31 28	2 1	14 4	27 14
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	r 42 k 23	151 94	64 27	53 35	88 56	21 14	27 19	51 35	61 29	43 35	14 9	66 39
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	r 185 k 135	539 340	73 34	87 59	383 222	100 53	114 67	96 65	240 159	67 48	229 133	246 128
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	r 152 k 73	714 401	474 248	274 195	224 195	381 187	301 145	198 97	228 84	180 76	230 115	288 181
Edukacja	r 65 k 47	218 181	76 56	71 64	73 62	101 83	72 67	24 19	81 66	45 37	28 20	121 94
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	r 45 k 40	212 172	78 68	83 74	102 88	42 31	53 51	62 53	116 92	48 41	50 43	88 78
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	r 12 k 4	56 27	10 5	17 15	21 12	15 10	22 15	27 19	15 10	8 6	14 11	43 31
Pozostała działalność usługowa	r 231 k 154	1 448 837	90 76	231 46	164 113	86 62	20 18	381 29	229 238	76 141	92 41	381 59
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	r 1 k 1	6 5	0 0	1 1	0 0	4 2	5 5	4 3	36 26	4 4	0 0	1 0
Organizacje i zespoły eksterytoriałne	r 0 k 0	2 0	0 0	0 0	0 0	10 8	0 0	0 0	0 0	0 0	48 20	1 0
Działalność nieidentyfikowana	r 78 k 49	500 272	32 17	160 71	129 57	85 34	2 0	485 188	21 12	47 29	146 80	291 181
Razem poprzednio pracujący	r 2 447 k 1 400	9 500 5 228	3 690 1 787	2 347 1 415	4 185 2 284	2 639 1 355	2 200 1 368	2 410 1 276	3 616 2 126	2 520 1 332	2 031 1 155	3 679 2 141
Dotychczas niepracujący	r 610 k 451	1 537 998	375 911	375 289	687 476	802 513	447 346	350 270	584 433	504 343	388 297	517 405
Ogółem bezrobotni	r 3 057 k 1 851	11 037 6 226	5 161 2 698	2 722 1 704	4 872 2 760	3 441 1 868	2 647 1 714	2 760 1 546	4 200 2 559	3 024 1 675	2 419 1 452	4 196 2 546

TABELA 85. BEZROBOTNI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW
stan w dniu 31.12.2015 r.

Nr	Nazwa grupy	ogółem		kobiety	w tym					będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy		
		osoby	%		poprzednio pracujący pozostający bez pracy w m-cach					do 30 roku życia	długotrwale bezrobotni	powyżej 50 roku życia
					do 1	1 - 12	pow. 12	w tym do 25 roku życia				
	bez zawodu	15 893	14,8	9 992	760	2 902	1 790	10 152	6 986	9 913	1 598	
0	siły zbrojne	37	0,03	0	5	27	5	11	0	12	5	
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, kierownicy	525	0,5	257	56	315	154	50	4	207	231	
2	specjaliści	6 673	6,2	4 658	649	3 147	1 689	2 737	681	2 961	879	
3	technicy i inny średni personel	11 148	10,4	7 409	1 000	4 818	3 808	3 173	1 637	6 235	2 729	
4	pracownicy biurowi	4 035	3,8	2 866	400	2 031	1 439	1 140	469	2 101	1 225	
5	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	23 956	22,3	19 456	2 016	11 398	9 514	8 124	4 099	14 952	4 304	
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2 762	2,6	1 651	225	1 051	1 167	180	74	1 932	971	
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	24 609	22,9	6 129	2 725	12 067	9 003	3 855	2 042	14 175	8 611	
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5 849	5,5	2 053	664	2 892	2 185	782	290	3 305	2 517	
9	pracownicy przy pracach prostych	11 768	11,0	5 896	1 301	5 653	4 751	1 763	695	7 356	4 561	
Razem		107 255	100,0	60 367	9 801	46 301	35 505	31 967	16 977	63 149	27 631	

TABELA 86. ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ SPOTYKANE WŚRÓD BEZROBOTNYCH
stan w dniu 31.12.2015 r.

Symbol i nazwa zawodu S - zawód objęty kształceniem w systemie oświaty	Bezrobotni						Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w roku		
	ogółem	wybrane kategorie z ogółem					powyżej 50 roku życia	ogółem	w tym subsydowane
		do 12 m-cy od dnia ukoń- czenia nauki	do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	długotrwale berobotni				
999999 Razem	107 255	4 352	31 967	16 977	63 149	27 631	94 910	37 922	
000000 Bez zawodu	15 893	1 619	10 152	6 986	9 913	1 598	0	0	
522301 Sprzedawca S	11 625	370	4 066	1 983	7 382	1 536	5 356	2 905	
515303 Robotnik gospodarczy	3 439	6	367	133	2 285	1 436	8 462	7 242	
512001 Kucharz S	3 191	167	1 520	835	2 141	288	1 071	457	
722204 Ślusarz S	2 596	25	264	141	1 542	1 090	1 947	253	
331403 Technik ekonomista S	2 230	110	540	295	1 363	481	31	24	
931301 Pomocniczy robotnik budowlany	2 217	5	355	112	1 246	775	1 885	591	
711202 Murarz	1 959	12	236	140	1 113	822	845	178	
753105 Krawiec S	1 803	5	62	6	1 313	334	118	47	
932911 Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	1 571	4	168	54	1 077	561	1 117	87	
911207 Sprzątaczką biurowa	1 469	2	97	25	1 037	764	1 479	744	
753303 Szwaczka ręczna	1 335	2	57	14	937	367	388	48	
514101 Fryzjer S	1 318	150	844	597	715	62	504	288	
723103 Mechanik pojazdów samochodowych S	1 038	104	555	395	399	198	456	285	
752205 Stolarz S	935	24	254	129	444	193	606	254	
932101 Pakowacz ręczny	926	5	235	106	540	197	2 722	167	
751201 Cukiernik S	881	45	353	200	542	130	183	94	
411004 Technik prac biurowych S	860	15	181	59	537	267	2 994	2 326	
751204 Piekarz S	857	7	204	72	476	128	214	63	
432103 Magazynier	830	12	196	81	397	289	2 260	961	
713102 Malarz budowlany	828	4	25	7	527	380	356	113	
311504 Technik mechanik S	751	24	102	46	397	292	59	13	
613003 Rolnik S	711	12	38	30	527	215	32	22	
314207 Technik rolnik S	698	20	93	47	478	233	10	7	
513101 Kelner S	656	8	173	79	407	166	711	342	
722314 Tokarz w metalu	616	1	4	1	390	331	155	34	
522305 Technik handlowiec S	588	30	170	88	380	28	315	141	
723105 Mechanik samochodów osobowych	587	11	72	38	304	187	192	91	
322002 Technik żywienia i gospodarstwa domowego	581	40	316	162	343	39	1	0	
411090 Pozostali pracownicy obsługi biurowej	571	17	228	71	222	127	1 602	1 237	
931205 Pomocniczy robotnik drogowy	559	0	56	18	368	231	463	338	
235921 Pedagog	533	41	264	52	271	21	42	31	
712601 Hydraulik	508	0	31	11	319	283	188	59	
833203 Kierowca samochodu ciężarowego	506	1	38	9	245	289	1 599	106	

TABELA 87. POSZUKUJĄCY PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Powiat																
	Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grodzisz – powiat grodzki	Grodzisz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów
Województwo razem	242	55	86	41	291	72	255	81	99	71	44	37	73	74	11	39	64
Poszukujący pracy według stanu w końcu 2015 r.	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964	1 964
w tym kobiety	79	19	34	20	124	32	117	37	44	25	23	14	35	27	4	13	26
niepełnosprawni nieposzukujący w zatrudnieniu	137	24	44	26	196	41	71	12	49	32	22	17	39	28	7	10	33
w tym kobiety	41	5	19	13	76	19	27	6	15	9	10	8	16	7	2	4	11
będący w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zatrudnieni u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
otrzymujący świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
uczestniczący w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
wojnierz rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pobierający rentę szkoleniową	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pobierający świadczenie szkoleniowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pobierający świadczenie socjalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik lub małżonek rolnika, jeśli zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem	8	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	1	1	0	0	0	1
w tym kobiety	7	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	1
cudzoziemcy	6	2	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
w tym kobiety	4	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pracownicy w wieku 45 lat i powyżej	93	13	6	2	14	0	16	1	3	5	2	0	5	2	1	3	3
w tym kobiety	48	7	2	1	0	10	8	1	2	2	2	0	4	0	0	1	2

w tym

TABELA 88. NAPŁYW I ODPŁYW POSZUKUJĄCYCH PRACY W 2015 R.

Wyszczególnienie	Powiat																								
	Województwo razem																								
Zarejestrowani w 2015 r.	Bydgoszcz – powiat grodzki	847	194	92	47	374	127	461	125	96	64	45	55	87	84	14	106	59	55	49	94	39	23	53	
	Bydgoszcz – powiat ziemski	378	76	28	25	172	53	207	51	42	25	14	22	32	28	3	30	28	23	11	46	12	8	25	
	Wyłączeni z ewidencji poszukujących pracy w 2015 r. ogółem	3 382	206	120	36	402	111	477	123	107	66	63	69	85	72	14	127	72	76	50	88	36	36	61	
	w tym kobiety	1 426	86	42	17	172	44	208	46	42	19	23	30	35	29	4	37	35	31	14	49	14	13	28	
	podjęcia pracy	82	0	6	1	0	12	0	1	6	0	0	0	0	1	0	13	0	16	12	3	1	9	1	
	w tym kobiety	34	0	1	1	0	7	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	6	4	2	1	5	1	
	rozpoczęcia szkolenia	27	5	1	0	8	5	3	0	1	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	w tym kobiety	8	2	1	0	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	niepotwierdzenia zainteresowania pomocą określoną w ustawie	1 291	150	21	63	262	36	212	45	72	39	38	34	34	44	45	1	36	27	27	18	61	13	14	21
	w tym kobiety	490	58	10	21	98	13	86	18	25	11	16	14	14	13	15	1	8	11	13	2	35	5	5	8
niepodjęcia lub przerwania uczestnictwa w oferowanym działaniu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
dobrowolnej rezygnacji	874	89	28	34	90	2	258	72	20	26	24	33	37	22	6	37	28	7	1	16	21	0	7	7	
w tym kobiety	400	35	13	15	53	1	120	27	10	8	7	16	22	11	3	14	15	3	0	7	8	0	3	3	
innych	1 108	641	156	17	42	56	4	5	8	1	1	0	1	5	7	41	17	26	19	8	1	13	32	32	
w tym kobiety	494	313	62	5	18	22	1	1	1	4	0	0	0	0	3	0	12	9	9	8	5	0	3	16	

z tego z przyczyn

TABELA 89. POSZUKUJĄCY PRACY OBJĘCI INDYWIDUALNYM PLANEM DZIAŁANIA (IPD) W 2015 R. WEDŁUG POWIATÓW

	Osoby, dla których przygotowano IPD 2015 r.		Osoby, które przerwały realizację IPD w 2015 r.				Osoby, które zakończyły realizację IPD w 2015 r.			Osoby realizujące IPD w końcu 2015 r.	
	razem	kobiety	razem	kobiety	z powodu podjęcia pracy		razem	kobiety	razem	kobiety	razem
					razem	kobiety					
Województwo kujawsko-pomorskie razem	1 315	564	1 121	445	150	57	901	415	1 239	548	
Bydgoszcz – powiat grodzki	148	74	321	143	2	0	160	86	32	18	
Bydgoszcz – powiat ziemski	38	17	84	34	2	1	37	25	11	4	
Grudziądz – powiat grodzki	274	127	120	30	7	4	242	127	55	22	
Grudziądz – powiat ziemski	144	68	47	16	2	1	103	49	42	21	
Toruń – powiat grodzki	56	23	36	15	16	7	13	3	209	101	
Toruń – powiat ziemski	25	14	16	7	6	3	4	2	53	27	
Włocławek – powiat grodzki	54	23	59	25	28	12	32	11	9	0	
Włocławek – powiat ziemski	66	23	45	24	27	12	36	12	8	3	
Aleksandrów Kujawski	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brodnica	4	1	22	9	1	0	3	2	43	16	
Chełmno	44	13	22	3	0	0	29	10	7	5	
Golub-Dobrzyń	33	14	30	19	2	1	31	14	43	16	
Inowrocław	172	62	60	15	1	0	45	14	252	104	
Lipno	76	31	41	19	7	3	69	26	91	37	
Mogilno	18	8	43	12	0	0	14	4	4	2	
Nakło nad Notecią	16	5	14	5	3	0	4	2	63	20	
Radziejów	21	8	17	6	1	0	14	4	34	11	
Rypin	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
Sępólno Krajeńskie	5	2	10	4	1	1	1	1	0	0	
Świecie	51	26	41	18	25	8	13	3	169	91	
Tuchola	26	10	8	4	2	1	28	11	35	14	
Wąbrzeźno	16	8	24	11	5	1	9	6	15	5	
Żnin	28	7	60	26	12	2	14	3	64	31	

TABELA 90. POSZUKUJĄCY PRACY W POWIATACH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) - cz. 1
stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie r - razem poszukujący pracy k - kobiety poszukujące pracy	Powiaty										Województwo Razem	
	Bydgoszcz - powiat grodzki	Bydgoszcz - powiat ziemski	Grudziądz - powiat grodzki	Grudziądz - powiat ziemski	Toruń - powiat grodzki	Toruń - powiat ziemski	Włocławek - powiat grodzki	Włocławek - powiat ziemski	Aleksandrów Kujawski	Brodnica		
Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	r 47 k 9	0 0	2 0	0 0	1 0	0 0	0 0	2 0	4 0	4 2	0 0	
Górnictwo i wydobywanie	r 3 k 0	1 0	0 0	1 0	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	0 0	
Przetwórstwo przemysłowe	r 385 k 159	53 16	8 3	18 6	66 28	23 9	47 21	11 7	18 1	13 21	7 4	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	r 9 k 3	3 2	0 0	0 0	3 1	0 0	1 0	0 0	0 0	0 0	0 0	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	r 18 k 9	0 0	0 0	0 0	5 3	2 1	3 0	0 0	0 0	0 0	0 0	
Budownictwo	r 120 k 13	16 0	1 0	5 1	11 3	5 0	31 2	6 1	5 0	2 1	0 0	
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	r 193 k 95	21 9	5 3	6 3	44 17	5 2	17 11	9 5	11 9	11 7	3 1	
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	r 36 k 23	3 2	1 1	2 1	9 5	0 0	5 2	1 1	3 0	2 1	1 0	
Transport i gospodarka magazynowa	r 31 k 10	6 2	1 0	2 1	5 0	1 0	2 2	0 0	1 0	1 0	0 0	
Informacja i komunikacja	r 8 k 4	1 0	0 0	0 0	3 1	1 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	r 15 k 11	4 3	0 0	2 1	4 4	0 0	3 2	0 0	0 0	0 0	0 0	
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	r 22 k 10	7 2	0 0	1 0	2 0	4 4	1 0	0 0	1 0	0 0	0 0	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	r 32 k 12	0 0	2 0	1 0	10 4	0 0	6 1	0 0	2 0	0 0	1 0	
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	r 124 k 42	21 4	1 0	10 3	24 10	1 0	26 9	2 2	4 1	2 0	2 1	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	r 80 k 30	7 1	1 0	2 0	5 2	3 2	5 2	6 2	4 3	4 0	0 0	
Edukacja	r 37 k 27	6 5	1 1	2 1	6 5	0 0	4 3	0 0	3 2	2 1	1 1	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	r 50 k 32	5 4	3 2	3 2	8 6	0 0	11 6	0 0	2 2	3 1	1 1	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	r 11 k 7	1 0	0 0	0 0	3 3	0 0	3 3	0 0	0 0	0 0	0 0	
Pozostała działalność usługowa	r 75 k 32	9 2	1 0	2 1	8 4	3 1	12 10	0 0	1 0	0 0	5 2	
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	r 6 k 1	0 0	0 0	3 1	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	
Organizacje i zespoły eksterytoriale	r 3 k 2	0 0	0 0	0 0	2 2	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	
Działalność nieidentyfikowana	r 168 k 56	46 13	11 2	8 3	26 7	1 0	22 8	8 5	7 3	1 0	0 0	
Razem poprzednio pracujący	r 1 473 k 587	210 65	38 12	67 58	244 105	52 21	201 88	45 17	67 31	41 16	26 13	
Dotychczas niepracujący	r 491 k 219	32 14	17 7	19 10	47 19	20 11	54 29	36 20	32 13	30 9	18 10	
Ogółem poszukujący pracy	r 1 964 k 806	242 79	55 19	86 34	291 124	72 32	255 117	81 37	72 44	99 25	44 23	

TABELA 90. POSZUKUJĄCY PRACY W POWIATACH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) - cz. 2
stan w dniu 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie r - razem poszukujący pracy k - kobiety poszukujące pracy	Powiaty											Złin
	Golub-Dobrzyń	Inowrocław	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	
Wyszczególnienie r - razem poszukujący pracy k - kobiety poszukujące pracy	Rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	r 2 k 0	3 3	8 1	0 0	2 0	2 0	1 0	2 1	4 1	2 0	4 0
	Górnictwo i wydobywanie	r 0 k 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
	Przetwórstwo przemysłowe	r 5 k 2	9 8	11 7	3 2	6 2	7 2	6 3	9 4	26 11	20 8	4 3
	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	r 0 k 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0
	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	r 3 k 2	1 0	4 2	0 0	5 1	2 1	5 6	0 0	7 11	5 2	1 0
	Budownictwo	r 1 k 0	4 1	4 2	0 0	5 1	2 1	5 6	0 0	7 11	5 2	1 0
	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	r 3 k 0	7 5	6 1	1 1	5 1	7 4	6 3	2 4	11 4	2 2	7 1
	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	r 0 k 0	1 1	0 0	0 0	0 0	1 0	1 1	0 0	1 5	0 2	0 0
	Transport i gospodarka magazynowa	r 0 k 0	2 2	0 0	0 0	2 0	2 0	2 1	1 0	2 1	0 0	0 0
	Informacja i komunikacja	r 0 k 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	2 1	0 0	0 0
	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	r 0 k 0	2 1	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	r 0 k 0	1 0	0 0	1 0	0 0	0 0	0 0	0 0	4 3	0 0	0 0
	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	r 0 k 0	1 0	1 0	1 1	2 0	1 1	0 1	0 0	1 1	1 1	0 0
	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	r 3 k 1	2 1	3 1	0 0	6 3	0 0	0 0	4 2	8 4	1 1	0 0
	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	r 3 k 1	3 0	6 1	1 0	0 2	9 2	5 4	4 1	4 2	2 0	2 1
	Edukacja	r 0 k 0	1 1	0 0	0 0	0 0	5 4	3 2	0 0	1 1	0 0	0 0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	r 0 k 0	1 1	3 2	0 0	2 1	2 1	0 0	0 0	4 2	1 1	0 0	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	r 1 k 1	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0	1 0	0 0	0 0	
Pozostała działalność usługowa	r 2 k 0	12 5	1 0	0 0	1 0	3 0	1 1	0 0	11 4	3 4	1 0	
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	r 0 k 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	
Organizacje i zespoły eksterytorialne	r 0 k 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	
Działalność nieidentyfikowana	r 2 k 2	4 2	0 0	3 0	2 0	2 0	0 0	5 2	4 2	2 2	7 2	
Razem poprzednio pracujący	r 25 k 9	54 31	43 15	10 7	33 17	41 15	31 14	28 7	93 38	44 17	21 8	
Dotychczas niepracujący	r 12 k 5	19 4	31 12	1 0	6 3	23 11	14 5	5 1	23 9	12 4	9 5	
Ogółem poszukujący pracy	r 37 k 14	73 35	74 27	11 4	39 13	64 26	45 22	33 8	116 47	56 21	30 13	

TABELA 91. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZYZNANE NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁĄGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ (w tys. zł). Stan w dniu 31 grudnia 2015 r.

Powiatowy Urząd Pracy	RAZEM (kolumny 3+4+11)	Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów	Środki FP na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa										Dodatkowe środki Funduszu Pracy pozyskane z rezerwy Ministra na realizację programów								
			RPO WK-P			PO WER		na realizację programów													
			RAZEM EFS	w tym:		w tym:		razem	wkład unijny		w tym:		RAZEM	na rzecz osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników	dla osób bezrobotnych do 25 roku życia	programy specjalne	robót publicznych	Program Aktywizacja i Integracja	dla osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	na rzecz osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat
				5	6	7	8		9	10	11	12									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
PUP Aleksandrów Kujawski	11 722,8	6 389,0	3 725,1	1 635,4	1 390,1	245,3	2 089,7	1 920,3	169,4	1 608,7	0,0	192,0	0,0	0,0	20,0	118,9	1 040,1	237,7			
PUP Brodnica	7 500,6	5 199,7	2 131,6	930,9	791,3	139,6	1 200,7	1 103,3	97,4	169,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	169,3	0,0			
PUP Bydgoszcz	41 312,3	25 780,7	15 031,6	6 599,2	5 609,3	989,9	8 432,4	7 748,7	683,7	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0			
PUP Chełmno	9 025,6	4 803,7	2 750,8	1 229,6	1 045,2	184,4	1 521,2	1 397,9	123,3	1 471,1	0,0	162,7	0,0	0,0	0,0	213,6	921,4	173,4			
PUP Golub-Dobrzyń	9 248,1	4 961,6	2 892,8	1 270,0	1 079,5	190,5	1 622,8	1 491,2	131,6	1 393,7	0,0	168,0	148,4	0,0	0,0	180,0	712,7	184,6			
PUP Grudziądz	35 550,7	14 173,8	8 263,9	3 628,0	3 083,8	544,2	4 635,9	4 260,0	375,9	13 113,0	0,0	1 126,3	1 999,5	0,0	0,0	768,0	4 748,7	4 470,5			
PUP Inowrocław	32 360,9	18 799,8	10 961,1	4 812,2	4 090,4	721,8	6 148,9	5 650,4	498,5	2 600,0	0,0	470,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 311,6	818,4			
PUP Lipno	19 851,2	9 177,0	5 350,7	2 349,1	1 996,7	352,4	3 001,6	2 758,2	243,4	5 323,5	0,0	310,9	0,0	0,0	0,0	170,8	4 381,3	460,5			
PUP Mogilno	9 151,3	4 908,5	2 862,0	1 256,5	1 068,0	188,5	1 605,5	1 475,3	130,2	1 380,8	0,0	284,5	0,0	0,0	0,0	91,3	705,0	300,0			
PUP Nakło nad Notecią	13 663,0	7 663,2	4 467,9	1 961,5	1 667,3	294,2	2 506,4	2 303,2	203,2	1 531,9	0,0	259,6	0,0	0,0	0,0	142,6	589,5	540,2			
PUP Radziejów	9 146,9	4 640,9	2 705,9	1 187,9	1 009,7	178,2	1 518,0	1 394,9	123,1	1 800,1	0,0	0,0	0,0	263,0	0,0	239,0	1 006,6	291,5			
PUP Rypin	8 013,6	4 227,2	2 464,7	1 082,0	919,7	162,3	1 382,7	1 270,6	112,1	1 321,7	0,0	143,2	0,0	0,0	0,0	136,3	942,5	99,7			
PUP Sępólno Krajeńskie	8 298,5	3 959,4	2 308,5	1 013,5	861,5	152,0	1 295,0	1 190,0	105,0	2 030,6	0,0	139,2	0,0	406,8	39,2	231,6	971,2	242,6			
PUP Świecie	12 877,3	7 964,0	4 643,5	2 038,6	1 732,8	305,8	2 604,9	2 393,7	211,2	2 698,8	0,0	269,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
PUP dla Miasta Torunia	17 041,7	9 285,7	5 414,1	2 376,9	2 020,3	356,6	3 037,2	2 790,9	246,3	2 341,9	0,0	314,5	0,0	0,0	0,0	89,3	862,9	1 075,2			
PUP dla Powiatu Toruńskiego	18 728,9	7 929,1	4 623,0	2 029,6	1 725,2	304,4	2 593,4	2 383,1	210,3	6 176,8	670,0	893,1	0,0	0,0	69,6	310,6	3 674,6	558,9			
PUP Tuchola	9 003,0	5 337,8	3 112,0	1 366,2	1 161,3	204,9	1 745,8	1 604,3	141,5	553,2	0,0	165,2	0,0	0,0	0,0	0,0	173,8	214,2			
PUP Wąbrzeźno	5 647,9	3 347,2	1 838,8	856,9	728,3	128,6	981,9	902,3	79,6	461,9	0,0	113,4	0,0	0,0	0,0	57,0	202,4	89,1			
PUP Włocławek	32 266,5	19 721,7	9 498,8	5 048,2	4 291,0	757,2	4 450,6	4 089,7	360,9	3 046,0	0,0	643,0	0,0	0,0	0,0	733,9	1 302,2	366,9			
PUP Żnin	11 282,0	6 657,2	3 823,2	1 678,5	1 426,7	251,8	2 144,7	1 970,8	173,9	801,6	0,0	222,1	0,0	0,0	0,0	122,0	213,5	244,0			
OGÓŁEM	321 692,8	174 927,2	98 870,0	44 350,7	37 698,1	6 652,6	54 519,3	50 098,8	4 420,5	47 895,6	670,0	5 877,5	2 147,9	669,8	128,8	3 604,9	23 929,3	10 867,4			

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie decyzji Ministra Pracy i Polityki Społecznej

TABELA 92. WYDATKI FUNDUSZU PRACY OGÓŁEM W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY (w tys. zł) - cz. 1.

Wyszczególnienie		Województwo razem	POWIATOWE URZĘDY PRACY									
			Bydgoszcz	Grudziądz	Dla Miasta Torunia	Dla Powiatu Toruńskiego	Włocławek	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub- Dobrzyń	Inowrocław
Wydatki ogółem			543 812,8	53 256,5	28 927,1	32 067,1	55 007,3	19 010,7	12 647,7	15 056,3	14 733,4	58 342,0
Zasilki dla bezrobotnych łącznie ze składkami			194 721,0	13 764,7	10 537,5	11 748,5	19 857,2	6 247,8	5 261,4	5 188,8	4 941,5	23 080,8
z tego			69 285,3	5 191,1	3 126,6	4 487,7	7 455,8	2 418,3	1 784,7	2 075,2	1 914,6	8 590,8
			30 646,3	2 126,1	1 223,0	2 096,2	3 716,5	1 180,4	697,3	781,6	919,7	3 542,8
			52 679,7	3 479,5	3 930,6	2 636,1	4 353,1	1 317,6	1 638,9	1 209,3	1 041,5	5 988,5
składki na ubezpieczenie społeczne			42 092,7	2 964,8	2 257,3	2 528,2	4 328,9	1 331,5	1 140,5	1 122,7	1 065,7	4 958,7
świadczenia za poszukujących pracy za granicą			17,0	3,2	0,0	0,3	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wypłacone cudzoziemcom z UE			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zasilki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dodatki aktywizacyjne			9 664,8	58,5	542,2	654,4	1 364,1	374,0	186,2	377,2	287,9	1 159,6
Świadczenia integracyjne			1 577,2	133,1	724,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	224,4
Składki na ubezpieczenia społeczne rolników			1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem			321 238,7	37 787,0	16 166,8	18 859,1	32 190,4	11 883,8	6 806,2	9 038,2	9 071,3	32 388,5
Koszty rad rynku pracy			119,1	10,8	5,1	3,7	28,2	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3
Koszty partnerstwa lokalnego, systemu EURES, konferencje MPiPS			24,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Koszty audytu zewnętrznego			10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty sądowe, egzekucyjne i odsetki			136,8	68,3	42,3	5,2	11,5	1,0	0,0	0,0	0,1	1,1
Koszty poboru składek			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia, UW i OHP			1 013,3	30,7	76,9	17,6	105,9	14,6	22,3	72,0	32,1	52,4
Refundacja kosztów wynagrodzeń i składek pracowników WUP			1 485,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wynagrodzeń i składek pracowników PUP			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym koszty nagród i składek na ubezpieczenie społeczne			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refundacja dodatków do wynagrodzeń			2 549,0	348,5	185,4	150,8	310,3	45,6	99,7	58,1	62,1	258,8
Koszty kwalifikowane EFS			574,6	49,9	0,0	34,7	153,2	0,0	0,0	18,3	0,0	0,0
Koszty wysyłki zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikacji			4 033,6	743,0	202,2	302,7	242,9	141,4	102,0	80,1	98,3	561,5
Koszty poradnictwa zawodowego, badań i ekspertyz oraz klubów pracy			607,5	120,6	11,2	29,2	15,5	39,5	1,8	4,6	0,0	2,1
Koszty rozwoju i eksploatacji systemu teleinformatycznego			5 711,4	439,1	377,3	261,2	704,3	219,1	168,1	196,9	228,4	602,7
Inne wydatki Funduszy Pracy			344,3	0,0	97,5	0,0	23,8	40,9	0,0	22,1	11,7	1,2

TABELA 92. WYDATKI FUNDUSZU PRACY OGÓŁEM W 2015 ROKU WEDŁUG POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY (w tys. zł) - cz. 2

Wyszczególnienie		POWIATOWE URZĘDY PRACY										WUP
		Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Żnin	
Wydatki ogółem	Wyszczególnienie	29 703,9	16 397,7	24 168,1	14 123,2	13 549,7	15 214,4	18 787,1	14 733,8	10 740,3	21 901,3	4 889,5
	Zasilki dla bezrobotnych łącznie ze składkami	8 645,6	6 379,4	10 581,6	4 261,9	4 766,2	6 109,6	5 875,7	5 871,5	4 274,5	9 756,1	0,0
	podstawowe	3 451,2	2 491,3	4 191,7	1 752,9	1 786,8	2 223,7	1 676,8	2 064,9	1 623,7	3 759,9	0,0
	obniżone	1 772,2	1 146,1	1 559,2	825,8	909,8	1 010,7	845,7	1 018,6	762,7	1 617,9	0,0
	podwyższone	1 562,4	1 358,5	2 554,6	769,1	1 028,1	1 551,4	2 103,8	1 529,1	962,8	2 285,5	0,0
	składki na ubezpieczenie społeczne	1 859,8	1 383,5	2 276,1	914,1	1 041,5	1 323,8	1 249,4	1 258,7	925,3	2 092,8	0,0
	świadczenia za poszukujących pracy za granicą	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
	wypłacone cudzoziemcom z UE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Zasilki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Dodatki aktywizacyjne	349,8	391,1	730,2	146,3	288,0	236,3	194,5	272,5	321,8	605,3	0,0
	Świadczenia integracyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Składki na ubezpieczenia społeczne rolników	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	20 008,2	9 229,4	12 429,9	9 262,5	8 148,2	8 414,4	12 144,1	8 251,1	5 835,8	11 110,2	2 648,6
	Koszty rad rynku pracy	17,0	7,1	9,5	13,0	0,0	0,0	0,1	0,0	5,6	10,7	0,0
	Koszty partnerstwa lokalnego, systemu EURES, konferencje MPiPS	0,9	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0
	Koszty audytu zewnętrznego	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,8	0,0	0,0
	Koszty sądowe, egzekucyjne i odsetki	0,3	0,8	0,3	0,8	0,9	0,6	0,4	0,1	0,4	2,4	0,0
	Koszty poboru składek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia, UW i OHP	46,9	42,2	56,0	37,1	30,7	42,4	40,6	11,7	42,5	24,7	72,1
	Refundacja kosztów wynagrodzeń i składek pracowników WUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 485,5
	Koszty wynagrodzeń i składek pracowników PUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	w tym koszty nagród i składek na ubezpieczenie społeczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Refundacja dodatków do wynagrodzeń	87,9	81,2	41,2	73,9	51,9	83,6	0,0	43,3	48,8	42,5	156,9
	Koszty kwalifikowane EFS	82,5	0,0	0,0	0,0	0,0	19,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wysyłki zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikacji	Koszty wysyłki zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikacji	154,9	130,9	182,4	79,4	72,4	89,7	205,0	110,8	67,8	175,5	0,0
	Koszty poradnictwa zawodowego, badań i ekspertyz oraz klubów pracy	128,2	2,8	20,9	17,1	2,2	25,0	9,0	26,0	0,0	8,8	58,3
	Koszty rozwoju i eksploatacji systemu teleinformatycznego	181,7	131,9	104,2	215,9	189,2	190,6	297,7	144,5	124,6	134,7	402,3
	Inne wydatki Funduszy Pracy	0,0	0,0	11,9	14,9	0,0	2,6	19,2	2,3	0,0	30,4	65,8

z tego

TABELA 93. WYDATKI FUNDUSZU PRACY NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA W 2015 ROKU WEDŁUG PUP (w tys. zł) - cz. 1.

Wyszczególnienie		POWIATOWE URZĘDY PRACY										Innowrocław	
		Województwo razem	Bydgoszcz	Grudziądz	Dla Miasta Torunia	Dla Powiatu Toruńskiego	Włocławek	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń		
Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem													
Szkolenia		321 238,7	39 565,0	37 787,0	16 166,8	18 859,1	32 190,4	11 883,8	6 806,2	9 038,2	9 071,3	32 388,5	
kwoty należne instytucjom szkoleniowym		15 594,1	3 123,5	1 289,4	1 397,8	3 138,7	1 895,7	365,3	167,5	395,8	57,6	1 242,7	
stypendia i składki na ubez. społ. za okres szkolenia		8 056,0	1 803,2	507,1	862,9	1 904,8	858,3	148,6	69,5	184,0	39,2	438,5	
koszty egzaminów i uzyskania licencji		6 348,9	1 320,3	513,8	493,0	1 123,5	998,2	163,8	52,7	161,8	13,9	645,4	
z tego:													
umowy trójstronne		12,9	0,0	0,0	2,7	0,7	7,2	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	
dotfinansowanie szkoleń pracowników - ustawa antykrzysowa		251,1	0,0	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0	0,0	158,8	
bon szkolniowy		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
inne		696,0	0,0	258,3	33,1	0,0	36,0	52,9	35,7	43,7	0,0	0,0	
Prace społecznie użyteczne		229,2	0,0	10,2	0,0	129,7	0,0	0,0	3,7	6,3	4,5	0,0	
Roboty publiczne		3 214,0	408,1	33,3	199,7	116,5	358,8	78,2	83,4	8,9	208,6	165,9	
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy		41 353,6	3 482,6	6 473,3	136,2	269,5	6 134,1	577,3	211,4	1 544,8	377,6	6 103,3	
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej		67 626,0	7 692,1	14 071,8	3 193,3	2 366,3	5 894,7	3 093,4	1 204,8	1 314,5	1 962,0	9 789,0	
w tym w ramach spółdzielni socjalnej		43 391,6	7 457,1	4 504,5	3 691,4	2 390,3	4 597,3	1 232,0	1 105,5	761,6	979,8	3 784,0	
Prace interwencyjne		143,6	0,0	0,0	0,0	97,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Zatrudnienie wspierane		19 894,2	1 325,1	448,2	575,3	3 744,2	661,4	15,7	87,3	1 278,5	1 325,5	3 294,8	
Przygotowanie zawodowe dorosłych		431,9	186,2	0,0	153,8	32,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	56,7	
w tym stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne		157,7	0,0	0,0	0,0	0,0	147,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Środki dla Banku Gospodarstwa Krajowego		107,9	0,0	0,0	0,0	0,0	97,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stypendia za okres kontynuowania nauki		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne		264,3	0,0	0,0	18,2	18,0	70,8	29,9	0,0	0,0	0,0	64,6	
w tym refund. składek na ubezpieczenia społeczne osób do 30 r.ż.		5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Studia podyplomowe		461,5	0,0	0,0	152,2	0,0	85,9	30,4	0,0	0,0	0,0	117,1	
Stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne		65,3	0,0	0,0	12,8	0,0	13,1	8,0	0,0	0,0	0,0	15,6	
koszty studiów podyplomowych		396,2	0,0	0,0	139,4	0,0	72,8	22,4	0,0	0,0	0,0	101,5	
Staż podyplomowe lekarzy, lek. dentystów i pielęgniarów		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Przygotowanie zawodowe młodocianych (OHP)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kształcenie młodocianych pracowników		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Staż		107 166,3	12 974,2	7 868,6	5 290,9	6 297,9	9 386,6	5 940,8	3 505,7	3 328,1	3 713,9	6 992,4	
w tym bon stażowy		805,9	34,2	125,7	51,0	4,9	152,4	0,7	10,8	77,9	9,3	61,8	
Bon zatrudnieniowy		1 563,8	0,0	0,0	52,4	28,0	249,7	33,3	1,7	143,5	0,0	0,0	
Bon na zasiedlenie		3 197,5	7,0	100,2	200,9	90,0	802,5	40,0	50,0	37,6	22,5	277,6	
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrob. powyżej 50 r.ż.		845,7	0,0	89,1	42,1	13,4	122,6	17,1	0,0	23,1	0,0	0,0	
Świadczenie aktywizacyjne		11,5	0,0	0,0	11,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wynagrodzenia i koszty osobowe członków spółdzielni socjaln.		198,2	79,3	0,0	0,0	43,8	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	28,6	
Zlecenie usług agencjom zatrudnienia		2 556,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Badania osób bezrobotnych		960,6	368,0	17,1	67,9	50,0	152,6	50,4	5,1	20,5	20,1	0,0	
Projekty pilotażowe		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych		545,7	0,0	313,0	0,0	0,0	43,8	0,0	0,0	0,0	138,0	0,0	
Grant na telepracę		10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Krajowy Fundusz Szkoleniowy		9 745,1	2 291,4	2 276,3	956,6	174,1	863,3	355,1	382,6	140,6	155,3	429,9	
Inne instrumenty rynku pracy (z wiersza 40)		2 043,2	170,4	302,2	26,6	66,4	717,0	24,9	1,2	40,7	110,4	41,9	
dotyczące bezrobotnych do 30 r.ż.		144 261,6	17 562,1	14 210,6	4 188,2	9 237,4	15 471,0	6 000,7	3 818,2	4 832,3	4 979,7	14 281,7	
w tym dotyczące bezrobotnych powyżej 25 r.ż.		98 198,5	9 594,1	14 210,6	4 188,2	6 187,9	9 340,9	3 561,2	2 715,2	3 345,6	3 535,3	8 792,8	
dotyczące bezrobotnych powyżej 50 r.ż.		43 407,6	4 843,8	5 694,7	1 704,4	2 019,7	4 274,5	1 247,8	547,3	1 535,6	1 098,4	5 702,4	
programy aktywizacji i integracji		305,2	0,0	0,0	17,7	68,8	121,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
wydatki na projekty systemowe w ramach EFS		88 614,9	10 999,7	8 223,9	3 852,3	4 587,7	8 379,7	3 567,0	1 699,6	2 668,5	2 599,0	10 558,8	
projekty systemowe w perspektywie finansowej 2014-2020		82 502,8	10 999,7	8 223,9	3 852,3	4 587,7	8 379,7	3 567,0	1 699,6	2 668,5	2 599,0	10 558,8	
inne działania i poddziałania		6 112,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

z tego

TABELA 93. WYDATKI FUNDUSZU PRACY NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA W 2015 ROKU WEDŁUG PUP (w tys. zł) - cz. 2

Wyszczególnienie	POWIATOWE URZĘDY PRACY										WUP
	Lipno	Mogilno	Nakto nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Żnin	
Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	20 008,2	9 229,4	12 429,9	9 262,5	8 148,2	8 414,4	12 144,1	8 251,1	5 835,8	11 110,2	2 648,6
Szkolenia	147,6	125,8	519,6	117,9	357,4	143,8	307,7	300,8	340,9	134,6	0,0
kwoty należne instytucjom szkoleniowym	73,2	76,3	332,1	26,2	203,7	58,7	154,1	118,6	141,5	55,5	0,0
stypendia i składki na ubez. społ. za okres szkolenia	32,8	47,8	172,9	29,8	139,6	44,1	102,0	96,7	147,0	49,8	0,0
koszty egzaminów i uzyskania licencji	0,0	0,7	0,6	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
umowy trójstronne	35,5	0,0	0,0	25,3	4,2	0,0	0,0	16,1	0,0	0,0	0,0
z dofinansowanie szkoleń pracowników - ustawa antykrzysowa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
bon szkoleniowy	0,0	0,0	0,0	36,6	0,0	26,8	39,7	57,4	44,4	26,8	0,0
inne	6,1	1,0	9,4	0,0	9,7	14,2	11,9	12,0	8,0	2,5	0,0
Prace społecznie użyteczne	322,8	73,4	125,7	116,5	225,6	143,3	176,2	120,6	131,8	116,7	0,0
Roboty publiczne	4 841,0	527,1	1 482,4	1 266,0	770,3	2 766,4	804,1	631,2	154,9	2 800,1	0,0
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	1 498,1	1 820,0	1 837,2	1 076,3	1 351,5	463,4	3 339,8	2 340,2	1 809,3	1 508,3	0,0
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	2 276,0	1 236,0	1 218,0	722,6	1 350,0	717,2	2 015,0	1 311,2	815,3	1 226,8	0,0
w tym w ramach spółdzielni socjalnej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	46,3	0,0	0,0	0,0
Prace interwencyjne	2 084,7	581,2	10,6	92,4	937,1	850,5	329,1	700,0	1 019,4	533,2	0,0
Zatrudnienie wspierane	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przygotowanie zawodowe dorosłych	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Srodki dla Banku Gospodarstwa Krajowego	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stypendia za okres kontynuowania nauki	0,0	28,7	11,7	2,4	0,0	0,0	0,0	17,5	2,5	0,0	0,0
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym refund. składek na ubezpieczenia społeczne osób do 30 r.ż.	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Studia podyplomowe	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	11,9	48,0	0,0	0,0	0,0	0,0
o ogólnym charakterze	0,0	6,6	0,0	0,0	0,0	2,9	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0
z kosztów studiów podyplomowych	0,0	9,4	0,0	0,0	0,0	9,0	41,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Staż podyplomowe lekarzy, lek.dentystów i pielęgniarek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przygotowanie zawodowe młodocianych (OHP)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kształcenie młodocianych pracowników	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Staż	8 429,7	3 918,9	6 279,6	5 485,9	2 744,4	2 925,2	4 284,2	2 338,3	1 196,0	4 265,0	0,0
w tym bon stażowy	35,3	15,5	47,9	84,6	1,2	33,2	21,2	37,5	0,0	0,8	0,0
Bon zatrudnieniowy	7,5	215,4	405,8	0,0	14,9	32,0	0,0	128,0	5,3	246,3	0,0
Bon na zasiadanie	82,5	460,3	119,0	211,7	168,8	45,7	156,6	101,7	67,5	155,4	0,0
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrob. powyżej 50 r.ż.	23,9	86,7	57,3	0,0	7,1	7,8	274,5	65,2	15,8	0,0	0,0
Świadczenie aktywizacyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wynagrodzenia i koszty osobowe członków spółdzielni socjaln.	7,2	0,0	20,8	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	0,0	0,0	0,0
Zlecenie usług agencjom zatrudnienia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 556,7
Badania osób bezrobotnych	68,4	5,7	20,8	0,2	45,7	36,3	14,1	5,3	7,6	4,8	0,0
Projekty pilotażowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	0,0	0,0	0,0	0,0	37,0	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grant na telepracę	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,5	0,0
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	203,0	80,0	308,9	147,8	138,4	135,7	144,4	142,2	230,3	97,3	91,9
Inne instrumenty rynku pracy (z wiersza 40)	5,6	54,2	7,5	19,6	0,0	121,3	250,4	32,5	39,2	11,2	0,0
dotyczące bezrobotnych do 30 r.ż.	9 898,4	4 658,3	5 979,0	3 289,0	4 438,4	2 366,9	6 421,0	4 537,1	2 598,5	5 493,1	0,0
w tym dotyczące bezrobotnych do 25 r.ż.	6 678,3	3 236,1	4 064,6	1 356,1	2 936,5	1 483,0	4 092,3	3 092,2	2 073,6	3 714,0	0,0
dotyczące bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	3 186,8	1 161,3	1 789,6	1 212,2	940,9	1 523,7	1 487,2	888,5	641,2	1 907,6	0,0
programy aktywizacji i integracji	0,0	31,3	0,0	0,0	0,0	38,5	16,7	0,0	0,0	11,2	0,0
wydatki na projekty systemowe w ramach EFS	5 261,7	2 861,5	4 233,8	2 690,5	2 469,1	2 307,1	3 916,9	2 373,6	1 810,4	3 554,1	0,0
z projektów systemowych w perspektywie finansowej 2014-2020	0,0	2 861,5	4 233,8	2 690,5	2 469,1	2 307,1	3 916,9	2 373,6	960,0	3 554,1	0,0
z wydatków na inne działania i poddziałania	5 261,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	850,4	0,0	0,0